

ከመር

ዘኢርቶዶክስ ተዋሕዶ

ከመር ፲፫ኛ ዓመት ቀጥሮ ፩ መስከረም/ጥቅምት ፲፱፻፺፰ ዓ.ም.

**“መስቀል ብርሃን ለኩሉ ዓለም... ወሃቤ ሰላም መድኃኔ ዓለም፤
መስቀል የዓለም ብርሃን ነው... መድኃኔ ዓለም ሰላምን ሰጪ ነው።”**

/ቅዱስ ያሬድ/

በአንባቢያን ለአንባቢያን

ይህን አስተያየት ለመስጠት ያነሳላችኋል በሐምሌ/ነሐሴ 1997 ዓ.ም የሐመር መጽሔት እትም «ምርጫና ቤተ ክርስቲያን» በሚል ርዕስ ከአንድ አንባቢ የተሰጠው ሐሳብ ነው። በሀገራችን ግንቦት ሰባት ቀን 1997 ዓ.ም የተካሄደውን ሦስተኛውን ብሔራዊና የክልል ምክር ቤቶች ምርጫ እንዲሁም በተጓዳኝ የተፈጠሩ ነገሮችን በተመለከተ ቤተ ክርስቲያኖችን በመገናኛ ብዙሃን የበኩሏን መግለጫዎች መስጠት ይታወቃል። በዚህ ዙሪያ ተከላታይ ኪዳኑ የተባሉ አንባቢ በሰጡት አስተያየት፡- «እኛ ክርስቲያኖች ስለ ሃይማኖታችን እንጂ ስለ ዓለማዊ ፖለቲካ ምን አገባን?» ብለውናል። እኔ የምለው፡ ጥንታዊቷን ታሪካዊቷ ቤተ ክርስቲያን ለዘመናት የቀናቻት ሀገር ጉዳይ አያገባት ምን? ጠባ ለኪዳን መሸ ለቀርባን የምትጻፈው ጸሎት የምታቀርበው መሥዋዕት በዓለም ሰላም እንዲወርድ አይደለም? ሀገራችን እንኖርባት ዘንድ ከእግዚአብሔር የተሰጠችን ናትኾኑ። አንድ ሰው መኖር፣ መጠራትና አምልኮተ እግዚአብሔርን መፈጸም የሚችለው ሀገር ሰላም ስትኾን ብቻ ነው። በሀገር ላይ ችግር ከመጣሁላችንም የችግሩ ገፈት ቀማሾች ነን። ስለዚህም አሁንም ኾነ ለምንጊዜውም እግዚአብሔር ኢትዮጵያችንን ከሚሰጡት፣ ከሚታዩት፣ ከሚገመቱት አስጨናቂ ነገሮች ሁሉ እንዲጠብቅልን፣ ለሁሉም እውነቱን ገልጦ መተማመንና መስማማትን እንዲሰጥልን መጻለይና ተቀባይነት ያለው የማቀራረብ ተቋማዊ ሚናዋን መጫወት የቤተ ክርስቲያኖችን ታሪካዊና መንፈሳዊ ሐላፊነት ነው። ይኸን ሲሆን ነው እኛ ልጆቻችን በየትኛውም ቦታና ጊዜ አንገታችንን ቀና አድርገን ስለ ማንነታችን በሙሉ እምነት ልንናገር የምንችለው እሳለሁ።

ዲ/ን ሰንታየሁ ሥዩም
ወላይታ ሰዶ
መሥዋዕትነት ለእውነትና

ለመተማመን

ይህን ደብዳቤ ለመጻፍ ያነሳላችኋል ለረዥም ጊዜ በውስጤ ሲመላለስና ሲረብሽ ሽኝ የቆየ ጉዳይ ነው። እኔ ውስጥ ያለው ጭንቀት በእናንተም ኾነ በሌላው ክርስቲያን ውስጥ ላለመኖሩ ምንም ማረጋገጫ የለኝም። በረከታቸው ይደርብን በቅርቡ ያረፉት ብጭ አቡነ ሰላማ የተናገሩትን መጥቀስ አሻለሁ። «ልጆቼ፣ እባካችሁ እናንተ የምታስቡትን እኛም ሳናስበው የቀረን አይምሰላችሁ፤ ለዚህች አገርና ለሕዝብዋ ለምን መሥዋዕት እትኾኑም፤ ትሉናላችሁ? ያለ እግዚአብሔር ፈቃድ ማንም ተነሥቶ ቢሞት ከንቱ ሞት ነው፤ ሞቱም ቢፈልጉት አይቻልም፤ ከእግዚአብሔር ከታዘዘ ግን ማንም ወደ ኋላ ሊል

አይችልም። በአገራችንና በሕዝባችን ላይ የሚደርሰው መከራ ሳይሰማን ቀርቶ አይደለም። ምነው፡ ከእርሱ ዘንድ መጥቶ እኔም በተሠዋሁ!!» ብለው ነበር። አዎ፡ መሥዋዕትነት በየመልኩ ነው። ዛሬ መናገር የሚገባቸው ሁሉ እውነቱ ይታወቅ ዘንድ መጠየቅ ባለባቸው ትክ ክለፍ ጊዜ ላይ እንገኛለን። እውነቱ ይታወቅ ዘንድ ደግሞ ተቀራሪ በመነጋገር የግድ ነው። መነጋገር ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጋር፤ መነጋገር ሀገርን እንመራለን ብለው ከሚወዳደሩ ሠገኖች ጋር። ማኅበረ ቅዱሳን ለዚህ በጎ ዓላማ የበኩሉን ድርሻ ሊወጣ ይገባል። በኢትዮጵያችን ውስጥ ያንገጥ በበውን አደጋ ከመሸፋፈን ይልቅ በትክክለኛ ገጽታው ተመልክቶ መኖሩን ለሁላችንም ይጠቅማል።

«በምን አለበት ክብር ቀረበት»
በቅርቡ በአዲስ አበባ የተለያዩ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት በሠርክ ሰዓት በሚሰጡ የወደ ምሕረት ትምህርቶች ተገኝቼ ነበር። በሰብስተ ወንጌሉ ረገድ ያለው እንቅስቃሴ በጣም ደስ አሰኝቶኛል። በሌላ በኩል ግን ፈሪሃ እግዚአብሔር ያነሰ ይመስለኛል። ይኸውም ዐውደ ምሕረቱ ሴቶችና ወንዶች ሳይለያዩ የሚቀመጡበት መኾኑ ነው። የእንቁቻችን አለባበስ ቅጡን አጥቷል። ሁኔታቸው ማንንም ይፈትናል፤ አጋንክ ባት ሌኝ መረን የለቀቀም ይመስለኛል። ምናልባት እንቁቻችን «ምን አለበት፣ መብታችን ነው፣ ምርጫችን ይከበር» ለሌይችሉ ይሆናል። ይህ ዓይነቱ የግዴ ለሽነት መልስ ግን ለሰው ኅሊና አለመጠንቀቅ ትና ራስ ወዳድነት ነው። ጉዳዩን ለናስብበት ይገባል። «በምን አለበት ክብር ቀረበት...» እንዲሉ።

የወንድ ወሰን ሰብሰቢ ለንደን

መ/ር ገብረ ሥላሴ ፀረ

ማስተካከያ

ባለፈው የሐመር መጽሔት እትማችን ከመጽሔቱ የጀርባ ሽፋን ላይ ዜና መጻሕፍት በሚል ርዕስ በወጣው ማስታወቂያ ለተከሰተው የአድራሻ ስልተት ይቅርታ እየጠየቅን ትክክለኛው አድራሻ እንደ ሚከተለው ነው፡-

ስልክ (09) 63-63-93 ወይም 20-04-38
E-mail: yakobzz@yahoo.com
P.O.Box 1243 መሆኑን እንገልጻለን

- በ13ኛ ዓመት ቁጥር አራት ሐምሌ/ነሐሴ 1997 ዓ.ም ሐመር መጽሔት እትም ላይ የታዩትን ግድፈቶች በሚከተሉት ማረጋገጫዎች እንድታነባቸው ከይቅርታ ጋር እንጠይቃለን።
- «ጎሡ ሰላም ወደግንዎ፣ ሰላምን ሿት፣ ተከተሏትም» /የሸፋን የውጭ ገዢ/ የሚለውን «ጎሡ ሰላም ወደግን፣ ሰላምን ሹ፣ ተከተሉም።»
 - ዲያቆን ታደሰ አያሌው፣ ዲያቆን የማነ ኃይሉ፣ ዲያቆን ዳንኤል ገብረ መድኅን /ገጽ 21-22/ የሚለትን መ/ር ታደሰ አያሌው፣ አቶ የማነ ኃይሉ፣ አቶ ዳንኤል ገብረ መድኅን
 - እጅቤታችን ያፈችው ጥር 21 ቀን 1950 ዓ.ም ነው። /ገጽ 16/ የሚለውን እመቤታችን ያረፈችው ጥር 21 ቀን 50 ዓ.ም ነው።
 - ንብረ እድ አባ ገብረ ማርቆስ የሚለውን ንብረ እድ አባ ወልደ ማርቆስ

የሐመር መጽሔትና የሰም ጽድቅ ጋዜጣ ደንበኛ ይሁኑ

	ሰም ጽድቅ ጋዜጣ		ሐመር መጽሔት	
	የ6 እትም	12 እትም	የ6 እትም	12 እትም
ለአዲስ አበባ	12.00	24.00	25.00	50.00
ለክፍለ ሀገር	12.00	24.00	25.00	50.00
አፍሪካ	9 ዶላር	18 ዶላር	12 ዶላር	24 ዶላር
አውሮፓና መካከለኛው ምሥራቅ	12 ዶላር	24 ዶላር	15 ዶላር	30 ዶላር
አሜሪካና ሩቅ ምሥራቅ	15 ዶላር	30 ዶላር	18 ዶላር	36 ዶላር

ለግንባሪ ቅዱሳን ልማት ተቋማት የባንክ ሂሳብ ቁጥር 81164 ሥላሴ ቅርንጫፍ
 Mahibere kidusan Lemate Tequamart
 አድራሻዎንና የክፍለ-ቦታን ደረሰኝ ኮፐ በመልእክት ማጥን ቁጥር 80078 ይላኩልን
 ወይም በ E-mail MK_distribution @ Yahoo.com

የሚገባበት መጠን

በስሙ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ።

«ብዙ ከተሰጠው ሰው ሁሉ ከእርሱ ብዙ ይፈለግበታል ፥ ከእርሱ አብዝተው ይሹበታል።»

« ... ወንጌራው በእንተ መንግሥተ እግዚአብሔር ወበእንተ ተስፋሁ ለአብ ወባረከሙ በህ ወረሰዮሙ አማልክተ=ሰለ አብ ተስፋና ስለ እግዚአብሔር መንግሥትም ነገራቸው፤ እጁንም በመጫ ማቸው፤ መምህራንም አደረጋቸው። ...» /መዝገበ ሃይማኖት፣ ገጽ 20/።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰውን ስለማዳን በአባቱ ፈቃድ፣ በራሱና በመንገድ ወርዶ፣ ከቅድስት ድንግል ማርያም በመንፈስ ቅዱስ ያለ ዘርዐ ብእሲ ድንግልና ሳይለወጥ ሰው ደርሳ ለአዳም በደል ቤዛ ይሆን ዘንድ በመስቀል ላይ ነፍሱን አሳልፎ ሰጥቶ በምስጋና ወደ አባቱ አ ተቀመጠባት ጊዜ ድረስ፣ በለበሰው ሥጋ በመካከላችን በተመላለሰባቸው ዓመታት ሦስት መሠረ በቃልና በትእዛዝ ብዙ ተአምራትን አድርጓል፤ የመንግሥቱን ወንጌል አስተምሯል፤ በደሙ ክርስቲያን ትተዳደርባቸው ዘንድ በርከት ያሉ ሥርዓቶችን ሠርቷል።

ጌታችን ስለ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ደገንነት፣ ስለ አገልግሎቷ ሥምረትና ስ የደነገጋቸውንና የሠራቸውን ሥርዓቶች ስንመለከት ደግሞ የማዳን ሥራውን በመስቀል ላይ ከዐ በኋላ የሠራቸው ሆነው እናገኛቸዋለን። «ወሢመ ሐዲስ ሕገ፣ ለሐዲስ ሕግ ፥ ለአዲስ ሕዝብ አዲ የማዳን ሥራውን የሲያልን ግድግዳ በማፍረስ፣ ሰይጣንን በማሰር፣ ሞትንም በመስቀሉ ኃይል ዐ እንደ መሆኑ አዳምን ከልጆቹ ጋር በደሙ አጥምቆ ካዳነው፣ ነጻም ካወጣው፣ ወደ ርሱም ካቀረበው ውስጥ ደግሞ አንዱና ዋነኛው ሥርዓተ ሢሙተ ጽጵስና ነው።

ጌታችን በደሙ ዋጅቶ የመሠረታት፣ አሁንም ራሷ ሆኖ በቅዱስ መንፈሱ እያበረታታ የ ቤተ ክርስቲያን፣ በቅዱስ ቃሉ እንደ ተነገረ በመቅረዝ ላይ ያለች መብራት ሆና በጨለማ ይ እንድትሆን /ማቴ.5÷14/ በፈጻሚነትም በአስፈጻሚነትም ያገለግሉ ዘንድ ለመጀመሪያ ጊዜ ደቀ ሾሟቸዋል። በቅዱሳት መጻሕፍት እማኝነት መሠረት ጌታችንን ይህን ሥርዓት የሠራው ከትንሣ ተሰብስበው በተቀመጡበት ቤት ተገልጦ ነው። /ዮሐ.21÷14/። «ወበአርብዓ ዕለት እምትንሣኤሁ ወናሁ ሣልሱ ዝንቱ ዘአስተርአዮሙ፤ አኮ በምትሐት፤ ወአኮ በሕልም፤ አላ ገሃደ ወብሩሃ ጥዩቀ በልብ፤ ወበአእምሮ ፥ ከትንሣኤው በኋላ በአርባ ቀን ታያቸው፤ ሲታያቸውም አሁን ይህ ሦስተኛው ውም በሕልምና በምትሐት አይደለም፤ በአእምሮ በልብ በነፍስ፤ በሥጋ የነቃ ሆኖ ግልጥና ብሩህ እንዲል። /መዝገበ ሃይማኖት፣ ገጽ 19/።

መዓርገ ጽጵስና ሐላፊነቱ ከባድ፣ ሥርዓቱም በራሱ በባለቤቱ የተሰናዳ ሰማያዊ ነው። ይ፤ ከላይ በመጠኑ ከተተረከው ሥርዓተ ሢሙተ እንረዳለን። ሐላፊነቱ ከባድ ነው ስንል «እሺ፣ ይደረግ ከጉባኤ ጉባኤ ተሟዙሮ፣ ከሊቃውንት እግር ሥር ውሎና አድሮ፣ ቅዱሳት መጻሕፍትን መርና የሥርዓተ እምነትና የታሪክ እንዲሁም የክርስቲያዊ ትውፊት ዕውቀትን ይዞ መገኘት ይጠይቃል ጌታችን በከደተ እግሩ ሲሟሟ አብረው የተሟሟትን፣ ሲራብ አብረው የተራቡትን፣ ሲጠማ መዛሙርቱን ጳጳሳት አድርጎ ከመሾሙ በፊት፣ ምንም እንኳን አብረውት በመቆየት ከቃልም ተአምር ብዙ እንደ ተማሩ ቢያውቅም እንደ ገና መሠረታዊ የነገረ ሃይማኖት ትምህርት አስተ። ሥልጣንም ይሁን የሚቀመጡበት ወንበር ቤተ ክርስቲያንን በብቃት መምራትን የሚጠይቅ ነውና።

ሌላው የዚህ ሥርዓት ከባድነት መገለጫ ደግሞ እሱ ራሱ በሐዋርያቱ ላይ እጁን ጭኖ ሰ ነው። በመግቢያነት ከተቀመጠው ኃይል ቃል እንደ ምንረዳው ጌታችን ለደቀ መዛሙርቱ ተገል፤ የሚያስችላቸውን ዕውቀት ካስጨበጣቸው በኋላ ሥልጣኑን በእያንዳንዳቸው ላይ እጁን በመጫን ሱ ሥርዓተ ሢሙተ ጽጵስና ጌታችን የማዳን ሥራውን ጨርሶ ወደ ጥንት አነዋውሩ ከመሄዳ ሠራው ሥርዓት ነው። «ጳጳስነትም ሾማቸው፣ መምህራንም አደረጋቸው» ካለ በኋላ «ወዐርገ በስብ ዘትካት ህላዌሁ በሥጋ ወበነፍስ... ፥ በምስጋናም ወደ አባቱ ዐረገ፤ በሥጋና በነፍስ በአጥንትና በፀጉርና በጽሕፍት እንዳለ በጥንት አነዋውሩ ተቀመጠ» ይላልና። በመሆኑም ይህ ሥርዓት ከላይ ከተ እንሰ መሕያው ክርስቶስ የማዳን ሥራው ሁሉ ማጠቃለያ ያደረገው በመሆኑ ሐላፊነቱ ከባድ ፥ ሥ ሐዋርያዊት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በአምላካችን ተመ አስተላላፊነት የመጣውን ይህን ሥርዓት ተቀብላ ከብርሃናዊው የጉዞ ጅምሬዋ አንሥቶ እስከ ዛሬ መርጣ በጽጵስና እየሾመች አገልግሎቷን ስትፈጽም ቆይታለች። በዚህም መሠረት ባለፈው የተሾሙትን 17 ብፁዓን አበው ጨምሮ እስከ አሁን በአጠቃላይ ከ220 በላይ ብፁዓን አበውን ሾሙ መቶ ዘጠኙ ኢትዮጵያውያን ለራሳቸው ከራሳቸው ወገን አይሹሙ» በተባሉ ጊዜ ከግብፅ ግብግብያን አበው ናቸው። የቀሩት ግን በእግዚአብሔር ፈቃድና አበርካቂነት በኢትዮጵያውያን መንበር ኢትዮጵያውያን መያዝ ከጀመሩበት ጊዜ ወዲህ እየተሾሙ አገልግለው ያለፉና በግገልገ ብፁዓን አበው ናቸው።

የብፁዓን አበው መሸም ለቤተ ክርስቲያን ሁሉን ዐቀፍ አገልግሎት መፋጠን መሠረታዊ ነገር ነው። በመሆኑም እግዚአብሔር ፈቅዶ በቅርቡ በተደረገው የኢጲስ ቆጶሳት ምርጫ አልፎ ሥልጣኑን ከሐላፊነቱ ጋር የተቀበሉት አበውም ይሁኑ ቀደም ሲል ተቀብለው ሲያገለግሉ ከቆዩትና በግገልገል ላይ ካሉት አባቶቻችን ወቅቱ የሚጠይቃቸውና በአስቸኳይ እንዲከናወኑ የሚገባቸው በርካታ ሥራዎች እንዳሉባቸው እናያለን።

የመጀመሪያው የቅድስት ቤተ ክርስቲያን ዐቢይ ዓላማ የሆነው ስብከተ ወንጌልን የሚመለከት ነው። እኛም ሆነ ማንኛውም የቅድስት ቤተ ክርስቲያንን የአገልግሎት ስፋት የሚመኝ ሁሉ እንደ ሚላው ዛሬ በሀገር ውስጥም ይህን ከሀገር ውጭ የቤተ ክርስቲያናችንን ድምፅ በእጅጉ የሚናፍቁ ሕዝቦች በርካታ ናቸው። ወደ ሀገራችን ሲመጡም ሆነ በዚያው በያሉበት ሆነው በልዩ ልዩ መንገድ ከሚያሰሟቸው ድምፆች ለመገንዘብ እንደ ምንቸለው ለበርካታ ጥቁር ሕዝቦች የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የማንነታቸው መገለጫ በምድርም ይህን በሰማይ ተስፋ መመኪያቸው ናት። በሀገር ውስጥም ቢሆን ከመሐሉ ጀምረን ወደ ጠረፍ ወጣ እያልን በሄድን ቁጥር በአረማውያንና በመናፍቃን ተውጠው፣ የቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን ድምፅ የሚናፍቁ አያሌ ወገኖቻችን አሉ። በመሆኑም በእግዚአብሔር ፈቃድ በቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ የአመራር ወንበር ላይ የተቀመጡት ብፁዓን አባቶቻችን ለዚህ መሠረታዊ ተግባር ቅድሚያ በመስጠት እነዚህን ወገኖች በማስተማርና በማጥመቅ ወደ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን አንድነት እንደሚያገቡልን ተስፋ እናደርጋለን።

ዛሬ ቤተ ክርስቲያናችን ዘርፈ ብዙ ችግሮች አሉባት። የትምህርተ ሃይማኖት፣ የሥርዓተ እምነት፣ የታሪክ፣ የባሕርይ የትውፊት ማገደር ሆነው ለአያሌ ዘመናት ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያውያንን ሲያገለግሉ የነበሩ ገዳማት እየተፈቱ ነው። ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያንም ችግር ቢጸናባቸው ፅውቀት ለማግኘት ከወንበሮቻቸው ሥር የፈሰሱ ተማሪዎቻቸውን በትነው እየተሰደዱ ነው። ይህ ትልቅ በቤተ ክርስቲያን የተጋረጠ አደጋ ደግሞ ነገ እንደ ዛሬዎቹ ብፁዓን አበው የቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ የአስተዳደር ወንበር የሚረከቡ አባቶችን እንድናጣ፣ የቤተ ክርስቲያን ነባር ትምህርትና ሥርዓት ለመበረዝ የሚነሡ መናፍቅ ባካበቱት የደለበ ፅውቀት በቃልም በመጽሐፍም አሳፍረው የሚመልሱ ሊቃውንትን እንድናጣ ያደርገናል። በመሆኑም አባቶቻችን እነዚህ ኹነኛ የቤተ ክርስቲያናችን ህልውና ምንጮች ለሆኑ ገዳማትና አድባራት እንዲሁም አብነት ት/ቤቶች መጠናከር ጊዜ ሳይሰጡ መፍትሔዎችን እንደሚሰጡ ተስፋ እናደርጋለን።

ቤተ ክርስቲያናችን ለሀገሪቱ ሁሉን ዐቀፍ ዕድገት ያደረገችው አስተዋፅዖ ተዘንግቶ ትንሽም ይሁን ትልቅ ሥልጣን አለን የሚል ሁሉ ቤተ ክርስቲያንን በየአደባባዩ ለሀገሪቱ ድህነት ተጠያቂ እያደረገ ሲከሰና ሲወነጅል እናያለን፤ ትላንት በልዩ ልዩ ዘዴ ተጠቅመው ወደ ሀገራችን የገቡት መናፍቃን ነባሯንና ጥንታዊቷን ቤተ ክርስቲያን ሲጋፉ እናያለን፤ እንሰማለን። ቀርቦ ለተመለከተም በየሰበካ ጉባኤው በርካታ ችግሮች ይስተዋላሉ። በመሆኑም ቤተ ክርስቲያንን የምምራት ሐላፊነት የተቀበሉ አባቶቻችን በየአሁኑ ስብከታቸው በቤተ ክርስቲያን ላይ የሚሰነዘረውን ወቀሳና ዘላፋ እንዲሁም የመናፍቃን የቅሰጣ እንቅስቃሴ በቅርበት እየተከታተሉ በቃልም በተግባርም ጠንካራ መልስ በመስጠት የአባቶቻቸውን ተግባር እየደገሙ እንዲጓዙ አደራ እንላለን።

የብፁዓን አበው መብዛት ስለ ቤተ ክርስቲያ ደገንነት፣ ስለ አገልግሎቷ ስፋት የሚጸልዩ፣ ተቀምጠውም ስለምእመናን ወቅታዊ ችግሮችና መፍትሔዎቻቸው እየመከሩ መፍትሔ የሚሰጡ አበው መብዛት ነው። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ «ይህ ወገን በጸሎትና በጦም ካልሆነ በምንም ሊወጣ አይችልም» እንዳለ /ማር.9፡29/ ዛሬ በጥንተ ጠላት ዲያብሎስ ቆስቆሽነት በሀገራችንም ይሁን በዓለም ዙሪያ ለሚታዩ ችግሮች መቀረፍ አምርረው የሚያለቅሱ፣ የእግዚአብሔርን ምሕረት የሚጠይቁ አበው በዚህ ዘመን እንዲበዙ ያስፈልጋል። ስለዚህ ብፁዓን አባቶቻችን እኛ የመንፈስ ልጆቻቸው በሥጋም ይሁን በነፍስ እየጉዱን ካሉት ችግሮች ተላቀን የመንግሥቱ ወራሾች ለመሆን እንድንበቃ ወደ አምላክ የሚቀርብ ጸሎታቸውን አጥብቀን እንሻለን። ከዚህም በተጨማሪ ከትምህርተ ሃይማኖቱና ሥርዓተ እምነቱ በመለስ የቅድስት ቤተ ክርስቲያን ልጆች መልስ የምንፈልግላቸው በርካታ ማገበራዊ ችግሮችና ጥያቄዎች አሉ። በመሆኑም የምእመናንን ማገበራዊ ጥያቄዎች በማድመጥ መልስ የመስጠት ሥልጣንና ሐላፊነት ያለበት የአባቶቻችን የአንድነት ጉባኤ /ቅዱስ ሲኖዶስ/ በግልም ይሁን በቤተሰብ ደረጃ አልፎም በማገበራዊ ኑሮ የሚያጋጥሙትንና የቅዱስ ሲኖዶስ ድንጋጌና ትእዛዝ ለሚያስፈልጋቸው ጥያቄዎች ግልጽና የማያሻሙ መልሶች እንደሚሰጥ ተስፋ እናደርጋለን።

አጠቃላይ ሂደቶችን በጥንቃቄ ሳስተዋለ ቤተ ክርስቲያናችን ያላት ቁሳዊ ሀብት ከራሷ አልፎ ለሌላው ይበቃል። ነገር ግን ይህ ሀብት በአያያዝ ጉድለትና ግልጽ የአጠቃቀም ሥርዓት ካለመኖሩ የተነሣ እየባከነ ቤተ ክርስቲያም ከዕለት ወደ ዕለት ችግሯ እየበዛ፣ ይባስ ብሎም እርሷ ደኸይታ ሀገር ያደኸየች» እስከ መባል ደርሳለች። በመሆኑም ነባሩን የቤተ ክርስቲያን ፅውቀት ከዘመናዊው ጋር አገናዝበው የያዙ አባቶቻችን እዚህም እዚያም በየቦታው የሚባከነው የቤተ ክርስቲያናችን ቀሳዊና መንፈሳዊ ሀብት እንዲሰበሰብና ለቤተ ክርስቲያ ኹነኛ አገልግሎት እንዲውል ያደርጋሉ የሚል ተስፋ አለን። ለዚህም ከላይ ጀምሮ እስከታችኛው የቤተ ክርስቲያን አስተዳደራዊ መዋቅር ድረስ ግልጽነትና ተጠያቂነት ያለው የሀብት አሰባሰብና አጠቃቀም ሥርዓት መዘርጋት ያስፈልጋል እንላለን።

በቤተ ክርስቲያናችን በአሳስፈላጊ ሁኔታ ሲባከኑ ከምናቸው ሀብቶች መካከል አንዱ የሰው ኃይል ነው። ቤተ ክርስቲያን ከራሷ አልፎ ሀገር ሊመራ የሚችል የተማሪ የሰው ኃይል አላት። ይህም ባለፈው ታሪክ ሀገርን በመምራት ያደረገችው ሐላፊነት የተመላበትና ውጤታማ እንቅስቃሴ የተመሰከረ ነው። ዛሬም ቢሆን ከዚያ ያልተናነሰ የሰው ኃይል አለ። ይህን የሰው ኃይል በተገቢው መስመር በማሠማራት ቤተ ክርስቲያ መሥራት ያለባትን እንድትሠራ የማድረግ ድርሻው ደግሞ የአባቶቻችን ሐላፊነት ነው። ይኸው ድርሻቸው ደግሞ በየሀገረ ስብከታቸው ተገቢውን ሰው በተገቢው ቦታ ከመመደብ ይጀምራል።

አባቶቻችን ይህን ሁሉ ተፈላጊ ሥራ የሚያከናውኑት አስቀድሞ ለዚህ ሐላፊነት የመረጣቸው አምላክ በመንፈሱ በቅዱስ ሲኖዶስ አድሮ ወደ መሪቸው ቦታ /ሀገረ ስብከት/ በሙሉ ደስታና ፍጥነት ሲሄዱ ነው። የተቀበሉት ሐላፊነት የእግዚአብሔርን ቃል ለመዝራት በሚቻልበት ቦታ ሁሉ የእግዚአብሔርን ጥገናት፣ የቅዱሳንን ምልጃና ተራዳኪነት አጋዥ በማድረግ በቆራጥነት እንዲጓዙ የሚጠይቅ ነው። ከሄዱም በኋላ በሀገረ ስብከታቸው በቂ ጊዜ ተሰጥቷቸው ከአካባቢውና ሕዝቡ ጋር በመላመድ ነባራዊ ሁኔታዎችን ያገናዘቡ ሥራዎችን እንዲሠሩ ሊፈቀድላቸው ይገባል። በተሰማሩበት የሥራ ዘርፍ ውጤት ለማስመዝገብ ከሚያስፈልጉ ነገሮች አንዱ ሥራው በሚሠራበት ቦታ በቂ ጊዜ እንዲያገኝ ማድረግ ነው። በመሆኑም ብፁዓን አባቶች በሀገረ ስብከታቸው ፍሬ እስኪያስገኙ ድረስ መቆየት እንዳለባቸው እናምናለን። /ዘኢ.ቂ.፡ትእዛዝ 77፣ አብጥሊስ፡ቀናና 13/

በነፍሳችን ተጠያቂ ለመሆን ከላይ በዝርዝር ያቀረብናቸውም ይሁኑ ሌሎች በርካታ ሐላፊነቶቻቸውን እንዲወጡ ደግሞ መላው ምእመናንና የቅርብ ረዳቶቻቸው ሁሉ ትእዛዛቸውን በመቀበል፣ ባሠማሩን ቦታዎች ሁሉ በትጋት በመሥራት ልንተባበራቸው ይገባል እንላለን። የቤተ ክርስቲያናችን አምላክ ለአባቶቻችን የሥራ ፍሬዎችን የሚያስመዘግቡበት፣ የቤተ ክርስቲያንን ሁሉን ዐቀፍ ሕይወት የሚጠብቁበት ረጅም ዕድሜ ይስጥልን። አሜን።

ቅዱስጊዮ /ቅዱስጊ/

በሐመር መጽሔት 13ኛ ዓመት ቁጥር ሦስት የሐመር መጽሔት እትም ትምህርተ ሃይማኖት ዓምድ ላይ «ገድ ላተ ክርስቶስ ሠምራ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር» በሚል ርእስ በቀረበው ጽሑፍ ከልቤ ተደስቼአለሁ። ከገድላ ክርስቶስ ሠምራ እንዳነበብኩት፡-በአካባቢው ተወልጄ ያደግኩ እንደ መኾኔም መጠን እንደማውቀው፡ ቅድስት ክርስቶስ ሠምራ የተወለደችበት ሥፍራ ልዩ ስሙ «ቅዱስጊዮ /ቅዱስጊ/» በመባል ነው የሚታወቀው። አሁንም ቢሆን ቀበሌው ዱስጌ ተብሎ ይጠራል። በጽሑፉ ግን «ጊዮ» ተብሎ ቀርቧል። ይህ ቢታረም መልካም ነው።

ወጋዮሁ አየሰ አዎሽ ሰባት ኪሎ

የልሳነ ግእዝ ወዳጆች ማኅበር»

በሐመር መጽሔት «አቡጊዳ የግእዝ ቋንቋ ትምህርት» ዓምድ በተከታታይ የሚቀርበውን ትምህርት እየተከታተልኩ ነው። አቀራረቡ በሚረዳ መልክ የኾነና ግልጽ ነው። በዚህ እንዲቀጥል አደራ አላለሁ። በግድግዳም በአ.አ.ዩ በሚያዝያ ወር 1997 ዓ.ም «የልሳነ ግእዝ ወዳጆች ማኅበር» መመሥረቱ ታላቅ ርምጃ ነው። በአንጻሩም የቋንቋውን ክፉ ለሚመኙ መርዶ ነው። ለግእዝ ቋንቋ ወዳጆች ግን ዐቢይ የምሥራች ነው።

መ/ር ወንድሙ ታደዎስ ወላይታ ሶዶ

ከአዘጋጅ፡-«የልሳነ ግእዝ ወዳጆች ማኅበርን» ማግኘት ለምትሹ በሚከተሉት አድራሻዎች መጠቀም ትችላላችሁ።

ስልክ፡- 254-22-62
55 63 28
09-24 65 80

ኢ-ሜይል፡- geez aau@yahoo.Co.uk
አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ጥናት ማዕከል
መ.ሣ.ቁ. 1176 ወይም 20077
አ.አ

ዘመናዊነትና ሥልጣኔ

በሐመር መጽሔት 13ኛ ዓመት ቁጥር ሦስት እትም በዓምድ ወራዙት ላይ፡ - «ዘመናዊነትና ሥልጣኔ» በሚል ርእስ ማወያየት የጀመራችሁበት ጽሑፍ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ተያይዘው ለሚነሱ ጥያቄዎች ሚዛናዊ እይታን የሚያገናኙ ነው። ይሁንና በተከታታይ እትም ላይ ተቋርጧል። ዝግጅቱ አሳታፊ በኾነ

መልኩ ቀጥሎ ደገና መቋጫ ላይ መድረስ ይኖርበታል።

በዛብሀ መኮንን ደሴ

ሰነፎቹን ይገሥዳል...

በ13ኛ ዓመት ቁጥር ሦስት እና አራት የሐመር መጽሔት እትሞች በወቅታዊ ጉዳዮች ዓምድ ላይ፡- ቤተ ክርስቲያናችን በትምህርት ተቋማት ግንባታ ረገድ የምታርደገውን እንቅስቃሴ በተመለከተ በአርአያነት ሊጠቀሱ የሚችሉትን ነቅሳችሁ አስነብባችሁናል። ከሁሉም በላይ ምእመናን በገንዘብና በጉልበት ያደረጉት አስተዋፅዖ ታላቅ መልእክት አለው። ይኸውም በአንድ በኩል ቤተ ክርስቲያናችን የጥበብ ምንጭ የሥራ ማዕከል መኾኗን ያስረግጣል። በሌላ በኩል በዚህ ረገድ ሀብቱ ችሎታው እያላቸው ቸል ያሉቱን ይገሥጻል። ስኬቱ በአዲስ አበባና በአህጉረ ስብከት ደረጃ ላሉቱም መስፋፋት ይኖርበታል።

የደብረ ገነት ኪዳነ ምሕረት ቤተ ክርስቲያን ሰንበት ት/ቤት ግንኙነት ክፍል ሰባት

ተምረንበታል

በሐመር መጽሔት 13ኛ ዓመት ቁጥር ሦስት «መነኩሴ ንብረት ርስት ጉልት አይደለም የሚያከማቸው፣ ፅውቀት ነው» ብለው አባ ወልደ ትንሣኤ ጫኔ በተናገሩት ነጥብ እስማማለሁ። በየዕድሜ እርከኑ ላሉት አገልጋይ ከሆናችሁ አስተማሪነቱ የጎላ ነው። አጠቃላይ ሕይወታቸውም በቤተ ክርስቲያን ትምህርት የበለጠ እንድበረታ አድርጎኛል። አባ ወልደ ትንሣኤን «ይበርቱ» በሉልኝ።

ዲ.ን ተመስገን ዘገየ ወረታ ግ/ቴ/ማ/ግቢ ጉባኤ

ድርሻችንን ያወቅንበት ስቃይ «ጎሁ ሰሳመ ወዳግ፤ ሰሳምን ሹ፥ ተከተሱም»

በሐመር መጽሔት 13ኛ ዓመት ቁጥር አራት እትም «ሰሳምን ሹ፥ ተከተሉም» በሚል ርእስ ማኅበሩ ያስተላለፈው መልእክት ወገንተኛ

ያል ኾነ፤ ሰሳምን የሚሰብክ፤ የእያንዳንዱን ክፍል ድርሻ የጠቆመ ነበር። በተለይም ክርስቲያን ወገኖች «ሰሳም በኢትዮጵያ ላይ ይሁን» ብለን የሰሳም ባለቤት ወደ ኾነው አምላካችን እጃችንን እንድናነሣ የሚያነቃቃን ነው። ሰሳመ እግዚአብሔር ይብዛልን።

አሸናፊ ሰለሽ ደብረ ሮሃ-ላሊበላ

ቅዱስ ጋብቻን ማበረታታት

በሐመር መጽሔት መጋቢት/ሚያዝያ 13ኛ ዓመት ቁጥር ሁለት እትም «የጠባይ ለውጥ ሳይኖረው?» በሚል ርእስ የቀረበው ጽሑፍ ወጣቱ ራሱን እንዲጠብቅ፤ በመንፈሳዊ ሕይወቱ እንዲበረታ፤ ለልማትና ለመልካም ሥራ እንዲነሣ ግንዛቤን ይሰጣል። በተለይም ትዳር ለመመሥረት የሚያስቡና የወሰኑ ወጣቶችን ጽሕገጠብቀው ለቅዱስ ጋብቻ እንዲበቁ ያበረታታል። መሰል ጽሑፎች ቀጣይነት ቢኖራቸው መልካም ነው። በዚህ አጋጣሚ በዚህ እትም ደብዳቤዎች ዓምድ ላይ «መዝሙርም ወረት ኾነን?» በሚል ርእስ ለቀረበው አስተያየት «ቁስ ሰሎሞን ታዬ» የተባለው «መ/ር ሰሎሞን ታዬ» ተብሎ እንዲታረምልኝ አጠይቃለሁ።

መ/ር ሰሎሞን ታዬ ባሌ ሠዌና ወረዳ ሚጫ

ስማችሁ ከዚህ በታች የተዘረዘረው አንባቢያን ደብዳቤዎቻችሁ ደርሰውናል። ሐመርን አንብቡ፤ ለሐመር ጻፉ፤ በተሳተፏችሁ ቀጥሉ።

አቶ መዝገቡ አያሌው/ሸና፣ ብሥራተ ገብርኤል /ባሕር ዳር/፣ ኃይለ ኢየሱስ ነጋሲ /ወንጂ/፣ ወልደ ገብርኤል/ ምዕ. ወለጋ/፣ ገብረ ማርያም ገብረ ሥላሴ/አዋላ/፣ ተማሪ ተሾመ ጋሽ /ጅማ/፣ መሐመድ አልጋፍሊ /የተባበሩት ዐረብ ኤምሬቶች/፣ በላይ ምሕረተ አብ/ጅማ ዩኒቨርሲቲ/፣ እንተ ሚካኤል /ጊዶሌ/፣ አበበ ፋንታ/ ባሌ-ጃራ ከተማ/፣ መልእክ ገነት ብርሃን ዓለማየሁ /ነቀ ምት/፣ መ/ር ጫላ አበራ /ባሌ ዶዶላ/፣ ዓለምነሽ ፈቃደ/ባሕሪ/፣ በለጡ ኪዳኖ /ሊባሰና/፣የርዳኖስ ሚደቅሳ/ድሬ ዳዋ/ ደመወዝ አሰፋ፣ ኪዳነ ሰንበት፣ ተማሪ አዲኛ ፀሐይ፣ ዐጻደ ማርያም፣ ፣ ታሪኩ ብላቱ /አ.አ/።

ቅርሶቻችን ይመለሱ ወይስ ለደኅንነታቸው ሲባል በዚያው ይቆዩ?

«ወርቆቻችን» ይመለሱልን የምንጸምቅባቸው ብቻ ሳይሆን የምንጸድቅባቸው ጭምር ናቸውና።

ከመገኛ አገራቸው በተለያዩ መልክ ተወስደው በባዕዳን ዘንድ የሚገኙቱ ቅርሶቻችን «ወርቆቻችን» ስለሆኑ ይመለሱልን። እኒህ «ወርቆቻችን» የምንጸምቅባቸው ብቻ ሳይሆኑ የምንጸድቅባቸው ጭምር ናቸው። መንግሥትና የተለያዩ ወገኖች ለአክሱም ሐውልት መመለስ ሳይረገጡ ጥረት ምስጋናዬን አቀርባለሁ። ይሁንና ተመሳሳይ የሆኑ ትብብርና ትጋት ለሌሎችም ቅርሶቻችን መመለስ መደረግ ይኖርበታል። ባዕዳን ሳይጸምቁባቸው የወሰዱብንን ቅርሶቻችንን «አይመለሱ» የማለት ትርፋ የታሪክ ወቀሳ ብቻ ነው።

ዳንኤል ሐገሰ ግይጫው-ትግራይ

«ቅርሶቹ ያለ ኢትዮጵያ አይደሉም»

ኢትዮጵያውያን ቅርሶቻችንን አደጋ ላይ የምንጥል፣ የምናስቀምጥበት ሥፍራ የቸገረን ያህል ተደርጎ መነገሩ አሳዛኝ ነገር ነው። እነርሱ የሚሉት ዓይነት እክል እንደ ሌሎቹን ከአክሱም ሐውልት አመለካከት አቀባበል መረዳት ይገባቸዋል። በእኛም በኩል ይህ ችግር አለብን የሚል ነገር የቀረበ አይመስለኝም። «የኢትዮጵያውያን ለቅርሶች ክብር የመስጠት ጉዳይ አጠያያቂ ነው» ማለት «ልጅ ለእናትዋ ምጥ አስተማረች» እንደ ማለት ይቆጠራል። በሌላ በኩል ቅርሶቹ ያለ ኢትዮጵያ አይደሉም። ኢትዮጵያና ቅርሶች የአንድ ሳንቲም ሁለት ገጽታዎች ናቸው። ባላገሩ የኢትዮጵያ ሕዝብና ዓለም አቀፍ አጋሮችም ኢትዮጵያና ቅርሶችን ለማገናኘት መተባበር ይኖርባቸዋል። ቤተ ክርስቲያናችንም ከጉዳዩ አኳያ ያለባትን የአመራር፣ የአሠራርና የአደረጃጀት ክፍተቶች ማሻሻል ይገባታል። ቅርሶቹ በሚመለሱበት ወቅት ደግሞ መቀመጥ ያለባቸው ቀደም ሲል በተወሰዱበት ቦታ መሆን ይገባዋል።

ገበየሁ አባተ ደብረ ጌታሁን ተከተል

«የቅርሶቻችን መወሰድ ትልቅ መንፈሳዊ ምሥጢር ሊኖረው ይችላል»

በቅድሚያ «የተዘረፉ ቅርሶቻችን» ስለሚለው ሐሳብ አስተያየቴን ለመስጠት እወዳለሁ። በእኔ እምነት የቅርሶቻችን ወደ ባሕር ማዶ መወሰድ ትልቅ መንፈሳዊ ምሥጢር ያለውና ፈቃደ እግዚአብሔር ሊኾን ይችላል። በተለይም ቅርሶቻችን በባዕድ አገር በአገባቡ ከተያዙ የሚያስመሰግን ነው። ባለገበት ዘመን ቅርሶች ዓለም አቀፋዊ ይዘትና ባሕርይ ብሎም የሰው ልጆች ሁሉ ሀብት እየሆኑ መጥተዋል። ቅርሶችን ከሚያጠፉትና ከሚያወድሙት የሚዘርፉትና በነበራቸው መልክ የሚያቆዩቱ የተሻሉ ናቸው። ለምን ቢባል አንድም። የእግዚአብሔርን ድንቅ ጥበብ አይተውባቸዋል። በሌላ በኩል እኛም ዛሬ አምሎ ለማለት የቻልነው እነርሱ ይዘው በመገኘታቸው ነው። ትልቁ ቁም ነገር ዛሬ ቅርሶቻችን ያሉበትን ሁኔታ ማወቅ ነው። የት ነው የሚገኙት? ምን ምን ናቸው? ብዛታቸው ምን ያህል ነው? መቼና እንዴት ከሀገር ሊወጡ ቻሉ? አሁን ያሉበት ሁኔታ ምን ይመስላል? በመጀመሪያ እኒህ መረጃዎች መጠናቀር አለባቸው።

ይልቁንም እኔን የሚያሳስቦኝ በውጭ ያሉቱን ለማስመለስ ከማሰብ ይልቅ ዛሬ በተለያዩ መንገድ ከአገር የሚወጡትን የመከላከሉ ጉዳይ ነው። በእጃችን ያሉት የቤተ ክርስቲያናችን ቅርሶች ዝርዝራቸው ታውቆ ሞያዊ በሆነ መልኩ ተመዝግበው ይቀመጡ። ለሁሉም እግዚአብሔር አስተዋይ ልቡናን ይስጠን። አሜን።

ፈቃዱ ሙሉነህ አ.አ

«ቅድመ ዝግጅት ይደረግ፤ ቅርሶቻችንም ይመለሱ።»

ቅርሶቻችን በዝርፊያም ሆነ በሌላ መንገድ ከመወሰዳቸው በፊት የቤተ

ክርስቲያን አባቶች ዘመኑ የፈቀደው የአገርና የአጠባበቅ ዘዴ ነበራቸው። አቅማቸው በፈቀደ መጠን በፍጹም ክብካቤ ይዘዋቸው እንደ ነበር የማይታበል ሐቅ ነው። በኋላ ዘመን ቅርሶቻችንን ያጣናቸውም በንጥቂያ፣ በወረራና በዘረፋ ነው። ዛሬ ቤተ ክርስቲያናችን በሥጋዊውም በመንፈሳዊውም ረገድ የሠለጠነ የሰው ኃይል አላት። ስለሆነም ለቅርሶቹ አያያዝ መዘጋጀት ስላለበት ቅድመ ሁኔታ የአቅም ችግር የለብንም። ሕዝባችን በእናት አገሩ የሚጠየቀውን በማሟላት ረገድ ደግሞ የሚታግ አይደለም። ቅርሶቻችን መንፈሳዊ ዋጋና በረከት የሚኖራቸው በእኛ በባለቤቶቹ ዘንድ ሲኾኑ ነው። ስለዚህ የምክንያት ድራቆች ማብዛት አያስፈልገንም። የቅርሶቻችን መመለሻ ጊዜ አሁን ነው። ለኢትዮጵያ ልዩ አስተያየት ያላቸው ወገኖችና በባሕር ማዶ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን በሰፊት መንቀሳቀስ አለባቸው። በተለይም፡-

1. መንግሥት፡-
 - የጀመረውን ዲፕሎማሲያዊ ጥረት አጠናክሮ መቀጠል፤
 - በባለሞያዎች የሚደረጉ ጥናቶችን ማበረታታትና መደገፍ፤
 - ከቤተ ክርስቲያናችን ጋር አብሮ መሥራት ይገባዋል።
2. ቤተ ክርስቲያን፡-
 - የቤተ ክርስቲያንን ማንነት የሚያንጸባርቅ ዘመኑ የሚጠይቀውን የቅርስ ጥበቃና አያያዝ ሥነ ዘዴ ነድፋ ተግባራዊ ማድረግ፤
 - በአገልግሎትና በአስተዳደር ተቋሞቹ ውስጥ ሳሎ አገልጋዮቹ ሥልጠና መስጠት፤ ምእመናንም ተግባራዊ ድጋፍና ትብብር እንዲያደርጉ ማስተባበር፤ ለዚህም ምቹ ሁኔታ መፍጠር፤
 - ጉዳዩ ከሚመለከታቸው መንግሥታዊና መንግሥታዊ ካልሆኑ ተቋማት ጋር ሊሠሩ የሚገባቸውን ተግባራት ለመለየት አፈጻጸሙን የሚከታተል አካል ማቋቋም ይገባታል።

በአጠቃላይ ከቤተ ክርስቲያን፣ ከመንግሥትና ከሕዝቡ መሟላት የሚገባቸው ቅድመ ሁኔታዎች እንዳሉኝ ነው። ቅርሶቻችን ግን መመለስ አለባቸው እላለሁ። «የሰው ወርቅ አያደምቅ» ነውና።

ይመስላል ዓምባቸው ወሎ-ወልድያ

የመስቀሉ መስቀላዊ ጉዞ

መ/ር ብርሃኑ ጎበኛ

ጌታችን መስቀሉን ተሽከሞ በአይሁድ እየተገረፈ ሲሔድ ለሦስተኛ ጊዜ የወደቀበት ቦታ /ቦታው 9ኛው ምዕራፍ በመባል ይታወቃል/ - ማቴ. 26 + 39

ልዑል ባሕርይ አምላክ የሰው ልጆችን ለማዳን ባደረገው አምላካዊ ጉዞ ከቅድስት ድንግል ማርያም ከተወለደበት ከቤተ ልሔም፥ ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ለቅዱሳን ሐዋርያት እስካደለበት እስከ ጸርሐ ጽዮን ያሉት በኪደተ እግሩ የባረካቸው ስፍራዎች ሁሉ ሳይቀሩ በተከታዮቹ በክርስቲያኖች ዘንድ ልዩ ክብር አላቸው። በዕለተ ዐርብ አይሁድ ጌታን እያዳፉ በጲላሙስ አደባባይ ካቀረቡበት ቦታ ወደ መቃብር እስከ ወረደበት ድረስ የተቀበለውን መከራና ስቃይ በማዘከር ክርስቲያኖች የስቅለት ዕለትና በየሳምንቱ በዕለተ ዐርብ የጲላሙስ አደባባይ ከነበረበት እስከ ጌታ መቃብር ጎልጎል ድረስ መስቀል ተሽከመው ዕለተ ዐርብን የሚያዘክር የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባብ በምዕራፎቹ እያነበቡና እየጸለዩ ጉዞ ያደርጋሉ። በላቲን «ቪያ ዱሎርዛ» በግእዝ «ፍኖተ መስቀል» ይባላል። የመከራ፥ የሥቃይ መንገድ ማለት ነው። ዐሥራ አራት ምዕራፎች አሉት። ርዝመቱ አንድ ኪሎ ሜትር ያህል ይሆናል። ከጥንት ዘመን ጀምሮ ጌታ በዕለተ ዓርብ መስቀሉን ተሽከሞ ሲወድቅ ሲነሣ የነበረባቸውን ቦታዎች የሚመለከት ነገር በጥንት ክርስቲያኖች ዘንድ ነበር። ኾኖም ዐሥራ አራቱ የመስቀል ምዕራፎች በውል ተለይተው የታወቁት (Standardized የሆኑት) በ19ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፍራንሲስካውያን መሆኑ ይነገራል። ሁለጊዜ ዐርብ ዐርብ ፍራሲስካውያን ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት ጀምረው መስቀል በመያዝ ዛሬ «አመርያ» ተብሎ ከተሰየመው ጥንት ግን «ሊትስጥ» (ሊቶስጥራ) ወይም በዕብራይስጥ «ገበታ» ይባላል ከነበረው ጀምሮ እስከ ጎልጎል

ድረስ ጉዞ ያደርጋሉ። የስቅለት ዕለት ደግሞ ሁሉም አብያተ ክርስቲያናት በየተራ መስቀል ተሽከመው፥ በምዕራፎቹ ጸሎት እያደረጉ፥ በቦታው ላይ ስለ ተፈጸመው ድርጊት እያወሱ ጉዞ ያደርጋሉ። ጌታ ለእኛ ስለ ተቀበለው መከራ ወንጌላውያን የጸፉትን መሠረት አድርገን ስንመለከተው መከራው የሚጀምረው ከጌቱ ሲማኒ ነው። ማር.14+32-49። ጌቱ ሲማኒ የቃሉት ርጉም የዘይት መጭመቂያ ማለት ነው። አካባቢው በወይራ ዛፍ የተሞላ እንደ ነበር ነው የሚተረከው። ንጉሥ ዳዊት ተራራውን ሁሉ የወይራ ዛፍ አስተክሎበት ነበር። እንዲያውም ጌታ በሥጋው ወራት በምድር ይመላለስ በነበረበት ጊዜ የነበሩ መሆናቸው የሚነገርላቸው ስምንት የወይራ ዛፎች ዙሪያቸው በድንጋይ ተደግፈው ይታያሉ። አሁንም ቢሆን ልምላሜ ያቸው ከእነርሱ አልተለየም። የወይራ ዛፍ ከሦስት ሺህ ዓመት በላይ በልምላሜ እንደሚኖር የዘርፉ ተመራ ማሪዎች ይናገራሉ። የእናትና አባት የሐና እና የኢያቄም እንዲሁም የእመቤታችን የራስዋየክገልጋይዎ የየሴፍ መቃብር ያለው በዚህ በጌቱ ሲማኒ ነው። ጌታችን በሥጋው ወራት በምድር ተገልጦ ይመላለስ በነበረበት ጊዜ በዙውን ጊዜ ከሚያዘወትራቸው ስፍራዎች መካከል ጌቱ ሲማኒ አንዱ ነበር። ለጸሎት ወደዚህ የአትክልት ቦታ ይመጣ ነበር። ዐርብ ሊሰቀል ነው ምሽት በአልግዘር ቤት የተዘጋጀውን ፍሲካ በልተው ከጨረሱ በኋላ አመስግነው፥ ዘምረው ወደ

ደብረ ዘይት ወጡ። ከዚያም ደቀ መዛሙርቱን አስከትሎ ወደ ጌቱ ሲማኒ አመራ። ማር.14+26-32። ጌቱ ሲማኒን እንደሚያዘወትር የሚያውቀው ይሁዳ ለ30 ብር ተገዝቷልና የካህናት አለቆችን፤ ጳጳሮችንና የሕዝብ ሽማግሌዎችን እየመራ፥ ሰይፍና ጎመድ በያዙ ሰዎች ታጅቦ ጌታ ወዳለበት ቦታ መጣ። «መምህር ሆይ» በማለት ጌታን ስሞ አሳልፎ ሰጠው። ወዲያው ሰይፍና ጎመድ የያዙት ጭፍሮች ተረባረቡበት። እየገፈተና እየዳፉትም ወደ ሊቀ ካህናቱ ግቢ ወሰዱት። በማግሥቱ ማልደው ጌታን ከሊቀ ካህናቱ ግቢ እያዳፉ ወደ ጲላሙስ ፊት ሊያስፈርዱበት አቀረቡት። የፍኖተ መስቀል መጀመሪያ ይህ ቦታ ነው። ከላይ እንደ ተገለጸው ፍኖተ መስቀል ዐሥራ አራት ምዕራፎች አሉት። ዘጠኙ ከጎልጎል ውጭ ሲሆኑ አምስቱ ግን በጎልጎል ውስጥ ነው የሚገኙት። ሁሉንም ቀጥለን በዝርዝር እናያቸዋለን። አንደኛው ምዕራፍ፡-በጲላሙስ ፊት ተከሶ የቆመበት። «በወዲያውም ማለጻ፤ የካህናት አለቆች ከሽማግሌዎችና ከጳጳሮች ከሽንገውም ሁሉ ጋራ ከተማከሩ በኋላ አያሱስን አሳሰረው ወሰዱትና ለጲላሙስ አሳልፈው ሰጡት።» ማር.15+1። በዕብራይስጥ «ገበታ» በግሪክ «ሊቶስጥራ» ማለትም «በተራ የተነጠፈ ድንጋይ፥ ከፍተኛ ቦታ» በሚሉት ፍርድ ቤት ጲላሙስ ተሠይሞ ሳለ ጌታን ወደ እርሱ ዘንድ አመጡት። መስፍኑ ጲላሙስ በጌታ ላይ ፈርዶ፥ ጌታም ተፈርዶበት ሲሄድ የወረደበት ደረጃ ቁጥር 28 ነበር። ንግሥት እሴኒ በ327 ዓ.ም. ወደ ኢየሩሳሌም በመጣች ጊዜ 28ቱን ደረጃዎች ሮማ ወስዳ በወርቅና በዕንቁ አስለብጣ «ላንታ እስካለ» የሚባል ቤተ ክርስቲያን አሠርታ በክብር አስቀምጣለች። በትርጉሙም «ቅዱስ ደረጃ» ማለት ነው። በጥንት ጊዜ የአይሁድ ካህናት ፍርድ ቤት እንደ ነበር የሚነገርለት ይህ ቦታ ኋላ ላይ ትልቅ ሄርድስ አዳራሽና ምሽግ አሠርቶበት ነበር። በሮማውያን ጊዜ ፕራይቶርዩም ፍርድ ቤት ተብሏል። በቱርክ ጊዜ ደግሞ «ሸርኢያ» ይባላል ነበር። ዛሬ የዐረቦች ትምህርት ቤት ሆኗል። ይህ «አመርያ» የሚባለው ትምህርት ቤት

ያለበት ቦታ ጌታ ጳጳሳዊ ፊት ለፍርድ የቀረበበት ሲሆን አንደኛው ምዕራፍ ነው።

ሁለተኛው ምዕራፍ :- ከሰሞኑ አልብሰው፣ የእሾህ አክሊል ደፍተው መስቀሉን ያሸከሙበት ቦታ ነው።

«በዚያን ጊዜም ጳጳሳዊ አያሱብን ይዞ ገረፈው። ወታደሮቹም የእሾህ አክሊል ጎንጎነው በራሱ ላይ አኖሩ፤ ልብሰም አለበሱት፤ እየቀረቡም «የአይሁድ ንጉሥ ሆይ፣ ሰላም ለአንተ ይሁን» ይሉት ነበር። በጥሬም ይመቱት ነበር። ጳጳሳዊም ደግሞ ወደ ውጭ ወጥቶ፡- እነሆ፣ አንዲት በደል ስንኳ እንዳላገኘሁበት ታውቀ ዘንድ እርሱን ወደ ውጭ አወጣላችኋለሁ አላቸው። ኢየሱስም የእሾህ አክሊል ደፍቶ፣ ቀይ ልብሰም ለብሶ ወደ ውጭ ወጣ፤ ጳጳሳዊም፡- እነሆ ሰውየው አላቸው።» ዮሐ.19:1-5።

«እነሆ ይህ ሰው» (Ecce Home) ተብሎ የተሰየመው ይህ ቦታ ሁለተኛው ምዕራፍ ሲሆን ጌታ የሚሰቀልበትን መስቀል ያሸከሙት ከዚህ ስፍራ ነው።

ሦስተኛው ምዕራፍ:- ለመጀመሪያ ጊዜ መስቀሉን ተሸክሞ የወደቀበት

የጌታ መስቀል በግራና በቀኝ እንዲሰቀሉ ከተፈረደባቸው ወንበዴዎች መስቀል በተለየ ሁኔታ በጣም ከባድ ነበር። ይህም የሆነበት ምክንያት በርባን በኢየሱስም ከተማ ውስጥ የሮማውያንን አገዛዝ ለመቃወም እድማ አሥነሰቶ በነበረ ጊዜ ብዙ ሕዝቦች አልቀው ነበር። ከሚቸቹ ውስጥ በኢየሱስ ሳይሆን ይኖር የነበረ አንድ የአናጢ ልጅ ይገኝበት ነበር። አባትየው በርባን ባሥነሳው ዐመፅ ምክንያት አንድ ልጁን አጥቷልና ለቡ በሐዘን ተወግቶ ይኖር ነበር። በርባንን ለመበቀል አቅሙ ቢያንስም በርባን ተይዞ ሞት የተፈረደበት በመሆኑ እየተቆጨ ይኖር ነበር። በልጁ ሞት ያዘነው አባት፣ በርባን በስቅላት እንደሚቀጣ ርገጠኛ ሆኖ ነበርና ወደ ሮማውያን ወታደሮች ሂዶ ሁለቱ ወንበዴዎችና በርባን የሚሰቀሉበትን መስቀል እንዲሠራ እንዲፈቀድለት እጅ መንሻ የሚሆን የወይን ጠጅና ሌላም ስጦታ ስለ ሰጣቸው መስቀሉን እንዲሠራ ፈቀዱለት። ይህ አናጢ መስቀሉን ሲሠራ፡- «በርባን የሚሰቀልበትን መስቀል ራሱ ተሸክሞ ጎልጎታ ድረስ መሄዱ የማይቀር ነው» ብሎ ከመስቀሉ ክብደት የተነሳ እንዲሠቃይ ብሎ «በርባን ይሰቀልበታል» ብሎ ያሰበውን በጣም ክብደት እንዲኖረው አድርጎ ሠርቶት ነበር። ጳፍ ግን ይሁዳ ከአይሁድ ከተቀበለው ሠላሳ ብር በተጨማሪ የሚሰቱ ዘመድ የሆነው በርባን እንዲፈታ ጥያቄ እንዲያቀርቡ አምሎአቸው ነበር። በአይሁድ ውትወታ ዐመፀኛው በርባን ተለቆ ንጹሐ ባሕርይ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ በበርባን ፈንታ የሰቅላት ሞት

ተፈረደበትና ለበርባን ታስቦ የተሠራውን መስቀል እርሱ ተሸክሞ። «የእኛን ሞት ተቀብሎ የእርሱን ሕይወት ለእኛ ሰጠን» እንደ ተባለ። ስለ በርባን እርሱ መከራ ተቀበለ።

ጌታ ከመስቀሉ ክብደት የተነሳ እየተገነጸገደ መስቀሉን ተሸክሞ ሲጓዝ ሳለ ከመስቀሉ ክብደት የተነሳ ለመጀመሪያ ጊዜ የወደቀበት ቦታ ሦስተኛው ምዕራፍ ነው። በኃጢአት የወደቅነውን እኛን ለማንሣት እርሱ ስለ እኛ ወደቀ። በሦስተኛው ምዕራፍ ላይ የአርመን ካቶሊኮች መቅደስ ይገኛል።

አራተኛው ምዕራፍ:- ለመቤታችን ከልጅዎ ጋር ዐይን ለዐይን የተያያዙበት ምዕራፍ ነው።

ምንም እንኳን መድኃኔዓለም ክርስቶስ የመጣው ስለ ሰዎች ልጆች በደል መከራ ተቀብሎ የሰው ልጆችን ከዘላለም ሞት ለማዳን መሆኑን ብታውቅም ወልዳ ያስገኘች አዝላ የተሰደደች ናትና መያዙን ከሰማችበት ሰዓት ጀምሮ ልብዋ በሐዘን ተመቷል። ሉቃ.2:35፣ዮሐ.19:25-27 እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም «ይሙት በቃ» ተፈርዶበት በቀራንዮ ኮረብታ ላይ ሲሰቅሉት መስቀሉን አሸክመው እያዳፉ ወደ መስቀያው ቦታ እየወሰዱት መሆኑን ስትሰማ ወደ ልጅዋ ዘንድ እንዳትቀርብ በጠባቂ አስከልክለዋት ነበር። ሾኖም በለቀቅ ጊዜ እየወደቀች እየተነሣች ስትሄድ በአራተኛው ምዕራፍ ላይ ከተሸከመው መስቀል ክብደት፣ ከደረሰበት ድብደባ የተነሳ ደክሞ ፊቱ ላይ በሚጎርፈው ደሙ ተጋርዶ ስታየው ልብዋ በመረር ሐዘን ተነካ። «በአንኛም በልብሽ ሰይፍ ያልፋል» (ሉቃ.2:35) ያላት የአረጋግጫና ካህኑ ስምዖን ትንቢት ደረሰ፤ ተፈጸመ። በልብዋ ላይ መረር የሐዘን ፍላጻ ገባ። የእንባ-ጎርፍ በሚያጎርፈው ዐይንዋ ደም ከጋረደው የልጅዋ ዐይን ጋር ተያዩ።

የአርመን አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እመቤታችን የልጅዋን ሥቃይ ባየችበትና ልብዋ በሐዘን ፍላጻ በተወጋበት በዚህ ቦታ ላይ «የድንግል ሥቃይ» በሚል ስያሜ የሚጠራ ቤተ ክርስቲያን አላቸው።

አምስተኛው ምዕራፍ:- ስምዖንን የጌታን መስቀል እንዲሸከም ያስገደዱበት

«በወሰዱትም ጊዜ ስምዖን የተባለ የቀሬናን ሰው ከገጠር ሲመጣ ይዘው ከኢየሱስ በኋላ መስቀሉን እንዲሸከም ጫኑበት።» ሉቃ.23:26።

ከገጠር ሲመጣ ሳይሰበው የቀሬናን ወይም የአሁንዋ ሊቢያ ተወላጅ የሆነው ስምዖን በዚህ ቦታ ላይ መስቀሉን እንዲሸከም ተደርጓል። በመሆኑም የመስቀሉ በረከት ለፍጹም ቅድስና

አብቅቶት ከቅዱሳን ማኅበር ሊቀላቀል በቅቷል። በዚህ የተነሳ በቦታው ላይ በስሙ ቤተ ክርስቲያን ታንጾል። «የስምዖን ቀሬናን ቤተ ክርስቲያን» የሚል በአምስተኛው ምዕራፍ ከነበረ ቦታ ጋር ተገጣጥሞ ያለው ቤት የባዕል ጸጋው የነጭ ቤት እንደ ነበር ይነገራል።

ስድስተኛው ምዕራፍ:- ቪሮኒካ ፊቱን እንዲያብስበት ሻሽዋን የሰጠችበት።

የጌታ ፊቱ በላብ ተጠምቆ፣ ዐይኑ በደም ተሸፍኖ አየችው። ፊቱን እንዲጠርግበት ሻሽዋን አውልቃ ሰጥተዋለች። እርሱም ፊቱን ጠርጎ ሲመልስለት ከሻሽዋ ላይ ገጹ ተሥሎ ተገኝቷል። የጌታ እውነተኛ መልኩ የታተመበት ቀጻላ ርእስ ወይም የሻሽጩርቅ (Veronica's Veil) በሮማ ባለው በቅዱስ ጴጥሮስ ቤተ ክርስቲያን ይገኛል። የአርጳም ስም «ቪሮኒካ» የተባለው በሻሽዋ ጨርቅ ላይ የጌታ መልክ ተሥሎ ከተገኘ በኋላ ነው። «ቪሮ ኢኮን» ማለት በላቲን ቋንቋ «የእውነት መልክ» የእውነት ሥዕል» ማለት ነው። ስድስተኛው ምዕራፍ የዚህች ሴት ቤት የነበረው ነው። ቪሮኒካ ቁጥርዋ ከሠላሳ ስድስቱ ቅዱሳት አንስት ነው።

ሰባተኛው ምዕራፍ:- ጌታ ለሁለተኛ ጊዜ መስቀሉን እንደ ተሸከመ

የወደቀበት «የፍርድ በር» እየተባለ ይጠራ የነበረው ሥፍራ የከተማው መጨረሻ መውጫ በር ነበር። ጎልጎታ የዚያን ጊዜ ከከተማው ቅጥር ውጭ ነበር። እንደ ዛሬው በከተማው ቅጥር ውስጥ አልገባም ነበር። ጳፍ ግን ቀራንዮ (ጌታ የተሰቀለበት ኮረብታ) ለከተማው ቅርብ (Suburb) እንደ ነበር ዮሐንስ ወንጌላዊ ገልጾታል። ዮሐ.19:20።

በዚህ ቦታ ከመንገዱ ርቀት፣ ከመስቀሉ ክብደት፣ ከመከራው ጽናት የተነሳ ለሁለተኛ ጊዜ ጌታ መስቀሉን እንደ ተሸከመ ወደቋል። ይህ ቦታ ሰባተኛው ምዕራፍ ነው።

ይህ ቦታ በዚያን ጊዜ የመጨረሻው በር ስለ ነበር በደማስቆ በር ወደ ሽሊልና ወደ ደብረ ጽዮን (ጽርሐ ጽዮን) የሚተላለፈው ሕዝብ እንዲያነበው የጌታ የፍርድ ደብዳቤ ከበሩ ላይ ተሰቅሎ ነበር ይባላል። የቦታው ስም እስከ አሁን ድረስ «የፍርድ በር» ተብሎ ይጠራል።

ቋምንተኛው ምዕራፍ:- «እናንተ የእሥራኤል ልጆች፣ ለእኔ አታልቅሱ» ያለበት።

«ዋይ ዋይ ከሚሉና ሙሾ ከሚያወጡ ሴቶችና ከሕዝቡ እጅግ ብዙዎች ተከተሉት። ኢየሱስ ግን ወደ እነርሱ ዘወር ብሎ እንዲህ አለ፡- እናንተ የኢየሩሳሌም ልጆች፣ ለእኔስ አታልቅሱልኝ፤ ጳፍ ግን መካኖችና ያልወለዱ ማኅፀኖች ያለጠቡ ጡ

ተቆጥሮ ገብሮቹን ናቸው የሚባሉበት ጊዜ እነሆ ይመጣልና ለራሳችሁና ለልጆቻችሁ አልቅሱ።» ሉቃ.23:28::

ይህ ቦታ የኢትዮጵያ ገዳም ንብረት የሆኑ ሕንፃዎች የሚገኙበት ነው። ወደ መንበረ ጵጵስናውም የሚከደው በዚህ ስምንተኛው ምዕራፍ ባለበት ነው። አካባቢው የኢትዮጵያ ገዳም ቦታ ነው።

ዘጠነኛው ምዕራፍ፡- ለሦስተኛ ጊዜ ጌታ መስቀሉን እንደ ተሸከመ የወደቀበት።

ዴር ሠልጣን የተባለው የኢትዮጵያውያን የጥንት ርስት የሆነው ገዳም ትልቁ በር ያለበት ቦታ፡- ዘጠነኛው ምዕራፍ ነው። ጌታ ከዚህ ቦታ ሲደርስ ከመንገዱ ርቀት፣ ከተሸከመው መስቀል ክብደት፣ ከሚያደርሱበት የመከራ ጽናት የተነሣ ለሦስተኛ ጊዜ ወድቋል።

ቀሪዎች አምስቱ ምዕራፎች የሚገኙት እሌኒ ንግሥት በ325 ዓ.ም. በሠራቸውና ጳላ ላይ በ614 ዓ.ም. ፋርሶች ባፈረሱት እንደገናም በ1099 ዓ.ም. በ«መስቀላውያን» (crusaders)አማካይነት ተጠግኖ በአዲስ መልክ በተሠራው «ቅዱስ የመቃብር ቤተ ክርስቲያን» (The Church of Holy Sepulchre) በተባለው የጎልጎታ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ነው። «ጎልጎታ» የቃሉ ትርጉም «የራስ ቅል» ማለት ነው። የመጀመሪያው ሰው የአዳም ዐዕም (የራስ ቅሉ) የተቀበረው በዚህ ቦታ በመሆኑ የራስ ቅል ተብሏል። በሌላም በኩል «ከረብታው የሰው የራስ ቅል ይመስል ስለነበር ነው» የሚሉም አሉ። በጎልጎታ ውስጥ የሚገኙት አምስቱ ምዕራፎች የሚከተሉት ናቸው።

ዐሥራኛው ምዕራፍ ፡- የጌታን ልብ ሱን የገፈፉበትና እርቃን ያደረገበት ቦታ

ዐሥራ አንደኛው ምዕራፍ፡- በመሬት ላይ አስተኝተው በመስቀሉ ላይ የቸነ ከሩበት ቦታ

ዐሥራ ሁለተኛው ምዕራፍ፡- መስቀሉ የተተከለበት ግዕዝ ምድር የተባለው ቀራንዮ

ጌታን በመሬት ላይ ጥለው መስቀሉ ላይ ከቸነከሩት በኋላ በአዳም መቃብር (የራስ ቅል) ላይ የበቀለ ትልቅ ዛፍ ነበር። ያን ከመካከሉ ቆርጠው፣ እንደ ሙቀጫ ፈልፍለው የጌታን መስቀል አሹለው፣ ከተፈለፈ ለው ውስጥ በማስገባት በብረት አያይዘው በዚያ ላይ ቸንክረውታል። መስቀሉ የተተከለበት ስፍራ የአዳም ዐዕም የተቀበረበት ሲሆን የምድራችን ግዕዝ ነው። «በምድር መካከል መድኃኒትን አደረገ» ተብሎ አስቀድሞ በነቢዩ ዳዊት አንደበት እንደ ተነገረ። በአስነገረው ትንቢት መሠረት በግዕዝ ምድር በቀራንዮ

ተሰቀለ። ይህ ቦታ ከፍ ያለ ነው። «ከመሬት ከፍ ባልኩ ጊዜ ሁሉን ወደ እኔ በምሕረት እስበዋለሁ» እንዲለ ሁሉ፣ መላ የሰው ዘርን በምሕረቱ ይጎበኝ ዘንድ ከፍ ባለው ቦታ ተሰቀለ። በዚህ ቦታ ሥጋውን ቆረሰ፣ ደሙን አፈሰሰ። ቅድስት ነፍሱን ከክቡር ሥጋው በገዛ ፈቃዱ ለየ።

በአሁኑ ጊዜ ጌታ በተሰቀለበት በቀራንዮ በጌታው ቤተ መቅደስ የጌታ የሥነ ስቅለት ሥዕል አለ። በሥነ ስቅለቱ ባለው በእግሩ ትይዩ ክብ ጉድጓድ አለ። ጉድጓዱ የጌታ መስቀል እስከ ተተከለበት የአዳም መቃብር ይደርሳል። ከጌታ ከቀኝ ጎኑ ፣ከእግሩና ከእጆቹ የፈሰሰው ደሙ በአዳም ዐዕም ላይ ፈሰሰ። የመጣው አዳምንና ልጆቹን በደሙ ለማንጸትና ለመቀደስ ነው።

ዐሥራ ሦስተኛው ምዕራፍ፡- ከመስቀል አውርደው የገነዙበት ቦታ

ወደ ጎልጎታ በዋናው በር ሲገቡ ከፊት ለፊት ባለ አራት ማእዘን የተቀረጸ ደንጊያ ከመሬት ላይ ሆኖ ይታያሉ። ከበላዩ ብርሃናቸውን ቀንና ሌሊት የሚሰጡ ቀንዲሎች ይታያሉ። ይህ ቦታ የአርማትያሱ የሴፍና ኒቆዲሞስ ጌታን ከመስቀል አውርደው የገነዙበት የግንዘቱ ቦታ ነው።

ዐሥራ አራተኛው ምዕራፍ፡- ጌታ ሦስት መዓልትና ሦስት ሌሊት በመቃብር ያደረሰበት ሥፍራ ጎልጎታ (የመቃብሩ ቦታ) ጌታ የተቀበረበት ቦታ ነው። በቀድሞ ዘመን የአትክልት ቦታ ነበር። ይህ ስፍራ የአርማትያሱ የሴፍ ርስት የነበረ ነው። ማንም ሰው ያልተቀበረበት፣ የሴፍ ለራሱ መቀበሪያ ያዘጋጀው አዲስ መቃብር ነበረበት። የሴፍና ኒቆዲሞስ ጌታን በእናቱ ርስት እንዳይቀብሩት ሰንበት ሲገባቸው ስለሆነ ሰንበት ላይገባ ተፋጥነው የሴፍ ለራሱ ባዘጋጀው አዲስ መቃብር ይቀብሩት ዘንድ ሁኔታው አስገደዳቸው። ሉቃ.23:54። ከእላጠስ አደባባይ (የፍርድ ስፍራ) እስከ ጎልጎታ ጌታ ያደረገው የመከራና የስቃይ ጉዞ የሚታወስባቸው ዐሥራ አራቱ ፍኖተ መስቀል (ምዕራፈ መስቀል) የተባሉት እነዚህ ናቸው።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር ወለወላዲቱ ድንግል ወለ መስቀሉ ከቡር። አሜን።

ጥንቁ፡-

- 1. አማክለ ገበየሁ፡- ቅድስት ሀገር፡- 1996 ዓ.ም.
2. አባ ገብረ ሥላሴ ተስፋ፡- በቅድስት ሀገረ ኢየሩሳሌም ከ15 ዓመት በላይ የኖሩ የቃል አስረጃ
3. ISRAEL (The Golden Book), 2004.
4. VIA DOLOROSA (Pictorial Map and Illustrated Guide).

ቆስጠንጢኖስ ...

/ ከገጽ ፳፭ የዞረ/

4. ከክርስቲያኖች ወገን በሕይወቱም ሆነ በሞቱ «ንብረቴን ለቤተ ክርስቲያን አወርሳለሁ» የሚል ምእመን ቢኖር ቤተ ክርስቲያን ኑዛዜ የመቀበል፣ ውርስ የመውረስ መብት አላት።

5. በ321 ዓ.ም. በክርስቲያኖች መካከል አንዳንድ አለመግባባት ቢፈጠር ወንጀል ነክ ላልሆነ ጉዳይ ለኢጲስ ቆጶሳት የዳኝነት ሥልጣን ሰጥቷቸዋል።

በጠቅላላውም ቤተ ክርስቲያን የወንጌልን የመዳን መልእክት እያወጀች ሐዋርያዊ ጉዞዋን እንድትቀጥል ያልተቆጠበ ጥረትና ርዳታ ያደረገላት መፍቀሬ ሃይማኖት ወፍትሕ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ወልደ እሌኒ ነው።

ቆስጠንጢኖስ ከዚህ በላይ የተዘረዘረው ሕጋዊ የቤተ ክርስቲያን መብት በሕገ መንግሥቱ እንዲሠፍርና ክርስትናም የመንግሥቱ ብሔራዊ ሃይማኖት (state religion) እንዲሆን ዐወጀ። ቆስጠንጢኖስ እናቱ እሌኒ ክርስቲያን ስለነበረች የክርስ ትናን ትምህርት በመሠረቱ ይቀበለው እንጂ በይፋ ተጠምቆ ወደ ቤተ ክርስ ቲያን የገባውና ክርስቲያን የተባለው ለሞት በቀረበበት ጊዜ ነበር። ያጠመቀ ውም የኒቆሚዲያ ኢጲስ ቆጶስ አውሳብዮስ ነው።

ቆስጠንጢኖስ በሕይወቱ ፍጻሜ የተጠመቀበት ሁለት ምክንያቶች አሉ። እነርሱም፡- አባ ጎርጎርዮስ «የቤተ ክርስ ቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ» በሚለው መጽሐፍ እንዳስፈሩት አንዱ ምክንያት፡- ቆስጠንጢኖስ ከአረማዊ አባት የተወለደና በዲዮቅሬጥያኖስ ቤተ መንግሥት ያደገ በመሆኑ፣ ጳላም የነገሠው በአረማውያን ላይ ስለነበረ በሕዝቡ ዘንድ ተቃውሞ እንዳይነሣበት ነው።

ሁለተኛው ምክንያት ከቤተ ክርስ ቲያንና ከምእመናን ሕይወት እንደ ምን ረዳው የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ማለት እስከ አምስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የነበሩ ክርስቲያኖች፡- «ኃጢአት በጥምቀት ከተሰረየ በኋላ ሁለተኛ ኃጢአት ደግመው ቢሠሩ አይሰረዩም» የሚል እምነትና ትምህርት ስለነበራቸው፣ ከተጠመቁና ክርስቲያን ከተባሉ በኋላ ኃጢአት እንዳይሠሩ፣ ወደ ኃጢአት እንዳይመለሱ በመፍራት ይጠመቁ የነበሩት ካረጁና ካፈጁ በኋላ እንዳያውም በሞት ጻዕር ላይ በሚገኙበት ቅጽበት ነበር። ቆስጠንጢኖስም ጥምቀቱን ያዘገዘው በዚህ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም።

/ወደ ገጽ ፲፭ ዞሯል/

ቅዱስ ያዕቆብ ዘሥሩግ ሕይወቱ ትምህርቱ

ዲያቆን ሰሎሞን ወንድሙ

ልደቱ ለያዕቆብ ዘሥሩግ

የሥሩግ ኤጲስ ቆጶስ የነበረው ቅዱስ ያዕቆብ ኤፍራጥስ በተባለች መንደር በ451 ዓ.ም ተወለደ። እባቱ የሶርያ ሊቀ ካህናት ነው። ከእርሱ በቀር ልጅ አልነበረውም። በሦስት ዓመቱ እናቱ ይዛው ወደ ቤተ ክርስቲያን ሄደች። በዕርገተ ቁርባን ጊዜ ከእናቱ ተለይቶ ወደ ቤተ መቅደስ ገባ። ሊቀ ጳጳሱ ጸጋ እግዚአብሔር እንደ ጠራቸው ዐውቆ በጽዋው ሦስት ጊዜ ከደሙ አጠጣው። ብላቴናው ያዕቆብም በሕዝቡ ፊት፡- «ሦስት ነገሮች ያስፈሩኛል።» በማለት ማለቀስ ጀመረ። የሚያስፈሩት ነገሮችም፡- 1ኛ/ የነፍስ ከሥጋ መለየት፣ 2ኛ/ በጌታ ፊት በአካል ነፍስ መቅረብ፣ 3ኛ/ ከጌታ «ወደ ገነት ወይም ወደ ሲያል ሂድ» የሚለውን ፍርድ መስማት ናቸው።

ሕዝቡና ካህናቱ ይህን ሲሰሙ፡- «እግዚአብሔር በሕግ አድርጎ ገሠ ጸን» በማለት ማለቀስ ጀመሩ። ቅዱስ ያዕቆብ የተማረው በኢዲሳ ነው። ኤዲሳ የዛሬው ቱርክ ከተማ ነበረች። የዛሬን አያድርገውና ጥንተ ክርስትና የተሰበከባት የክርስትና ማዕከል ነበረች። ኤዲሳ በቤተ ክርስቲያን መጻሕፍት ደግሞ «ሮሐ» በሚል ስያሜ ትታወቃለች። ዛሬ ግን ኡርፋ በመባል ትጠራለች።

ቅዱስ ያዕቆብ በሰባት ዓመቱ የብሉይትና ሐዲሳት መጻሕፍትን አጥንቷል። በዐሥራ ሁለት ዓመቱ ድርሰት መድረስ ችሏል። አንድ ቀን አምስት ያህል ጳጳሳት መጥተው ቅዱስ ያዕቆብን፡- «ከፊታችን ቁመህ እኛ እየሰማንህ አዲስ ድርሰት ድረስልን።» አሉት። ቅዱስ ያዕቆብም ትሕትና ልማዱ ስለሆነ፡- «አባቶቼ በእናንተ ፊት እንኳን እንግዳ ድርሰት መድረስ ያጠናሁትን ቀለም አከናውኖ መናገር አይቻለኝም።» አላቸው። «እንግዲያስ በቤተ ክርስቲያን ያለውን ሥዕል አርባዕቱ እንሰሳን ተርጉምልን» አሉት። በሥዕል አርባዕቱ እንሰሳ ሕዝቅኤል በፈለገ ኮባር /በኮባር ወንዝ/ እንዳያቸው ሁነው እንታቸውን ዘንበል

ዘንበል አድርገው ተሥለዋል። ቅዱስ ያዕቆብ «እሺ» ብሎ፡- «ሁለቱን ክንፋቸውን ወደ ታች ማድረጋቸው ደኅራዊነቱን ይመረምሩታል። ያጡታል። ሁለቱን ክንፋቸውን ወደ ላይ ማድረጋቸው ቀዳማዊነቱን ይመረምሩታል። ያጡታል። በሁለት ክንፋቸው ከዳርቻ ዳርቻ ይበራሉ። ሁለቱን ክንፋቸውን ወዲያና ወዲህ ማድረጋቸው ምልክቱን፣ ስፋቱን ይመረምራሉ። ያጡታል። የማይመረመር ስለሆነ፡ ስለዚህ ዕውቀት ዕውቀት ዕውቀት ይላሉ።» ብሎ ተርጉሞላቸዋል።

ቅዱስ ያዕቆብ ለረጅም ዓመታት አነሰተኛ የሆኑትን የሥሩግ ሀገር ስብከት ኤጲስ ቆጶስን በመጎብኘት ያገለግል ነበር። በ519 ዓ.ም በባትናም ኤጲስ ቆጶስነት ተሹሞ ሁለት ዓመት ከመንፈቅ አገልግሎ ማርያም፡- ዕረፍቱ በሰኔ 27 ቀን ነው። ገድል ተጽፎለታል። ጽሌ ተቀርጸለታል። ቅዱስ ያዕቆብ በሶርያ ቋንቋ በመቶዎች የሚቆጠሩ በግጥም መልክ የተዘጋጁ ድርሳናትን በመጻፉ፡- «*ዕንዚራ መንፈስ ቅዱስ*» (The Flute of the Holy Spirit) የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። በሶርያ ቤተ ክርስቲያንና በምሥራቅ አብያተ ክርስቲያናት በስፋት ጥቅም ላይ የዋለ ስለ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም በግጥም የተዘጋጀ ድርሰት ደርሷል። በሰሜን የሚታወቅ ቅዳሴም ደርሷል። በሀገራችን በቅዱሳን መላእክት በዓላትና በነገረ ምጽአት መታሰቢያ ዕለት ቅዳሴው ይቀደሳል።

ቅዱስ ያዕቆብ ስለ ነገረ ድንገት ሰፊ ትምህርት አስተምሯል። በትምህርቱም፡- አባታችን አዳም ጥንተ ተፈጥሮው በወልደ እግዚአብሔር አምላል ነው ይላል። አዳምና ሔዋንም ዔደን ገነትን ይከባከቧትና ይጠብቋት ዘንድ በዚያ ነበሩ። ዔደን ገነትም ለሰው ዘር መኖሪያ ትሆን ዘንድ የተገባች ነበረች።

አዳም በጥንተ ጠላት ዲያብሎስ በመሸነፉ በሰውና በእግዚአብሔር መካከል የጥል ግድግዳ ተገነባ። አዳም ከገነት ተባረረ። ተመልሶ እንዳይገባትም

በሚገለባበጥ እሳት ተከባ በኪሩቤል ሰይፍ ትጠበቅ ነበር። የሰው ልጅ በምድረ ፋይድ (በመከራ ምድር) ሲኖር በኃጢአት ቀንበር ወድቆ፣ አምልኮ ባዕድን ጀመረ። በዚህም በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው ልዩነት በጣም እየሰፋ መጣ። ስሕተትን ያጠፋ ዘንድ እውነትን በመጀመሪያ በሲና ተራራ፣ ከዚያም በነቢያት ትንቢትና ምሳሌ በብዙ ኅብረ አምላል ገለጠ። ጌታ በሥጋ ማርያም እስኪገለጥ ድረስ የሰው ልጅ ታሪክ በእውነትና በሰሕተት፣ በብር ሃንና በጨለማ ትግል ውስጥ ነበረ። እግዚአብሔር በአርአያውና በምሳሌው የፈጠረውን የሰው ልጅ ያድን ዘንድ፣ የጠላት ኃይልንም ያጠፋ ዘንድ አንድ ልጁን ላከ። በማይመረመር ረቂቅ ምሥጢር በኅቱም ድንግልና በማግዕዝ ማርያም ተገነባ። ስለዚህም ድንግል ማርያም «ምሥጢር የተሞላች። የታተመች ደብዳቤ» ሆነች። በድንቅ መገለጥ ረቂቅ መለኮት ሥጋን ተዋሕዶ በግልጽ ታየ፣ የተሰወረው ተገለጠ። ጌታ አምላክነቱን በእጁ ተአምራትና በቃሉ ትምህርት በመግለጥ የሰው ዘርንም ወደ አባቱ አቀረበ። በመልዕክተ መስቀልም ካህናተ አይሁድ ዕሩቅ ብእሲን የሰቀሉ እንዲመሰሉባቸው ለአጽድቆተ ትስብእት፣ ለአብነትና ለአቅርቦተ ሰይጣን በተናገራቸው ሰባት ቃላት አሞኛቸው። በክብርት ሞቱም ኅበዝ ዋናተኛ የጠፋውን ዕንቁ ለ ማውጣት ወደ ጥልቁ ባሕር እንደ ሚገባ አባታችን አዳምን ከገባበት ያወጣ ዘንድ በአካል ሥጋ ወደ መቃብር በነፍሱ ወደ ሲኦል ወርዶ በብርሃኑ ሲኦልን በዘዛት፣ ነፍሳትንም ከግዞት ነጻ አወጣቸው። ወደ ገነት መለሳቸው። የሰው ልጅም በሐዲስ ተፈጥሮ ተፈጠረ። በሰውና በእግዚአብሔር መካከል የተገነባው የጥል ግድግዳ ፈረሰ። የሰው ልጅ በሐዲስ ሰውነት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት ቻለ። የእግዚአብሔር ቃል በ ማግዕዝ ማርያም እንዳደረ ፍጹም ቃሉ በምእመናን ንጹሕ ኅሊና አደረ።

ቅዱስ ያዕቆብ ዘሥሩግ የመለኮትና ትስብእትን ፍጹም ተዋሕዶ በማስተማሩ «የተዋሕዶ ጠበቃ» ተብሏል። በትምህርቱ «ወልደ እግዚአብሔር እንበል ውላጤ /ያለመለወጥ/ ሰው ሆኗል። በእርሱም አንዲት ፈቃድና አንዲት ግብር አለች። በተፀ ቅጥ የመለኮት ግብር የትስብእት /የሥጋ/ ግብር፣ የትስብእት /የሥጋ/ ግብርም የመለኮት ግብር ሆኗል። ኢየሱስ ክርስቶስ አንድ ባሕርይ፣ አንድ አካል ነው።» በማለት የንስተሮስንና ኬልቆዶናውያንን የምንታወቅ ትምህርት ይቃወማል።

ድርሳን ያዕቆብ ዘሥሩግ

ቅዱስ ያዕቆብ፣ ዘሥሩግ አባታችን አብርሃም አንድ ልጁን ይስሐቅን ለመሥዋዕትነት እንዴት እንዳቀ ረበውና ይስሐቅም በበጉ መሥዋዕትነት እንደዳነ የተጻፈውን ታሪክ በሰፊው አመሥጥሮታል። ምሳሌውንም አብራርቶ ገልጦታል። ጸሎቱና ሰረኩቱ ለዘላለም በእኛ ላይ ይደርብንና በሥሩግ ኤዲስ ቆይታችንን የተሸመው የቅዱስ ያዕቆብ ድርሳን ይህ ነው።

«የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ሆይ! ልቡናዬ ምሥጢርን ሊያውቅ፣ ለሌሎችም ይገልጥ ዘንድ ይሻል። ሕግምህና ሞትህ በተነገረ ጊዜ ልብ ይለያል፣ ገሊናም ይመታል፣ ነፍስም ትንቅጠቀጣለች። አቤቱ፣ ሕግምህንና ሞትህን እናገር ዘንድ ማስተዋልን ስጠኛ፣ አንደቤቴንም ክፈት። አብርሃም የአንተን ቀን ሊያይ እንደ ወደደና አይቶም ደስ እንዳለው /ዮሐ.8፥56/ እኔም የሕግምህንና የሞትህን ነገር መናገር እሻለሁ። አብርሃም የሞትህ ምሳሌ ስለ ተገለጸለት በቸርነትህ ስጠታ ደስ አለው። ወልደ እግዚአብሔር ሆይ፣ ከአንተ የተገኘው ምሥጢር ታላቅ ነው። በይስሐቅ ፈንታ የተሠዋው በግ የታሰረበት ዕፅዋት እንዲፈታ ባደረገ ጊዜ ድንቅ ምሥጢር ተገለጠ።

አረጋጭ አብርሃም የእግዚአብሔርን ቀን ለማየት ወደልና፣ የጌታችን መድኃኒትነት እንደምን እንደሚገለጽለት ማወቅን ለቤ በወደደ ጊዜ መልካም ምሥጢር ተገለጸ። እንግዲህ እንዲህ አላለሁ። አብርሃም እንዴትና በምን ሁኔታ ይህን ቀን አየ? እንዴት ስን ደስ አለው? የይስሐቅ ለመሥዋዕትነት መቅረብ በጌታ ሕግምና ሞት ግልጽ ምሳሌ በመሆኑ ከመናገር መከልከል አይቻልም። ለነገር የሚገባውን መሥዋዕትነት ገልጬ ልናገር፣ ፍጻሜውንም እነግርገላለሁ። አሁንስ ስለ አብርሃም የወልድን ነገር መናገር ተገለጠ። እግዚአብሔር አብራምን «አብርሃም» ብሎ ጠራው። አብርሃምም፡- «ጌታዬ፣ እነሆ አለሁ» አለ። ያን ጊዜ «አንድ ልጅህን ወስደህ እኔ በማመለከትህ ተራራ ላይ ሠዋልኝ» አለው። እግዚአብሔር ይህን ያለው የይስሐቅን መሥዋዕትነት ሸቶ ሳይሆን ለወልደ እግዚአብሔር መሥዋዕትነት ምሳሌ ይሆነው ዘንድ ነው። የይስሐቅን ታዛዥነትና ሞት ለጌታ ሕግምና ሞት ምሳሌ መሆኑን ሳልገልጽ መተው አይቻለኝም። የይስሐቅ ምሳሌነት ለጌታ አማናዊ ሕግምና ሞት ነውና።

ዳግመኛም ይስሐቅ፣ አብርሃም በሽምግልናው ወራት ያገኘው አንድ ልጁ ሲሆን «ልጅህን ሠዋልኝ» በተባለ ጊዜ ታላቅ ምሥጢር ባይኾን ኖሮ

«አይሆንም» ባለ ነበር። ይስሐቅም «እሺ» ብሎ ለመሠዋት ባልተዘጋጀም ነበር። አስቀድሞ ለወልደ እግዚአብሔር መሥዋዕትነት ምሳሌ ይሆን ዘንድ አብርሃም ፈጣሪውን «እሺ» ብሎ ልጁን ለሞት አቀረበ፣ ይስሐቅም አባቱን «እሺ» ብሎ ራሱን ለሞት አቀረበ። እግዚአብሔር አብርሃምን ሊፈትነው ይህን እንዳደረገ መጻሕፍት ይናገራሉ። ይህን ታሪክ የምታስተምር አስቀድመህ ይህን ጥልቅ ምሥጢር ለመረዳት ሞክር። እግዚአብሔር የአብርሃምን ደግነት ስለሚያውቅ ወዳጅ አደረገው፣ ፍቅሩንም ለመፈተን የልጁን መሥዋዕትነት የፈለገው ረቂቅ ምሥጢርን ለመግለጽ ስለወደደ ነው። አብርሃም የወልደ እግዚአብሔርን ዕለተ ሞት ሊያይ ይወድ ነበርና ይስሐቅ በአብ አንድ ልጅ ምሳሌ ሞትን ታገሠ። አብርሃም የጌታን ምሳሌ አይቶ ደስ አለው። በዚህም በፍጻሜው ጌታ የሚያደርገውን ድንቅ ምሥጢር ለማወቅ በቃ።

አብርሃም ልጁን እንዲሠዋ ሲጠየቅ፡- «በዚህ ልጅ ዘርህ ይበዛል ብለህ ሰጥተኝኝ አልነበረምን? ከሠዋሁት በምን ይበዛል? ቃል ኪዳንም ፈረሰ።» ማለት ሲሻል ከመታዘዝ በቀር መልስ አልሰጠም። ዳግመኛም «ዘርህ እንደ ሰማይ ከዋክብት፣ እንደ ባሕር አሸዋ ይበዛል ሃል» ብለህ ተስፋ ሰጥተኝኛል። ታደያ አባት ልጁን ሠውቶ ዘሩ የበዛለት በየትኛው ዘመን ነው?» በማለት መጠየቅ ሲሻል ፈጣሪውን በመውደዱና በማመኑ «እሺ» በማለት ታዘዘ እንጂ አልተከራከረም። ይስሐቅም የጌታ ምሳሌ ነውና «እሺ» በማለት ለሞት ታዘዘ።

እግዚአብሔር አብም፡- «ይስሐቅ ለረቂቅ ምሥጢር ምሳሌ ነውና ለልጅህ አትዘንገለት፣ እኔም ለምደው ልጅ አላዘንገለትምና፣ ልጅህን ሠዋው» አለው። ዳግመኛም «ልጅህን ለመሥዋዕት ባቀረብህ ጊዜ፣ ቢላቀውንም በአንገቱ ላይ ባሳረፍህ ጊዜ የክርስቶስን ምሳሌነት እንዳይጎድል ልብህ እንዳይሸበር፣ እንዳትጠራጠር፣ ልጅህን በመሠዋትህ ልቡናህ እንዳያዘን ተጠንቀቅ» አለው። ስለዚህም አብርሃም በደስታ ልጁን ፈጥሮ ሊሠዋው ወደ ተራራው ወሰደው። ይስሐቅን ሊሠዋው ሲወስደው ሚስቱ ሣራ በስተ እርጅና ያገኘችው ልጅዋ ስለሆነ ሳስታ ያሰበውን እንዳይፈጽም እንዳታሰናክለው አልነገራትም፣ በእርሱና በፈጣሪው መካከል ያለውን ምሥጢር ለማንም አልገለጠም። ሁለት ሌሎችን አስከትሎ ለመሥዋዕት ማቅረቢያ የሚሆነውን እንዲጠቅ አሸክሞ የመሠዋዕትን ቢላቀራሱ ይዞ ወደ ተራራው ወጣ። ለሌሎች ወደ ተራራው ለምን እንደሚሄዱ አልገለጠላቸውም፣ በመንገዱ በመቸኩሉ የአምላክ ምሥጢር ይታየው ነበር፣ የልጁም ትንሣኤ ሐዘኑን ያርቅለት ነበር። ይስሐቅም አባቱ ሊሠዋው እንደሚወስደው ባለማወቁ ያለ ፍርሃት ከአባቱ ጋር እየተነጋገረ ይኼ ድ ነበር። «የመሥዋዕቱ በግ

ወደ የት አለ?» በማለት ጠየቀ እንጂ «ወደ የት እንሄዳለን?» አላለም። አብርሃም ግን መልስ አልሰጠውም። ከሦስት ቀን መንገድ በኋላም እግዚአብሔር አብርሃምን፡- «ድንተ ላለም ወደሚፈጸምበት ተራራ ወጣ፣ በመሠዋዕት ላይ ያለ መጥባሕት ሕያውና ምጫት ሆኖ የቀረበ ንጹሕ መሥዋዕትና ቀርባን ተመልከት። ድንተ የሚሰጥ ባትን ዕለት ተመልከት፣ አንተም ዛሬ ልጅህን በመሠዋት ግለጣት፣ ቀርቦህም ተረዳት፣ በዚህም የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌነት ትፈጸማለች። የመንገድህ ፍጻሜ ይህ ነው። በዚህ ቦታ የጌታ ንጹሕ ደም ይፈስበታል።» አለው። ይህ ቦታ ጎልጎታ ነው። ይስሐቅ ለመሥዋዕትነት በታሰረበት ቦታ የጌታ መስቀል ተተክሏል። ይስሐቅ በታሰረበት ወልደ እግዚአብሔር እጁንና እግሩን ተቸንክሮበታል። ለይስሐቅ መሠዋዕት ወቅላምት /ካራ/ በተሣለበት ቦታ ለጌታ መውጊያ ቀናት ተስሎበታል። ሌሌ ቀድሞ ለጌታው መንገድ እንደሚጠርግ ይስሐቅ መሥዋዕትነትን ሳያውቅ ወደ ተራራው ወጣ። የጌታ መምጣት ለመሥዋዕትነት ነውና ወደ ተራራው ወጣ። አብርሃም በተራራው ላይ ምሥጢር እንደሚፈጸምበት ዐወቀ። እግዚአብሔር ልጅህን በማሳይህ ተራራ ላይ ሠዋው አለው እንጂ ተራራውን በስም አልነገረውም። ስለዚህም ይስሐቅን በጎልጎታ ይሠዋው ዘንድ ክርስቶስ በመሠዋዕት ከመስቀሉ አስቀድሞ አብርሃም ለሦስት ቀናት በተስፋ ተጓዘ። በሦስት ቀን ጉዞውም ክርስቶስ በከርሠ መቃብር የሚያደርገውን ሦስት መዓልትና ሌሊት ምሳሌ ፈጸመ። ጌታ በሦስተኛው ቀን ሞትን ድል አድርጎ እንደ ተነሣ ይስሐቅም በሦስተኛው ቀን ተሠዋ፣ የጌታ ትንሣኤ ምሳሌ ይፈጸም ዘንድ ይህ ምልክት ታየ።

አብርሃም ሌሎችን፡- «በተራራው አገር ሥር ቆይኝ፣ እኔና ልጄ ከተራራው ላይ ጸሎት አድርገን እንመለሳለን።» አላቸው። አብርሃም ልጁን ሊሠዋው እየወሰደው ለሌሎች «እንመለሳለን» ማለቱ ልጁን ለመሠዋት ተጠራጥሮ ይሆን? ወይስ ትንቢት መናገሩ? ወይስ ይስሐቅ እንዳይፈራ ማረጋገጥ? ወይስ የተሠዋውን ልጅ እግዚአብሔር ያስነሣ ልኛል ብሎ በማመኑ? እንዴት ከይስሐቅ ጋር መመ ለሱን ዐውቆ እንዲህ አለ? «ሌሎችም ለምን ወደ ተራራ እንዳንወጣ ከለ ከለን? ለእግዚአብሔር የሚሰጥ ደስ ከሆነ ለምን የጸሎት ልብሱን አለ በሰም? መሥዋዕት ለማቅረብ ከሆነስ ለምን የመሥዋዕቱን በግ አልያዘም?» ይሉ ነበር። አብርሃም ግን በጎልጎታ በተገለጠለት ምሥጢር አእምሮው ተይዞ ነበር፣ መስቀልም በእጁ መካከል ይታየው ነበር። ያን ምሥጢር ብቻውን ያይ ዘንድም ሌሎችን በእግረ ተራራ እንዲቆዩ አዘዛቸው። ይስሐቅን በጎሊናው ሲሠዋው እንደ ሚድን ተስፋ ያደርግ ነበር። ነገር ግን በምን ዓይነት ሁኔታ እንደሚድን አላወቀም።

አብርሃም ለመሥዋዕት የሚሆነውን እሳቱንና መጥባሕቱን /ካራውን/

ይዞ፡ይስሐቅ ደግሞ የወልደ እግዚአብሔርን መስቀል ተሸክሞ ወደ ተራራ መውጣቱን ለማጠየቅ ለመሥዋዕት ማቅረቢያ የሚሆነውን እንደሚታወቅ ተሸክሞ ወጣ። አብርሃም ከሌሎች አንዱን፡- «እንደሆነ ነፃ ከተራራው ላይ አድርሰህ ተመለስ» ማለት ይቻላል። ነገር ግን ይስሐቅ የጌታ ምሳሌ ሆኖ መስቀሉን ተሸክሞ ይሔድ ዘንድ ሌሎችን እንዲይዝ አልፈቀደለትም። ለጌታ መሥዋዕትነት ምሳሌ ይሆን ዘንድ ይስሐቅ አስቀድሞ መሥዋዕት ሆኖ ቀረበ።

ይስሐቅ፡- «አባቴን ለመሥዋዕት ማቅረቢያ የሚሆነው እንደሆነ፤ ማቅረቢያ ላይ እንዲሁም አላት በዚህ አለ። ነገር ግን የሚደሰው መሥዋዕት ወደ የት አለ? አንተ መሥዋዕትን በሚያቀርበው ካህን አምላላ ተዘጋጅ ተሃል። የምትሠዋው መሥዋዕት ግን የለም። እኔን መሥዋዕት አድርገህ ልታቀርበኝ ፈቅደህ ነውን?» በማለት ጠየቀው። አብርሃም የልጁን የሚያሳዝን አነጋገር ሲሰማ ልቡ ያሰበ ወን ለማድረግ አልራራም፤ ፈጽሞም አሳዘነም። ይልቁንም ለልጁ፡- «ለመሥዋዕት የሚሆነው በግ ወደ የት እንዳለ እግዚአብሔር ያውቃል።» በማለት ነገረው እንጂ። ይስሐቅ አባቱን የጠየቀው ሁሉ፡- ወልድ ሥጋ ብእሲን በመዋሐዱ አባቱን አብን የጠየቀው ጥያቄ ነው። ይስሐቅ፡- «የመሥዋዕት ሆኖ ወደ የት አለ?» በማለት እንደ ጠየቀው፤ ወልድም አባቱን «አባት ሆይ፣ ቢቻልህን ይህች ጽዋ ከእኔ ትለፍ።» በማለት ጠይቋል።

አብርሃም ልጁን ይዞ ከተራራው ራስ በደረሰ ጊዜ፡- «ከዚህ ቀም፣ መሥዋዕትን የምታቀርበው ከዚህ ነው» የሚል ምልክት ታየው። ስለዚህም ምልክቱን ወዳየበት ቦታ ቀርቦ መሥዋዕት ለማቅረብ የሚመቸውን ቦታ ተመለከተ። ጎልጎታ ምሥጢር ይፈጸም ዘንድ የመሠዋዕትን መሠረት አዘ ጋጀ። ይኸውም ወልድ በፈቃዱ ለመጠቀም ምሳሌ ነው። የመሠዋዕት ቦታ እንደ ተዘጋጀ እንደሆነ ረብረብ። ይስሐቅም አባቱ ሊሠዋው እንደ ተዘጋጀ ባወቀ ጊዜ ሸሽቶ መሄድ ሲቻለው፡- «አባቴ ሆይ፣ ልትሠዋኝ ከፈቀድክ እነሆ የፈቀድከውን አድርግ፣ ከፈቃድህ አልወጣም።» በማለት ራሱን አሳንብሶ እጆቹን የገለጸ ታሰባ ለመሠዋዕት ተጋደመ። የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ በመሆኑ በፈቃዱ ታሰረ። አብርሃም የአንድ ልጁን መሥዋዕትነት ደስ ብሎት ባይቀበል ኖሮ ምሳሌውን ለማየት ባልበቃም ነበር። ይስሐቅም መሠዋዕትን በውቅ ባይታገሥ የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ ለመሆን ባልቻለ ነበር። የጌታ ምሳሌነት ትዕግሥት ሰጥቶት ሁሉን ታገላ እንጂ። ጌታ አባቱን፡- «የእኔ ፈቃድና የአንተ ፈቃድ አንዲት በመሆኗ እንደ ፈቃድ ይሁን እላለሁ እንጂ እንደ እኔ ፈቃድ ይሁን አልላም።» በማለት እንደ ተናገረው ይስሐቅም፡- «አንድ ፈቃድ አድርግ» በማለት በፈቃዱ እጆቹን ታሰረ። አብርሃም በደስታ ልጁን ለመሠዋዕት ባቀረበ ጊዜ፡- «ልጄ ሆይ፣ አንተ ቀድመህ

ሂድና በዚያ ቆየኝ። እኔ የምልክህ ወደ ንጉሠ ሰማይ ወምድር ፈጣሪ ነው። በዚያ ያለው ሀብት ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ አታውቅም። ስለዚህ ደስ ይበልጥ።» አለው። ይስሐቅም፡- የሚያስደስተው ብዙ ትርፍ የሚገኝበት ሀብት እንጂ ሞት መራራ መሆኑን ሰምቻለሁ። ነገር ግን አሁን የምቀበለው ሞት መዳከው የሚጣፍጥጥ ጣዕሙ የሚያስደስት ነው። በመሠዋዕቱ አዲስ ሕይወት የማገኝ ስለሆነ የሞት ሐዘን አይሰማኝም። በዚህም ታላቅ ትምህርት ተገልጿልና የቀረ በልኝን ከመቀበል ወደ ጎሳ አልላም። ስለዚህም የታዘዝኩትን ፈጽም» አለው።

አብርሃም በጎሳው አስቀድሞ የልጁን ደም በማፍሰስ ሠውቶታል። ዳግመኛም መጥባሕቱን (ካራውን) አንሥቶ በይስሐቅ አንገት ላይ አሳርፎ እስባለሁ ባለ ጊዜ፡- «ተው እንዳታደርገው።» የሚል ድምፅ ሰማ። መልአክ እግዚአብሔርም፡- «... ታላቅ ምሥጢር ፈጽመላልና ልጄን እሠዋለሁ አት በል። ግለም በይስሐቅ መሥዋዕትነት አይደገምና ሰይፉን ከአንገቱ ላይ አንሣው። ይስሐቅንም ከታሰረበት ፍታውና ይሂድ፤ በዚህ የምትታይ ምሥጢር አለኝና ቀርቦ ተመልከት። እውነተኛውንም ምሳሌ ተመልከት። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡- «አንተ ጎሳ ለልጅህ እንዳልራራህ ለአንድ ልጄ አላዝገለትም። ለግለም ቤዛ አሳልፎ እስጠዋለሁ። አሁን አይተህ ደስ ይልህ ዘንድ ምሳሌውን ገለጥኩልህ። ይህን እስከ መደረሻ ጠብቀው። ይስሐቅ ቢሠዋ ሲያልን ለማርክ፣ በርቶንም ሊከፍት፣ ነፍሳትን ነጻ ሊያወጣ፣ ሞትን ድል ሊነሳ አይችልም። ጽኑዕ ሥልጣን ያለው ልጄ ግን አጋንንትን ድል ነስቶ ነፍሳትን ነጻ ያወጣል። ይስሐቅ መሥዋዕት ቢሆን በሲያል ወደአሉ ነፍሳትም ቢሄድ አይጠቅማቸውም። መሥዋዕትነቱም ለራሱም ለማንም አይጠቅምምና ተወው።» አለው። አብርሃም የወልደ እግዚአብሔርን ምሳሌነት በማየቱ በጣም ደስ አለው። የስቅለቱን ነገር አንደምን ይሆን? መቼ ይሆን? እያለ ሲያወጣ ሲያወርድ በግ በእንደሆነ ላይ ታስሮ፤ በበግ አምላላ የጌታ የስቅለቱና የሞቱ የትን ሣኢው ምሥጢር ተገለጠለት። አብርሃም ይስሐቅን ፈታና፡- «የክርስቶስን ነገር ልትረዳ ከፈቀድህ መረዳት የምትችል በት ጊዜው አሁን ነውና አይተህ ደስ ይበልህ፤ የሚፈጸምበትን ቀን ለማየት ከወደድክ ሁሉም ከፊትህ አለልህ።» አለው።

የይስሐቅ ከታሰረበት መፈታት፣ ጌታ አምልኮተ ጣዖትን ከሰው ልጅ የመለየቱና የማጥፋቱ ምሳሌ ሆነ። ጌታ እንባለ ሩካቤ፣ እንባለ ዘር፣ እንባለ ሰሰሎተ ድንግልና ከእመቤታችን ተወልደ፤ የሰውን ዘር ከማዕበረ ኃጢአት እስኪፈታ ድረስ ሁሉም በኃጢአት ተይዞ ነበርና። አብርሃም ለዚህ ምሥጢር ምሳሌ የሚሆነውን በግ ሠዋ። በበግም መሠዋዕትነት አንድ ልጄ ስለዳነለት ደስ አለው። ዳግመኛም አምላካችን ጌታችንና መድኃኒታችን እያሱስ ክርስቶስ የተመሰገነ ነው። ደስታን ለሚሰጥ ሐዘንን ለሚያርቅ ለእርሱ ለዘላለሙ ክብር ምስጋና ይሁን። አሜን።

የቆስጠንጢኖስ ...

/ ከገጽ ፮ የዞረ/

ታላቁ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ በበራንጥያ ታላቅ ከተማ ሠርቶ በሰሙ «ቁስጠንጥንጥንጥን» (constantinople) ብሎ ሰይሟቷል። በዚያም ቤተ ክርስቲያን አሳንጿል። ለቤተ ክርስቲያን ብዙ ውለታ ውሏል። ቤተ ክርስቲያንም ስለ ብዙ ውለታው ስታስታውሰው ትኖራለች። ቆስጠንጢኖስ መነካት በአካናፈ እሳት ወደ ኢየሩሳሌም ሰማያዊት ሲያርጉ አይቶ አባ ብሶይን በአካላ ነፍሰ ሄዶ። «ሰላም ለክሙ፣ አብራሃን መነካት» ብሎታል። አባ ብሶይም «አንተም እንጂ ብፁዕ ነህ፤ በዘመንህ ቀርነ ሃይማኖት ቆሟልና» አለው። ቆስጠንጢኖስ «የመነካትስ ክብር ራችሁ እንዲህ እንደሆነ ባውቅ፡- መንግሥቱን ለቅቄ፥ ጸባ ታጥቄ፥ ዳዋጥኼ፥ ጤዛ ልኼ፥ ደንጊያ ተንተርኼ ዘመኔን ዘመን ሳልለው በኖርሁ ነበር» ብሎታል። ከሄደ በኋላ አርድእቱ (የአባ ብሶይ ተማሪዎች፣ የመንፈስ ልጆች) መጥተው «አባታችን ከማን ጋር ስትነጋገር ነበር» አሉት። «ቆስጠንጢኖስ በአካላ ነፍሰ መጥቶ እንዲህ አለኝ፤ እኔም እንዲህ አልሁት» ብሏቸዋል። (የቅዱስ ጳውሎስ መልእክት ወደ ሮሜ ሰዎች ንባቡና ትርጓሜው)። ቆስጠንጢኖስ ለቤተ ክርስቲያን ከሠራቸው የማይረሱ ውለታዎች ውስጥ፣ የሚላኩት ውል፣ ጎሳም በአርዮስ ምክንያት በተነሣው የቤተ ክርስቲያን የውስጥ ብጥብጥ፣ ቤተ ክርስቲያን ጉባኤ ሠርታ ቀጥተኛውን የሃይማኖት ትምህርት ከሌላው ለይታ እንድታስታውቅ ጉባኤው እንዲሰበሰብ አድርጓል። እንዲያውም በእስክንድርያ ቤተ ክርስቲያን የአርዮስ መርዝ መነካቱ፣ ይህም ሁኔታ ቀስ በቀስ እየተባባሰ መሄዱ በእስክንድርያ ብቻ ሳይሆን በቆስጠንጢኖስ ቤተ መንግሥትም ስጋትን ማሳደሩ አልቀረም። በዚህም ምክንያት ነገሩን ለመረዳትና ተጨባጭ መፍትሔ እንዲገኝለት በማሰብ፣ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ የመጀመሪያውን መልእክተኛ ታማኝና ወጃጁ የነበረውን የእስጳኝ ጳጳስ አሰቦስ /ሆስቶስን/ ወደ እስክንድርያ ላከው። ኤጲስ ቆጶስ ሆስቶስም ከእለ እስክንድርስና ከሌሎች ኤጲስ ቆጶሳት ጋር ሲወያይ ሰንብቶ ወደ ንጉሡ ተመለሰ። ጉዳዩም በሽምግልና መፈታት እንደማይችል ለንጉሡ አስረዳው። «ጠቡና ግዝቱ የሃይማኖት እንጂ የአስተዳደር ሰላላሆን በጉባኤ መታየት አለበት» ብሎ ለንጉሡ አማካሪው። ንጉሥ ቆስጠንጢኖስም የሃይማኖት ወዝግቡን ለማስወገድ ጉባኤ በኒቂያ እንዲደረግ ዐዋጅ አሰነገረ።

አንዳንድ የታሪክ ጸሐፊዎች፡- «የጉባኤው ሊቀ መንበር ራሱ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ነበር» ይላሉ። ከሚያዝያ 21 እስከ መስከረም 21 ድረስ አባቶች ከያሉበት ተሰባሰበው ገዳር 9 /ወደ ገጽ 1፬ ዞሯል/

ነገረ ድኅነት በመጽሐፈ ቅዱስ

መምህር ደጅኔ ሸፈራው

ባለፈው እትም በሚፈጸመው ጸሎት ተለውጦ ሥጋ መለኩት ስለሚሆነው ኅብስትና ደመ መለኩት ስለሚሆነው ወይን አዘገጃጀት ያቀረቡልን መ/ር ደጅኔ በዚህ እትም ደግሞ ከግብዓተ መንጠላዕት ጀምሮ ያለውን የቅዱስ ሥርዓት ማብራራት ይጀምራሉ።

5. ሥርዓተ ቅዱስ

ይህ ክፍል የሚያካትተው ባለፈው በተከታታይ እንደ ተመለከትነው ከግብዓተ መንጠላዕት ጀምሮ ያለውን ነው። የሚዘልቀውም እስከ ምንባብ ወንጌል ነው። ይኸውም በአራት ምዕራፎች የተከፈለ ነው። ከእነዚህም በገዋያተ ቅድሳት ላይ ስለሚደረገው ጸሎት፣ የንዋያተ ቅድሳትን ምሥጢር፣ የሥጋ ወደሙን ዝግጅትና እንዴት ከቤተ ልሔም ወደ ቤተ መቅደስ በክብር እንደሚገባ በዝርዝር ተመልክተናል። የተቀረውን ደግሞ እንደ ሚከተለው እናያለን።

ተራዳኢው ቄስና ዲያቆናቱ በቤተ ልሔም የተዘጋጀውን ኅብስትና ወይን አክብረው የቀራንዮ ምሳሌ ወደ ሆነው ቤተ መቅደስ በሚያስገቡበት ጊዜ ዋናው ቄስ እጆቹን ተናጽቶ ሳይቆይ ከመድረቁ በፊት ከተዘጋጁት ኅብስቶች አንዱን መርጦ ላይን ይመዘምዘዋል/ይወለውለዋል። ከዚህ በኋላ ቀርባኑ ሙቀት ሳይለየው ለምእመናኑ ማቀራረብ እንዲችል ጊዜ ሳያባክን ነቅቶ ተገባቱ ይቀድሳል። ዛሬስ እነ እገሌ መጥተዋልና «ድምጹን ይስሙልኝ፣ ቃሉን ይዩልኝ» ብሎ በማቀማጠል በማደላደል የሚቀድስ ከሆነ ግን የተዘጋጀውን ቀርባን ሙቀት ይለየዋል። ይህም የሥርዓቱን የሃይማኖት ምሥጢር ያፋልስበታል። ምክንያቱም ሙቀት ሳይለየው ሙቀረባችን «የክር ስቶስን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም መለኩት አልተለየም» ማለታችን ነው።

ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ድኅነተ ምእመናንን በመስቀል ላይ በፈጸመ ጊዜ ቅድስት ነፍሱ ከክብርት ሥጋው ተለይታለች። «ኢየሱስም ሆኖጣጤውን ከተቀበለ በኋላ፡- ተፈጸመ አለ፣ ራሱንም አዘንብሎ ነፍሱን አሳልፎ ሰጠ።» እንዲል። ዮሐ.19፥30። መለኩት ግን ከነፍሱም ከሥጋም አልተለየም። ይኸንን በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ፡- «ክርስቶስ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር እንዲያቀርብን/ወደ መለኩታዊ ክብሩ ወደ አምላካዊ ጸጋው ሊያቀርብን/ እርሱ ጻድቅ ሆኖ ስለ ዐመፀኞች አንድ ጊዜ

በኃጢአት ምክንያት/ስለ ኃጢአተኞች ተላልፎ/ ሞተ፤/ነፍሱ ከሥጋው ተለየች/፤ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ፤/ሕያው መለኩት ከሥጋም ከነፍሱም አልተለየም፤» ብሏል። 1ኛጴጥ. 3፥18። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በመስቀል ላይ የፈሰሰውን የክርስቶስን ደም፣ «የእግዚአብሔር ደም» ያለው መለኩት ከክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ጋር በተዋሕዶ ስላለ ነው። ግብ.ሐዋ.20፥28። ስለዚህ «መለኩት ከክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም አልተለየም» ለማለት ሙቀት ሳይለየው ማቀራረብ ይገባል። የክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ነፍስ የተለየው እሳተ መለኩት ያልተለየው ነው።

ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ለመቀበል የተሰበሰቡ ምእመናንም ነገረ እግዚአብሔር ወንጌልን አንድም ነገረ እግዚአብሔር ቅዱሴውን ለመስማት መከራ መስቀሉንም ለማሰብ በጸጥታ መቆም አለባቸው። ዋዛ ፈዛዛ የሚናገር፣ የሚስቅ፣ የሚሳለቅ መኖር የለበትም። እንዲህ ማድረግ ክርስቶስ በመስቀል ላይ የፈጸመውን ቤዛነት ማቃለል ነው። ይኸንን በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡- «በዙዎች ለክርስቶስ መስቀል ጠላቶች ሆነው ይመላለሳሉ/ በመስቀል ላይ የተፈጸመውን ቤዛነት ያቃልላሉ/» ብሏል። ፊልጵ.3፥18።

በቅዱሴ ጊዜ የሚስቅ ካህን ቅጣቱ አንድ ሱባዔ ነው። ቅጣቱን ፈጽሞ የማይመለስ ከሆነ ግን ክርስቶስን በመስቀል ላይ በመስቀላቸው እንደ ተደሰቱ አይሁድ ይቆጠራል። ምእመን ከሆነ ግን ወዲያው ከቤተ ክርስቲያን እንዲወጣ በዕለቱም ሥጋ ወደሙን እንዳይቀበል ይደረጋል። ይህም ፍርድ ለማበላለጥ አይደለም። ምክንያቱም/ካህን የሚቆመው ከውስጥ/፡- ስለሆነ የሚያየው የለም። ስለዚህ በዕለቱ ቆርቦ ከወጣ በኋላ ቅጣቱን ይቀበላል። አንድም «ቅዱሴውን አቋርጦ ይውጣ» የተባለ እንደ ሆነ ምእመናን ስለሚሰናከሉበት ነው። ምእመናን ግን ሲስቅ ሲሳለቅ ሁሉ ያዩታል። ያገኑበታልም። በዚህ ጊዜ ወዲያውኑ ከቤተ ክርስቲያን ያስወጡት እንደ ሆነ

ሌሎች ከእርሱ ይማሩበታል። መቀጣጫ ያደርጉታል። ምክንያቱም ቤተ ክርስቲያን የጸሎት፣ የሐዘን ቦታ ናትና። «ቤቴ ለአሕዛብ ሁሉ የሚሆን የጸሎት ቤት ይባላልና የሚቃጠሉን መሥዋዕታቸውንና ሌላ መሥዋዕታቸውን በመሠዊዩ ላይ እቀበላለሁ።» እንዲል። ኢ.ሳ.56፥7፤ ማቴ.21፥13። ነቢዩ ኤርምያስም፡- «ይህስ ስሜ የተጠራበት ቤት በዐይናችሁ የሌቦች ዋሻ ሆኖአልን? እነሆ፣ እኔ አይቻለሁ፣ ይላል እግዚአብሔር።» ብሏል። ኤር.7፥11።

ሣቅ፣ አለማመንን ሊያመለክት ይችላል። «እግዚአብሔርም አብርሃምን አለው፡- ካረጀሁ በኋላ በውኑ እወልዳለሁን? ስትል ሣራ ለምን ሳቀች? በውኑ ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር አለን?» እንዲል። ዘፍ.18፥13። በሌላ በኩል ደግሞ ነቀፊታንም ያመለክታል። «በሰማይ የሚኖር እርሱ ይሥቃል፣ ጌታም ይሣለቅባቸዋል። በዚያን ጊዜ በቀጣው ይናገራቸዋል፣ በመግቱም ያውካቸዋል።» እንዲል። መዝ.2፥4። በትንቢተ ኤርምያስ ላይም፡- «አቤቱ፣ አታለልኸኝ እኔም ተታለልሁ፣ ከእኔም በረታህ አሸነፍህም፤ ቀኑን ሁሉ መሣቂያ ሆኛለሁ፤» የሚል አለ። ኤር.20፥7።

ካህናትም ሆኑ ምእመናን በቅድስናው ስፍራ በምንቆምበት ጊዜ፡- 1ኛ/ እንደ አዳም፣ እንደ ዳዊት፣ እንደ ስምዖን ጴጥሮስ የራሳችንን ኃጢአት እያሰብን፤ 2ኛ/ እንደ ነቢዩ ሳሙኤል የወገኖቻችንን በኃጢአት መውደቅ እያሰብን፤ 3ኛ/ በዚህ ዓለም ዕለት ዕለት የሚፈጸመውን ግፍ እያሰብን፤ 4ኛ/ እንደ ዮሐንስ ፍቁረ እግዚአብሔር መከራ መስቀሉን እያሰብን ማዘንና ማልቀስ ይገባናል። ይኸንን ካሰብን የምንደሰትበት ሰውነት፣ የምን ስቅበት ጥርስ አይኖረንም። ሣቃችን ወደ ሐዘን፣ ደስታችን ወደ ትካዜ ይለወጣል። «እናንተ ኃጢአተኞች፣ እጆቻችሁን አንጹ፤ ሁለት አሳብም ያላችሁ እናንተ፣ ለባችሁን አጥፍ። ተጨካቁና እዘኑ አልቅሱም፤ ሣቃችሁ ወደ ሐዘን ደስታችሁም ወደ ትካዜ ይለወጡ። በጌታ ፊት ራሳችሁን አዋርዱ ከፍ ከፍም ያደርጋችኋል።» እንዲል። ያዕ.4፥8-10።

እንግዲህ ማንም ቢሆን በዋዛ በፈላጊነት በሥላሴ በእግዚአብሔር ቤት እንዳይቆም፡- ካህኑ ድምፁን ከፍ አድርጉ፡- «ይህች ቀን ምን ያህል የምታስፈራ ናት፤ ይህችሽ ሰዓት ምን ያህል የምታስፈልጋለህ ናት፤ መንፈስ ቅዱስ ከሰማየ ሰማየት የሚወርደባት፤ ይህን መስዋዕት የሚሰጠው ለሰዓትና የሚያከብርባት፡፡ በጽሑፍና በመፍራት ቁጠታ፤ የእግዚአብሔር ሰላም ከእኔና ከእናንተ ጋር ይሆን ዘንድ ጸልዩ፡፡» የሚለውን አሰምቶ ይናገራል፡፡ ምክንያቱም የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነውና፡፡ ምሳ.9+10፤ መክ.12+13፡፡ እንዲህ ዓይነት ፈሪሃ እግዚአብሔር በራሱ ጸጋ እግዚአብሔር ነው፡፡ « ለእነርሱም ከእነርሱም በኋላ ለልጆቻቸው መልካም ይሆንላቸው ዘንድ ለዘላለሙ እንዲፈሩኝ አንድ ልብና አንድ መንገድ እሰጣቸዋለሁ፡፡ ለእነርሱም ከማደርገው በነገት አልመለስም ስለተ ከእነርሱ ጋር የዘላለምን ቃል ኪዳን እገባለሁ፤ ከእኔም ዘንድ ፈቀቅ እንዳይሉ መፍራቱን በልቡናቸው ውስጥ አኖራለሁ፡፡» እንዲህ ል. 32+39-40፡፡

ልሁካን ደግሞ ከዋናው ቄስ በማስተላለ፡- «ሃሌ ሉያ በቅዳሴ ጊዜ ከምእመናን ወገን ወደ ቤተ ክርስቲያን የገባ ቢኖር ቅዱሳት መጻሕፍትን ሰምቶ የቅዳሴውን ጸሎት እስኪጨርሱ ባይታገሥ፤ ከቀርባቸው ባይቀበል ከቤተ ክርስቲያን ይለዩ፤ የእግዚአብሔርን ሕግ አፍርሷልና፤ የነፍሱና የሥጋ ንጉሥ በሚሆን በሰማየዊ ንጉሥ ፊት መቆምንም አቃሏልና፡፡ ሐዋርያት በሲኖዶሳቸው እንዲህ አስተማሩን፡፡» የሚለውን በዜማ ያሰማሉ፡፡ ነገር ግን ትእዛዝ ስለሆነ በንባብም ማሰማት ይችላሉ፡፡

5.1 ዑደት

ካህኑ መስዋዕትን ይዞ መንበሩን ሲዞር፡- «ተዘከር እግዚአብሔር አቅራቢ ለከ ዘንተ ቀሩርባና፤ ወእለሂ አምጽኦ በእንቲአሆሙ ሀበሙ ለኩሎሙ ዐስበሙ ዘበሰማይት፤ አቤቱ ይህን ቀሩርባን ያቀረቡላህን አስብ፤ ስለነሱ ያመጡትንም ለሁሉም በሰማየት የሚገኝ ዋጋቸውን ስጣቸው፡፡» እያለ ይጸልያል፡፡ በዚህ ጸሎት ውስጥ፡- «የጻፏቱን የአቤልን ቀሩርባን የአባታችንን የአብርሃምን መስዋዕት፤ የድኻይቱንም ሁለት መሐለቅ እንደ ተቀበለህ የእኛንም ተቀበል፤» እያለ ያሳስበል፡፡

አቤል ከበጎቹ በኩራት፡- ቀንዱ ያልከረከረውን፤ ጠጉሩ ያላረረውን፤ ጥፍሩ ያልዘረከረውን ነውር የሌለበት ጠቦት መስዋዕት አድርጎ በየዋህ ልቡና፤ በትሑት ሰብእና አቅርቧል፡፡ እግዚአብሔርም ተቀብሎታል፡፡ አቤል ያቀረበው ነውር የሌለበት ንጹሕ የበግ ጠቦት በባሕር ገደብ ለሆነ ለኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ነው፡፡ ዘፍ.4+4፡፡ «እነሆ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በገን፤» እንዲል፡፡ ዮሐ.1+29፡፡ አባታችን አብርሃምም መሠዊያ እየሠራ ለእግዚ

አብሔር መስዋዕት ያቀርብ ነበር፡፡ ዘፍ.12+6-8፤ 13+18፡፡ ሌላው ቀርቶ እግዚአብሔር ባዘዘው መሠረት ልጁን እንኳ መስዋዕት አድርጎ ለማቅረብ በመሠዊያ ላይ አጋደሞታል፡፡ «አብርሃምም የመስዋዕቱን እንጨት አንገሥቶ ለልጁ ለይስሐቅ አስከመው፤ እርሱም እሳቱንና ቢላዋውን በእጁ ያዘ፤ ሁለተኛም አብረው ሄዱ፡፡ ይስሐቅም አባቱን አብርሃምን ተናገረው፡- አባቴ ሆይ አለ፡፡ እርሱም፡- እነሆኝ ልጄ አለው፡፡ እሳቱና እንጨቱ ይኸው አለ፤ የመስዋዕት በግ ግን ወዴት ነው? አለ፡፡ አብርሃምም፡- ልጄ ሆይ፤ የመስዋዕቱን በግ እግዚአብሔር ያዘጋጃል አለው፡፡» አብርሃም ይኸንን እምነቱን ይዞ መሠዊያ በመሥራት ልጁን በመሠዊያ ላይ አጋደመው፡፡ እግዚአብሔርም ስለ ልጁ ስለ ይስሐቅ ፈንታ የሚሠዋው በግ ሰጠው፡፡ «አብርሃምም ዐይኑን እነሆ፤ በኋላውም እነሆ አንድ በግ በዱር ውስጥ ቀንዶቹ በዕፅ ባቤቅ ተይዞ አየ፤ አብርሃምም ሄደ በጉንም ወሰደው፤ በልጁም ፈንታ መስዋዕት አድርጎ ሠዋው፡፡» ይላል፡፡ ዘፍ.22+6-13፡፡ አብርሃም ስለ ይስሐቅ ፈንታ የሠዋው በግ ስለ አዳም ፈንታ በዕፅ መስቀል ላይ ለተሠዋው ለኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ነው፡፡ በአዲስ ኪዳን ደግሞ፡- «ኢየሱስም በመዝገብ/በሙዳዮ ምጽዋት/ አንጻር ተቀምጦ ሕዝቡ በመዝገቡ ውስጥ ገንዘብ እንዴት እንደሚጠሉ ያይ ነበር፤ ብዙ ባለጠኑትም ብዙ ይጠሉ ነበር፤ አንዲትም ድህ መበለት መጥታ አንድ ሳንቲም የሚያህሉ ሁለት ናስ ጣለች፤ ደቀ መዛሙርቱንም ጠርቶ እውነት እላችኋለሁ፤ በመዝገብ ውስጥ ከሚጠሉት ሁሉ ይልቅ ይህች ድኻ መበለት አብልጣ ጣለች፤ ሁሉ ከትርፋቸው ጥለዋልና፤ ይህች ግን ከጉድለትዋ የነበራትን ሁሉ ትዳርዋን /እድወቷን/ ሁሉ ጣለች አላቸው፡፡» የሚል አለ፡፡ ማር.12+41-44፡፡ ጌታችንም ሕይወቱን በመስቀል ላይ ሰጥቶናል፡፡ ለዚህ ነው ካህኑ አቤልን፤ አብርሃምንና ደኻዋን ሴት እየጠቀሰ የሚያሳስበው፡፡ ጌታችን በደኻ ሴት የተመለሰው ባዕል ጸጋ ሲሆን ለእኛ ሲል ራሱን ደኻ ማድረጉን ለማጠየቅ ነው፡፡ ይኸንን በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡- «የጌታችንን ቸር ስጦታ ዐውቃችኋልና፤ ሀብታም ሲሆን፤ እናንተ በእርሱ ድህነት ባዕል ጸጎች ትሆኑ ዘንድ ስለ እናንተ ደኻ ሆነ፤» ብሏል፡፡ 2ኛቆሮ.8+9፡፡

የተቀሩት አገልጋዮች ደግሞ፡- «እንቲ ውእቱ መሶበ ወርቅ ንጹሕ እንተ ውስቴታ መና ገቡዕ፤ ኅብስት ዘወረደ እምሰማይት ወሃቤ ሕይወት ለኩሉ ዓለም፤ ከሰማየት የወረደ ኅብስት፤ ለዓለሙ ሁሉ ድንገትን የሚሰጥ በውስጡ የተሰወረ መና የነበረባት ንጹሕ የወርቅ መሶብ አንቺ ነሽ፡፡» እያሉ አብረው ዑደት ያደርጋሉ፡፡ መሶበ ወርቅ የእመቤታችን፤ መና ደግሞ የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌዎች

ናቸው፡፡ ዋናው ካህን ዑደት የሚያደርገው በመሶበ ወርቅ ላይ እጁን ለ/እጁን ከፍ አድርጎ ዝርግቱ/ ነው፡፡ ይህም ኅብስቱ ምድራዊ ያይደለ ሰማያዊ መሆኑን ለማጠየቅ ነው፡፡ ምክንያቱም ተለውጦ ሥጋ መለኩት የሚሆን ነውና፡፡ «ከሰማይ የወረደ የሕይወት ኅብስት እኔ ነኝ፤» እንዲል፡፡ ዮሐ.6+51፡፡

ዋናው ካህን ዑደቱን ከጨረሰ በኋላ አንዱን ኅብስት አንገሥቶ፡- «ኅሠሥኩ ገጸክ፤ ገጸ ዚአክ አንገሥ፤ እግዚአብሔር ወኢትሚጥ ገጸክ እምነቶ፡፡ ወኢትትገታስ እምነብርክ ተምዲዐከ፤ ረዳኤ ኩነኒ ወኢትግድፈኒ፤ ወኢትትሀየየኒ አምላኪዎ ወመድኃኔየ፡፡ ፊትህን ሻሁ፤ አቤቱ ያንተን ፊት እሻለሁ፤ ፊትህን ከእኔ አትመልስ፡፡ ተቆጥተህ ከባርያህ አትለይ፤ ረዳት ሁነኝ፤ አትጣለኝ፤ አምላኪ መድኃኒቴ ቸል አትበለኝ፡፡» እያለ ይማፀናል፡፡ ይኸውም ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ መለኩት የሚሆንለት፤ እግዚአብሔር በረድኤት ሲቀርበው ገጸ ምሕራቱን /የምሕራት ፊቱን/ ወደ እርሱ ሲያዘርብት መሆኑን ስለሚያውቅ ነው፡፡ ሦስት ጊዜ ደጋግሞ « ፊትህን» ማለቱም በመለኮት አንድ የሆኑ ሥላሴ በስም በአካል በግብር ሦስት መሆናቸውን ለማጠየቅ ነው፡፡ «ለአብ ፍጹም ገጽ፤ ፍጹም መልክ፤ ፍጹም አካል አለው፤ ለመንፈስ ቅዱስም ፍጹም ገጽ፤ ፍጹም መልክ፤ ፍጹም አካል አለው፤ ለመንፈስ ቅዱስም ፍጹም ገጽ፤ ፍጹም መልክ፤ ፍጹም አካል አለው፤» እንዲል፡፡ ካህኑ ኅብስቱን በክብር አንገሥቶ «ኅሠሥኩ ገጸክ» እያለ ላዩንም ታቸንም የሚወለው ጠርብ እጁ ነው፡፡ ይኸውም ጌታ በቅዱስ ዮሐንስ እጅ መጠመቁን ለማጠየቅ ነው፡፡ ከዚህም አያይዞ በጣቶቹ ትእምርተ መስቀል ሠርቶ እያተመ፡- «በእውነት አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቀኝህ እተብላ፤ በእጅህም ባርክ፤ በኃይልም አክብር፤ በመንፈስም አጽና፤ ይህ ኅብስት የሕዝብህ የኃጢአት ማስተሰሪያ ይሆን ዘንድ አሜን፡፡» እያለ ይማፀናል፡፡ በዚህ የምልጃ ጸሎት መጀመሪያ ላይ፡- «የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ በእውነት አውሎግዮስ፤ ጌርዮስ፤ ማንጦን፤ ፓንዋማንጦን፤ አላቲኖን ነው፤ አሜን፡፡» የሚል አለ፡፡ አውሎግዮስ ማለት ክብር፤ ጌርዮስ ማለት ክብር የሚገባው አረጋዊ ብሉይ መዋዕል፤ አግዮስ ማለት ቅዱስ፤ ማንጦን ማለት ቅዱስ ቅዱሳን፤ ፓንዋን ማለት አምላክ አማልክት፤ አላቲኖን በእውነት የሚታመን ማለት ነው፡፡

ንፍቁ ቄስ ደግሞ ኅብስቱን በማጎፈድ ይቀበለውና፡- «የካህናት አለቃ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ፤ ዮሴፍና ኒቆዲሞስ በበፍታ እንዲገንዙህ እንደ ወደድህላቸው እንዲሁ ወደድልን፡፡» የሚለውን ጸሎት እየጸለየ በመንበሩ ውስጥ ለውስጥ መልሶ ለዋናው ቄስ ይሰጠዋል፡፡ እርሱም፡- «እግዚአብሔር

አብ የተገኘ የኃጢአት ማስተሰሪያ የሚሆን የሚያከብሩት፣ የሚለውጡት፣ የሚቀበሉት የሚያቀብሉት ይህ ኅብስት ነው። ኃይል/መንፈሳዊ ኃይል/ በረከት/ በረከተ ሥጋና በረከተ ነፍስ/ ደገኛ ብርሃን/ ደገኛ ዕውቀት/ ለዚህች ቤተ ክርስቲያን ክብር/ ለምእመናን መክበሪያ/ ይሁን።» እያለ ይቀበለዋል። ከእግዚአብሔር አብ የተገኘ ማለቱም ተቀዳሚና ተከታይ የሌለውን አንድ የባሕርይ ልጁን ለቤዛ ዓለም እንደ ሰጠን ለማጠየቅ ነው። «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር እንደ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዲላ።» እንዲል። የሐ.3+16።

ከዚህ በኋላ ዋናው ቁስ ኅብስቱን በማገፈድ እንደ ያዘ። መብራት የያዘውን ዲያቆን ከፊት አስቀድሞ፣ መስቀል የያዘውን ደግሞ ከኋላ አስከትሎ አንድ ጊዜ መንበረ ታቦቱን ይዞል። «አምላካችን እግዚአብሔር በምድረ በዳ የአቤልን ቍርባን፣ የኖሳን በመርከብ ውስጥ፣ የአብርሃምንም በተራራ ላይ፣ የዳዊትንም የኢያሱስ ወገን በምትሆን በአርና አደባባይ፣ የድኻይቱንም መሐለቅ በቤተ መቅደስ የተቀበለህ። ለቅዱስ ስምህ የቀረበውን የኃጢአ ባርያህን መባና ቍርባን እንደርሱ ተቀበል።» የሚለውንም ይጸልያል። መብራት ይዞ ከፊት ከፊት የሚሄደው ዲያቆን ከጌታ በፊት መንገድ ጠራጊ ሆኖ ለመጣው ለመጥምቁ የሐንስ ምሳሌ ነው። ምክንያቱም ጌታችን የሐንስን። «እርሱ የሚነድና የሚያበራ መብራት ነበረ፤» ብሎታልና ነው። የሐ.5+35። ቁሱ የጌታ ምሳሌ ሲሆን መስቀል ይዞ የሚከተለው ደግሞ የቅዱስ እስጢፋኖስ ምሳሌ ነው። ከኋላ የመከተሉም ምሥጢር። ቅዱስ እስጢፋኖስ ከጌታ በኋላ ከሐዋርያት ቀድሞ መከራ መቀበሉን ለማጠየቅ ነው። የሐዋ.7+54-60። በመጨረሻም ከህኑ ቍርባንን በጸሕሉ ላይ ያኖረዋል። ዲያቆኑ ደግሞ ጽዋውን ይዙ። «እግዚአብሔር አረኛዬ ነው፤ የሚያሳጣኝም የለም።» የሚለውን የዳዊት መዝሙር እየጸለየ ሦስት ጊዜ መንበረ ታቦቱን ይዞል። ዑደቱን ሲጨርስም

ንፍቁ ቁስ ተቀብሎት ከኅብስቱ አጠገብ ያኖረዋል።

በአጠቃላይ አገላለጥ። ኅብስቱ ከቤተ ልሔም ተነሥቶ ወደ ቤተ መቅደስ መሄዱ፣ ጌታችን ደቀ መዛሙርቱን። «እነሆ ወደ ኢየሩሳሌም እንወጣለን፣ በዚያም የሰው ልጅ/ወልደ ዕንላ መሕያው ክርስቶስ/ በአይሁድ እጅ ይወድቃል።» ብሏቸው ከገሊላ ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄዱ ምሳሌ ነው። አንደኛ። ኅብስቱን ከፊት አስቀድሞ ቁሱ እጁን ረቦ ከኋላ ሆኖ አንድ ጊዜ ይዞራሉ። ሁለተኛ ቁሱ ቆሞበት ከነበረው ሲደርሱ ዲያቆኑ ዙር ይቆማል። ንፍቁ ቁስ ማገፈዱን ይገልጻል። ንፍቁ ቁስ «ነሥሐኑ ገጸከ፤» እያለ አትሞ ኅብስቱን ይዞ ይዞራል። ሦስተኛ። ቁሱ ከተቀበለበት ቦታ ሲደርስ በመንበሩ የሰሚን ደጅ ንፍቁ ቁስ በማገፈድ ውስጥ ለውስጥ ይቀበለዋል። ዋናው ቁስ ደግሞ ከንፍቁ ቁስ በጀርባው በኩል አልፎ በመንበሩ የደቡብ ደጅ ውስጥ ለውስጥ ይቀበለውና የታዘዘውን ጸሎት እየደገመ መንበሩን አዙር በጸሕሉ ላይ ያስቀምጠዋል።

ቁሱ ለሁለተኛ ጊዜ መንበሩን መዞሩ ጌታ በተያዘበት ሌሊት በር ተዘግቶባቸው ከጻፈ እስከ ሐና ቦታ የመዞራቸው ምሳሌ ነው። በመጀመሪያ ቁሱ ኅብስቱን የሚቀበልበት ቦታ የጌቱ ሴሜኒ ምሳሌ፣ ቁሱ ለንፍቁ የሚሰጥበት ቦታ ለኢሳጦስ ቤት ምሳሌዎች ናቸው። ጸሕል ደግሞ የመስቀል ምሳሌ ነው። ከህኑ ኅብስቱን በጸሕሉ ላይ ማኖሩ ጌታ ነገረ ሕግሙን በመስቀል ላይ ለመፈጸሙ ምሳሌ ነው። ዲያቆኑም። «እግዚአብሔር አረኛዬ ነው፤» የሚለውን እየደገመ መንበሩን መዞሩም ጌታ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ዙር ለ ማስተማሩ ምሳሌ ነው። ነገረ ድኅነቱን አምነን እንድንኖር የእግዚአብሔር ቸርነት የድንግል ማርያም አማላጅነት አይለዩን። አሜን።

የቆስጠንጢኖስ...

/ገጽ ከገጽ 18 የዞረ/

ቀን ጉባኤው ሲጀመር፤ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ እንዲህ በማለት ነበር በንግግር የከፈተው። «አባቶቼ ከማንኛውም የውጭ ጦርነት ይልቅ በእግዚአብሔር ቤት፤ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚደረገው የእርስ በርስ ጦርነት የከፋ ነው። በውጭ ከሚደረገው ጦርነት ይልቅ እጅግ የመረረ ነው። እዲስ ችግር በመካከላችሁ መፈጠሩን ስለ ሰማሁ በነገሩ ብትወያዩበት አይከፋም በማለት ያለምንም መዘገየት እንድትሰበሰቡ አደረግሁ። የእግዚአብሔር አገልጋዮች፣ አባቶቼ ሆይ! መለያየትን ለማጥፋት ዛሬ ነገ አትበሉ፤ ለዚህም አደራዬ ጥብቅ ነው።» የሚል ነበር። 318 ቅዱሳን አብወም እንደ አንድ ልብ መካሪ እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ በመሆን አርዮስንና ትምህርቱን አውግዘው ለይተዋል። ቆስጠንጢኖስ በጉባኤው ለተሰበሰቡት አባቶች ያሳየው ክርስቲያናዊ ጠባይና ትሕትና ተጠቃሽ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት፤ ሥርዓተ አምልኮና የውጭ ግንኙነት፤ ገጽ 19/።

ከዚህም ሌላ የክርስቲያኖችን ቅዱሳት መካናት ክብርና ታሪክ ለመጠበቅ ቀና መንፈስ ነበረው። ስለዚህም በኢየሩሳሌም አካባቢ። «ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደበት በቤተ ልሔም፣ ሦስት መዓልት ሦስት ሌሊት በከርሠ መቃብር አድር በተነሣበት በጎልጎታ፤ ምሳሌ የማይገኝላቸው አብያተ ክርስቲያናትን በዘመኑ አሠርቷል። ቤተ ክርስቲያንም ስለ ብዙ ወሎታው ስታስታውሰው ትኖራለች።

በዘመነ ቆስጠንጢኖስ እናቱ ቅድስት እሌኒ በ327 ዓ.ም ወደ ኢየሩሳሌም ሄዳ የጌታን መስቀል ከተቀበረበት ሥፍራ አውጥታለች። ንግሥት እሌኒ መስቀሉን በክብር አስይዛ በጎልጎታ ቤተ መቅደስ አሠርታ በዚያ አስቀመጠችው። ለዚህ ትልቅ ዕድል የበቃችው ቅድስት እሌኒም መስቀሉን ባወጣች በዓመቱ ግንቦት ዘጠኝ ቀን በ328 ዓ.ም ዐርፋለች። አባ ጎርጎርዮስ «የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ» በሚለው መጽሐፍ እንዳሰፈሩት። - «ታላቁ ቆስጠንጢኖስ በ337 ዓ.ም ግንቦት 22 ቀን የጸራቅሊጦስ ዕለት እሑድ በ54 ዓመቱ የንጉሠ ነገሥትነቱ ሥልጣን በያዘ በ31 ዓመቱ ዐረፈ።» ቆስጠንጢኖስና እናቱ ቅድስት እሌኒ በሠሩት ክርስቲያናዊና ሐዋርያዊ ተግባር ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በታሪካ ስታስታውሳቸው ትኖራለች። በረከታቸው ይደርብን። ልመናቸው ይደረግልን። አሜን።

ተቀጸል ጽጌ

የተቀጸል ጽጌን በዓል ደነገገ የሚባለው ዐፄ ገብረ መስቀል /536-570 ዓ.ም/ ነው። በዓሉ የሚከበረው አንደ ኢትዮጵያ አየር ንብረት ሁናቴ በክረምት ማለቂያና የመፀው መጀመሪያ ላይ (መስከረም 25 ቀን) ነበር። በዚህ ቀን ካህናት ልብስ ተክህኖ ለብሰው የአበባ ጉንጉን ይዘው «ተቀጸል ጽጌ ገብረ መስቀል ዐፄጌ» እያሉ ግስ ይገሳሉ፤ የአበባ ጉንጉን ያበረክታሉ፤ የልምሳሚ ወቅት መምጣቱን በዚህ ሁናቴ ያበሥራሉ። የኋላ ሊቃውንት የመስቀል በዓል የሚከበርበትን መስከረም 10 ቀን ሲወስኑ የተቀጸል ጽጌን በዓል ወዲህ (ከመስከረም 25 ቀን ወደ መስከረም 10 ቀን) አሸጋሽገውታል።»

ምንጭ፡- Sergew Hable Sellasse, Ancient and Medieval Ethiopian History to 1270 (Addis Ababa)

የቅዱሳን መሰወር (ኅብአተ ቅዱሳን) ምንድን ነው?

በቅዱሳት የታሪክ መጻሕፍት አንዳንድ ቅዱሳን በተጋድሎአቸው ፍጻሜ ላይ ሞት እንዳላገኙቸውና እንደ ተሰወሩ እናነባለን። በክብረ በዓላት ወቅት በምንሄድባቸው ቅዱሳት መካናትም እስካለንበት ዘመን ድረስ በሰው ስለሚኖሩ ገቡአን ቅዱሳን ታሪክ እንሰማለን። ለመሆኑ ኅብአት (መሰወር) ምንድን ነው? የተሰወሩ ቅዱሳን መጨረሻስ ምን ይሆን?

ገላጋይ አበበ
አ.አ

ውድ አንባቢዎችን :-

አላጥረን ለማቅረብ የምክርነውና በማብራሪያ የታገዘው ጥያቄዎ ከበርካታ አንባቢያን ዘንድ የሚደርስን ነው። በመኾኑም የጥያቄውን መልስ ትምህርታዊ መልክ ባለው አቀራረብ በማዘጋጀት በጉዳዩ ላይ ሰፊ ያለ ግንዛቤ ለማስጨበጥ አስበናል። ጽሑፉን ያቀናበረልን መምህር ይልማ ደሬሳ ነው። መልካም ንባብ!

የሰው ልጆች ወደ እግዚአብሔር በመንፈሳዊ አገልግሎት ባዘነበሉ መጠን ቸርነት የባሕርይ የኾነ እግዚአብሔር ደግሞ የተለያዩ መንፈሳዊ ብቃትን ይሰጣቸዋል። ሰማያዊ ምሥጢርን ይገልጻሉ። ቅዱሳን በሥጋቸው በምድር ለጸሎት ቆመው ነፍሳቸው በተመሰጠ ገነት መንግሥተ ሰማያት ተነጥቶ ሄደ ከቅዱሳን መላእክት ጋር ታመሰገናለች። እንዲሁም በእኩል እንደ ነቢያት ሔናክና ኤልያስ በመወሰድ እስከ ጌታችን ዳግም ምጽአት መጻፈሻ ቀን በመሰወር እንደ ሚኖሩ ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዱናል።

ከላይ በጥያቄው በተነሳው ጉዳይ መሠረትነት በዚህ ዝግጅት እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ከሚሰጠው ብቃት መካከል የመሰወርን መንፈሳዊ/ሃይማኖታዊ/ ምንነት ለመጻፈስ እንሞክራለን። «መሰወር» የሚለው ቃል የግእዝ ግቡ «ኅብአ»፡-

«ሰወረ፡ መሰወር»፤ «ተኅብአ»፡ - ተደበቀ፤ ተሰወረ፤ ራቀ፤ ረቀቀ ማለት ሲሆን በጥቅሉ ለዐይን እንዳይታይ እንዳይገኝ ሆነ፤ ለምሥጢርም ከሆነ ለእለምር ረቀቀ ማለት ነው።

ርእስ ጉዳዩ መንፈሳዊ እንደ መሆኑ መጠን የሚሰወሩት ነገሮች ዕውቀትን፣ ምሥጢርን፣ ሰውን፣ ቦታን፣ ወዘተ ሊያካትት ይችላል። የሚሰወሩበት የጊዜ መጠን ለአጭር ጊዜ ለረጅም ጊዜ እስከ ምጽአት፣ ለዘላለምም ሊሆን ይችላል። የመሰወር ምሥጢርንም በሰው ልጆች ዘንድ መረዳቱ እኩል መሆን አይችልም። ለሁሉም አንድ ዓይነት ትርጉምና ስሜት ሊሰጥ ይችላል ተብሎም አይታሰብም። በማወቅ ደረጃም ተመሳሳይነት ሊኖረው አይችልም፤ እያንዳንዱ ሰው እንደ መንፈሳዊ አገልግሎቱና ፍቅሩ።

እግዚአብሔር እንደ ገለጠለትም መጠን የውቃል እንጂ። እንግዲህም ለአንዱ የተሰወረው ምስጢር ለሌላው ሊገለጥ ይችላል። ለአንዱ የረቀቀበት ሁኔታና ዕውቀት ለሌላው ጎልቶ ሊታይ ይችላል። አንዱ በእኩል ማየት ያልቻለውን ሌላው ሊያየው ይችላል። አንዱ መስማት ያልቻለውን ድምፅ ሌላው ሊሰማው ይችላል። ስለዚህ እያንዳንዱ እንደ ተሰጠው ጸጋ በከፊልም ሆነ በሙሉ የውቃል፣ ያያል፣ ይሰማል፣ ይተረጎማል፣ እንደ ብቃቱም በእኩል እስካለመታየት /እስከ መሰወር/ ይደርሳል።

«መሰወርን» የምንጻጸስበት ሃይማኖታዊ ጠገን ወይም አድማስ በሥጋ ለባሽነት የኖሩትን የሰው ልጆችን በጽድቅና በቅድስና መሰወር የሚያካትት ነው። በዚህም መሠረት ከሰው ልጆች ወገን- በቅድስናቸው ብቃት- እግዚአብሔር በሰጣቸው ጸጋ እስከ ምጽአት ድረስ በሥጋቸው በብሔር ሕያዋን እንዲሰወሩ፣ ከሰው ልጆች ዐይን ለጊዜው ለአስፈላጊ ሁኔታ እንዲሰወሩ፣ ከመደበኛ መልካቸው ለጊዜው ሌላ ሰው በመምሰል እንዲሰወሩ፣ መከራ እንዳያገኙባቸው የሰው ራቸውና ከሞቱ በኋላ ቅዱስ ሥጋቸውን የሰው ልጆች እንዳይቀብሯቸው የተሰወሩት ወዘተ ይገኙባቸዋል።

እዚህ ላይ አንዳንድ ሰዎች «የለመረጃ ምንም ነገር አይታመንም» ከማለት አኳያ- መንፈሳዊውን ምስጢር በሥጋዊ ዐይን ለማየት ከመሻት- ይልቁንም ሳይንስ «የተሻለ መረጃ» እንዳለው በማመን የእግዚአብሔርን ሥራ ሊንቁ- ሊያቃሉ ይችላሉ። በመሠረቱ መንፈሳዊው ዓለም ያለው መረጃ ከሳይንስ ይልቅ ደረቃል- ይመጥቃል፤ ለመረዳትም እምነትና ተአምር ያስፈልገዋል። ስለዚህ ጥልቅ ምሥጢርን በመንፈሳዊ የምርምር መንገድ- በጸጸ፣ በጸሎት፣ በመልካም ሥነ ምግባር፣ በየሆነነትና ራስን ለእግዚአብሔር አሳልፎ በመስጠት ቢመረመሩት ቸርነትና ይቅርታ የባሕርይ የኾነ እግዚአብሔር እንደ ፈቃዱ ይገልጥላቸዋል። በዚህ ምርምር የሄዱ ቅዱሳን የተሰወረውንና የተገለጠውን ዓለም በዐይናቸው ፊት ለመመልከት

አያዳግታቸውም። እንዲያውም በመን ፈሰም በእኩልም ደርሰው ተመላል ሰውበታል። በደስታውም ስጥመውበታል። በብርሃኑ ዋኝተውበታል። በምስጢርም ረከተውበታል። ዓለም ግን መንገዱ የሥጋ ስለሆነ ከሕዋው ብዙ ሳይርቅ እዚህ ይዳክራል። በጥረቱም አልረከበትም። እንዲያውም ብዙ ጠበብቶቹ በሕዋው ላይ የውኃ ሽታ ሆነውበታል።

ከሁሉ አስቀድሞ የሰው ልጆች ሊያውቁት የሚገባው ነገር የእግዚአብሔርን ማንነት ነው። የእግዚአብሔርን ማንነት መረዳት ሥራውንና ጥልቅ ምስጢሩን ለማወቅ ያስችላል። ይህም ደግሞ ልብ ለእግዚአብሔር በእውነት እንዲንበረከክ ያደርጋል። እግረ ልቡና በእውነተኛ ተመስጦ ከተንበረከክ የሰማይ ምስጢራት ይከበራል። በዚህም መንፈሳዊ ምርምርን በጥቂት በጥቂት መጀመሩን ይገነዘባል።

የምርምሩ ዘዴ የማይመረመረውን እግዚአብሔርን አያካትትም፤ እኛ በርእሱ እንደ ገለጽነው መንፈሳዊያን አባቶች እስከ መሰወር የደረሱበትን- ለፍጡራት የተሰጠውን መንፈሳዊ ብቃት እንጂ። አምላክ ሊመረመር ቀርቶ የሠራው ፍጡር እንኳን ተመርምሮ አይደረስበትም። ሢራክ በመጽሐፉ «የእግዚአብሔር ስሙ ልውጥ፣ ምስጢሩም ከሰው የተሰወረ ነው።» /11+4/ እንዳለ። በተጨማሪም ታላቁ የትዕግሥት ሰው አዮብ- «የእግዚአብሔርን ጥልቅ ነገር ልትመረምር ትችላለህን? ወይስ ሁሉን የሚችል አምላክን ፈጽመህ ልትመረምር ትችላለህን?» /11+8-10/ በማለት የእግዚአብሔር መኖር ከሰው አእምሮ በላይ እንደ ሆነ በፊቃዱ በምሳሌ ራሱን ካልገለጠ በቀር በሰው ምርምራ ሊደርስበት የማይችል እንደ ሆነ እንረዳለን። እንዲያውም የሰው ልጅ እንኳን እግዚአብሔርን ቀርቶ የሠራውን ሥራ እስከ ዓለም ፍጻሜና እስከ ዘላለም መርምሮ እንደማይዘልቀው የታወቀ ነው። ይህም የሰው ልጅ አፈጣጠኑ ራሱ በአቅሙ እንዲያሰብ፣ ለጤናማ ምርምሩ ገደቡን እንዳያልፍ የተሠራ ነው። ለዚህም ጠቢቡ ሰሎሞን በመጽሐፈ

መክብብ:- «... እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ እስከ ፍጻሜ ድረስ የሠራውን ሥራ ሰው መርምሮ እንደያገኘ ዘለዓለምነትን ሰጠው።» /3÷10-11/ እንዲል። ስለዚህ የሰው ልጅ መንፈሳዊ ዕውቀትን በእግዚአብሔር ስጦታና ፈቃድ አገኘ እንጂ በራሱ ሥጋዊ ምርምር እስከ አሁን ያመጣው አዲስ ነገር። ወደ ፊትም በራሱ ሊያመጣ የሚችለው እንደሌለ ከመንፈሳዊው ዓለም እንረዳለን።

በተጨማሪም የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት ሰውና ሥጋዊው ሰው እኩል የመንፈሳዊ ምርምር ችሎታ የላቸውም። በሥጋዊ ሐሳብ ገነው ስለ መንፈሳዊነትና መንፈሳውያን የሚሰጠውም አስተያየት የተሳሳተና ግምታዊ ሊሆን ይችላል። ምክንያቱም የሥጋዊ ሐሳብ ብቃት መንፈሳዊውን ምስጢር ሊመዝን አይችልም። ለመንፈሳዊ ሰው ምስጢርን የሚገልጽ መንፈስ ቅዱስ ነውና ቅዱስ ዮሐንስ በወንጌሉ እንደ ጻፈው ጌታችን:- «... ከናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እርሱም ዓለም የማያውቀው ከእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውስጣችሁም ስለሚሆን እናንተ ታውቃላችሁ።» ሲል ተናግሯል። ዮሐ.14÷16-17። እንዲሁም ሥጋዊ ሰው መንፈሳዊ ሰውን ሊመረምረው አይችልም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ:- «መንፈሳዊው ሰው ግን ሁሉን ይመረምራል፤ ራሱ ግን በማንም አይመረመርም» /1ቆሮ.2÷15/ እንዳለ። ይህም መንፈሳዊ ሰው ከጥበብ ባለቤት በተቀበለው መንፈሳዊ ስጦታ የተነሣ የዕውቀትና የጥበብ ባለቤት በመሆኑ ከሥጋዊ ሰው ጥበብ በላይ ነው። በሥጋዊ ሰው የግምት ዐይን ሊመረመር አይችልም።

የመሰወር ብቃት ደረጃ ላይ የደረሱ ሰዎችም መንፈሳዊ ምርምርን በተገቢ መንገድ ያደረጉ ናቸው። የብቃትም መንገድ የተለያዩ ደረጃዎች አሉት። በአንድ ጊዜ ወደ መሰወር ደረጃም አይደረስም። ለምሳሌ በዓለማዊ ኑሮ የተለያዩ የብቃት ደረጃዎች አሉ የትምህርት፣ የህብት፣ የኪነ ጥበብ ወዘተ። የትምህርት ደረጃ ብቃት ብናይ ፊደል መቁጠር፣ አንደኛ ደረጃ፣ ሁለተኛ ደረጃ፣ ዲፕሎማ፣ ዲግሪውም በየዘርፉ ይደረስበታል። እንዲሁም በክርስትና ሕይወትም ጉዳዩ ብሎ ለያዘው መንፈሳዊ ሰው የተለያዩ የብቃት ደረጃዎች አሉት። እዚህ ላይ ግን ልናስታውለው የሚገባን የቅዱሳንን መሰወርና ብቃታቸውን ስናይ በቅዱሳት መጻሕፍት የተጠቀሱትን ዋቢ በማድረግ በዐቅማችን ለማስታወስ ያህል እንጂ በጥልቀት እናውቃለን በማለት የቅዱሳን ሰዎችን ሕይወት መርምረን እንደርስበታለን ለማለት አይደለም።

በዚህም መሠረት እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት አንድ ሰው ለመሰወር የተለያዩ የብቃት ደረጃዎች ላይ መድረስ አለበት። ደረጃዎቹም ሊገኙ የሚችሉት ሃይማኖትን ከምግባር ጋር በማጽናት፣ በጸም፣ በጸሎትና በትሩፋት ማግኘት ይጠይቃል። የብቃት መዓርጋቱም በሦስት ዐበይት መዓርጋትና በዐ

ሥር ንዑሳን ደረጃዎች ይከፈላሉ። የመጀመሪያው ዐበይ መዓርግ ንጽሐ ሥጋ ይባላል። በውስጡም ጽማቂ ልባዌና ጣዕመ ዝማሬን ያጠቃልላል። «ጽማቂ» - ከአንደበት ከሚወጣ ኃጢአት መቆጠብና ንግግር አለማብዛት፤ «ልባዌ»- ፍጹም መንፈሳዊና እውነት የሆነውን ነገር በሚገባ ማስተዋል፤ «ጣዕመ ዝማሬ»- የእግዚአብሔርን ምሥጢር በንቃትና በተመሰጠኑ ገኘና በዜማ ላህይ በማመስገን መትጋት ነው።

ሁለተኛው ዐበይት የብቃት መዓርግ ንጽሐ ነፍስ ነው። ቅዱሳን ወደዚህ መዓርግ የሚደርሱት የመጀመሪያውን ሲያልፉ ነው። በውስጡም አንብሏት ኩነት - ፍቅርና ሁሰትን ያጠቃልላል። «አንብሏ» ከመንፈሳዊ ተመሥጦ የተነሣ እንደ ምንጭ /ሰን ወ-ኃ/ ከቅዱሳን ዐይን እንባ የሚፈስበት ደረጃ ነው። «ኩነት» ፈቃድ ሥጋን ለፈቃድ ነፍስ በመንፈሳዊ ጥበብ የሚስጥት ደረጃ ነው። «ፍቅር»- በቅዱሳን ዘንድ የሰው ልጆችን ዘር ሁሉ እኩል የመውደድ ደረጃ ነው። «ሁሰት»- በዚህ ደረጃ ቅዱሳን በቅርብም በሩቅም ማንኛውንም ክንውን በዐይን ሥጋ ሳይሆን በዐይን መንፈስ ማየት ነው። ይህም የቅዱሳን መላእክትን እንቅስቃሴ /ተልእኮ/ እስከ ማወቅ ያደርሳቸዋል።

ሦስተኛው ዐበይ የብቃት መዓርግ ንጽሐ ልቡና ነው። ይህ የመጨረሻው የፍጹምነት ደረጃ ነው። በውስጡም ንጹሕ መላእክት፣ ተሰጥሞ ብርሃን፣ ከዊነ እሳት ይገኙበታል። «ንጹሕ መላእክት»- በዐይን ሥጋ ቅዱሳን መላእክትን በያልበት ዓለማት መልክት ነው። «ተሰጥሞ ብርሃን»- በእግዚአብሔር ልዩ የባሕርይ ብርሃን መመሥጦ ሲሆን «ከዊነ እሳት» ደግሞ ቅዱሳን ሰዎች በእሳታዊነት ጸጋ ከነጽርተ ሥሉስ ቅዱስ የሚደርሱበት ደረጃ ነው።

ከላይ እንዳየነው በእነዚህ የብቃት መዓርጋት ውስጥ ያሉ ቅዱሳን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ከሚሰጧቸው ጸጋዎች አንዱ መሰወር ነው። የመሰወር ጸጋውም የተለያዩ ሁኔታዎች አሉት። እንደ ሚስተለው እንመለከተዋለን።

1. በሕይወተ ሥጋ ሳሉ ለጊዜው መሰወር

ይህ የመሰወር ጸጋ በዓለም ሥጋ መካከል ሳሉ አስፈላጊ ለሆነ ሁኔታ አብረው ካሉት ሰው ለጊዜውም ቢሆን አለመታዩት ነው። ይህን ዓይነት መሰወር በጸም በጸሎት ተወስነው፣ በብሕትውና ያሉ ቅዱሳን ከፈቃድ እግዚአብሔር ውጪ ሊያዩባቸው የሚመጡትን ሰዎችና በክፉ የሚመጡባቸው ሰዎች እንዳያገኝቸው የተሰጣቸው የመሰወር ጸጋ ነው። ይህንም እውነታ ለቅዱሳን ማድረግ እንደ ሚቻላቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዱናል። ለዚህም አብነት የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። በግእዙ «ወዘንተ ብሂሎ እግዚእ ኢየሱስ ሐረ ወተኃብእሙ»፤ ትርጉሙም፡- «ኢየሱስ ይህን ተናግሮ ሄደና ተሰወረባቸው።» /ዮሐ.12÷36፣ ሉቃ.24÷31/። ከላይ ያለውን ንባብ ስንመረምር ጌታችን ሲያስተምር በጊዜው በጉባኤው ላይ የተገኙት አይሁድ

ትምህርቱን በመቃወም ሊገድሉት ፈልገው፣ ሊይዙት ነበር። ጌታችን ግን ራሱን አሳልፎ የሚሰጥበት ጊዜ ስላልደረሰ ከአጠገባቸው እያለ ተሰወረባቸው። በአጠገባቸው አልፎ በመካካላቸው ሲሄድ ማየት እንዲሳናቸው አደረጋቸው።

ለቅዱሳኑም ይህን ጸጋ ሰጥቷቸዋል። በእነርሱ አደሮባቸው ይኖራልና ይሰወራሉ። «እውነት እውነት እላችኋለሁ። በእኔ የማያምን እኔ የማደርገውን ሥራ እርሱ ደግሞ ያደርጋል፤ ከዚህም የሚበልጥ ያደርጋል።» /ዮሐ.14÷12/። በግብረ ሐዋርያት መጽሐፍ ላይ ይህን ታላቅ ተአምር በተግባር እናየዋለን። ሄሮድስ በቤተ ክርስቲያን ላይ መከራ ባጸናባት ዘመን የዮሐንስ ወንድም ቅዱስ ያዕቆብን በሰይፍ በማስገደል፤ አይሁድን ይበልጥ ደስ ለማሰኘት ቅዱስ ጴጥሮስን ከፋሲካ በኋላ ሊያጠገባቸው ሌሊትና ቀን ቆመው በግብጠቱት ወታደሮች አስከበበው። ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ስለ እርሱ አጥብቆ ይጸለይ ነበረ። ሄሮድስ ቅዱስ ጴጥሮስ እንዳያመልጥ ፈጽሞ ስለ ፈለገ በሁለት ሠንሠለት ታሰሮ በሁለት ወታደሮች መካከል እንዲተኛ ተደረገ። በተጨማሪም በሩ እንዳይከፈት ጠባቂዎችም በደጃ ፊት ሆነው በተጠንቀቅ ይጠብቁ ነበር። ቅዱስ ጴጥሮስን ሊያወጣው በመጣው የእግዚአብሔር መልአክ አማካይነት ተቀስቆሶ ከሁለቱ ጠባቂዎች መካከል ሲነሣ ያየው ጠባቂ የለም። ሠንሠለቶቹ ከእጆቹ ሲወልቁና ሲወድቁ ያስተዋለው አልነበረም። በተለይ የሚገርመው በሩን በተጠንቀቅ ደጃ ላይ ሆነው ይጠብቁ የነበሩ ጠባቂዎች በሩ ተከፍቶ ቅዱስ ጴጥሮስ ሰውጣ ሊያዩት አልቻሉም። ምክንያቱም ክርሱ ጋር ያለች የእግዚአብሔር የመሰወሪያው ጸጋ ጠብቃዋለችና ነው። የእግዚአብሔር መልአክ ባለበት የእግዚአብሔር ቸርነት አለና። ሲነጋም ወታደሮቹ ቅዱስ ጴጥሮስን «ምን ነገው? ወዴት ጠፋ?» ብለው ታወኩ። ምክንያቱም በሩ ሳይከፈትላት፣ በቁልፍ እንደ ተቆለፈ ሆኖ ወታደሮች በተጠንቀቅ ሳሉ ወዴት ሄደ ይበሉ? እነርሱ አላወቁም እንጂ ቤተ ክርስቲያን እግዚአብሔርን በጸሎት ትማፀን ስለነበር የእግዚአብሔር መልአክ ለሞት ከጠባቂት ወታደሮች ዐይን ሰውሮ አውጥቶታል። ወዲያውም ወደ ማርቆስ እናት ቤት በመሄድ የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ ማሮአቸዋል። ከዚህም እግዚአብሔር በፈለገ ጊዜ እንደ ወደደ ቅዱሳኑን ለጊዜውም ቢሆን የመሰወር ብቃት እንደ ሚሰጣቸው እንረዳለን። /ዮሐ.12÷6-19/።

2. የመገለጥ ጊዜ እስኪደርስ ሌላ ሰው በመምሰል መሰወር።

ለዚህም ምሳሌ የምናደርገው ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስን ነው። በትንሣኤው ዕለት በመቃብሩ የተገኘ ችው መግደላዊት ማርያም ዘወር ብላ ጌታችንን አይታው ነበር። ነገር ግን አላወቀችውም። እንደውም የአትግል ልት ጠባቂ መስሏት ነበር። ፈቃዱ እስኪሆንም ልታውቀው አልቻለችም።

ከጭንቀቷ የተነሣ። «ወደት እንጻፍርከው ንገረኝ» በማለት ራሱን ትጠይቀው ነበር። ፈቃዱ በሆነ ሰዓት «ግርያም» ብሎ በመጥራት እንድታውቀው አደረጋት። /ዮ.ሐ.2÷11-17/።

የኤግሁስ ሰዎችም ታሪክ ተመሳሳይ ሁኔታን የያዘ ነው። ስድሳ ምዕራፍ ቀኑን ሙሉ እስከ ምሽት ቃሉን እየሰሙ ፊቱን እየዩ ቢጓዙ በፈቃዱ እርሱን ለማየት እንዲበቁ እንጀራ ቆሮ እስኪሰጣቸው ሊያውቁት አልቻሉም። በዐ ይናቸው ፊት እየዩት ሳለ እርሱ መሆኑ ተሰውሮባቸው ነበር። «ቆሮ ሲሰጣቸው ዐ ይናቸው ተከፈተ። ዐውቁትም። ወዲያውም ከዐ ይናቸው ተሰወረ።» /ሉቃ.24÷13-35/። ጌታ ለወደደው በወደደው ጊዜ ይገለጻል። ለሌላው ይሰውራል። በአንድ ጊዜና እይታ ሳሉም የሰዎችን የተሰወረውን የማወቅን ብቃት ይለያያል። ይህንንም በጥብርያደስ ባሕር ዓሣ በማጥመድ ላይ የደሩ ሐዋርያት ታሪክ በሚገባ ያስረዳናል። ሲነጋግሩ። «ጌታ እኮ ነው» በማለት ለቅዱስ ጴጥሮስ ሲነግረው ሊረዳ ችሏል። በኋላም በየደረጃው ሁሉም ሐዋርያት ሊያውቁት ችለዋል። /ዮ.ሐ.21÷4-14፣1፣፡፡3÷1-14/።

ለሰው ልጆችም እንደ ብቃታቸው መጠን ይህች ጸጋ ተሰጥታቸዋለች። ነቢዩ ኤልሳዕ ከሩቅ በሶርያ ቤተ መንግሥት የሚደረገውን በጸጋ እግዚአብሔር የማወቅ ደረጃ ደርሶ ነበረና የሶርያ ንጉሥ የመከራውንና ያቀደውን እያወቀ ለእስራኤል ንጉሥ ይነግረውና እስራኤልን ከአደጋ ይጠብቅ ነበር። የሶርያ ንጉሥ ይህን ባወቀ ጊዜ ጭፍሮቹን ልክ ነቢዩ ኤልሳዕን እንዲይዙት አስከበበው። ነቢዩ ኤልሳዕም ወደ እግዚአብሔር የሶርያ ጭፍሮች ዐይኖች እርሱ ያለበትን ቦታ እንዳያውቁት፣ ዐይነ ስውርም እንዲሆኑ ጸለዩ። እግዚአብሔርም የነቢዩ ኤልሳዕን ጸሎት ሰማ። ነቢዩ ኤልሳዕም እንደሌላ ሰው እንዲመሰገኛቸው አደረገ። ነቢዩ ኤልሳዕም እንደ ሌላ ሰው ሆኖ ኤልሳዕ ያለበትን ቦታ ሳሳያቸው ብሎ ወደ ሰግርያ ወሰዳቸው። እንደገናም «ዐ ይናቸውንም ግለጥ» በማለት ጸለፍና በሰ ይናቸውንም ማለጥ መካከል መሆናቸውንና መርቶ ያመጣቸው ነቢዩ ኤልሳዕ መሆኑን እንዲለዩ አደረጋቸው። እዚህ ላይ ነቢዩ ኤልሳዕ የቦታ ሰው በመሆኑ በጸሎቱ የሶርያ ወታደሮችን እየመራቸው ሲመጣ እርሱ እንደ ሆነ እንዳያውቁት፣ ያለበትንም ቦታ እንዳይለዩ አደረጋቸው። ይህም የእርሱ ማንነት እንዲሰውራቸው በመኾኑ ነው።

እንደዚሁም ጻድቅ ገብረ ክርስቶስ ከሙሽርነቱ ቦታ በእግዚአብሔር ተጠርቶ ከቤተሰቦቹ በተለየ ጊዜ የአባቱ ጭፍሮች እርሱን በፍለጋ እንዳያገኙ ሰውነቱ እንዲለወጥ ጸለዩ። እግዚአብሔር እርሱ እንደ ሆነ እንዳይታወቅ በቀበል ሸፈነው። በዚህም ሁለት ነገር እንዲያገኝበት አድርጎታል። አንደኛው ከቤተሰቦቹ እንዲሰወር ሁለተኛው በመከራው ዋጋ እንዲያገኝበት የእግዚአብሔር ሙሽራው ሆኗልና። ዐሥራ አምስት ዓመት በሰው አገር፣ ዐሥራ አምስት ዓመት በአባቱ ደጅ ሲተኛ ያወቀው የለም። እዚህ ላይ መረዳት ያለበትን ምንም እንኳን በቀበል ቢ

መታ በአንድ ምልክት ቢተሰባቹ ሊያገኙት ይችሉ ነበር። የእግዚአብሔር ጸጋው ሸፍኖታለችና ይህን ያህል ዓመት በደጃቸው ሆኖ ተሰውሯቸው ኖሯል።

3. ልዩ መሰወር

እስራኤላውያን እግዚአብሔርን በመበደላቸውና ከኃጢአታቸው አልመለስ በማለታቸው፣ ለባቢሎናውያን አሳልፎ ሰጣቸው። በመካከላቸው ግን ከነቢዩ ኤርምያስ ጋር ለእስራኤል ሕዝብ መልካም ያደርጉና ለእግዚአብሔር ታዘገገሩ የሆኑ «የኢየሩሳሌምን ጥፋት አታሳዩን» ይሉ የነበሩ ነቢዩ ባርክና ኢትዮጵያዊው አቤሚሊክን ከመከራና ከግዛት እግዚአብሔር እንደ ሰውራቸው እንመለከታለን። ይህ እንዲሆን ነቢዩ ኤርምያስ ወደ እግዚአብሔር ስለሆነው ነገር በጸሎቱ አመለከተ። በመጀመሪያ ስለ ንዋያተ ቅድሳቱ መሰወር እንዲህ ብሏል። «አቤቱ ጌታዬ፣ ይህቺን አገር በጠላት እጅ አሳልፈህ እንድትሰጣት የባቢሎን ወገኖች እንዲይዟት እነሆ ዛሬ ዐ ወቅቷ።... ስለምናገለግለበት ንዋያተ ቅድሳት ምን አደርግ ዘንድ ትወዳለህ? ጌታዬ። እነርሱን ወስደህ በምድር በቤተ መቅደስ አደራ ሰጣት፣ አንቺ ምድር በውሆች ላይ የፈጠረሽ የሰገነት ክፍልም የከፈለሽ የፈጣሪሽ፣ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተሽ፣ ጌታሽን ተቀበይ፣ ዘሩባቤል እስኪመጣ ድረስ ገንዘብሽን አደራ ጠብቂ» በላት አለው። ባርክና ኤርምያስ ወደ ቤተ መቅደስ ገቡ፣ የሚያገለግሉበትን ዕቃ ሁሉ ጌታ እንዳዘዛቸው ለምድር ሰጧት። ምድርም ያን ጊዜ አደራ ተቀብላ ዋጠች። ይህም ምድር የቤተ መቅደሱን ንዋያተ ቅድሳት መሰወሯን፣ መደበቅንና መሸሸንን ያመለክታል።

ሁለተኛው። «... ለኢትዮጵያዊ ሰው ለአቤሚሊክ የማደርገውን ግለጥልኝ፣ ... እርሱ ከረግረግ ጉድጓድ ውስጥ አወጣኝ፣ እንዳያዘን የአገሪቱን ጥፋት ያይ ዘንድ አልወደለትም» በማለት ጸለዩ። «ጌታም ለኤርምያስ ወደ አገሪታ የወይን ቦታ በዚህ ተራራ ጉዳና አቤሚሊክን ላከው፣ ሕዝቡን ወደ አገራቸው እስኪመልሳቸው ድረስ እኔ እሰውራለሁ።» አለ። በነጋውም ኤርምያስ እግዚአብሔር እንዳዘዘው አቤሚሊክን እንዲህ ብሎ አዘዘው። «ወደ አገሪታ የወይን ቦታ ለታመሙ ወገኖች ትንሽ በለሰን አምጣ ብሎ ላከው። ... አቤሚሊክም ኤርምያስ ከላከው ቦታ በቀትር ጊዜ በለሱን አመጣ፣ ጽፍቅ ያለች ጻርንም አገኘ፣ ጥቂትም ያርፍ ዘንድ በጥላዋ ሥር ተቀመጠ፣ በለስ ያለባትንም ሙዳይ ተንተርሶ ስድሳ ስድስት ዓመት ተኛ። ሲነቃም ገና ራሱን ይከብደኛል፣ እንቅልፌን አልጨረስኩምና ዳግመኛ ጥቂት ብተኛ በነ ነገር ነው» አለ። ያን ጊዜም በለስ ያለበትን ሙዳይ ከፈተ። በለሰችም በሙዳዩ ውስጥ አዲስ ሆነው ወተታቸውም ሲፈስ አገኘ። «ተመልሼ እንዳልተኛ እንዳልዘገይም አባቴ ኤርምያስ እንዳይነቅፈኝ አፈራለሁ» አለ። ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ ቢገባ

አገሩን ሊያውቀው አልቻለም። በስድሳ ስድስቱ ዘመን ዛፎች በቅለው ደን ሆኖ ነበርና።

ሦስተኛም እግዚአብሔር ለነቢዩ ኤርምያስ። «ባርክን ግን በኢየሩሳሌም ተወው አለው። ባርክም ስድሳ ስድስቱን ዘመን በመቃብሩ ሥፍራ ባለው የመቃብር ቤት ተሰውሮ አሳለፈ። ዘመኑም ከተፈጸመ በኋላ የእግዚአብሔር መልአክ አቤሚሊክን ወደ ባርክ መርቶ ወሰደው። ባርክም በመቃብር ቤት ተቀምጦ ነበር።» 38÷7 -16፣ ትንቢተ ኤርምያስ 39÷15-18፣ ተረፈ ኤር.ቁ.8፣9፣10/ በማለት የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል። ከአቤሚሊክ ተአምራዊ እንቅልፍ ምን እንረዳለን? «እግዚአብሔር እሰውራለሁ» እንዳለ ከጠላቶች ሰውሮታል። የሚገርመው ነገር አቤሚሊክ ራሱ ከራሱ ተሰውሮታል። 66 ዘመን እንደ ጥቂት ደቂቃ አሳልፎ በመነሣቱ ከ66ቱ ዘመንም /ከጊዜ/ ተሰውሯል። የተኛው ጫካ ውስጥ ነበር፣ ከአውሬ፣ ከገገናም፣ ከብርድ፣ ከሐይይ ወዘተ ተሰውሯል። በላይ ላይ ሣር በቅሎበት አልጠፋም። የእግዚአብሔር ተአምራዊ ጸጋው ከጥፋት ሰውራለሁ። «ወሰወረኒ በምሳሌ ስላለሁት ፣ በድንኳኑም መሸሸጊያ ሾሽጎኛልና» እንዳለ ቅዱስ ዳዊት። መዝ.26÷5።

4. ብሔረ ብፁዓን። ከካዳም ዓለ ማት ውስጥ የኾነች /ከመሬት ወገን የምትመደብ/ ስውር ምድር ብሔረ ብፁዓን ናት። እንደ ገድለ ዞሲማስ አገላለጽ ሌሎች ቅዱሳት መጻሕፍት፣ በዚህች ቦታ ተሰውረው የሚኖሩ ሰዎች ራሳቸውን ለፈቃድ እግዚአብሔር ያስገኙ ናቸው። በውስጧም ቅዱስ ጋብቻን መፈጸም የሚችሉና ዘርን ለማስቀረት ለመተካት ልጅን መውለድ ይችላሉ። ለጋጥአን ያልተፈቀደች የማትገባም ቦታ ናት።

5. ደብር ቅዱስ። ከምድር ወገን ሆኖ የተለየች ሥፍራ ናት። አዳም በበደለና ከገነት በወጣ ጊዜ ገነትን በማየት ይጸጸት ዘንድ በዚህች ሥፍራ አኑሮታል። መጽሐፍ ቅዱስ /ብሉይ ኪዳን/ ይህችን ቦታ «ደብር ቅዱስ፣ ክፍ ያለች ሥፍራ» በማለት ይጠራታል። /ኤፍክ 4÷71/። አዳም ከአቤል ጥት በኋላ የተወለደለት ሴት ከነ ልጆቹ ይኖር እንደ ነበርና በኋላም በኖሳ ዘመን የቃዩንን ሴቶች ልጆች በማየት ስተው መውረዳቸውን በዘፍጥረት ትርጓሜ እንረዳለን። «የእግዚአብሔር ልጆችም /በደብር ቅዱስ/ የሚኖሩ የሴት ልጆች/ የሰውን ሴቶች ልጆች /የቃዩንን ልጆች/ መልካሞች እንደ ሆኑ አዩ፣ ከመረጡአቸውም ሁሉ ሚስቶችን ለ ራሳቸው ወሰዱ።» /ክፍ.6÷2/ ይላል። እነዚህ የቃዩንን ሴቶች ልጆች በኃጢአት ተመኝተው ቅዱስ ሥፍራቸውን ጥለው በመውረድ የወለዱቸው ልጆች ኃዩላን ነፍስ ገዳዮች፣ ለእግዚአብሔር የማይታዘዙ ሆኑ። እግዚአብሔር ምድርን በእነርሱ ምክንያት አጠፋት።

ጻድቅ ሔኖክም ስለ እነርሱ መላትና ስለ ደብር ቅዱስ ቅድስና እንዲህ ይላል። «ከኖ ያለ ደብር ቅዱስን ዘለዓለም ጸንቶ የሚኖር መንግሥተ ሰማያትን ስለምን ተዋችሁት» /ኤፍክ 4÷21/ «ቀድሞ የንጹሕና መሠረት የነበሩ እነዚ

ሆም በዚህ ዓለም ክፉ ልጆች ይሆናሉ። ክፉ ልጆች ይባላሉ።/ ሔኖክ 4+83/ ብሉ-አቸዋል። በተጨማሪም መልካም ሥራን በመልካም ቦታ እንዲሁም ጸሎትን መጸለይ የተውጡን የሴት ልጆች እንዲህ ይላቸዋል፡- «እናንተ ለሰው ልትለምኑ ይገባችሁ ነበር። ሰው ግን ለእናንተ ሊለምንላችሁ አይገባችሁም ነበር» በማለት የሴት ልጆች ሳይሰቡ በደብር ቅዱስ ቢቆዩ ኖሮ ለሰው ልጆች እየጸለዩ እንደሚኖሩ ገልጿል። ነቢዩ ሔኖክ በብሔረ ብፁዓን ይኖሩ የነበሩትን ከብሔረ ሕያዋን ሄዶ የነገራቸው፡- ለሰው ልጆች ሁሉ የሚራራ እግዚአብሔር የሰው ልጆችን ጥፋት አይወድምና የሴት ልጆች ከነበሩበት ቦታ የሚያስወጣ ምኞት ተጻፍውታቸው በነበረ ጊዜ ምን አልባት ይመለሱ እንደሆነ ያስተምራቸውና ይመክራቸው ዘንድ ነው። እግዚአብሔር ትእዛዙን ለነቢዩ ሔኖክ የገለጸለት በቅዱሳን መላእክቱ በኩል ነበር። /መጽ.ሔኖክ 4+6-7፣ 26/።

6 ብሔረ ሕያዋን፡- በዚህ ቦታ የሚኖሩ ቅዱሳን ሰዎች በዘመናቸው መልካም ሥራን በማድረግ እግዚአብሔርን ደስ ያሰኙ ሰዎች ናቸው። ከእነዚህም በብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ቅዱስ ከሚታወቁት ትመካከል ዋናዎቹ ነቢዩ ሔኖክና ነቢዩ ኤልያስ ናቸው። ስለ ነቢዩ ሔኖክ በመጽሐፍ ሂራክ ላይ፡- «ሔኖክ እግዚአብሔርን ደስ አሰኘው፤ እግዚአብሔርም እርሱን ከሞት ሰወረው፤ ንስሐ ለሚገቡ ሰዎች አብነት ሆኑ» /ሂራክ 44+16/ በተሰወረ ጊዜም ከሰው ልጆች ያወቀ የለም። እርሱም በብሔረ ሕያዋን ለመግባት የመጀመርያው ሰው ነበር። መጽሐፍም «ከነገር ሁሉ አስቀድሞ ሔኖክ ተሰወረ፤ ከሰውም ልጆች በተሰወረበት ቦታ ሳለ የሚያውቀው አልነበረም። ይሙት ይዳንም የሚያውቅ የለም» /ሔኖክ 4+1-2/ እንዲል። /ዕ ብ.11+5-6፣ ዘፍ.5+22-24/።

ነቢዩ ሔኖክ ከመሰወሩ በፊት በአድድፍ እግዚአብሔርን የሚያውቅና የሰማያት ምስጢር የተገለጡለት ከእግዚአብሔር የተማረ ነበር። በመጽሐፈ ኩፋሌ «ሰሙን ሔኖክ አሉት፤ እርሱ አስቀድሞ በዚህ ዓለም ከተፈጠሩ ሰዎች ይልቅ መጻሕፍትንና ትምህርትን ጥበብንም ተማረ፤ የዘመኑን ጊዜ ያውቅ ዘንድ እንደ ወራቸው ሥርዓት የሰማይን ምልክት በመጽሐፍ ጻፈ።» /ኩፋሌ 5+22-23፣ ይሁዳ ቁ. 1+14-15/ በማለት ይገልጻል።

በተጨማሪም ቅዱሳን መላእክት የሰማይን ምስጢር እየሰጡባቸው ገልጦ በሁለታል። እርሱም ከምድር ወደ ሰማይ በመነጠቅ በተመሥጠ ተረድቶታል። «ከነዚያ ወራት በኋላ በነፋስ ሠረገላ ተነጥቄ ነበርና መላእክትም ወደ ምዕራብ ወስደውኝ ነበርና። በዚያ ቦታ የተሰወሩትን ራእዮች አየሁ» /ሔኖክ 14+1/ በማለት ይገልጻል።

ነቢዩ ኤልያስም ከደቀ መዝሙሩ ነቢዩ ኤልሳቦ ጋር ሳለ እግዚአብሔር በእሳት ሠረገላ ወስዶታል። ከመወሰዱ በፊት ሙት በማንሣት ሰማይ ዝናም እንዳይሰጥ በመለገም፤ እንደገናም ዝናምን በጸሎቱ በማዘነብ ወዘተ ተአምራት በማድረግ ለአምላኩ ቀናዒ መሆኑ ተመስክሮለታል። /1ነገ.18+16-46/

2ነገ.2/።ከርሱ ቀድሞ የተሰወረ ጻድቅ ሔኖክ ስለ ኤልያስ በመጽሐፉ እንዲህ ሲል ገልጿል፡- «የእስራኤል ጌታ እግዚአብሔር የእስራኤልን ጸባዎች ነቢያት ጠርቶ አስተምሩ ብሎ ላካቸው፤ እስራኤል ይገድላቸው ጀመር። ከነቢያት አንዱ ኤልያስ ከሞት ጻነ፤ ሞት አላገኘውም፤ ፈጥኖ ሄደ፤ በእስራኤል ከተማ አስተማረ። እስራኤል ሊገድሉት ወደዱ። የእስራኤል ገዢ እግዚአብሔር ከእስራኤል እጅ አጻጸው። ወደ እኔም አምጥቶ አኖረው።» ይላል።

እንዲሁ በብሔረ ሕያዋን የሚኖሩ፡- በብሉይ ኪዳን እንደነ ነቢዩ ሔኖክና ነቢዩ ኤልያስ ያሉት ናቸው። በሐዲስ ኪዳንም በወንጌሉ የተነገረላቸውና ከእነርሱም በኋላ ብዙ ቅዱሳን እንዳሉ መጻሕፍት ያሰረዱናል።ከዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መካከል ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ በወንጌላቱ ገጽ ንባብ ስሙ ሳይጠቀስ በምልክት፡- በትርጓሜ ወንጌል ላይ ደግሞ በስሙ ተጠቅሶ ወደ ስውራኑ መኖርያ ወደ ብሔረ ሕያዋን እንደ ተነጠቀ ይገልጻልናል። ለዚህም ቅዱስ ሉቃስ፡- «እውነት እላችኋለሁ፡- በዚህ ከሚቆሙት ሰዎች የእግዚአብሔርን መንግሥት እስኪያዩ ድረስ ሞትን የማይቀምሱ አንዳንድ አሉ» /ሉቃ.9+27/ በማለት ሲጠቅስ ቅዱስ ዮሐንስ ደግሞ ስለ ራሱ፡- «ጴጥሮስም ዘመር ብሎ ኢየሱስ ይወደደው የነበረውን ደቀ መዝሙር ሲከተለው አየ፤ እርሱ ደግሞ በእራት ጊዜ በደረቱ ተጠግቶ ጌታ ሆይ፡- አሳልፎ የሚሰጥህ ማን ነው? ያለው ነበር። ጴጥሮስም ይህን አይቶ ኢየሱስን፡- ጌታ ሆይ፡ ይህስ እንጂ ትይዩኛል? አለው። ኢየሱስም እስከ መጣ ድረስ ይኖር ዘንድ ብወድስ ምን አግዶህ? አንተ ተከተለኝ አለው። ስለዚህ ያ ደቀ መዝሙር አይሞትም የሚለው ይህ ነገር ወደ ወንድሞች ወጣ፤ ነገር ግን ኢየሱስ እስከመጣ ድረስ ይኖር ዘንድ ብወድስ ምን አግዶህ? አለው እንጂ አይሞትም አላለውም።» /ዮሐ.20+23/ በማለት ይገልጻል። በትርጓሜውም፤ በገድሉም፤ በስንክሳሩም ይህን መነሻ አድርገን ቅዱስ ዮሐንስ ከነሔኖክና ኤልያስ ጋር በብሔረ ሕያዋን እንደሚኖር እናረጋግጣለን።

እነዚህ በብሔረ ሕያዋን ተሰውረው የሚኖሩ ቅዱሳን በእንዳንዶች ዘንድ «እዚያ ምን ይሠራሉ?» የሚል ጥያቄ ሊያሥነሳ ይችላል። በመጽሐፈ ሔኖክ ከመላእክት ጋር በቅዱሴ እንደ ሚያመሰግኑ እንደ ሚከተለው ተገልጿል። «ሥራውም ሁሉ በተሰወረበት ወራት በቅዱሴያቸው ከሚተጉ ቅዱሳን መላእክት ጋርና ከቅዱሳኑ ጋር ነበር።» በተጨማሪም «እኔም ሔኖክ ገናና ጌታን በአራቱ ማእከን ዓለም የነገሠ እግዚአብሔርን አመሰግነው ጀመር» /ሔኖክ 4+34/ በማለት ከተግባሩ አንዱ ምስጋና እንደ ሆነ ይገልጻልናል። እንዲሁም ቅዱሳኑ ከመላእክት ጋር ስለ ሰዎች ልጆች ድንኳት እንደ መነጋገሩና ነቢዩ ሔኖክ ወደ ደብር ቅዱስ ይሄድ ዘንድ በመላእክት እንደ ተነገረው እርሱ ከጻፈው መጽሐፍ እንረዳለን። «... ለቅዱሴያቸው የሚተጉ መላእክት እነሆ

ይጠሩኛል። ...ለጋጠአት ለሚተጉ ሰማያዊ መዓርጋቸውን መንግሥተ ሰማያትን አጥተው ከሴቶችም ጋራ ለጠፉ የቃየን ልጆችም እንደ ሚያደርጉ ላደረጉ ለደቂቀ ሴት ሄደህ ንገር አለኝ...» /ሔኖክ 4+6-7/ በማለት ቅዱሳን መላእክት ወደ ብሔረ ሕያዋን በመምጣት ሔኖክ ወደ ደቂቀ ሴት ከጥፋታቸው እንዲመለሱ እንዲነግራቸው ከእግዚአብሔር ተልከው ነገረውታል። እርሱም የተላከውን መልእክት ሊያስተላልፍ ወደ ደቂቀ ሴት እንደ ሄደና እንደ ነገረው። «እውነት ነገር ያለበት ይህን ቃል እናገር ዘንድ በደብር ቅዱሳም ለነበሩ በጋጠአታቸው ለሚተጉ ለደቂቀ ሴትም አስተምር ዘንድ ጀመርሁ» /ሔኖክ 4+26/ በማለት በዚያም ያለውን የቃል እግዚአብሔር የማስተማር ተልእኮውን ይገልጻልናል።

በአጠቃላይም በብሔረ ሕያዋን ምስጋና፤ ቅዱሴ፤ ቃል እግዚአብሔርን መነጋገር፤ ከቅዱሳን መላእክት ጋር መነጋገር፤ መጻለይ፤ ስለ ሰው ልጆች ድኅነት ማሰብ ወዘተ እንዳለ እንረዳለን። በተጨማሪም በብሔረ ሕያዋን በሚኖሩ ቅዱሳን መካከል ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በደብረ ታቦር ግርማ መለኮቱን በገለጸ ጊዜ ነቢዩ ኤልያስ ከለቀ ነቢያት መሴ ጋር እንደ ተገለጠ ከወንጌሉ እንረዳለን። /ሉቃ.9+28-36፣ ማቴ.17+1-8፣ ማር.9+2-8/። ይህም በብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ነቢዩ ኤልያስ በሥጋው እንዳረገ ስለሚያውቁ ከጌታችን ወደዚህ መምጣት ጋር ተጋጭቶባቸው የጌታችንን አምላክነት እንዳይክዱ ለሐዋርያቱ ከነቢያት አንዱ ኤልያስን ከመሰወሪያው ከብሔረ ሕያዋን በማምጣት እንዲያዩት አድርጓቸዋል። ይህንም በማየት ቅዱስ ጴጥሮስ «እኔ ማን ነኝ?» ለሚለው ጥያቄ ጌታችን አምላክ ኤልያስ እንጂ ነቢዩ ኤልያስ እንዳልሆነ፡- «አንተ የሕያው የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» በማለት አረጋግጧል።

ስውራን ቅዱሳን /ገቡአን ቅዱሳን/ በፍጻሜ ዘመን ወዳለበት ምድር መጥተው እንደ ሚገለጡና ስለ እግዚአብሔር መንግሥት መስከረው በአውሬው /ሐሳዌ መሴሕ/ ሰማዕትነትን እንደ ሚቀበሉ መጻሕፍት ያሰረዱናል። በዮሐንስ ወንጌል እንደ ተጻፈው ቅዱስ ዮሐንስ ጌታችን «እስከመጣ ድረስ ይኖር ዘንድ ብወድስ ምን አግዶህ?» ብሎታል። ይህም ማለት በብሔረ ሕያዋን እስከ ምጽአት መጸረሻ /ጌታ መጸረሻ እስከ ሚመጣበት ቀን ድረስ/ ሳይሞት ይኖር ዘንድ እንደ ፈቀደለት እንጂ ጭራሹኑ አይሞትም አላለውም። /ዮሐ.21+22-23/። በሐሳዌ መሴሕ ዘመን በእውነተኛ ምስክርነቱ ሰማዕትነትን እንደ ሚቀበል፤ ነፍሱ ከሥጋው እንደ ሚለይ ያሰረዳል። ስለ ነቢያቱ ሔኖክና ኤልያስም ዮሐንስ በራእዩ፡- «ሁለቱ ወይራዎችና ሁለቱ መቅረዞች» በማለት የሐሳዌውን መሴሕ ክሕደት በመቃወም ምስክርነታቸውን እንደሚሰጡ፡- በምድር ላይ ያሉትን ሕዝቦች እንደሚያስተምሩና ታላላቅ ተአምራትን እንደሚያደርጉ ከትርጓሜ ራእዩ ዮሐንስ እንረዳለን። ዮሐ.ራ.11+4-13።

ወሰብሐት ለእግዚአብሔር

በዚህ ቢያባቃ መልካም። ራትም ተነፈገች። አንዳንድ የሚያሠሩኝ ቢያጡ ቤት ውስጥ ያለ የዐሥር ሳንቲም ፊስታል ይለቅሙና ቆመው ያሳጥ ቡኛል። ወገቤን ሣር ፍራሼ ላይ ሳሳርፍ ሰውነቴ ድቅቅ እንዳለ ቢሰማኝም ረንቡ በልጠ አንሰፈሰፈኛ። ሰመመን እንጂ እንቅልፍ ሲያምረኝ ቀረ። እትዬ ሁልጊ ዜም የግፍ በትራቸውን እኔ ላይ ለ ማሳረፍ ባይሰንፉም እንደዚያች ሌሊት ግን መፈጠሪን የረገምኩበት ጊዜ የለም። አዳሩን እንደምንም አድሬ ማልጄ ሂደት ከቀዬ ወዳመጣችኝ ዘመደ ሂደት። ችግራን ብነግራትም ልትረዳኝ ቀርቶ ልትሰማኝ ፈቃደኛ አልሆነችም። በወር በወር እየመጣች ደሞዜን ስትወስድ «ጠርቀም ሲልልሽ ትወስጃለሽ» ብትሉኝም የገንዘቤን ነገር ሣሳ ሀይን ግንባር ያግኘው አለች። ከእርሷ ቤት ማረፍ እንኳ ለእኔ አደጋ ሆነ። ሲትዬም ቤት ተመልሰሽ ካልገባሽ «ሰርቃ ነው የወጣች» ብለን እናስይዝሻለን ስትሉኝ ሹልክ ብዬ ወጥቼ እግራ ወደ መራኝ ነገድኩ። ጠም ደደረው ሆዴ አካላቴን ሁሉ ሲ ያርደው መንገድ ዳር ቁጭ ብዬ የ ማይነጥፈውን እንገቡን ከወይኔ ላይ ማለብ ጀመርኩ። ነቢዩ ዳንኤልን ከአንበሳች አፍ ያዳነ አምላክ፤ እነ ማርታን መት ወንድማቸውን ከመቃ ብር በማሥነሳት ከሐዘናቸው ያጽናና መድኃኔ ዓለም ለእኔም የዛሬዋን እንደ ሰው ክብር የሰጡኝ አሠሪዬን ጣለልኝ። ከምንትተው የሐሳብ ማግ የቅዳሴው መጀመር አባነኝ። «አሐዱ...» ሲባል ሙሉ ለሙሉ ሁለንተናዬን ለፈጣሪዬ ሰጥቼ ቆምኩ።

ከቅዳሴ በኋላ ተአምረ ማርያምን ሰማንና ትምህርት ለመከታተል ከቤተ መቅደሱ ወጥተን በደጅ ተከለከልን። መምህሩ በትእምርተ መስቀል አማተ በና ትምህርቱን ጀመረ።

የዕለቱ ትምህርት ርእስ፡- «ከድ ኾች ሰዎች በምሳሌ ይቀመጡ፤ ምሳሌም እግዚአብሔርን በመፍራት ይሁን።» /ሢራ.9÷16/ ነው። እማማ ቤት ከገባሁ ጀምሮ የቆጠርኩት ፊደል የቃሉን ምዕ ራፍና ቁጥር ለመያዝና መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ለማመሳከር ረድቶኛል።

መምህሩ ትምህርቱን ቀጥሏል፡- «... የተከበራችሁ ምእመናን ዘርህን እንደ አሸዋ አበዛላሃሁ የተባለ፣ እንግዳን ባለመስልቸና ሰው ከሰው ባለመምረጥ ለመቀበል የተጋ፤ በዚህ ምግባሩም ቅድስት ሥላሴን በቤቱ ማስተናገድ የቻለ ጸድቅ አባታችን ያስተማረን ለኛ የሆነውን መልካም ነገር ሁሉ ከወንድሞቻችን ጋር በቅንነት ተካፍለን እንድናድር ነው።

አባታችን አብርሃም በምሳሌ እንግዳ ካልተገኘ አይበላም ነበር። ዛሬ ግን እኛ በተቃራኒው በምሳሌን ሰዓት ሰው ከተገኘ አንበላም። ለምን? ያ እንግዳ ወይም ምንደኛ እስኪሄድ እንጠ ብቃለን። አንዳንዶቻችንም እየበላን

ሰው ሲመጣ ገበታውን እንደብቃለን። ነገር ግን በወንጌል እንደኛ ስስታም ስለሆነው ሰው እንዲህ ተብሎ ተ ጽፏል። ሉቃስ 16÷19-20።

«ቀይ ልብስና ቀጭን የተልባ እግር የለበሰ አንድ ባለጠጋ ሰው ነበረ። ዕለት ዕለትም እየተመቸው በደ ስታ ይኖር ነበር። አልግዛርም የሚባል አንድ ድኻ በቀበል ተወርሶ በደጁ ተኝቶ ነበር። ከባዕለ ጸጋውም ማዕድ ከሚወድቀው ፍርፋሪ ሊጠግብ ይመኝ ነበር። ወቅቶ እንኳ መጥተው ቀስሎቹ ን ይልሱ ነበር። ድኻውም ሞተ። መላ እክትም ወደ አብርሃም እቅፍ ወሰ ዱት። ባዕለ ጸጋው ደግሞ ሞተና ተቀበረ። በሲያም በስቃይ ሳለ አሻቆ በአብርሃምን በሩቅ አየ፤ አልግዛርም በእቅፉ። እርሱም እየሞኑ። አብርሃም አባት ሆይ፣ ማረኝ፤ በዚህ ነበልባል እ ሠቃያለሁና የጣቱን ጫፍ በውኃ ነክሮ ምላሴን እንዲያበርድልኝ አልግዛርን ስደድልኝ አለ። አብርሃም ግን ልጄ ሆይ፣ አንተ በሕይወት ሳለህ መልካም እንደተቀበልሽ አስብ፤ አልግዛርም እንዲ ሁ ክፉ። አሁን ግን እርሱ በዚህ ይ ጽናናል። አንተም ትሠቃያለህ። ከዚህም ሁሉ ጋር ከዚህ ወደ እናንተ ሊያልፉ የሚፈልጉ እንዳይችሉ ወዲያ ያሉ ደግሞ ወደ እኛ እንዳይሻገሩ በእኛና በእናንተ መካከል ታላቅ ገደል ተደርጓል አለ።»

ወዳጆቼ ሆይ፣ ይህ የሰማችሁት የእግዚአብሔር ቃል ነው። በሰማነው ይፈረድብናል። ከንፈር መምጣጥና ማዘን ብቻውን ጽድቅ አይሆንም። እስኪ ለአፍታ እያንዳንዳችን ወደ ጓዳችን፣ ወደ ጌራቤቶቻችን እንሂድ። እኛ ምሳ እራት ሳይጌድልብን ወጥተን ለመዘናናት፣ ለመስከርና ዳንኪራ ለመ ምታት እጅ አጠረን ብለን ስናማርር ከጎረቤታችን ግን ደረቅ ቁጣ አርበት ሆዱ እንቅልፍ የነሳውን ወንድማችንን ማሰብ ያቃተን እኮ ብዙዎች ነን። በወንጌሉ እንዳነበብኩላችሁ ያ ባዕለ ጸጋ በዓለም በተድላ ሲኖር ደጁ የወደቀውን ነጻይ ዞር ብሎ እንኳ አላየውም። እግዚአብሔር አምላክ ግን እውነተኛ ፈራጅ ነውና በሲያል አበጋዝ እንዲገዛ ፈረደበት። ልብ በሉ፣ በዚህ ሥቃይ ሲኖር ወርቁ አላዳነውም። ብሩ ም ዋስ አልሆነውም። ለዚያ ምስኪን አልግዛር ግን ለውሾች ከተተወው ፍርፋሪ እንኳ አፋ ላይ አድርገለት ቢ ሆን ስለ ድኻው ሰው ምሕረትን ባገኘ ነበር።

«ሰው ዓለምን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍ ሱን ግን ቢያጎድል ምን ይጠቅመዋል?» /ማቴ.16÷26/ ተብሎ ነው የተጻፈው።

የተወደዳችሁ ምእመናን፣ ለድ ኾችና ለታናናሾች ምን ያህል ክብር እንዳለን ለማወቅ ሩቅ መሄድ አያስፈ ልገንም። መቼም ብዙዎቻችን የቤት ሠራተኛ ቀጥረን ይሆናል። ስንቶቻችን ነን ፍቅርና ርኅራኄ የባሕርይው የሆነ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለዚ ህች ደኻ ሕይወቱን አሳልፎ እንደ ሰጠ

የምናምን? በተለይ እናቶች በጠዋት መጥተን፡- «እቤቱ ማረኝ ... እቤቱ ማረኝ... » ስንል እናረፍዳለን። ይኼ ያስመሰግናል። ወዲያው ግን ወደ ቤት ሂደን የቤታችንን ሠራተኛ ከአቅም በላይ እያሠራን፤ በረኅብ እየቀጣን፤ በስድብና በማይበርድ ቁጣ የምናንገባግባት ከሆነ ልፋታችን ገደል አይገባም? እግዚአብሔር አምላክ እኮ «ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌችን እንገጥም» ሲል ይህንን ምስኪን የቤት ሠራተኛንም ጨምሮ ነው። ወዳጆቼ ሆይ፣ መድኃኔዓለም ያከበረውን ሰው እኛ የምናቃልል ማን ነን? የሚገር ማችሁ መናፍቃን በዚህ ከእኛ ተሽ ለዋል። ለሐሰት ትምህርታቸው እንኳን በቤታቸው ያለችውን ምስኪን በሰንበት ቀን ይዘዋት ወደ «ፕሮግራማቸው» ይሄዳሉ። ይልቁንስ እኛ በእውነተኛዋና በቀጥተኛዋ እምነት በእርቶደክስ ተዋሕዶ የምንኖር ሰዎች ለቤት አገልጋዮቻችን ማሰብ እንዴት ያቅተናል? እስኪ ከዚህ ሁሉ ሰው መሐል። «የቤት ሠራተኛዬ ሕ ይወት በ'ኔ አስተዳደር ሥር ነው። ነፍሷ ብትጠፋ ያስጠይቀኛል። ባይሆን በሰን በት ቀን ቃል እግዚአብሔርን ትስማ» ብሎ ሠራተኛውን ያመጣ አለን?» ሲል ተመሥጭ ከምሰግበት ዓለም መለስ አልኩና እማማን አየኋቸው። እርሳቸውም እኔን ሲያዩ ዐይኖቻችን ተገጣጠሙ። በድንጋጤ ዐይኔን ወደ ሌላ አቅጣጫ ሳዞር ከዚህ በፊት የተቀጠርኩበትን ቤት ባለቤት አየኋቸው። ክፋታቸው ቢጻፍ ሺ መጽሐፍ አይበቃውም። ትምህርቱን መስ ማታቸውን ለማረጋገጥ ደግሜ ፊቴን ወደ እርሳቸው አዞርኩ። ከሌላ ቤት ጋር ወጋቸውን ይሰልቃሉ። እንዲህ ያለውን ትምህርት ቢሰመማ የሰው ሰው ባላ ሠቃዩ አልኩ በልቤ።

«... እንጠንቀቅ፣ ድኻን መበደል ለክርስቲያኖች አይገባም። በየቤታቸው ሲ መለሱ የቀጠሯትን አገልጋይ በመባደል የጉልበቷን ዋጋ ባለመክፈል ስናረክሰው እንገኛለን። መጽሐፍ ቅዱስ ግን እንዲህ ነው የሚለው፡-«የምንደኛውን ደሞዝ የቀ ማ ሰው ደሙን ማፍሰስ ነው።» ሢራክ 31÷27። እንግዲህ ልብ ያለው ልብ ይበል። እግዚአብሔር አምላክ ልብ ይሰጠን። ስሙም ለዘላለም የተመሰገነ ይሁን። አሜን።» ብሎ መምህሩ ትምህርቱን ሲፈጽም ሁሉም በእንድነት «ቃል ሕይወት ያሰማልን» አሉ። ዕፁብ ድንቅ ፣ እያልኩ ከእማማ ጋር የቤተ ክርስቲያኑን ቅጽር ለቀን ስንወጣ ከኋላ ችን ድንገት የድርድር አሠሪዬ ተቀላ ቀሉን። ከእማማ ጋር ትንሽ ተነጋ ገሩና እኔን ገልመጥ አድርገውኝ ሄዱ። ምን እያሉብኝ ይሆን? ብዬ በልቤ ከማሰቤ፡ - «ሆ...ሆ... ጌድ እኮ ነው» አሉ እማማ ፊታቸው ልውጥውጥ ብሎ። «ምነው እማ ማ?» አልኳቸው እየፈራሁ። «ልባ ናት ብለው እያናደዱኝ እኮ ነው።» ሲሉኝ የእትዬን ክፋት ከእማማ ደግነት ጋር እያ ወዳደርኩ፡- «እግዚአብሔር ሆይ፣ ለኔ ለም ንደኛዎ ችግር እንዳልተኛህ ለእትዬም ልብ ስጣቸው።» አልኩ እንደለመደብኝ በልቤ።

ወሰብሐት ለእግዚአብሔር

«ኮከብ እማእከለ ከዋክብት ÷

በከዋክብት መካከል ያለ ኮከብ»

ጤና ይስጥልን የተወደዳችሁ አንባቢያን፣ ባለፈው እትማችን ስለ ቅዱስ ፍሬምናጠስ አቡነ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን መንፈሳዊ ኮሌጅና ኮሌጁን ሰላቀኑት ታላቅ አባት ልናወጋችሁ ውል አሰረን ነበር የተሰነባበት ነው። ከዚያ ጊዜ ወደዚህ ግን ሰኔ 25 ቀን 1997 ዓ.ም. ኮሌጁ ለሦስት ዓመት ያህል በዲፕሎማ መርሐ ግብር ያሠለጠናቸውን 16 ደቀ መዛሙርት ለሁለተኛ ጊዜ እንዲሁም ለአራት ወራት የሠለጠኑ 22 ካህናትን በበርተልኬት አስመርቋል። በማንበረ ቅዱሳን የመቼለ ንዑስ ግዕዝል ባደረሰን ዘገባ በምረቃው ሥነ ሥርዓት ላይ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃና ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወዕጪዜ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት፣ ብፁዓን ሊቃና ጳጳሳት ፣ የክልል ትግራይ ፕሬዝዳንት አቶ ጸጋይ በርሀና ሌሎች ባለሥልጣናት ተገኝተዋል። የዘገባውን ዝርዝር ከጋዜጣችን ስምዖ ጽድቅ ÷ መስከረም ወር ÷ 12ኛ ዓመት ቁጥር 12 1998 ዓ.ም/ እትም እንድታነቡ እንጋብሳለን።

ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ፣ ኮሌጁ የመጀመሪያ ዙር የዲፕሎማ መርሐ ግብር ደቀ መዛሙርትን ከአንድ ዓመት በፊት ባስመረቀበት ወቅት ባስተላለፉት መልእክት «ይህ ኮሌጅ ዛሬ ለደረሰበት ደረጃ ይበቃ ዘንድ በወቅቱ የትግራይ ሀገር ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ታላቁ አባት ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ርእይ ነበር። ይህ ርእይታቸው እውን ይሆን ዘንድ ብፁዕነታቸው ብዙ ደክመዋል። በመሆኑም «ጊዜ ገቢር ለእገዚአብሔር» ነውና የእገዚአብሔር ፈቃዱ ገና የብፁዕነታቸውን ዓላማ በመገንዘብ ቅዱስ ሲኖዶስም ለዚህ ከፍተኛ የትምህርት ተቋም ሥርዓተ ትምህርት እንዲቀረፀለት፣ መተዳደሪያ በጀት እንዲመደብለት ፈቅዶ ከዛሬ ሦስት ዓመታት በፊት (1994 ዓ.ም.) እንዲከፈትና የመማር ጣስተማሩን ሥራ እንዲጀምር በማድረግ የታላቁ አባት የብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ርእይ እውን ሊሆን ትችላል። ግለታቸው ይታወሳል። ለመኾኑ ባለ ርእይ ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ማን ናቸው? የቅዱስ ፍሬምናጠስ አቡነ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን ኮሌጅ ዛሬ በምን ሁኔታ ላይ ይገኛል? ለወደፊቱ በምን መልኩ ይቀጥላል? ለእነዚህና መሳሪያ ጥያቄዎች ማብራሪያ ለማግኘት በኮሌጁ ቅጽረ ገቢ እንገኛለን። ካረፍንበት የመቼለ ደንብ ሸርሰቲ እንዳየሱስ ካምፓስ ወደ መንፈሳዊ ኮሌጁ ያመራው በዚህ ዝግጅታችን እያወያዩን አብረውን የሚዘልቁት የኮሌጁ የአስተዳደርና ጠቅላላ አገልግሎት ሐላፊ ሊቀ ትጉኃን ላእከ ታረቀ በመደቡልን መኪና ነው። የኮሌጁ ሐዲስ ኪዳን መምህር ሊቀ ሲቃውንት ያፌድ ካህም የበኩላቸውን ይከፍላል። በአብሮ ቆይታችን ምቹት ከሰጡን ነገሮች ውስጥ መኪናዎን የሚሸፍርልን አቶ የማነ ሥዩም ጣል ያደርጋቸው የነበሩት ማዳሪጫ የሌላቸው ቆም ነገር አዘል ቀልዶች የማይዘነጉ ናቸው። ሁሉም ስላደረጉልን ከፍተኛ ትብብር በሐመር አንባቢያን ስም ልባዊ ምስጋናችንን እናቀርብላቸዋለን። «ምድላዎትና ቅፃሊ ኢዶ»፤ ዝግጅታችን ይቀጥላል።

ያረፉበት ቀን ከተወለዱበት ቀን ጋር ተመሳሳይ ነው። ነሐሴ 12 ቀን ግታ ለ13 አጥቢያ 1887 ዓ.ም ተወለዱ። ከ96 ዓመት በኋላ በመልካም ሽምግልና ኖረው እንዳማረባቸው ወደ ፈጣሪያቸው የሄዱት ነሐሴ 12 ቀን ለ13 አጥቢያ ከሌሊቱ 6:00 ነበር። ገና ሳይፀነሱ ጥንት መካን የነበሩት ወላጅ እናታቸው ያዩላቸው በጎ ሕልም /ራእይ/ ነበር። ሕልማቸውን የፈቱላቸው የብፁዕ አቡነ አምላክ ገዳም አባት፡- «በብርሃን ትምህርቱ የብዙዎችን ምእመናን ልብ የሚያበራገብሥራው፣ በትሩፋቱ ቤተ ክርስቲያንን የሚጠቅም ይሆናል» ብለዋቸዋል። እነኝ ሕልሙ እውን ሆኗል፤ ቃሉ ደርሷል። ተፈጽሟል። የቅዱስ ፍሬምናጠስ አባ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን መንፈሳዊ ኮሌጅ የአስተዳደርና ጠቅላላ አገልግሎት ሐላፊ ሊቀ ትጉኃን ላእከ ታረቀ ይህን ያረጋግጣል። የሥራ ፍሬያቸውንም ከብዙ በጥቂቱ ይዘረዝራሉ። እንዲህ ሲሉ፡-

- > የመቼለ የቅዱስ ፍሬምናጠስ አባ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን መንፈሳዊ ኮሌጅ ትምህርት ቤትና አዳሪ ቤት
- > በአክሱም የቅዱስ ያፌድ መንፈሳዊ ትምህርት ቤትና አዳሪ ቤት/1954 ዓ.ም./
- > በዓድዋ የዓዲ አቡን ትምህርት ቤት
- > በዓድዋ የየሐ ትምህርት ቤት
- > በዓድዋ ከተማ ዘመናዊ ትምህርት ቤት
- > በምሥራቅ ትግራይ ዞን (በሁለት አውላዕሎ) የውቅር፣ የአብርሃ ወአጽብሐ እና በዓጋሜ የጉሎ መኸዳ ትምህርት ቤቶች
- > በተምቤን የዐብደ ዓዲ ትምህርት ቤት
- > በትግራይ ደቡባዊ ዞን (ራያና አዘበ) የማይጨው ትምህርት ቤት
- > በምዕራብ ትግራይ ዞን (ሸሬ እንዳ ሥላሴ) የሸራሮና የዓዲ አውዓላ ዘመናዊ ትምህርት ቤቶች
- > በመቼለ የደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ካቴድራል፤ በሸራሮና አካባቢ ውሦስት አብያተ ክርስቲያናት
- > በሸሬ እንዳ ሥላሴ ፣ በማይ ጨው፣ በመቼለ ከተሞች የተለያዩ ሕንጻዎች፣ የእህል ወፍጫዎች ፣ የእርሻ ቦታዎች፣ የእርሻ መኪና፣...

ተቋቁመው በርከት ያሉ የልማት ሥራዎች ተሠርተዋል። እንደ ሊቀ ትጉኃን ላእከ ገለጻ የእኒህ መንፈሳዊና ዘመናዊ ትምህርት ቤቶች መሠራት ዋነኛ ዓላማና ተቀዳሚ ሚ ተግባር ጥንታዊውን የቤተ ክርስቲያን ትምህርት ከዘመናዊው ትምህርት ጋር ለማስፋፋት ነበር። ለመኾኑ ይህን ሁሉ ትምህርት ቤት የመሥራት፣ የማስፋፋት፣ ትምህርትን ለሁሉ የማዳረስ ጽኑ ፍላጎትና ጥረት ባለቤት የመልካም ሥራ አብነት

ምንም ጋይል እንደሌለ ተሰማኝ ብለዋል። የሕዝቡን አቅም በተገባር የፈተኑት ብፁዕነታቸው ያለ ልግም የሚተጋ ሥራ ወዳድ ታታሪ ሕዝብ መሆኑን ለመግለጽ፡- «የተግራይ ሕዝብ ቀኝ እጅ እንጂ ግራ እጅ የለውም፤ ሁለቱም እጆቹ ቀኝ ናቸው» ሲሉ ተደምጠዋል።

ቀደም ሲል እንደ ገለጽነው ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ፡- የብፁዕ አቡነ ባስልዮስ እንደራሴና የመንፈሳዊ ጉባኤ ምክትል ፕሬዝዳንት ሳሉ ዘመናዊ ትምህርት ወደ ሀገራችን በእንግድነት የሚገባበት ወቅት ነበር። ብፁዕነታቸው ስለ እንግዳዊ ዘመናዊ ትምህርት ያቀርቡት የነበረው ሓሳብ የሚከተለውን ይመስል ነበር፡- «ቤተ ክርስቲያናችን የፊደል፣ የቃል፣ የጥንቅቅ፣ የጽሑፍ፣ የትምህርት ባለቤት ናት። ፊደል እያስቆረጠች የሕዝቡን ዐይን ስትገልጥ፣ የእእምድ ጻዳውን ስትከፍት ምራቅ ስትሰጥ። መንፈሳዊ ትምህርት ብቻ ሳይሆን በሥጋው የሚጠቀምበትን ተግባር እድል ማለት ጽሕፈትን፣ ሥዕልን፣ ቅርፅን፣ ቅርፅንና የመሳሰለውን ጠቃሚ ጥበብ ሁሉ አስተምራለች። የሀገሪቱን ታሪክ ሥጋዊ ውንም መንፈሳዊውንም መዝገብ አቆይታለች። ስለሆነም ባላት የትምህርት ልምድ መሠረት ከትምህርት ሚኒስቴር ርም ነን ተሰልፋ ዘመናዊውንም መንፈሳዊውንም ትምህርት ማካሄድ አለባት። እንደ ባዕድ ከዳር ሽና መመልከቱ የሚያደግት አይደለም። ይልቅም ቀረብ ብላ ከጊዜው ጋር እየተራመደች የሚሻለውን የሚጠቅመውን በመሥራት የሚገኝውን መጥፎውን በመከላከል የበኩልዋን ድርሻ ልታበረከት ትችላለች። በቸልተኝነትና አርቆ ባለማሰብ ይህን ሳናደርግ ቀርተን ዕድሉ ከእጃችን ቢያመልጥ ግን ቤተ ክርስቲያን ለነገሩ ባዕድ ትሾናለች፤ ወደ ጳላ ትቀራለች፤ ጳላ ከማንወጣው አዘቅት ውስጥ እንወድቃለን» የሚል ነበር።

ነገር ግን በጊዜው የነበሩ አንዳንድ መኪንንት፣ ካህናት ነገሩን ከእምነት ጋር በማያያዝ «ሃይማኖትን ይነጻጻሩ» የሚል ደካማ ምክንያት እያቀረቡ ተቃዋሚዎቻቸው። ሓሳባቸው ተቀባይነት ሳያገኝ ቀረ። እንዳሉትም ዕድሉ አመለጠና ባለቤትዋ ቤተ ክርስቲያን ባዕድ (እንግዳ) እንግዳዊ ደግሞ ባለቤት ሆነ። «በሞኝ ቤት እንግዳ ይኖራለች» እንደ ሚባለው በቤትዋ በጻዳዋ እንግዳ ሲኖረበት፣ ሲያዝበት በባይተዋርነት መመልከት ገድ ሆነባት።

ብፁዕነታቸው ያቀረቡት ሓሳብ በሀገራችን በአጠቃላይ፣ በቤተ ክርስቲያን ደግሞ በተለይ ተቀባይነት ባያገኝም በሀገር ስብከታቸው ክልል ተግባራዊ ለማድረግ መሣሪያዎቻቸው አልቀረም። ብፁዕነታቸው ለዚህ ያበቃቸው ተሞክሮ ይኖር እንደ ሆነ ለቅዱስ ፍሬምናጠሳ አባ ሰላማ ከሞቱ ብርሃን መንፈሳዊ ኮሌጅ የአስተዳደርና ጠቅላላ

አገልግሎት ሐሳፊ ሊቀ ትጉጋን ላእክታሪቅ ተያቂ አቅርቦንላቸው ነበር። ሊቀ ትጉጋን ለጥያቄያችን በሰጡን መልስ፡- «ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ለየት ያለ አስተሳሰብ ነበራቸው። ነገሩ የሰጠታም ጉዳይ ነው። ወደ ውጭ አገርም ሄደው ሲገቡ የሚያዩት ነገርም አስተዋዕቅ አለው።... ወደ ግብፅ ሲሄዱ 'ታላቁ የኢትዮጵያ ሐዋርያ' እየተባለ ይነገርላቸው ነበር። ቅድስናም የነበራቸው ሰው ናቸው። 'አቡነ ዮሐንስ ጥሩ ነበሩ፤ ነገር ግን መነኮሳትን በከተማ መሰብሰብ ይወዳሉ' ይባል ነበር። ይህም ወደ ምንኩስና ያደላሉ ለማለት ነው። ወጣት መነኮሳትን ወደ ትምህርት ቤት አስገብቶ በትምህርትና ዕውቀት የማበልጸግ ከፍ ያለ ዕቅድ ነበራቸው። አንድን ሰው ሲያገኙ የመጀመሪያ ጥያቄአቸው፡- 'ስንተኛ ክፍል ነህ? ምን ትማራለህ?' ነው።... የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት በመሠረቱ ሳይቀየር በዘመናዊ መልኩ ለውጥና መሻሻል እንዲኖር ይሹ ነበር። ለቅዳሴው ስራ፣ ስራው፣ ስራው፣ ስራው ትርጓሜው ከፍ ያለ ትኩረት ነበራቸው። ... ከትምህርት ቤት በፊት ቤተ ክርስቲያን የተሠራ እንደሆነ «ማን የሚያገለግላትን ቤተ ክርስቲያን ነው የምትሠሩት? ይሉ ነበር። የቤተ ክርስቲያን ጋይል ከሌለ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት አዳጋች ነው» ብለዋል።

ብፁዕነታቸው ለተነሡበት ዓላማ ይረዳል ብለው ያመኑበትን አንድ ሓሳብ አመጡ። ይኸውም ከታላላቁ ጥንታውያን ገዳማት ማለት ከርእሰ አድባራት ወገዳማት አክሱም ጽዮንና ከአብርሃም ወአጽብሐ ገዳም የተውጣጡ የትምህርት ፍላጎትና ንቃት ያላቸው አምስት ወጣቶችን መረጡ። እነሱት ወደ ሆነችው እስክንድርያ ቤተ ክርስቲያን በመላክ በከፍተኛ የቤተ ክርስቲያን ትምህርት ለአራት ዓመታት እንዲሠለጡ አደረጉ። ከእነዚህም አብዛኞቹ በተማሩበት ትምህርት በቀሰሙት ዕውቀት ቤተ ክርስቲያናቸውንና ሀገራቸውን በከፍተኛ ደረጃ ሆነው በማገልገል ሳይ ይገኛሉ። እንደ ብፁዕ ነታቸው አገልገሉ ለኢትዮጵያ ታሪክ ምልአት የሆነላት ቅዱስ ያሬድ፡- ስማዊ ዜማ ባዜመበት፣ ድንጋጌን በደረሰበት፣ ቅኔውን በቀመረበት ልዩ ሥፍራ (አክሱም - ሙራዶ ቃል) «የቅዱስ ያሬድ አዳሪ ትምህርት ቤት» እንዲከፈት አደረጉ። በማስተማር ሀብታቸው፣ ደቀ መዛሙርትን በማፍራትና በመተካት ዕድልና ልዩ ተስጥያ ያላቸውን መምህራን በማሰባሰብ የድንገተኛ ማራ መዋዕቅት የቅዳሴው መማሪያና ማስመስከሪያ እንዲሆን አደረጉ። በ1954 ዓ.ም. የተሠራው የቅዱስ ያሬድ ትምህርት ቤት ብዙ መምህራንንና ሰባከያንን አፍርቷል። ደቀ መዛሙርቱ ሃራም በቤተ ክርስቲያኒቱ በልዩ ልዩ ሥራ ተመድበው በትልቅ ሓላፊነት በማገልገል ሳይ ይገኛሉ።

ከዚህ በላይ ግን የብፁዕነታቸው ዘላቂ ዕቅድ፣ ካህናት ዘመናዊውን ትምህርት ከመንፈሳዊው ጋር በማቀናጀት ከፍተኛ ዕውቀት የሚገቡበት ትምህርት ቤት በትግራይ ማኅበራዊ መቻላ መሥራት ነበር። ትምህርት ቤቱ በዕቅዱ መሠረት ከተሠራ አገልግሎቱና ጥቅሙ ለመላዋ ትግራይ ከዚያም አልፎ ለኢትዮጵያ እንደሚሆን ምንም ጥርጥር አልነበራቸውም። ዓላማቸውን ከግቡ ለማድረስ ገንዘብ ያስፈልግ ነበር። በ1955 ዓ.ም. ይህን አስመልክቶ ለሕዝቡ ግንዛቤ የሚያስጨብጥ፣ እያንዳንዱ ምእመንንና በጎ አድራጊ አካል የተቻለውን የሀላ አስተዋዕቅ እንዲያደርግ የሚቀስቅስ አንድ ማኅበር በአብርሃም ወአጽብሐ ስም አቋቋሙ። «የነገሩ ሁነኛ የጦር አርበኛ» እንዲሉ ብፁዕ አባታችን የሥራው ባለቤት የመልካም ተግባር አብነት እንደ መሆናቸው መጠን የሚናገሩትን በተግባር አሳይቶ «እንዲህ አድርጉ» ለማለት አርአያ ለመሆን ሙሉ የጦር ደመወዛቸውን በመክፈል አሕዱ ብለው አስተዋዕቅውን ራሳቸው ጀመሩት። ከዚህ በኋላ ሰላላው ሂደት ሊቀ ትጉጋን ላእክታሪቅ እንዲህ ያስረዳሉ፡- «ከ30 ዓመታት በፊት 15 ሄክታር ወይም 150,000 ካሬ ሜትር የሚጠጋ ቦታ ከመንግሥት በብርቱ ጥረትና ድካም ተረከቡ። በትግራይ የሚገኙ ገዳማትና አድባራት እንዲሁም መላው ሕዝብ ክርስቲያን ባደረጉት አስተዋዕቅ ለማስተማር የተመኘታቸው ለቢሮ፣ ለግምጃ ቤት የሚያገለግሉ፣ በጥርብ ደንጊያ የተሠሩ ሕንፃዎች አሠርተው በጥርወር 1965 ዓ.ም. በግርማዊ ቀዳማዊ ዐጼ ጋይለ ሥላሴ አስመረቁ። በምረቃው ዕለት ብፁዕነታቸው ባሰሙት ንግግር መጨረሻ ላይ፡- «ይህ ትምህርት ቤት ለኢትዮጵያና ለቤተ ክርስቲያናችን ታላቅ ታሪክ በሠሩ፣ ብዙ ብረከት ባበረከቱ በአቡነ ሰላማ ከሞቱ ብርሃን እንዲሰየም ምልን ግርማዊትነዎን በትሕትና እለምናለሁ» ብለው ጠይቀው ነበር። ንጉሡም «ከሞቱ ብርሃን ሰላማ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት» ተብሎ እንዲሰየም ፈቅደናል ብለው በሕዝብ ፊት ገለጡ። ከዚያ ጊዜ አንሥቶ «ከሞቱ ብርሃን ሰላማ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት» እየተባለ መጠራት ጀመረ።

ብፁዕ አባታችን የትምህርት ቤቱን ግንባታ በማካሄድ ሂደት ብዙ ነገር ነበር የገጠማቸው። ከመጀመሪያው ለመነሣት «አይከብር ነቢይ በሀገሩ ወፊድ ፋደስ በሰብአ ቤቱ፣ ነቢይ በሀገሩ አይከብርም፤» እንዲሉ በዋናነት ያስቸገሯቸው የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ናቸው። «ሕንፃ እግዚአብሔርን እያፈረሱ ሕንፃ ሰብአን የሚሠሩ» የሚል መግለጫ ተሰጥቷቸው ነበር። ይህም ደመወዝ አይሰጡም፤ ዝም ብለው ነው ሕንጻ የሚያንዱት» ለማለት ነበር።

ወደ ገጽ ፳፬ ዞሯል /

ቆስጠንጢኖስ

ወ /ጌታችው በቀለ/ የታሪክ ድርሳናት እንደ ሚያትቱት ቤተ ክርስቲያን እስከ አራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ድረስ ከግላውያን ነገሥታት /ቄሣሮች/ ጋር ስትዋጋ ኖራለች። በተለይ ከ160-312 ዓ.ም ድረስ ባለው «ዘመን ሰማዕታት» ወይም «የቤተ ክርስቲያን የሰደት ዘመን» ቤተ ክርስቲያን ብዙውን ቅርጻን አጥታለች። በዚህ ዘመን የነበሩ ሮማውያን ቄሣሮች በቤተ ክርስቲያን ላይ መከራ ያጸኑ ባት፣ በደል ይፈጽሙባት ነበር። ቤተ ክርስቲያን ይደር ስባት ከነበረው ግፍና መከራ ፋታ ያገኘችው በታላቁ ቆስጠንጢኖስ ዘመን መንግሥት ነው።

እ ቆስጠንጢኖስ በ258 ዓ.ም በናይሳን ከተማ ተወለደ። አባቱ ኮንስታንዲዮስ /ቀንስጣ/ እናቱ እሌኒ ይባላሉ። አባቱ አረማዊ እናቱ ክርስቲያን ነበረች። በዚያን ዘመን ክርስትና ገና ስላልተስፋፋ እንዳንድ ሰዎች ይህን የመሰለ ጋብቻ ይፈጽሙ ነበር። (1ቆሮ. 7፡12-16)። ቆስጠንጢኖስ ትውልዱም ነገዱም ሮማዊ ነው። ቆስጠንጢኖስ ማለት ስመ ትርጓሜው ሐመልማል፣ ነበልባል ማለት ነው። መጋቢት 28 ቀን በሚከበው ስንክሳር፣ ቆስጠንጢኖስ ማለት «ዝንጉርገር ማለት ነው» ይላል።

እ ቅድስት እሌኒ ልጇን ቆስጠንጢኖስን ብሉይን፣ ሐዲስን፣ ሥርዓተ ሃይማኖትን ቀናና መጻሕፍትን እያስተማረች አላደገችው። በልጅነት ዕድሜው በዚያን ዘመን በነበረው ወግና ሥርዓት መሠረት፣ የምሥራቅ ሮምን ክፍል በሚያስተዳድረው በዲዮቅልጥ ያኖሰ ቤተ መንግሥት ውስጥ ጋሻ ጃግ ሁኖ የጊዜውን ጥያቄ፣ ፈረስ ግልቢያ፣ ውኃ ዋና፣ ጦር አወራወር፣ ጋሻ አመካከት እየተማረ አደገ። በወቅቱ ሮም ግዛት በሰሜን ምሥራቅ ግብፅን፣ መካከለኛው ምሥራቅን፣ ታናሽ እስያንና ግሪክን፣ በምዕራብ በኩል ፈረንሳይን እስከ ታላቋ ብሪታንያ ድረስ የያዘ ነበር። የቆስጠንጢኖስ አባት ኮንስታንዲዮስ /ቀንስጣ/ የመክሰ ምያኖስ ቄሣር ሆኖ ሮምን ምዕራብ ክፍል ያስተዳድር ነበር።

የቆስጠንጢኖስን ታሪክ ስናወላ ሮማውያን ቄሣሮች በክርስቲያኖች ላይ የፈጸሙት ዕልቂት፣ በቤተ ክርስቲያን ላይ የደረሰውን መከራ እንድናስታውስ ግድ ይለናል። ቄሣሮቹ በክርስቲያኖች

ላይ የደረሱት መከራ እጅግ በጣም ዘግናኝና አስቃቂ ነበር። ሥቃዩን ሁሉ ለመዘርዘር ባይቻልም በቤተ ክርስቲያን ላይ አላዛኝ መከራ ከፈጸሙት ቄሣሮች መካከል በዓይነትም ሆነ በብዛት ተመሳሳይና ተወዳዳሪ የሌለው ዕልቂት በክርስቲያኖች የተፈጸመው በዲዮቅልጥ ያኖሰ ነው። ለመሆኑ ዲዮቅልጥ ያኖሰ ማን ነው? ዲዮቅልጥ ያኖሰ በቤተ ክርስቲያንና በክርስቲያኖች ላይ የደረሰው መከራ ምን ነበር?

ዲዮቅልጥ ያኖሰ ከተራ ቤተሰብ የተወለደ የድልማጥ ደሰ ነው። በልጅነቱ ሮም የወታደር ጦር ትምህርት ቤት ገብቶ፣ በዘመኑ የነበረውን የጦር ስልት ተምሯል። ሀገሩ ከፋርስ መንግሥት ጋር በተዋጋች ጊዜ ባሳየው ጀብዳና የጀግንነት ጥያቄ፣ በመላው የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ውስጥ ለመታወቅ አብቅቶታል። መልካም ዝናንም አትርፎ ለታል። በዘመኑ የሮም መንግሥት አስተዳደር ከስፋቱ የተነሣ ወደ መውደቅ አዘንብሎ ያነገግ ስለነበር፣ ዲዮቅልጥ ያኖሰ የመንግሥቱን ሥልጣን ያዘ። በ285 ዓ.ም አውግስጦስ የሮም ንጉሠ ነገሥት ተባለ።

በ286 ዓ.ም የሮምን ጸጥታ ለመጠበቅ እንዲያመኙ፣ የአስተዳደር ጉድለት እንዲያፈጠር ዲዮቅልጥ ያኖሰ ምሥራቁን ክፍል ያዘ። ለንደኛው መክሰ ምያኖስ የምዕራቡን ክፍል እንዲያስተዳድር ሰጠው። መክሰም ያኖሰ በሮም ምዕራብ ክፍል አውግስጦስ ንጉሠ ነገሥት ተባለ። ሁለቱም ነገሥታት ቄሣር በሚያሰኙ የመጠግ ስም ሁለት እንደራሴዎችን መርጠው ሾሙ። በምሥራቅ የዲዮቅልጥ ያኖሰ አማኝ ጋሌሪዮስ ቄሣር ተብሎ የዲዮቅልጥ ያኖሰ እንደራሴ ሆነ። በምዕራብ የታላቁ ቆስጠንጢኖስ አባት ኮንስታንዲዮስ ክሎሪን ቄሣር ተብሎ የመክሰም ያኖሰ እንደራሴ ሆነ።

ዲዮቅልጥ ያኖሰ አረማዊ በመሆኑ ክርስቲያኖችን ለመደምሰና ለማጥፋት ተነሣ። ክርስቲያኖችን የጠላባት ሁለት ምክንያቶች ነበሩት። አንደኛው ምክንያት የፋርስ መንግሥት በ296 ዓ.ም የዲዮቅልጥ ያኖሰን ጦር ድል አደረገ። ዲዮቅልጥ ያኖሰም ስለ ሠራዊቱ ድል መሆን ለማስጠንቀል ወደ ቤተ ግብርቱ ሄደ። ግብርቱ አጽሎስ /የፀሐይ አምላክን/ ቢጠይቅ «ከተከታዮቹህ መካከል በትእምርተ መስቀል የሚያማትቡ ስላሉ ነው» አሉት። በዚህ ተናዶ በክርስቲያኖች ሁሉ ላይ የሞት ቅጣት እንዲፈጸምባቸው፣ ክርስቲያን የሆነ ሁሉ በጦር ሠራዊቱ ውስጥ እንዳይገኝ አዘዘ። ክርስቲያኖችን እያደነ የሚያጠፉ የፀሐ ክርስቲያን ድርጅት አቋቋመ። ብዙ ክርስቲያኖችና ቅርሶቻቸው እንዳልነበሩ ሆኑ። ሁለተኛው ምክንያት ምስሉን አ

ሠርቶ፣ ሮማውያን ለምስሉ እንዲሰግዱና እንዲያመልኩት አዘዘ። ቤተ ክርስቲያን ግን ይህን ትእዛዝ አልተቀበለችም። ቤተ ክርስቲያን «ፈጣሪ እንጂ ፍጡር አይመለከትም» በማለቷ ዲዮቅልጥ ያኖሰ «ተደፈርኩ» ብሎ በሮም ግዛት ውስጥ የሚገኙ ክርስቲያኖች ሁሉ በያሉበት እንዲረሹ አዘዘ።

የክርስቲያኖችን ሕዋሳታቸውን እየቆራረጡ ያሠቃዩአቸው ነበር። እንዲያውም የሚቆራረጡትን አካላቸውን እየወሰዱ ለግብጽቻቸው ያጤሱት ነበር። ከተመሠረተች ጀምሮ በመከራ ታሪክ ውስጥ ተመሳይና ተወዳዳሪ የሌለው ዕልቂት በቤተ ክርስቲያን ላይ ተፈጸመ። ክርስቲያኖች ይህ ሁሉ ግፍ ሲፈጸምባቸው መክራውን ተስቅቀው ከእምነታቸው ወደ ጎሳ አላሉም። «ጌታ ክርስቶስ ነው፣ ሌላ ጌታ አናውቅም» እያሉ እምነታቸውን በደማቸው አተሙት። ግማሾቹም በዳር በገደል እየተሰደዱ በድብቅ ሃይማኖታቸውን ማስተማር ቀጠሉ።

በክርስቲያኖች ላይ ይህ ሁሉ የጭካኔ ዕልቂት ቢፈጸምባቸውም፣ ሲቆረጡት ከሥሩ እንደሚያቆጠቁጥ ዛፍ ቁጥራቸው በየጊዜው እየጨመረ ሄደ። ዲዮቅልጥ ያኖሰ ክርስቲያኖችን ሞት እንዳላጠቃቸው አይቶ አዲስ የማጥቂያ ዘዴ ዐወጀ። አብያተ ክርስቲያናት እንዲደመሰሰው «አብያተ ክርስቲያናት ይትዐፀዋ፣ አብያተ ግብርታት ይትረጎሙ»፣ ክርስቲያኖች እርስ በርስ እንዳይገናኙ፣ ስለ ክርስትና ሃይማኖት ማናገሩ መጻሕፍት ሁሉ እንዲቃጠሉ፣ የቤተ ክርስቲያን ንብረት የሆነ ሁሉ እንዲወረስ፣ ማንኛውም የሮም ዜጋ ክርስቲያን ከሆነ ከመንግሥት ሥራ እንዲወገድ፣ ብሔራዊ መብታቸው እንዲፈጋቸው፣ የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎች እንዲታሰሩና እንዲሠቃዩ ክርስቲያኖች ምንም ሕጋዊ ምክንያት ቢኖራቸው እንኳ «በማንም ላይ ከስለመመሥረትና ስለ መብታቸውም መከራከር አይችሉም» የሚል ዐዋጅ ዐወጀ። ማኅበረ ቅዱሳን፣ ነገረ ቅዱሳን ቁጥር 3፣ ገጽ 40-41፣ /David Ayerst Records of Christianity, page 132-133/.

ዲዮቅልጥ ያኖሰ ይህን ሁሉ ዕቅድ ቢያወጣ፣ ጠሩን ቢያሰልፍ ቤተ ክርስቲያንን ለመደምሰስ ክርስትናን ለማጥፋት የነበረው ሕልም ቅጥት ሆኖ ቀረ። ቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ደም የተመሠረተች፣ በሰው ኃይልና ጥበብ የማትፈርስ ናት። የዲዮቅልጥ ያኖሰም ዙፋን እየዘመመ ሄደ። በ305 ዓ.ም መክሰም ያኖሰ ሥልጣኑን በገዛ ፈቃዱ ተወ። በዚህ ዓመት ግንቦት ወር ከምሥራቅ ሮም ግዛት ዲ

የቅልጥያና፣ ከምዕራብ መከሰምያና ስላጠጥናቸውን ሲለቁ ከንስታንዲዮስ ልጁን ቆስጠንጢኖስን ከምሥራቅ ጠርቶ እንደራሴው አደረገው። ቆስጠንጢኖስ የአባቱ እንደራሴ ሆኖ ጥቂት እንደ ቆየ አባቱ ከንስታንዲዮስ ሞተ። በዚህ ጊዜ የአባቱ ባለሟሎችና ሕዝቡ በአንድ ድምፅ ተስማምተው ቆስጠንጢኖስ የአባቱን ሥልጣን እንዲወርስ አደረጉ። አባ ጎርጎርዮስ «የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ» በሚለው መጽሐፍ እንደ ሰፈሩት «ቆስጠንጢኖስ በሮም ምዕራብ ክፍል በገላትያ የነገሠው ሐምሌ 25 ቀን 306 ዓ.ም በ18 ዓመቱ ነው።»

ጥቅምት 28 ቀን 306 ዓ.ም. የአውግስጦስ መከሰምያና ስልጅ ማክሲንዲዮስ በሮም የአባቱ የነበረውን ሥልጣን ያዘ። ቆስጠንጢኖስ የመከሰምያናን ሴት ልጅ የማክሲንዲዮስን ታናሽ እገት አገባ። ይህንም በማድረግ ዝምድናና ጥሩ ወዳጅነት ከማክሲንዲዮስ ጋር መሠረቱ ። ጠላት ቢነሣባቸው በአንድነት ለመከላከል የጋራ የጦር ኃይል አቋቋሙ። በቆስጠንጢኖስና በማክሲንዲዮስ መካከል የነበረው መተማመን የጋራ ጥቅምን በጋራ ኃይል ለመጠበቅ የነበረው ትብብራቸው ብዙ ዕድሜ አልነበረውም፤ በአጭር ተቀጧ።

ለሁለቱ አለመግባባት ምክንያት የሆነው የቆስጠንጢኖስ አማት፣ የማክሲንዲዮስ አባት የቀድሞው አውግስጦስ መከሰምያና ነው። መከሰምያና ከሚጦርበት ከልጁ ከማክሲንዲዮስ ተጣልቶ ወደ አማኛ ቆስጠንጢኖስ ሄደ። እዚያም አርፎ ተቀምጦ በመጦር ፈንታ በቆስጠንጢኖስ መንግሥት ላይ ሲያሤር ተይዞ ታሰረ። በእስር ቤትም እንዳለ በ310 ዓ.ም ሞተ። ማክሲንዲዮስ በአባቱ መከሰምያና ታስሮ መሞት ምክንያት ተናዶ ከቆስጠንጢኖስ ጋር የነበረውን የሰላምና አብሮ የመሥራት ውል አፈረሰ። የጦር ኃይሉንም ለይቶ ቆስጠንጢኖስን ለመውጋት ይዘጋጅ ጀመር።

ምሥራቁን የሮም ግዛት ይገዛ የነበረው የዲዮቅልጥያና አማች ጋሌሪዮስ በግንቦት ወር 311 ዓ.ም ሞተ። የመንግሥቱንም ሥልጣን ሊኒኪዮስ አውግስጦስ፣ ማክሲሚያስ ዲዮስ ቄሣር ተብለው ለሁለት ወረሱ። ጥቂት እንደ ቆዩ በሥልጣን ምክንያት በሁለቱ መካከል አለመግባባት ተፈጠረ። በዚህ ጊዜ ሁለቱም ረዳት ለማግኘት ከምዕራቡ ክፍል ገጥሞች ጋር ተጠቱ። ማክሲሚያስ ዲዮስ የማክሲንዲዮስን ርዳታ ሲጠይቅ ሊኪኒዮስ ደግሞ ቆስጠንጢኖስን የሙጥኝ አለ።

ቆስጠንጢኖስ ምንም እንኳን ማክሲሚያስ ዲዮስን ፊት ለፊት ለመውጋት ፍላጎት ባይኖረውም በነበራቸው በቀል ምክንያት ማክሲንዲዮስን ለማግኘት ሲል ሠራዊቱን ለጦር አሰለፈ። ማክሲሚያስ ዲዮስ ይረዳኛል ብሎ አምኖ ተጠግቶት የነበረው ማክሲንዲዮስ ሊረዳው እንደማይችል ስለ ተረዳ በእርሱ ላይ የነበረው እምነትና ተስፋ መነመነ።

ቆስጠንጢኖስ በ312 ዓ.ም ከተት ሠራዊት ምታ ነጋሪት ብሎ በማክሲንዲዮስ ላይ ዘመተበት። በገዛ ላይ እንዳለ የእግዚአብሔር መልአክ ለቆስጠንጢኖስ በራእይ ተገልጦ እንዲህ አለው፡- «በዚህ ጠላትህን ድል ታደርጋለህ» የሚል በመስቀለኛ ቅርጽ የተጻፈ ጽሑፍ በጠፈረ ሰማይ አየ። ባየው መስቀል አምሳል እየተመራ ሄዶ ከማክሲንዲዮስ ጋር ጦርነት ገጠመ። በጦርነቱም የቆስጠንጢኖስ ጦር አይሎ ማክሲንዲዮስን ድል አደረገው። ማክሲንዲዮስ በጦርነቱ ሞተ። ወዲያውኑ ቆስጠንጢኖስ የማክሲንዲዮስ ዕጣ የነበረውን ጠቅሎ በመያዝ «አውግስጦስ» ተባለ። ዐፄ እንደ ማለት ነው።

ቆስጠንጢኖስ ከእናቱ ባገኘው ትምህርት መሠረት ለክርስትና ትምህርት እንግዳ ባይሆንም፤ ወደ ጦር ሜዳ ሲሄድ ትእምርት መስቀል ባስገኘለት ድል፤ ስለ ክርስትና የበለጠ እንዲመራ መርና እንዲያውቅ ክርስቲያኖችንም እንዲወድ አድርጎታል፤ የወርቅ መስቀል አሠርቶ በነገሠበት ዘውድ ላይ አደረገ። ሠራዊቱም በፈረሱ አንገት፣ በጋሻው እምብርት፣ በጦሩ አንደበት የመስቀል ምልክት እንዲያደርግ ዐወጀ። የመስቀሉ ምልክት ቀድሞ በታየ ጊዜ ጠላቶቻቸውን ድል ያደርጉ ነበር። ከዚያን ጊዜ በኋላ የቆስጠንጢኖስ ጦር ሠራዊት የሚለየው በመስቀሉ ነበር። ሊኪኒዮስ በየካቲት ወር 313 ዓ.ም ተቃራኒውን ማክሲሚያስ ዲዮስን አባሮ ምሥራቁን የሮም ግዛት ለብቻው ያዘ። ወዲያውም የቆስጠንጢኖስን እገት አገባና የበለጠ መቀራረብን መሠረተ። /አባ ጎርጎርዮስ፣ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ፣ ገጽ 40-45፣ ነገረ ቅዱሳን ቁጥር 3፣ ገጽ 43-44 /።

ከዲዮቅልጥያና ጀምሮ ለአራት ተከፍላ ትገዛ የነበረችው ሮም አሁን በሁለት ነገሥታት ብቻ ትገዛ ጀመር። እነርሱም በምሥራቅ ሊኪኒዮስ በምዕራብ ቆስጠንጢኖስ ናቸው። ሊኪኒዮስ ከቆስጠንጢኖስ ጋር ክርስቲያኖችን በሚመለከት በ«ሚላኖ ውል» ተዋላው ነበር። የሚላኖ ውል /Edict of Milan/ የሚከተለው ነበር።

1. በታላቁ የሮም ግዛት የሚገኙ ክርስቲያኖች እንደ ማንኛውም ሃይማኖት ተከታዮች፣ ሃይማኖታቸው በሚያዘው ቀናና ሕግ አምልኮታቸውን ለመግለጥ ይችላሉ።
2. ባለፉት ዘመናት ይሠራበት የነበረውን ክርስቲያኖችን የሚቃወምና የሚያወግዝ ሕግ ከዛሬ ጀምሮ የተሻረ ነው።
3. ክርስቲያኖች አምልኮታቸውን ወደ ፈጣሪያቸው የሚገልጡበት ቦታ ቢያስፈልጋቸው በነጻ ይሰጣቸዋል። ያለ አግባብ የተነጠቁት ርስትና ንብረት ቢኖራቸውም ለማስመለስ ወይም በወሰደባቸው ምትክ ካሣ

ለመጠየቅ መብት አላቸው። የሚል ነው። ውሉን ከተዋዋሉ በኋላ ቆስጠንጢኖስ ወደ ከተማው ገላትያ ተመለሰ። ሊኪኒዮስና ቆስጠንጢኖስ ውሉን ከተዋዋሉ በኋላ በፍቅር የቆዩበት ጊዜ ብዙ አልነበረም፤ በሁለቱም መካከል አለመግባባት ተፈጥሮ እስከ መዋጋት አደረሳቸው። በውጊያውም ቆስጠንጢኖስ አሸነፈ። እንደገና በውል ታረቁ። ሊኪኒዮስ ለነገር የማያርፍ ሰው ስለነበረ በ312 ዓ.ም የፈረመውን የሚላኖ ውል አፍርሶ በክርስቲያኖች ላይ መከራና ሥቃይ አጸናባቸው።

በክርስቲያኖች ላይ የሚፈጸመው ግፍና በደል እየተባሰ በመሄዱ ቆስጠንጢኖስ በ323 ዓ.ም ውሉን ያላከ በረውን ሊኪኒዮስን በጦር ኃይል ገጥሞ ድል አድርጎ ማረከው። የተማራኪው ሊኪኒዮስ ሚስት የቆስጠንጢኖስ ታናሽ እገት ስለነበረች፣ የአማችነት ዝምድና ይዞት በሕይወቱ ላይ አደጋ አላደረሰበትም። ይልቁንም በክብር ተገልጦ እንዲቀመጥ አደረገው። ሊኪኒዮስ ግን ባለበት ሽኖ በቆስጠንጢኖስ ላይ ሲያላድምና ሲያሤር በመገኘቱ በ324 ዓ.ም የሞት ቅጣት ተቀጣ። እርሱ ከሞተ በኋላ ቆስጠንጢኖስ የምሥራቁን ክፍል ጠቅሎ ያዘ። ለአርባ ዓመታት ያህል ከአራት ተከፍላ ትገዛ የነበረችው ሮም፤ በአንድ ቆስጠንጢኖስ ሥልጣን ሥር ሆነች። ቆስጠንጢኖስ የመንግሥቱን ሥልጣን አንድ አድርጎ በያዘ ጊዜ በክርስቲያኖች ላይ ይፈጸም የነበረው ግፍ ተቀነሰ፤ እስረኞች ተፈቱ፣ አብያተ ጣቦታት ተደመሰሰ። ለቤተ ክርስቲያን ሙሉ የአስተዳደርና ትምህርቷን የማስፋፋት ነጻነት ተሰጣት። ከ300 የመከራና የስደት ዓመታት በኋላ ቤተ ክርስቲያን በታላቁ ቆስጠንጢኖስ ዘመነ መንግሥት ዕረፍት አገኘች።

የቆስጠንጢኖስ አስተዋዕዮ ለቤተ ክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን ከ300 የመከራና የስደት ዘመን በኋላ ዕረፍት ያገኘችው በንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ዘመነ መንግሥት ነው። ቆስጠንጢኖስ ለቤተ ክርስቲያን ያበረከተው አስተዋዕዮ በርካታ ቢሆንም ዋና ዋናዎቹ፡-

1. በ313 ዓ.ም እና በ315 ዓ.ም በወጣው መንግሥታዊ መግለጫ መሠረት ቤተ ክርስቲያን ከግብር ነጻ ናት።
2. ከመንግሥቱ ገቢ ሁሉ ለቤተ ክርስቲያንም የተወሰነ ድርሻ አላት፤ /በዐሥራት፣ በኩራትና ቀዳምያት/
3. ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን ተለይቶ የተነሣበት ዕለት ሰንበት /እሁድ ሰንበት/ በክርስቲያኖች ዘንድ ከትንሣኤ ዕለት ጀምሮ የተከበረች ብትሆንም፤ ከ321 ዓ.ም ጀምሮ ዕለተ እሁድ የክርስቲያኖች የበዓል ቀን እንድትሆንና በንጉሠ ነገሥቱም ግዛት ውስጥ ሥራ እንዳይሠራ ብትወገድ። /ወደ ገጽ ፳ ዙሪያ/

«ማንም ኤጲስ ቆጶስነትን ቢ ፈልግ-መልካምን ሥራ ይመኛል»

/ 1ጢዋ.3÷1/

ኤጲስ ቆጶስ በመጽሐፈ ዲ ድስቅልያ እንደ ተነገረው እንደ ጠባቂ ነው። አስተያየቱና አደጋ ለማስተካከል ወገን ይሁን። መጀመሪያ ከመመረጡና ከመሾሙ በፊት፣ ሁለተኛው የአመራረጡ ሥራ፣ ማስተኛውም ፈጽሞ ከተሾመ በኋላ ያለው ነው። (ፍ.ነ.ፍ.መ ÷ አንቀጽ 5.ቁ. 80።)

ኤጲስ ቆጶስ የቤተ ክርስቲያን የመንጋዋ እረኛ ነው። በጉቱን በሃይማኖትና በምግባር ለምለም መስክ ላይ ለማሠማራት የሚሾም፣ ከተኩላ መናፍቃን በጉቱን የሚጠብቅ፣ በሰበሩ ጠገኛ፣ በታመሙ ፊውሶ ለድኅነት የሚያበቃ፣ በዚህም የተነሣ ቤተ ክርስቲያን ኤጲስ ቆጶስን ለመምረጥና ለመሾም ከጸምና ከጸሎት ጋር ብርቱ ጥንቃቄ ታደርጋለች።

ማንን ትሾማለች?

1. ያለ ነውርና ያለ በደል ይሁን። ከሰው ሁሉ በደል የነጻ ይሁን። (አንቀጽ 5÷84)።
2. ዕድሜው ከ50 ዓመት ያላነሰ ይሁን። (ቁ.84)
3. ቢቻለውስ ትምህርትን ሁሉና ምክርን የተመላ፣ በቃሉ ነገር ዐዋቂም ይሁን። (ቁ. 84)
4. ሀገረ ስብከቱ ታናሽ ቢሆን በዕድሜው ሽማግሌ ባይገኝ ከወጣቶች መካከል ወይም በጉልምስናው የሽማግሌዎችን ሥራ የሠራው ሰው ከተመሰከረለት ይሾም። (ቁ.85)
5. ትዕግሥተኛ ፣ ሥርዓታዊ ፣ የማይቆጣጠር የማይወድቅ የማይሰጥ

- ክር፣ በዚህ ዓለም ሥራ ነውር የሌለበት። (ቁ. 87)
6. መነኩሴ የሆነ (ቁ.89)
7. በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ በሕዝብ ምርጫ «ይገባዋል» የተባለለት (ቁ.90)

ከሹሙት የሚከለክል

1. ጋኔን ያለበት (ቁ.35)
2. ዝንገራ
3. የአካል ጉድለቱ ለአገልግሎት የሚከለክለው (ቁ.96)
4. አማኒ ያይደል በኋላ የተጠመቀ
5. ክፉ ሽኖ ኖሮ በኋላ የተመለሰ (ቁ.97)
6. በራሱ ፈቃድ አባለ ዘፋን የሰለበ

ሥርዓተ ሹሙት

1. በሹሙቱ ቀን ሰዎች ሁሉ ይገኙ፤
2. ሕዝቡና ካህናቱ «ይደልዎ፣ ይገባዋል» ብለው ይመስክሩለት፤
3. ሥርዓተ ሢሙቱ በዕለተ እሁድ ይሁን፤
4. ኤጲስ ቆጶሳቱ ተሰብስበው ይሹሙት (ቁ.3)፤
5. ሃይማኖትን ለማስተማር ሕዝቡን ለመጠበቅ አደራ ይሰጡት፤
6. በአንብሮተ እድ ይሹሙት (ቁ.101)
7. ከዚያም ቅጻሌውን ይቀድሱ፤
8. በዚያ ዕለት አስቀድሞ አጲስ የተሾመው ሥጋ ወደሙን ይቀበል፤
9. ሦስት ቀን መንፈሳዊ በዓል ያክብር (ቁ.102)፤

ከሚመት በኋላ

1. ለማስተማር ይትጋ
2. ድሆችን የሚጠላ ባለጠጉችን

- የሚወድ አይሁን
3. በሐሰት አይመስክር
4. ቁጡ አይሁን
5. ሹመትን አይውደድ
6. ሁለት ልብ አይሁን
7. ነገረ ሠሪን የሚሰማ አይሁን
8. ገንዘብ ወዳጅ አይሁን
9. ብልህና አስተዋይ ይሁን።

ኤጲስ ቆጶሳት የእግዚአብሔር ዐይኖች ናቸው። በነቢዩ ሕዝቅኤል ቃል እንደ ተነገረ (ሕዝ.3÷17-21)። ስለሆነም ምእመናንን ከጋጠኦት ከበደል፣ ከወድቀት፣ ከጥፋት ለመጠበቅ ይተጋሉ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡- «የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን ትጠብቋት ዘንድ መንፈስ ቅዱስ እናንተን ጳጳሳት አድርጎ ለሾመባት ለመንጋው ሁሉና ለራሳችሁ ተጠንቀቁ» (የሐዋ.20÷28) እንዳለው መናፍቃን በበዙበት፣ በገጠር አብያተ ክርስቲያናት በድኸባት ጊዜ የሚሾሙ ኤጲስ ቆጶሳት ብዙ ተጋደሎ ይጠብቃቸዋል። ወጥቶ ወርዶ ማስተማር፣ መንጋውን ከተኩላ መለየት፣ የቤተ ክርስቲያንን ገቢ ማሳደግ፣ የአህጉረ ስብከት ጽ/ቤቶችን ማደራጀት ከፊታቸው የተከረከ አገልግሎት ነው።

ከዚህ በፊት የተሾሙት አበው ቤተ ክርስቲያንን ጠብቀው የልማት ሥራዎችን ዘርግተው፣ በዓዳዎች የተዋጠ አብያተ ክርስቲያናትን ፈልገው፣ ከአትኩረት አጥምቀው፣ ገጻማትን አጽንተው፣ የካህናት ማሠልጠኛዎችን ዘርግተው ለዛሬው ዕድገት እንዳበቁን ሁሉ ዛሬ አጲስ የሚሾሙት አበውም ለለጠ ዕድገት ያበቁናል ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር

ሰንቄን ይሃለኹ

በእንተ ስለማርያም ኮርጆዬን ይገድልለምን አይደለም ልማር ልወቅ ብዬ ጌታዬን ማመስገን ሰንታት ዜማውን ውዳሴ ቅዳሴ ቅኔ ማሕሌቱን ምን እበላ ብዬ መቼ አስባለሁኝ፤ በእንተ ማርያም ሰንቄን ይሃለሁኝ ለአባ ሕርያቆስ ጸጋው ቅዳሴሽ የአባ ጊዮርጊስ ሰንታት ዜማሽ ደግሞ ለአባ ኤፍሬም ምግቡ ውዳሴሽ ይህንን ስለማ መስጠኝ ፍቅርሽ ከመምህር መምህር ለመማር ምሥጢ በቅሎ ፈረስ አልል አልመኝ ባቡር ለምለም ሣር ፍሬሼ ድንጋይ ነው ትራሪ እንቺን ሳመስገን ትረካለኝ ነፍሴ ካንጹ ሀገር ሌላ ሀገር መምህር ፍልጋ ልማር ልመራመር ድን ጸመ ድን።

ወ/ሮ ሙሉ ብርሃን ሞ

አ.

የበጎ ፈቃድ አገልግሎት /ምንነቱ፣ ምንጩ፣ መልኮቹ፣ አፈጻጸሙ/

/አበባው ምናዬ/

የበጎ ፈቃድ አገልግሎት የሚለው ሐሳብ በሃይማኖትና በተለያዩ የማኅበረሰብ ሳይንስ ዘርፎች ማለትም በሥነ ማኅበረሰብ (Sociology)፣ የማኅበራዊ ሥነ ልቡና (Social psychology) እና ሌሎችም ዘርፎች ትኩረት ተሰጥቶት ይገኛል። ስለዚህም በዚህ የመነሻ ጽሑፍ ከሃይማኖታዊና ከጎብረተኛነት ሳይንሳዊ ግንዛቤው አንጻር የሚታይ ይሆናል።

ሀ/የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምንነት፡- የበጎ ፈቃድ አገልግሎት፡- በጎጂ መልካም፣ ጥሩ የሆነ አገልግሎትን /ገንዘብ፣ ሐሳብ፣ ዕውቀት፣ ንብረት ወዘተ/ በነጻ በፈቃድ በልግነት በልግነት በርገራኔ መስጠትን ወይም ማበርከትን ለመወከል ሰዎች የሚጠቀሙት ጽንሰ ሐሳብ ነው። በእንግሊዘኛውም፡- «Voluntary Service, Charity, Benevolence, Philantropy, Generosity, Kindness» የመሳሰሉት ቃላት ይህንኑ ሐሳብ በመተካት ይገባሉ።

እዚህ ላይ ሊሰመርበት የሚገባው ድርጊቱ የፈቃድ ወይም ነጻ መሆኑ እንጂ የሚደረገው ድጋፍ መጠን አይደለም። እጅግ ውስን ከሆነ የሳንቲም፣ ጉልበት፣ ሐሳብ፣ ንብረት ድጋፍ በእጅግ የተቀናጀና የተደራጀ የገንዘብ የሞያ፣ የጉልበት እና ሌሎች ድጋፎች ሊደርስ ይችላል።

ብዙ ጊዜ ሰዎች የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ሲባል የሚታዩት አንድ ግለሰብ ወይም ማኅበር ለሌሎች የሚያደርገው የገንዘብ ወይም የጉልበት ነጻ ድጋፍ ብቻ ነው። ነገር ግን በብዙ የጎብረተኛነት ሳይንስ ጸሐፊዎች ትኩረት እየተሰጠው የሚገኘው የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ለሚሰጠው ግለሰብ፣ ማኅበር ወይም አካል ራሱን እንዲችል፣ ዐቅሙ እንዲጠብቅ የሚደረገው ነጻ ድጋፎች ትኩረትን በመሰጠት ሳይ ይገኛሉ።

ነጻ በሚለው ቃል አንጻንድ የጎብረተኛነት ሥነ ልቡና ጸሐፊዎች አይሰማሙም። ሰዎች በፈቃደኝነት ያለ ምንም ክፍያ የሚያደርጉት ድጋፍ ወይም እገዛ የሃይማኖት ሰዎች ከሆኑ መንፈሳዊ ትርፍ ለማግኘት፣ ከሃይማኖት ውጭ የሆኑት ደግሞ ድጋፍ ከሚደረግለት ክፍል ምስጋና ለማግኘት ወይም ደግሞ በሁለቱም በኩል ድጋፍ የተደረገለት ክፍል ሲሻሻል በማየት ለሚገኝ እርካታ ሊሆን ይችላል። ሌሎች የጎብረተኛነት ሥነ ልቡና ጸሐፊዎች ደግሞ ሰዎች የሌሎች ችግር ስለሚሰማቸው ብቻ ለራሳቸው ምንም ጥቅም ሳያሰቡ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት

የሚሰጡ ናቸው። ቀደም ባሉት ጊዜያት የበጎ ፈቃድ አገልግሎት በአብዛኛው በግለሰቦች የሚፈጸም ነበር። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ግን የበጎ ፈቃድ አገልግሎት በጣም በተቀናጀና ሞያዊ በሆነ መልኩ እየተቀየረ መጥቷል።

የበጎ ፈቃድ አገልግሎት በብዙ ሀገሮች የተለያዩ ሰብአዊ ፍላጎቶችን ማሟያ እና የማኅበራዊ ቀውሶች መፍቻ ዓይነተኛ መንገድ በመሆን ላይ ይገኛል።

በተለያዩ ሀገሮች በተለይም በምጣኔ ሀብት ዕድገታቸው ወደ ኋላ በቀሩ ሀገሮች የብዙ ዜጎች ማኅበራዊ ፍላጎቶች በመንግሥት ወይም መንግሥታዊ ባልሆኑ የንግድ ድርጅቶች ብቻ የሚፈታ አይሆንም። በጣም ብዙ ማኅበራዊ ችግሮች አሉ፤ ከቀደም በተለያዩ ምክንያቶች የተፈናቀሉ፣ አላገደ አልባ ሕፃናት፣ ግራ የሌላቸው አረጋውያን፣ በተለያዩ ምክንያት አካል ጉዳተኛ የሆኑ ዜጎች፣ ምንም ዓይነት የትምህርት፣ የጤና ወዘተ አገልግሎት ማግኘት ያልቻሉ ዜጎች ከላይ የጠቀስናቸውና ሌሎችም የጎብረተኛነት ክፍሎች የተለያዩ መሠረታዊ ፍላጎቶች አሏቸው። በቂ ምግብ፣ መጠለያ፣ ልብስ፣ የጤና አገልግሎት፣ ጤናማ ስሜት፣ የአእምሮና መንፈስ ማጥፋት የትምህርት አገልግሎት ይፈልጋሉ። ይህ ሁሉ በመደበኛው መንግሥታዊ አገልግሎትና ፍላጎቱ በ ማያስፈለጋቸው ሰዎች ሊሟላ የሚችል አይደለም። ስለዚህም የበጎ ፈቃድ አገልግሎቱ እነዚህን ችግሮች ከማቃለል አንጻር ዓይነተኛ ሚና ይኖረዋል።

የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ሥራን መጠን አይወስነውም። ከትንሿ የዐሥር ሳንቲም ድጋፍ እስከ ብዙ ሚሊዮን ርዳታ፣ ከትንሽ የሐሳብ ድጋፍ እስከ ተጠናክረው የተቀናጀና የተደራጀ ሥልጠና ሊደርስ ይችላል።

ለ/ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት አመጣጥ /ምንጭ/፡- የበጎ ፈቃድ ሥራ ምንጭ እግዚአብሔር ነው። ያለ ምንም ክፍያ፣ እገዛ ወይም ርዳታ በፈቃዱ፣ በነጻ ፍጥረታትን ሁሉ መልካም መሆናቸውን እያረጋገጠ ከመፍጠር እስከ የዕለት ከዕለት ፍላጎታቸውን በነጻ መስጠት። የዕውቀት፣ የማስተዋል፣ የጥበብ፣ የጉልበት፣ የሀብት የሁሉ ባለቤት እግዚአብሔር ሰዎች የሚፈልጉትን በሙሉ (ሊጅ ለሚፈልጉ ልጅ፣ ማስተዋል ለፈለጉ ማስተዋልን፣ ሀብትን፣ ንብረትን ወዘተ...) እንደ ፍላጎታቸው ይሰጣቸዋል። አምላካቸውን የተከተሉ ሰዎችም ከእምላካቸው ተምረው ይህንኑ የበጎ ፈቃድ

አገልግሎት አበርክተዋል። አበ ብዙ-ነን አብርሃም ያለምንም ክፍያ መንገድ ችግሩን በነጻ ማብላቱና ማጠጣቱ አንድ ዋና ማስረጃ ነው።

የክርስትና መመሪያ የሆነው መጽሐፍ ቅዱስም ሰው የተቸገረ ወገኑን በእንግድነት እየተቀበለ /ገንዘብ፣ ዕውቀት፣ ጉልበት ያለው ለሌለው/ እንዲረዳ እንዲያግዝ ይጠይቃል። ያዛልም። በሐዲስ ኪዳን በመልካም ሥራው የሚታወሰው ሳምራዊም ተጉድቶ፣ ቆስሎ ያየውን ሌዋዊ ያለ ማንም ትእዛዝ ወይም አስገዳጅነት በነጻ ፈቃዱ አንሥቶ ቁስሎን በዘይት ቀብቶ ገንዘብ ለሚረዱት ሌሎች ሰዎች ሰጥቶ፣ ተመልሶ እንደሚረዳው ቃል ገብቶ መሄዱ ሊታወስ የሚገባው የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ነው። እንዲያውም ሳሌ የሚሆንንን አነሣን እንጅ በጠቅላላው በመጽሐፍ ቅዱስ ብዙ አገልግሎቶች በበጎ ፈቃድ የተከናወኑ ናቸው። አሁንም በቤተ ክርስቲያን ዙሪያ ካህናት፣ ዲያቆናት፣ ምእመናን ብዙ ነገሮችን ያለምንም ክፍያ በበጎ ፈቃዳቸው ይሠራሉ።

የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምን ጩሃ ሃይማኖት ለመሆኑ የሥነ ማኅበረሰብና የማኅበራዊ ደንበኝነት ምሁራንም በጣም ይስማሙበታል። ነገር ግን ምን ጩሃ ሃይማኖታዊ ቢሆንም ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ሃይማኖታዊ ባልሆኑ ተቋማት የተለያዩ ማኅበራዊ ችግሮችን ለመፍታትና ምጣኔ ሀብታዊ ልማትን ለማጥፋት እየተስፋፋ እንደመጣ ጸሐፊዎች ያስረዳሉ። በአሁኑ ወቅት በተለያዩ ሀገሮች እየከፈሉ በነጻ ፈቃድ የሚያገለግሉ የሕክምና ቡድኖች፣ የትምህርት አገልግሎት ሰጪዎች፣ የምሕንድስና ባለሞያዎችና ሌሎችም የነጻ ፈቃድ አገልግሎት በመስጠት ላይ ይገኛሉ።

በሀገራችን የተለያዩ የሞያና ወጣት ማኅበራት ነጻ የሞያና የጉልበት አገልግሎት በመስጠት ላይ ናቸው። የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች ባላቸው የክረምት ዕረፍት ጊዜ በየሞያቸው። በማስተማር፣ በአካባቢ ጥበቃ (ችግኝ በመትከል)፣ በመንፈሳዊ አገልግሎትና በሌሎችም ዘርፎች የበኩላቸውን የበጎ ፈቃድ አገልግሎት በማበርከት ላይ ይገኛሉ።

ሐ/ መንፈሳዊነትና የበጎ ፈቃድ አገልግሎት፡- አንጻንድ ሰዎች የበጎ ፈቃድ ሥራዎች በሃይማኖት ተቋማት ብቻ እንደሚካሄዱ ያስባሉ። ስለዚህም የበጎ ፈቃድ አገልግሎት መንፈሳዊነት ያላቸውን ልዩነትና አን

ድነት ማየት ተገቢ ይሆናል።

1. አንድነታቸው፡- መንፈሳዊነት በጣም ብዙ ነገሮችን የሚያጠቃልል ነው። የባን ፈቃድ አገልግሎት ማለትም ከፍቅር ንዋይ የራቀ አገልግሎት የመንፈሳዊነት አንዱ መገለጫ ነው። ስለዚህም ትክክለኛ መንፈሳዊ የሆነ ሰው ለሰዎች ያለምንም ምድራዊ ክፍያ በነጻ ፈቃድ ይረዳል፤ ያግዛል፤ ምክንያቱም የተሻለ፤ የበለጠ፤ የማረ ክፍያ በሰማያዊ ቤት ስለሚያገኝ። ከላይ እንደ ተገለጸው የባን ፈቃድ አገልግሎት ምንጩ መንፈሳዊ በመሆኑ፡- በቤተ ክርስቲያን አስተዳደር፤ በሰንበት ት/ቤቶች፤ በማኅበራትና በግለሰቦች በተናጠልም ይሁን በተቀናጀ መልኩ ይፈጸማል። በገጠር ብዙ አብያተ ክርስቲያናት በምእመናን የባን ፈቃድ አገልግሎት የሚሠሩ ናቸው። ከጠቀሚታ አንጻርም የሚደረግ የባን ፈቃድ አገልግሎት ከመንፈሳዊ ፋይዳው ባሻገር የጎለፍ ርካታን የሚያስገኝ ሲሆን የመልካም ዜግነት መገለጫም ነው።

2. ልዩነታቸው፡- መንፈሳዊ የባን ፈቃድ አገልግሎት የሚፈጸመው ሰማያዊ መንግሥትን ለመውረስ ነው። ነገር ግን አንዳንድ የባን ፈቃድ አገልግሎቶች ምንም ሃይማኖታዊ ዝንባሌ በሌላቸው ሰዎች ይፈጸማሉ። ምናልባትም እንዲህ ዓይነት አገልግሎቶች ርካታ ለማግኘት፤ ተወዳጅ ለመሆንና ተቀባይነትን ለማግኘት ሊሆኑ ይችላሉ። ጠቅላላ ባለ መልኩ የባን ፈቃድ አገልግሎት ሃይማኖታዊ /መንፈሳዊ/ መነሻም ይሁን ዓለማዊ መነሻን መሠረት ቢያደርግ የተለያዩ ማኅበራዊ ችግሮችን በመፍታት ዙሪያ የሚኖረው አስተዋፅዖ የሚናቅ አይደለም።

መ. የባን ፈቃድ አገልግሎት መልካሚ፡- የባን ፈቃድ አገልግሎት በግለሰቦች ወይም በማኅበራት ሊፈጸም ይችላል።

1. ግለሰባዊ የባን ፈቃድ አገልግሎት፡- ግለሰቦች ምክንያታቸው መንፈሳዊም ይሁን ዓለማዊ የተለያዩ የባን ፈቃድ ሥራዎችን ያከናውናሉ። ሙሉ ጊዜያቸውን፤ ዕውቀታቸውንና ገንዘባቸውን ለባን ፈቃድ አገልግሎት በማዋል የሚታወቁ አንቱ የሚባሉ ግለሰቦች አሉ። በከተማችን አዲስ አበባ እንደነ ጋሽ አበራ ሞላ ዓይነት ግለሰቦች በምሳሌ ሊጠቀሱ ይችላሉ። እንዲያው በቀላሉ እዚህ የምናየውን አነሣን እንጂ በመንፈሳዊው በኩል ለዘመናት ሙሉ ሕይወታቸውን ቋጥኝ ፈልፍለው ቤተ ክርስቲያን በማነጻጻ፡ በቤተ ክርስቲያን የተለያዩ ሞያዊ አገልግሎቶችን የሚያበረክቱ እጅግ በጣም ብዙዎች ናቸው።

2. ማኅበራዊ የባን ፈቃድ አገልግሎት፡- በግለሰብ ደረጃ የሚደረጉ የባን ፈቃድ አገልግሎቶች የማይናቅ አስተዋፅዖ ያላቸውና የሚበረታቱ ተግባራት ቢሆኑም በማኅበር ደረጃ የሚሠሩ

ት የተሻለ ውጤታማ በመሆናቸው እየተስ ፋፋና እየተጠናከሩ በመምጣት ላይ ናቸው። በመሆኑም በርከት ያሉ የባን ፈቃድ ማኅበራት ተቋቁመዋል፤ በመቋቋ ምም ላይ ናቸው። የሕፃናት ወዳጅ ማኅበራት፤ የወጣት ማኅበራት፤ የፀረ - ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ማኅበራት፤ የሞያ ማኅበራት... ወዘተ እነዚህ ማኅበራት ያለምንም ክፍያ የማስተማር፤ በሞያ የማሠልጠን፤ በሽተኞችን የመከባከብ፤ የልማት ሥራዎችንና ሌሎች አገልግሎቶችን በተቀናጀ መልኩ በማከናወን ላይ ይገኛሉ።

ሠ. የባን ፈቃድ አገልግሎት መቼ፤ የት እና ለማን?፡- የባን ፈቃድ አገልግሎት እጅግ ብዙ ችግሮችን በመፍታት ረገድ ድርሻ ቢኖረውም፡- «መቼ፤ የትና ለማን ሊበረከት ሊሰጥ ይገባል» የሚለውን ግን ብዙ የባን ፈቃድ አገልግሎት ሰጭ ድርጅቶችን፤ ማኅበራትንና ግለሰቦችን የሚፈትን ጥያቄ ሆኗል።

ለምሳሌ በአንዳንድ የባን አድራጎት ድርጅቶች አካባቢ በድኾች፤ በአካል ጉዳተኞች፤ ወላጆቻቸውን ባጡ ሕፃናት፤ በአረጋውያን፤ በስደተኞች፤ በነጻና ተዳዳሪዎች፤ በዝሙት አዳሪዎች... ወዘተ ስም ከሚደረገው ድጋፍ ውስጥ አብዛኛው ድርጅት ሓላፊዎች፤ በጥናታዊ ጽሑፍ አቅራቢዎች እጅ የሚገባው ከፍተኛውን ድርሻ ይይዛል። ስለዚህም ይህ ለተቀደሰ ሥራ እንዲውል የታሰበ የባን ፈቃድ አገልግሎት ላልታሰበለት ዓላማ ይውላል። ስለዚህ የባን አድራጎት ሥራ በቀጥታ ለተጠቃሚው ግለሰብ፤ ማኅበር ወይም አካል የሚደርስበት ሁኔታ መታየት አለበት። ከዚህም በተጨማሪ ለ ማን የሚለው ጥያቄ በሚገባ መታየት አለበት። አንዳንድ ጊዜ በባን ፈቃድ አገልግሎት ስም አቅሙ ያላቸውን መደገፍ ጥገኝነትን ሲያስከትል ይችላል። ስለዚህ ሰዎች የባን ፈቃድ አገልግሎት ስያበረክቱ ቅድሚያ ለማን፤ ለየትኛው ሥራ፤ የትኛው በጣም አስፈላጊ ነው የሚለውን መፈተሽ ይገባቸዋል።

የጊዜ ጉዳይን በተመለከተም የባን ፈቃድ አገልግሎት በዚህ ቀን በዚህ ሰዓት ተብሎ የሚወሰኑ ባይሆንም በተገቢው ጊዜ መሆን እንዳለበት ግን አያጠያይቅም። ልንሰጠው የምንፈልገው የባን ፈቃድ አገልግሎት የተሻለ ውጤት በሚያስገኝበት ሁኔታ ቢሆን ይመረጣል። ለምሳሌ በገንዘብ የምንደግፍ ከሆነ ሰዎች መንገድ ላይ መጥተው በልመና ሞያ ከመሠማራታቸው በፊት ቤታቸው እያሉ የራሳቸውን ሥራ የሚሠሩበትን መንገድ ማመቻቸትን፤ ሰዎች ጥገኛ እንዳይሆኑ ሊረዳ የሚያስችል ሥልጠና እንዲያገኙ ማገዝ የተሻለና ውጤታማ ይሆናል። ከዚህም ባሻገር የባን ፈቃድ አገልግሎት የሚሰጠው ሰው ትርጉም ያለው በቂ አገልግሎት ሊያሰጠው በሚችለው ጊዜ ሊያደርገው ይገባል። አለበለዚያ ተያይዞ መውደቅን ሊያመጣ ይችላል።

የባን ፈቃድ አገልግሎት የት የሚለውን ጥያቄ በተመለከተም ሰዎች

የባን ፈቃድ ሥራን በየትኛውም ቦታ ሊያደርጉት ይችላሉ - በቤተ ክርስቲያን ቅጽር በአካባቢያቸው፤ በጉረቤታቸው፤ በሀገራቸው፤ በሌሎች በን ፈቃድ አገልግሎት መስጫ ተቋማት /በሆስፒታሎች፤ በትምህርት ቤቶች፤ በሕፃናት ማሳደጊያዎች... ወዘተ። በብዙ ቦታዎች የባን ፈቃድ አገልግሎት መስጠት የሚቻል ቢሆንም ከሥነ ማኅበራዊ ምሁራን - አንጻር ግን ሰዎችን ወደ ተሻለ ሁኔታ በፍጥነትና በበቂ ሁኔታ ሊያመጣ በሚችል ቦታ ላይ የባን ፈቃድ አገልግሎት መስጠት የተሻለ ወይም የተመረጠ ነው። ለዚህም፡- ለምሳሌ ችግርን በዘላቂነት ለመፍታት የክህሎት ሥልጠና ለሚሰጡ ማኅበራት ወይም ድርጅቶች፤ የሥራ ዕድል ለሚፈጥሩ ድርጅቶችና ሌሎችም የተሻለ ሥራ ይሠራባቸዋል ለምንላቸው ማኅበራት ወይም ተቋማት የባን ፈቃድ አገልግሎትን በየመልኩ መስጠት ይቻላል።

4. የባን ፈቃድ አገልግሎት እንዲጉለብት ምን መደረግ አለበት?

የባን ፈቃድ አገልግሎት ካለው መንፈሳዊ ዋጋ በተጨማሪ ማኅበራዊ ቀውስን በመፍታት በኩል ቀደም ብለን እንደ ጠቀስነው የሚኖረው አስተዋፅዖ የተገነዘቡትና በተለያዩ ቦታዎች በተደጋጋሚ የሚቀርብ ነው። ስለሆነም መጎልበት ይኖርበታል። እንዲሁም የተለያዩ የኅብረተሰብ ክፍሎች ማለትም ግለሰቦች፤ ቤተሰብ፤ ማኅበራት፤ መንግሥት፤ ቤተ ክርስቲያን፤ በጠቅላላው ማኅበራዊ የጉላ ድርሻ ሊያበረክቱ ይገባቸዋል።

1. በግለሰብ ደረጃ፡- ብዙ ነገሮች በመሠረታዊነት የሚጀምሩት ከግለሰብ ነው። ጠንካራ ማኅበራት በአንዴ የሚፈጠሩ አይደለም። ይልቁንም የጠንካራ ግለሰቦች ስብስብ ናቸው። ስለዚህ እያንዳንዱ ምእመን ወይም ዜጋ የባን ፈቃድ አገልግሎትን መንፈሳዊውም ይሁን ማኅበራዊ ፋይዳ ማጠን ይጠበቅበታል። የባን ፈቃድ አገልግሎት ለዚህ ወይም ለዚያ የሚባል ሳይሆን ሁሉም የአቅሙን ሊያደርገው የሚችለው ነው። የባን ፈቃድ አገልግሎት ለመስጠት ባለሞያ ወይም ሀብታም መሆን የግድ አይደለም። እያንዳንዱ እንደየ ዐቅሙና እንደ የችሎታው ሊያበረክተው የሚገባ እንጅ። አንዱ በገንዘብ፤ አንዱ በዕውቀቱ፤ ሌላው በጉልበት ሊያከናውነው የሚችለው ነው። ለምሳሌ፡- ቤተ ክርስቲያን የራሳ የሰው፤ የንብረት፤ የቦታ፤ የቴሪዝም፤ የቅርስ ወዘተ ሀብት አላት። ስለዚህ ምእመናን ይህን ሀብቷን በተሻለ መልኩ እንድትጠቀምበት የጉልበት፤ የሞያ፤ የዕውቀት የባን ፈቃድ አገልግሎት ሊያበረክቱ ይችላሉ።

አንዳንድ ሰዎች የባን ፈቃድ አገልግሎት መፈጸም ለሀብታም፤ ወይም ለተወሰኑ ሰዎች ብቻ የተሰጠ አድርገው ይወስዱታል። ነገር ግን

እያንዳንዱ ግለሰብ በሚችለው የተለያዩ የበጎ ፈቃድ ሥራዎችን ማከናወን ይችላል። ዋናው በምን መንገድ ሀገርን፣ ወገንን ማገዝ እችላለሁ ብሎ ማሰቡ ማሳዘን አይቻልም።

ለምሳሌ፡- ገና ትምህርታቸውን ያልጨረሱ ወይም ያልተመረቁ የዩኒቨርሲቲና የኮሌጅ ተማሪዎች በተለያዩ መንገዶች የበጎ ፈቃድ ሥራ መሥራት ይችላሉ።

- > የሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎችን በክረምት የዕረፍት ጊዜያቸው አሰባስበው በማስተማር የተሻሉ ተወዳዳሪዎች በማድረግ፤
- > በአካባቢ ጥበቃ (በችግኝ ተከላካይ በአካባቢ ጸጻት)፤
- > በፀረ - ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እንቅስቃሴዎች በመሳተፍ (በማስተማር እና ለሕሙማን ድጋፍ በማድረግ)፤
- > በግል ጥያቄው፡- በግብርና፣ በምህንድስና፣ በሕክምና ወዘተ ባላቸው ዕውቀት በተቋማት ማገልገል፤

2. በቤተሰብ፡- የብዙ ነገሮች መሠረት ቤተሰብ መሆኑን የሥነ ልቦናና የሥነ ማህበረሰብ ምሁራን ያምኑ ቦታዎች። ቤተሰብ ልጆቹን በቅን አስተሳሰብና በበጎ ገለጻ (Positive thin king) ከትኩፍና ቀርቦ የማሳደግ ሐላፊነት አለበት። የቅን አስተሳሰብና የበጎ ገለጻ መገለጫ ከሆኑት ነገሮች አንዱ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ነው። ቤተሰብ ማለትም ወላጆች ለልጆች በጎ ነገርን በማድረግ የበጎ ድርጊት አርአያ መሆን ይጠበቅባቸዋል። ይህም ለበጎ ፈቃድ አገልግሎት ማደግ ከፍተኛ አስተዋፅዖ ይኖረዋል።

3. በጎብረተሰብ ደረጃ፡- መልካም ማህበረሰብ ሊፈጠርና ሊዳብር የሚችለው ሰዎች በበጎ ፈቃድ መተጋገፍና መረዳዳት ሲችሉ ነው። ከዚህ አንጻር በአንድ ሀገር ወይም ማኅበረሰብ ያሉ ተቋማት ማለትም ትምህርት ቤቶች፣ አብያተ ክርስቲያናት፣ የመንግሥት አስተዳደር መዋቅሮች፣ መገናኛ ቤቶችን እና ሌሎችም የበጎ ፈቃድ አገልግሎትን በማስተማር፣ በማስተባበር፣ በማቀናጀት፣ በማበረታታት በመፈጸም የበጎ አድራጎት ሥራ እንዲገለብት ጉልህ ሚና ሊጫወቱ ይችላሉ።

ሰ. ቤተ ክርስቲያንና የበጎ ፈቃድ አገልግሎት በመነሻችን ላይ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምንጭ ሃይማኖት እንደሆነ ተጠቅሞ ነበር። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን የእምነት አንድ ዋና አካል ሆኖ በበጎ ፈቃድ ብድራትን ባለመሻት ለተቸገሩ፣ ለተራቡ፣ ለተጠመኑ ለታረዙ፣ ለተጨነቁ በነጻ መረዳትን ከዚህ ቀደም ታደርገው እንደነበረው ልትቀጥላቸው ይገባል። አርአያ መሆንም ይጠበቅታል። ቤተ ክርስቲያን በረጅም

ታሪክ ለበጎ ፈቃድ አገልግሎት አርአያ የሚሆኑ ቅዱሳንና እመኛ የሆኑ መዋቅሮች አሏት። አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህልም፡-

1ኛ/ ስለ በጎ ፈቃድ አገልግሎት ለማስተማርም ይሁን አስተባብሮ በቅን ጅት ለማሠራት ከየትኛውም ተቋም በበለጠ ምእመናኛን በቅርብ የማግኘት አጋጣሚ አላት።

2ኛ/ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምሳሌ የሚሆኑ ገዢዎች፣ ሰንበቴ፣ ማኅበሮች ወዘተ በስፋት ይገኛሉ። እነዚህ የተቀደሱና ጠንካራ ትውፊቶች የተሻለ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ለመስጠት አመች ናቸው። በገጠሩ አካባቢ አንድ የማኅበር አባል ጉልበቱ ቢደክም፣ የማኅበሩ አባላት ተጋዝው ያርሱለታል። በቀጣይ ሥራዎችም ይረዱታል። ይህም ወንፈልን መሠረት ያደረገ ሳይሆን በበጎ ፈቃድ የሚደረግ ነው። ዛሬ የተለያዩ መንግሥታዊ ተቋማት እንኳ ይህንኑ የቤተ ክርስቲያን ሥራት እንደ ትልቅና ልዩ አጋጣሚ እየተጠቀሙበት ይገኛሉ። የዚህ ሀብት ባለቤት የሆነችው ቤተ ክርስቲያን ደግሞ የበለጠ ልትጠቀምበት ይገባል።

3ኛ/ በመቋቋምና በመጠናከር ላይ ያሉ በርካታ ሰንበት ት/ቤቶች በአገልጋይነትና በአባልነት የያዙት ግዙፍና ትኩስ ወጣት ኃይል በቤተ ክርስቲያንም ይሁን ከዚያ ውጭ በጣም ብዙ ሥራን በበጎ ፈቃድ ለመሥራት የሚያስችል ነው። በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ከሚገኙ ግቢ ጉባኤያት በየጊዜው እየተመረቁ የሚወጡትም የተሻለ ጥያቄ ዕውቀት፣ የተሻለ የወጣት አእምሮ የያዘ ዜጋን ያሰባሰበው ማኅበር ቅዱሳንም ለበጎ ፈቃድ አገልግሎት መጸበርና መስፋፋት ሚናውን አጠናክሮ መጠቀል ይኖርበታል።

4ኛ/ የካህናትና የምእመናን ግንኙነትም ሰዎችን በቀላሉ ለማግኘት፣ ለማስተማር፣ ለማስተባበር ከሚያስችሉ ነገሮች አንዱ ነው።

5ኛ/ ስለ በጎ ፈቃድ አገልግሎት ለማስተማር የሚያስችሉ ብቁ መጻሕፍት፣ የቅዱሳን ታሪክ፣ ከፍተኛ የሆነ የበጎ አድራጎትና የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምሳሌዎች ናቸው።

ከላይ የጠቀስናቸው ሁኔታዎች የበጎ ፈቃድ አገልግሎትን በቀጥታ ለማከናወን፣ ለማስተማርና ለማስተባበር ምቹ ሁኔታዎችን ይፈጥራሉ። በጠቅላላው የጥበብና የበጎ ነገር ሁሉ መገናኛ የሆነች የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በበጎ አድራጎት ሥራና በበጎ ፈቃድ አገልግሎት ምሳሌ መሆን ይጠበቅበታል። ለዚህም ስኬታማነት የተቀደሱ ክርስቲያኖች ትውፊቶቻቸውን ከወቅቱ ሁኔታ ጋር አገናዝቦ ምቹ ከባቢን በመፍጠር ልጆቻቸውን ማስተባበርና ማሳዘን ይኖርባቸዋል። አምላካችን እግዚአብሔር ለበጎ ፈቃድ አገልግሎት ሁሉ የምንተጋ ያድርገን። አሜን።

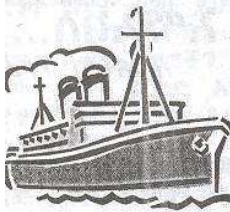
ወሰብሐት ለእግዚአብሔር

«ኮከብ እማእከለ...» /ከገጽ ፳፫ የዞረ/

እርሳቸውም፡- «እኔ ደመወዝ እንደማልሰጣችሁ ዐውቃለሁ። ግን ለልጅ ልጆቻችሁ ደመወዝ የሚኾን ሥራ ነው እየሠራኩ ያለኩት፤ ይህን በማለቱ እንደምትጠሉኝ እረዳለሁ። ነገር ግን ከጊዜ በኋላ ትወዳኛላችሁ» ይሉ ነበር። ...ወደ ገጠር ወጥተው፣ በግና ፍጥረት ለምን፣ እዚህ አምተተው እየሸጡና ወደ ገንዘብ እየለወጡ፣ አንድ ሰው ክህነት ሊቀበል ሲመጣ ቢያንስ ለአምስት ወይም ለዐሥር ቀን ሥራ እያሠሩ ነበር የሚሰጡት፤ ገም ብሎ ክህነት መቀበል የለም። በአከሱም የአውራጃዎ አስተዳዳሪ ሳሉ ክህነት ሊቀበል ወደ እርሳቸው የሄደ ወደ ሐሙስ ራ ሂዶ ለ10 ቀን የሰለጠኑ ምርት ላይ ለቤተ ክርስቲያን ይሠራል። የብፁዕ አቤት የሐንገስ ትልቁ መርሐቸው፡- «ሥራ፣ ጋብቻ፣ ቀርቦን» የሚል ነበር። ክህነት ሊቀበል ከየአውራጃው የሚመጣውን ሁሉ «በል። ወደ ከሦቴ ብርሃን ሂድና ለተወሰነ ቀን ድንጋይ በማመላለስ በረከት ተቀበል» ይሉታል። ታዲያ አንዳንዶች «እኛ ከዚያ ድረስ መጥተን፣ እንዴት እንዲህ ሥራ እንፈታለን?» እያሉ የማርገቸው ነበር።

ብፁዕነታቸው በብርቱ ድካም ከመንግሥት የተረከቡት 150000 ሜትር ካሬ ቦታ «ያንሰኛል» የሚል ክርክር ነበራቸው። ራዲዮቸውን በጥምና ስታስተውሉት ለሰሜን ኢትዮጵያ ትልቅ የትምህርት ማዕከል የኮነ አንድ ሁለገብ «የቤተ ክርስቲያን ተቋማት ደሴት» ለመፍጠር ነበር። በትንሹ እስከ 500.000 ሜትር ካሬ ቦታ ለማግኘት ይሹ ነበር። የሚመለከታቸው የበላይ አካላት ትምህርትን ለማስፋፋት የነበረው ግንዛቤና ትብብር አጥጋቢ አልነበረም። እንዲያውም ግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለ ሥላሴ፡- «እኛ ገናውቅ ይህን የሚያህል ሕንፃ እንዴት ሊሠራ ይችላል?» ማለታቸው ይነገራል። በትምህርት ቤቱ የሕንጻ ምረቃ ዕለት በሥፍራው የነበሩ ሰዎች እንደ ነገሩ፡- ጃንሆይ ሕንጻውን መቀው ወደ ግብግፍ ቦታ ሲሄዱ ብፁዕ አቤት የሐንገስ «አልገባም» አሉ። ምክንያታቸው ሲጠየቁ፡- እኔ ገጥሞ ባልኾን መነኩሴ ነኝ፤ ምንም ነገር አደርገልሁ ሳይሉኝ በመኪዳቸው ቅር ብሎኛል። ሁላችንም ላቤተ ክርስቲያን ልጆች ነን» ማለታችን ይነገራል።

ይቆያን

ይህ ዓምድ በሥርዓቱ ፍጥነትና በጥቃቱ ስፋት አሳሳቢ ደረጃ የደረሰውን ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በመከላከልና በመቆጣጠር ረገድ ማገበረ ቅዱሳን ከአክሽን ኤይድ ኢትዮጵያ ጋር በመተባበር የጀመረው ሰፊ ሥራ እካል ሆኖ ከዚህ እትም ጀምሮ የተከፈተ ነው። ማገበራችን ይህንን ሥራ ሲጀምር ከብዕራ ወቅት አሁን ዳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወእዉጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ባገኘው መልካም ፈቃድና መመሪያ መሠረት ሲሆን፤ አጠቃላይ የሥራ ሂደቱም በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የልማትና ክርስቲያናዊ ተራድአ ኮሚሽን የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መምሪያ ክትትል እንዲደረግበት ሆኖ ነው።

የጠባይ ለውጥ እንዴት?

ጸጋዬ ጥላሁን

3. ኤች. አይ. ቪ/ኤድስ ላይ በተናጠል ማተኮር

ሲተገበሩ የነበሩና በመተግበር ላይ ያሉ አብዛኛዎቹ እንቅስቃሴዎች የሚያተኩሩት በኤች. አይ. ቪ/ኤድስ ምንነት፣ በመተላለፊያ መንገዶች፣ በሽታው በሚያመጣው ችግር እና ተመሳሳይ ጉዳዮች ላይ ነው። በርግጥ እነዚህ ነገሮች አስፈላጊና ሁሉም ሰው ሊያውቃቸው የሚገቡ ናቸው። ሆኖም ግን የሚፈለገውን የጠባይ ለውጥ ለ ማምጣት የማይፈለገው ጠባይ /Undesired behaviour/ እና ከሚፈለገው ጠባይ /Desired behaviour/ ጋር የሚያገናኘውን መሠረታዊ የሆኑ አስተሳሰቦችንና አመለካከቶችን፣ የጥሩ ጠባይ መገለጫዎችን፣ ወደ ጥሩ ሥነ ምግባር የሚወስዱ እሴቶቻችንንና ማንነታችንን ለመፈተሽና ለመመርመር የሚያስችሉ ነጥቦችን በብቃት መጻጸስ ያስፈልጋል። አስፈላጊውን ለውጥ ለ ማምጣት እንቅፋት የሆኑትን ምክንያቶች ማጤንና ማወቅ ተገቢ ነው። ስለሆነም ሰው መንፈሳዊውም ሆነ ሥጋዊው ሕይወቱ በጠነከረ መሠረት ላይ የተገነባ፣ ራሱንና አገሩን ጠቃሚ፣ ራህይ ያለው ዜጋ እንዲሆን ማስቻል ዘላቂና አስተማማኝ በሆነ መልኩ የታሰበውን የጠባይ ለውጥ ለማምጣት ያስችላል።

ስለዚህ ከላይ የተጠቀሱትን ችግሮች በመቅረፍ የኤች. አይ. ቪ /ኤድስ ሥርዓትን ለመግታት ብሎም ለማጥፋት የሚሠሩ፣ መንግሥታዊም ሆነ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ሥራዎችን መሥራታቸው ብቻ ሳይሆን ያመጡት ውጤት ስለሆነ መታየት ያለበት ይህን ጉዳይ «የጠባይ ለውጥ ለምን አልመጣም?» የሚለውን ነገር ዳናጤንና ስልታችንን ልንፈትሽ ይገባል። ዕውቀት የጠባይ ለውጥ እስካልመጣ ድረስ ምንም አይፈይድም። ሰው የሚማረውን /ዕውቀቱን/ በሥራ ላይ ካልተረጎመው «የተማሪ /የተግባር/ ማይም» ይሉታል። ምንም ማንበብና መጻፍ የማይችል ነው። ስለዚህ ሰው ስለ ኤች. አይ. ቪ ኤድስ ያውቃል ይባላል። ዕውቆ ግን ዕውቀቱን ተግባራዊ ካደረገው ችግር አለ ማለት ነው፤ ይም

አልተማረም ማለት ነው። መማር ማለት እኮ የጠባይ ለውጥ ማምጣት ማለት ነው። (Learning is any relatively permanent change of behavior as a result of experience and learning.) ይሉታል። በመሆኑም ሰው የሚፈልገውን የጠባይ ለውጥ እንዲ ያመጣ ከላይ የተጠቀሱትን ችግሮች በመቅረፍ ሌሎችን መንገዶች በመጠ ቀም መሥራት ይኖርብናል። ከቀደምት ጀምሮ በዚህ ዙሪያ ሰዎች የጠባይ ለውጥ እንዲያመጡ ለማድረግ ጉልህ ድርሻ ያለው የምክክር አገልግሎት /Counseling service/ ለሰዎች መስጠት ነው።

የምክክር አገልግሎት /Counseling service/ የጠባይ ለውጥ ለማምጣት

የሰው ልጅ በዚህ ዓለም በሚኖርበት ጊዜ ብዙ የግልና ማኅበራዊ ችግሮች ይገጥሙታል። ዓይነቱና መጠኑ ይለያይ እንጂ ችግር የ ማይገጥመው ሰው የለም። በአያንዳንዱ የዕድገት ዘመናትን /Developmental stages/ በተፈጥሮአዊና አካባቢያዊ ምክንያቶች /Natural and environmental factors/ የተለያዩ ችግሮች ይገ ጥሙናል። አንዳንዱ ችግር ለመ ሠረታዊ ፍላጎቶች የሚያስፈልጉንን ነገሮች /ምግብ፣ መጠለያና ልብስ/ ማጣት ነው። አንዳንዱ ደግሞ ስለ ራ ሱ ደገንነትና የሰጠትና ማጣት ነው። ሌሎች ደግሞ ተገቢ ማኅበራዊ ግንኙነት ማድረግ ካለመቻል የሚመ ነጨ ብቸኝነትና የፍቅር ማጣት ችግሮች ናቸው። እንደዚሁም በአካ ላዊና ስሜታዊ ዕድገታችን ምክንያት የሚመጡበን ውስጣዊ ስሜቶች ናቸው። በተጨማሪም የምንፈልገውን ነገር ለማሳካት ስንሮጥ የሚገጥሙን እንቅፋቶች ናቸው። የችግር ዓይነቶች እጅግ ብዙ ናቸው። በአጠቃላይ ግን ማኅበራዊ፣ መንፈሳዊ /ሥነ ልቡናዊ/፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ችግሮች ብለን መክፈል እንችላለን።

እነዚህ ችግሮች ደግሞ በወቅ ቱ መፍትሔ ካላገኙ በሥራችን፣ በአገልግሎታችን፣ በትምህርታችን፣ በ

ማኅበራዊ ግንኙነታችን፣ በጤናችን በአጠቃላይ በሕይወታችን ላይ የከፋ ችግር ያስከትሉብናል።

በመሆኑም ለአያንዳንዱ ችግር መፍትሔ ለማግኘት ጉዳዩን ወይም ችግራችንን ተረድቶ መፍትሔ ይሰጠ ናል ለምንለው ሰው እናማክራለን። ሌሎች ምሥጢራዊ የሆኑትን ችግሮ ቻችንን ግን ለማንም ሳንናገር ተሸክመን እንዘራለን። እነዚህ ችግሮች ደግሞ ውለው አድረው ሌሎች ችግሮችን ይወልዳሉ። አንዱ ችግር ሌላውን እየወለደ እጅግ የተወሳሰበ ፈተና ይፈጠርብናል።

እነዚህን ችግሮች በተለይም የ ማኅበራዊና ሥነ ልቡናዊ ችግሮችን ለመቅረፍ ከብዙ ዓመታት ጀምሮ የተለያዩ የሞያ ዘርፎች የተለያዩ የመፍትሔ አሳቦችን ሲጠቀሙ ቆይ ተዋል። ከእነዚህም ውስጥ ብዙ ምሁራ ን ይጠቀሙት የነበረውና እየተጠ ቀሙበት ያለው የሞያ ዘርፍ የምክክር አገልግሎት /Counseling service/ ነው። ይህ ሞያ በሀገራችን ገና ከሁለት ዐሥርት ዓመታት በላይ ዕ ድሜ ባይኖረውም በአሁኑ ወቅት ግን በአገራችን ውስጥ እየበረከቱ ካሉት የተለያዩ ማኅበራዊና ሥነ ልቡናዊ ችግሮች ምክንያት አገልግሎት በመገ ፋፋት ላይ ይገኛል። የአገልግሎቱ ፈላጊዎች ብዙ እንደ ጠቀማቸውና በሚያገኙት አገልግሎት ምክንያት የጠባይ ለውጥ እንዳመጡ ከሚገ ቧቸው አስተያየቶችና ከሚያሳዩት ድርጊት አንጻር መገንዘብ ችለናል።

በጥሩ ሥነ ምግባር የታነጹ፣ ለሀገርና ለወገን የሚያስቡ፣ ራህይ ያላቸው፣ በራሳቸው የሚተማሙ፣ ሪ ሳቸውን የሚያውቁ፣ ራሳቸውን የማ ሆኑ፣ ለሥራ ተነሣሽነት ያላቸው፣ ፣ ማንኛውም ሱስ የጸዱ፣ በትዳራቸው፣ በኑሮአቸው፣ በሥራቸው ደስተኛ የሆነ ዜጎችን በአጠቃላይ እግዚአብሔር የሰጣቸውን ጸጋ በአገባቡ ተጠቅመው ለራሳቸው፣ ለወገናቸው፣ ለሀገራቸው ለቤተ ክርስቲያናቸው ትርጉም ያለው ሥራ እንዲሠሩ የምክክር አገልግሎት ድርሻ የጎላ ነው።

ምክክር /Counseling/ ምንድን ነው?

በርካታ የምክክር ዓይነቶች አሉ። ከእነዚህም ውስጥ አንዱ መንፈ ሳዊ የምክክር አገልግሎት /Pastor counseling service/ ነው። መንፈሳዊ

ሐመር- መስከረም/ጥቅምት ፲፱፻፺፭ ዓ.ም.

የምክክር አገልግሎት ማለት ቃለ እግዚአብሔርን መሠረት በማድረግ ሳይንሳዊ የምክክር ስልቶችን በመጠቀም ተመካካሪውን /Client/ መሆን የሚፈልገውን እንዲሆን ማገዝ ወይም ከአለበት ችግር እንዲላቀቅ መርዳት ማለት ነው። ለአሁኑ ግን ስለ አጠቃላይ የምክክር አገልግሎት ምንነት እና ያለን። የምክክር አገልግሎት ከሥነ ልቦና (Psychology) የተምህርት ዘርፎች አንዱ ነው። ሳይኮሎጂ ስለ ሰው ልጆችና እንስሳት ባሕርይ የሚያጠና የማገበራዊ ሳይንስ ክፍል ነው። ምክክር/Counseling/ ለሚለው ቃል የተለያዩ ትርጉሞች በተለያዩ የዘርፉ ባለሙያዎች ተሰጥተዋል። ስለሆነም የተወሰኑትን ብቻ አነሳሳለሁ። ምክክር ማለት የሰው ልጆች በዕለት ተዕለት ሕይወታቸው የሚገጥሟቸው የግልጽ ማገበራዊ ችግሮች ለመወጣት የሚያደርጉትን ትግል ፈር በማስያዝ ሁለንተናዊ የሆነ የሰብእና እና የጠባይ ለውጥ እንዲያመጡ ሳይንሳዊ የሆኑ መርሶችን በመጠቀም ሰዎች የበለጠ ውጤታማ እንዲሆኑ ማገዝ /መርዳት/ ማለት ነው። በተጨማሪም ምክክር /Counseling/ በአመካከሪው /Counselor/ እና በተመካከሪው /Client/ መካከል የሚደረግ ምሥጢራዊ ግንኙነት ነው። እንዲሁም ምክክር /Counseling/ ሂደት ሲሆን በዚህ ሂደት ውስጥ አመካከሪው /Counselor/ ሥነ ልቦናዊ ሁኔታዎችን በማመቻቸት አገልግሎት ፈላጊውን /Client/ መለወጥ የሚችልበት፣ ውሳኔዎችን ለመወሰን፣ ችግሮችን ለመፍታት እንዲችልና ላላፊነት የሚሰጠው ራሱን የቻለ የተሻለ ሰውና የተሻለ የኅብረተሰቡ አካል እንዲሆን የሚያግዝ ሞያዊ ግንኙነት ነው።

ከላይ የተሰጡትን ትርጉሞች ስናይ የምክክር አገልግሎት፦ አገልግሎት ፈላጊውን /Client/ ዓላማ እንዲኖረው፣ እግዚአብሔር የሰጠውን የራሱን ዕምቅ ችሎታ እንዲያዳብር፣ ጠንካራና ደካማ ጎኑን እንዲያውቅ፣ መወሰን እንዲችል እና ለችግሩ ራሱ መፍትሔ ፈላጊ /አመንጭ/ እንዲሆን ማስቻል /ማገዝ/ ነው።

የምክክር አገልግሎት የተመካከሪውን /Client/ ችግር መሸከም ሳይሆን አገልግሎት ሰጪው ወይም አመካከሪው /Counselor/ የተመካከሪውን /Client/ ችግር ከነመንሥሌው አጣርቶና ተረድቶ ራሱ ችግሩን ለመፍታት ውሳኔ ሳይ እንዲደርስ ማድረግ ነው። በዚህ ወቅትም አመካከሪውና ተመካከሪው በጋራ በመሆን ለችግሩ ወይም ተመካከሪው /Client/ ለሚፈለገው ነገር የተለያዩ

የመፍትሔ አቅጣጫዎችን ያመነጫሉ። አብዛኛውን ጊዜ በችግሩ ውስጥ ያሉ ሰዎች የሚያዳግታቸው ችግራቸውን ለማቃለል ራሳቸው ምን ማድረግ እንዳለባቸው ማወቁ ሳይ ነው። በመሆኑም በምክክር አገልግሎት ውስጥ የአመካከሪው /Counselor/ ዋና ድርሻ ተመካከሪው ወይም አገልግሎት ፈላጊው /Client/ የራሱን ችሎታና አቅም እንዲረዳ፣ የችግሩን መንሥሌ እንዲለይ ማድረግና የመፍትሔ ሐሳቦችን እንዲያመነጭ፣ መፍትሔዎችን ተግባራዊ ለማድረግ ቁርጠኛ እንዲሆን ማድረግ ነው። በዚህ አገልግሎት ውስጥ ምንጊዜም ትኩረት መስጠት ያለበት አመካከሪው በተመካከሪው ላይ ውሳኔ መስጠት ሳይሆን ለችግሩ መፍትሔዎችን በጋራ በመፈለግ ራሱ የችግሩ ባለቤት እንዲወስን ሁኔታዎችን ማመቻቸትና መርዳት ነው። አመካከሪው የተለያዩ የመፍትሔ /አማራጭ/ መንገዶችን መጠቀም ይኖርበታል።

አንድ ሰው ከውሳኔ ላይ እንዲደርስ ማገዝና ስለ ሰውየው መወሰን በጣም የተለያዩ መሆናቸውን መረዳትና ለይቶ ማወቅ ለምክክር አገልግሎት ሰጪዎች /Counselors/ ሁሉ በጣም ጠቃሚና ወሳኝ ነው።

በአጠቃላይ በምክክር አገልግሎት ተግባርን ውጤታማ ሊያደርገው የሚችለው አገልግሎት ፈላጊው ወይም ተመካከሪው ያለውን ጠንካራና ደካማ ጎኑን የበለጠ እንዲያውቅ በማድረግ ጠንካራ ጎኑን የበለጠ እንዲያጠናክርና ደካማ ጎኑን ደግሞ በሂደት እንዲያሻሽል እንዲሁም ለችግሩ መፍትሔ የመሻትና የመፈለግ ሐሳቡ ከፍ እያለ የመምጣቱ ጉዳይ ነው። ስለዚህ የአገልግሎት ሰጪውና የአገልግሎት ፈላጊው ግንኙነት ማተኮር ያለበት አገልግሎት ፈላጊው ወይም ተመካከሪው /Client/ ራሱን እንዲያውቅ ማድረግ ሳይ ነው። ሰው ራሱን ካወቀ የሚያስባቸውን ነገሮችና በሌሎች የሚነገሩትን ነገሮች ተግባራዊ ለማድረግ ቆራጥ ይሆናል። ለምን ቢባል እያንዳንዱን ነገር የሚሠራውና የሚያስበው ከአለው አቅምና ችሎታ ጋር ነው። በመሆኑም ነው አንዳንድ የዘርፉ ባለሙያዎች ምክክር /Counseling/ የራሱን ማንነት (እኔ ማን ነኝ? ጠንካራ ጎኔ፣ ራሴ የምፈጥራቸው ችግሮች፣ በሌሎች የሚፈጠሩብኝ ችግሮች ምን ምን ናቸው? ፈተናን /ችግርን/ የመቋቋም ልምድና አቅሚ፣ ራእዬ፣ ፍላጎቴ እስከ ምን ድረስ

ነው? ወዘተ.. የሚሉትን ለማሳየትና ለማወቅ የሚያስችል ሞያዊ ግንኙነት ነው የሚሉት። እንግዲህ ስለ ምክክር አገልግሎት በመጠኑም ቢሆን አይተናል። ቁም ነገሩ ተመካከሪው በአገልግሎቱ ተጠቅሞ ተገቢ የሆነ የጠባይ ለውጥ ማምጣቱ ነው። በተለይም ውጤታማ የሆነ የምክክር አገልግሎት ከተሰጠ ተመካከሪው ለውጥ ሊያመጣ ይችላል። ተገቢ የሆኑ የጠባይ ለውጥ ከምንላቸው ጥቂቶቹ፦

- የተለያዩ የፈተና መቋቋሚያ ዘዴዎችን ማዳበር /ጾም፣ ጸሎት፣ ስግደት/
 - በተለያዩ መንፈሳዊ አገልግሎቶች መሳተፍ
 - በዓላማ መጓዝ
 - ስለ ሌሎች ማሰብ
 - አለመጨነቅ
 - ተስፋ አለመቀረጥ
 - ምሥጢራት ቤተ ክርስቲያንን መፈጸም /በንስሐ፣ በምክረ ካህን በፊቃደ ካህን መወሰን፣ ቅዱስ ሥጋውን ክቡር ደሙን መቀበል/
 - ሕይወትን በተረጋጋ መልኩ መምራት /ስሜታዊ አለመሆን/
 - ራስን አለማግለል
 - ለችግሮች /ለፈተናዎች/ በቀላሉ አለመረታት
- እና የመሳሰሉት ለውጦች ከአንድ ተመካከሪ አገልግሎቱን ከአገኘ በኋላ ይጠበቃል። ስለ አጠቃላይ የምክክር አገልግሎት በአጭሩ ይህን ሲመስል ስለ መንፈሳዊ የምክክር አገልግሎት (pastoral counseling) ደግሞ በሚቀጥለው እትም በዝርዝር ለማየት እንሞክራለን።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር

ስንት ይሆን ኪሎቶ?

በኑሮ መስመር ላይ በሕይወት ጉዳዩ ጉዳዩ ከሆነ ውኃ አልባ ደመና ፍቅር ካልቋጠርኩኝ በልሴ ስልቻ ዘንግቼ ከወጣሁ የምግባር እንጉቻ ተስተካክሎ ብቆም ልብስና ሥጋዬ በነፍሱ ሚዛን ላይ ስንት ይሆን ኪሎቶ?

ተክለ ጽዮን ዘፈ/ሀቅ/ጊዮርጊስ

እያንዳንዱ ፍጥረት የራሱ የሆነ ተፈጥሮአዊ የአስተዳደር ሃይት ሂደት አለው። ተከሎች እንደየዘራቸው ተዘርተው የሚበቅሉበት፣ በቅለውም የሚያድጉበትና ፍሬ የሚያፈሩበት የተወሰነ ጊዜ አላቸው። የሰውም ሕይወት አካላዊም ሆነ መንፈሳዊ ዕድገቱ እንዲሁ ሂደታዊ እንጂ በአንድ ጊዜ የሚፈጸም ቅጽበታዊ አይደለም።

ሌሎችም ነገር አብነትና አርአያ የሆነን ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። የባሕርይ አምላክ ሲሆን ከቅድስት ድንግል እመቤታችን በነሳውሥጋ ሰው ሲሆን የሰውን ሥነ ሕይወታዊ ሂደት (ሕገ ጠባይዐዊ) በሙሉ ጠብቆ አልፎ፣ እንደ ማንኛውም ሰው ዘጠኝ ወር በማገገጥ መኖርን እንዲሁም በየጥቂቱ ማደግን ፈጽሞአል። አምላክ ነገር ዕለቱን ተወልጆ ዕለቱን ልደግ አላለም። «ኢየሱስም ደግሞ በጥበብና በቁመት በሞገስም በእግዚአብሔርና በሰው ፊት ያድግ ነበር።» ሉቃ. 2፡52። ኢየሱስ ክርስቶስ «በጥበብ ያድግ» ነበር ማለቱ እርሱ የባሕርይ አምላክ የጥበብ ባለቤት ሲሆን ነገር ግን ለእኛ መምህራን ነውና በሁሉም ነገር በተለይም በመንፈሳዊ ጥበብ ማደግ የሚገባው ቀስ በቀስና በሂደት መሆኑን በተግባር ሲያስተምረን ነው። «ክርስቶስም ደግሞ ፍለጋውን ትክክለኛ ዘንድ ምሳሌ ትቶላችኋል» እንዳለ ቅዱስ ጴጥሮስ። 1ጴጥ. 2፡21።

በመንፈሳዊ ሕይወት ዳተኝነት የማያስፈልግ እንደሆነ ሐዋርያው ሲናገር እንዲህ ይላል። «በእምነትና በትዕግሥት የተሰፋውን ቃል የሚወርሱትን እንድትመሰሉ እንጂ ዳተኞች እንዳትሆኑ ተስፋ እስኪሞላ ድረስ እያንዳንዳችሁ ያን ትጋት እስከ መጨረሻ እንድታሳዩ እንመኛለን።» ዕብ. 6፡12። ነገር ግን ዳተኝነት ብቻ ሳይሆን ከመጠን ያለፈ ፍጥነትም እንዲሁ አላስፈላጊ ነው። አንድን ሰው ካሰበው ለመድረስ እንዳይችል የሚያደርገው ዳተኝነት ብቻ ሳይሆን ከመጠን ያለፈ ፍጥነት (ችኩልነት) ነው። እንዲያውም ዳተኛ ቢሆንም ጉዞውን እስካላቋረጠ ድረስ ብዙ ጊዜም ቢሆን ወስዶ ካሰበው መድረስ ይችል ይሆናል። «ሳያቋርጥ የሚጓዝ ቢዘገይም ያሸንፋል» (slow and steady wins the race) የሚባለው ለዚህ ነው። በጣም የፈጠነ አካሄድ ግን የማሰናከልና ጠልፎ የመጣል ዕድሉ የሰፋ ነው። አንድ ሰው በመከናወን ሲሄድ ሹፊና በጣም በከፍተኛ ፍጥነት ያሸከረከር ነበር። ይህን ጊዜ ሰውዬው «እባክህ ቸኩዬአለሁና ቀስ በል» አሉ ይባላል። ለዚህ ነው ዳተኞች

እንዳይሆኑ የመከረው ሐዋርያ መልሶ ደግሞ።-«በፊታችን ያለውን ፍጫ በትዕግሥት እንጥ» ያለው። ዕብ.12፡2። ጌታችን በተግባር እንዳስተማረን መንፈሳዊ ሕይወት በትንሹ ተጀምሮ ከዚያም ቀስ በቀስ እያደገና እየጠነከረ የሚሄድ እንጂ በአንድ ጊዜ ተጀምሮ በቅጽበት ፍጹም የሚሆንበት አይደለም። ቅዱሳን ሐዋርያትን ከተለያዩ ሁኔታና ሕይወት ክጠራቸው በኋላ ወዲያውኑ ዕለቱን ወደ ፍጹምነት ደረጃ አልደረሱም። ብዙ ድክመቶች ነበሩቸው። እርሱ ስለ ሰማያዊ መንግሥት ሲነግራቸው ስለ ምድራዊ መንግሥት የሚጠይቁበት ጊዜ ነበር። የሚነግራቸውን ባለግስተዋላቸው፣ ለእርሱ የቀ

(ፐሮጀክት) ወዲያውኑ እንደ ጀመሩ አካሄዳቸው ሁሉ የጥድፈያና የችኩላይሆናል። ሰውነቱ ጸምን በሚገባ ሳይለማመድ እስከ ማታ ድረስ በመጸም ይጀምራል። «የክርስቶስ ክቡር ደም በፈሰሰበት ምድር በጫማ አልሄድም» እስከ ማለት ይደርሳል። ይህን ዓለም በሙሉ የመጸየፍና የምናኔ ነገር ብቻ ይታሰባል። ሌሎች ሰዎች ኃጢአተኞችና ደካሞች ሆነው ይታዩታሉ። አንዳንዶች ሥራቸውን እስከ መተው ደርሰው በየገዳ ማት መዘርን ብቻ ሥራዬ ብለው ይይዛሉ። በአጠቃላይ ነገሮችን ሁሉ እንዳይሆን እንዳይሆን አድርገው ይይዟቸዋል። በየቦታው በመዘር ብቻ በረከትና ጽድቅ የሚገኝ ይመስለዋል። ከትምህርት

በየጥቂቱ ማደግ

ዲ/ን ያረጋል አበጋዝ ነግረ ተማሪ

ቤት ወደ ትምህርት ቤት እየተዘዋወረ መምህር ሲያማርጥና የተመቸ ሁኔታን ሲፈልግ አንድ ቁም ነገር ሳይማር ጊዜውን የሚያጠፋውን ተማሪ አበው ይሉታል። ዛፍ እንኳ ፍሬ

ነና የተቆረቆሩ መስሎአቸው እሳት ከሰ የሚያፈራራው ከተተከለበት ቦታ ሲኖር ማይ ወርዶ እርሱን ያልተቀበሉትን ነው። ነገር ግን በየጊዜው እየተነቀለ ሰዎች እንዲያጠፋቸው በመጠየቃቸው፣ የሚተከል ከሆነ ወይ ይደርቃል። ስለ ሞቱና መከራው ሲነግራቸው ባይደርቅ እንኳ ፍሬ ማፍራት «አትሙትብን» በማለታቸው። ስለ አይችልም። ጊዜውን በከረት ብቻ የሚ እምነት ማነስ ሁሉ ብዙ ጊዜ ተገሥ ጨርሰ ሰውም ፍሬ ማፍራት አይቻ ደቀል። እነርሱም ከዚህ የተነሣ «ጌታ ለውም። በ.ያፈራም እንኳ በአንድ ቀን ሆይ። እምነት ጨምርልን» እስከ በቅሳ በአንድ ቀን አብባ በአንድ ቀን ማለት ደርሰዋል። ጌታችንም ብዙ ጊዜ ታፈራለች እንደምትባለው ዕፁ ከንቱ። ይገሥ ጻቸውና ስሕተታቸውን እንዲ ፍሬው ምትሐታዊ ይሆንና ከመታየቱ ያስተካክሉ በአባትነቱ ይመክራቸው ወዲያውኑ ይረግፋል። በእንዲህ ያለ ሕ ነበር፤ ሦስት ዓመት ከእርሱ ጋር ይወት የሚጓዙ ሰዎች የማይመች አካሄድ ከዋለበት እየዋሉ ካደረሰበት እያደሩ ውስጥ ይወድቃሉ። ይህ ዓይነት ሕይወት በቃልም በተግባርም ተምረው እንኳ ፍ ብዙ ችግሮችን ሊያስከትል የሚችል ጹማን መሆን አልቻሉም ነበር። አስቸጋሪ አካሄድ ነው። ከእነዚህም ውስጥ ጌታችን በሰማቸው ተስፋ መሠረት የተወሰኑትን እንመልከት።

መንፈስ ቅዱስን ሲቀበሉ ነበር ፍጹማን 1. በሌሎች ላይ መፍረድና የሆ ኑት። እንዲሁ ሐዋርያት በእንዲ መንቀፍ - እርሱ ብቻ በትክክለኛው ህ ዓይነት ሂደትና ውጥ ውረድ ውስጥ ክርስቲያናዊ ሕይወት እየተጓዘ እንዳለና ያለፉ ከሆነ ወደ ፍጹምነት ደረጃ ሌሎች ግን ሕይወታቸው የላለና መንፈ መድረስ በአንድ በኩል በራስ ጥረት ሳይነሱት ችላ ያሉ መስሎ ይታዩዋል። በዋናነትም በእግዚአብሔር ቸርነት፣ በ ለቤተ ክርስቲያን የሚያሰብ፣ የሚቆረቆር ሂደትና ቀስ በቀስ እንጂ በአንድ ጊዜ እና የአባቶችን ፈለግ የሚከተል እርሱ በቅጽበት የሚሆን ነገር አይደለም ብቻ እንደሆነ ያስባል። እንደ እርሱ ነገሮችን ጥድፍድፍ አድርገው ከመጠን

በክርስትና የሕይወት ጉዞ ውስጥ አሳልፈው ያልያዙትን ሁሉ በተጋድሎም የሕይወትን አካሄድ፣ ስልትና ዘዴ በብቃትም ከእርሱ በታች ሆነው ስለ ማወቅ በጣም ወሳኝ ነው። የጉዞውን ሚታዩት በልብናው ይኮንናቸዋል። አባቶ ርዝመትና ጠባይ እንዲሁም በሂደቱ ችም መንፈሳዊነት ቀስ በቀስና በሂደት ውስጥ ያሉና ሊገጥሙ የሚችሉ ነገር እንደሆነ ሲነግሩት ጠላይ እነርሱምኮ ችን አስቀድሞ ሳያውቁ የሚጀመር ጉዞ ትተውታል፤ የዚህ ዘመን ነገር ምን ዋጋ መሰናክሎች ሲገጥሙት የመውደቅ ዕ አለው!» ይላል። ይህ ደግሞ ምክረ ድሉ የሰፋ ነው። ከዚህም አንዱ የአካ አበውን እንዳይጠይቅ፣ ቢነገሩትም እንዳ ሄድን ፍጥነት መወሰን ነው። ይሰማ ያደርገዋል። በሌሎች ላይ ጣቱን አንዳንዶች ክርስትና በተወሰነ ጊዜ ተ መቀሰሩም ቀናዲነት ይመስለውና ይህንኑ ሠርቶ ማለት እንዳለበት የሥራ ዐቅድ

በማጠናከር ይገፋታል። ወደ ውጭ ማየትን ባባዛ መጠን ራሱን መመርመር እየከበደ ውና እየዘነጋው ስለሚሄድ ራሱን እየረሳ ይሄዳል። በዚህም ላይውቀው ውስጥ ውስጡን እየተሸረሸረ ይዳከማል።

ጌታችን ሐዋርያትን «የሚገድ ላችሁ ሁሉ እግዚአብሔርን እንደ ሚያገለግል የሚመስልበት ጊዜ ይመ ጣል» እንዳላቸው ሌሎችን መንቀፍንና መተቸትን ሥራዬ ብለው እግዚአብሔ ርን እንደሚያስደስት አገልግሎት አድር ገው የሚይዙ አሉ። ይህ ማለት ስሕተት የሆነውን ስሕተት ነው ብሎ መናገርና ጥፋት ሲፈጸም መቃወም ጥፋት አይገባም ማለት አይደለም። ነገር ግን ሁሉም ነገር በአገባብ ሊሆን ይገባል። ደግሞም በመንቀፍና በመተ ቸት ብቻ ችግር አይፈታም፤ ለውጥም አይመጣም። አንድ ፈላስፋ «ሺሕ ጊዜ ጨለማን ከማውገዝ አንድ ሻማ ማብራት ይበልጣል» እንዳለ የሚችሉትን የራስን አስተዋዕዮ በማድረግ እንጂ በሌሎች ስሕተትና ድካም በማዘንና ያንን በመተቸት ብቻ ምንም ነገር አይገኝም፤ ሌላም ፈላስፋ «በጨኸት ቢሆን አህያ በቀን ብዙ ቤት በሠራች ነበር።» ብሏል።

ችግሮች እንዲፈቱና እንዲወገዱ እግዚአብሔርን በጸሎት መጠየቅ እንዲሁም የራስን አስተዋዕዮ ማድረግ እንጂ የራስን ሕይወት ሳያስተካክሉ በሌሎች ላይ በመፍረድ የሚገለጹ መንፈሳዊ ቅንፋት የለም። እንዲሁም ያሉትን እግዚአብሔር በነቢዩ በጻዊት አፍ በሚከተለው ቃል ይገሥጻቸዋል ፡- «ኃጢአተኛውን ግን እግዚአብሔር አለው፡- ለምን አንተ ሕይወት ትናገራለህ? ኪዳኔንም በአፍህ ለምን ትወስዳለህ? አንተ ተግዛጺን ጠላሁ ቃሉኛንም ወደ ኋላ ጣልህ። ሌባውንም ባየህ ጊዜ ከእርሱ ጋር ትሮጥ ነበር፤ እድል ፈንታህንም ከአመንዘሮች ጋር አደረግህ። አፍህ ከፋትን አበዙ፤ አንደበትህም ሽንገላን ተበተብ። ተቀምጦህ ወንድምህን አማኸው» መዝ. 49፡16-20።

2. ባዕድ ነገሮችን ማምጣት - ያወቀና የበቃ እየመሰለው የሌለና እንግዳ የሆነ ነገርን ያመጣል። «ከቀደሙት ያገኘው ነው» በሚል ማስመሰያ ማን እንደ ሠራውና እንደ ደነገገው የማይታወቅ ለእርሱ ግን ጥሩ የሚመስለውን «ሕግና ሥርዓት» ለማምጣት ይሞክራል። ይህን ከግብዝነትና ከአጋንንት ማታል የተነሣ የሚያደርገውንም ለቤተ ክርስቲያን ጠቃሚ ነው ብሎ ያስባል። ይህም ሲያድግና ሲካሄድ ወደ ለየለት የሃይማኖት ሕጻን ሊያመራ ይችላል። ቅዱስ ጳውሎስ ልጁን ጢሞቴዎስን ሲመክረው እንዲህ ያለው ለዚህ ነው፡- «መንፈስ ግን በግልጥ በኋለኞች ዘመን እንዳንዶች የሚያስቱ መናፍስትንና በውሸተኞች ግብዝነት የተሰጠውን የአጋንንትን ትምህርት እያደመጡ ሃይማኖትን ይከፋሉ፤ ይላል።

በገዛ ኅሊናቸው እንደሚቃጠሉ ደንዝ ዘው እነዚህ ውሸተኞች መጋባትን ይከለክላሉ፤ አምነውም እውነትን የሚያውቁ ከምስጋና ጋር ይቀበሉ ዘንድ እግዚአብሔር ከፈጠረው መብል እንዲርቁ ያገዛሉ። እግዚአብሔር የፈጠረው ሁሉ መልካም ነውና ከምስጋናም ጋር ቢቀበሉት የሚጣል ምንም የለም፤ በእግዚአብሔር ቃልና በጸሎት የተቀደሰ ነውና።» 1ጢሞ. 4፡1-5።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የመንፈስ ልጁን ጢሞቴዎስን እንዳስጠነቀቀው ያወቀና የበቁ እየመሰላቸው በንጽሕና ሰበብ እግዚአብሔር ያከበረውን ጋብቻ የሚያቃልሉና የሚከለክሉ፤ በትኩርምት ሰበብ ደግሞ እግዚአብሔር ከፈጠረው ፍጥረት ሰው ልማድ ካልከለከለው በስተቀር ያልተከለከለውን፤ «እግዚአብሔር ያደረገውን ሁሉ አየ፤ እነሆም እጅግ መልካም ነበረ» ዘፍ.1፡31፤ እንዲሁም «ሕይወት ያለው ተንቀሳቃሽ ሁሉ መብል ይሁናችሁ፡- ሁሉን እንደለመለመ ቡቃያ ሰጠኝኝሁ» ዘፍ. 9፡3፤ ያለውን ቃል በመተውና በመርገጥ ከሥነ ፍጥረት መካከል ርኩስ እንዳለ የሚያስተምሩ መናፍቃን ተነሡ። ያን ጊዜም ሆነ ዛሬ ዐውቀውትም ሆነ ሳያውቁት የእነርሱን ሐሳብ የሚያራምዱ አሉ። ይህን ሁሉ ከመጠን ማለፍ የሚያመጣው ችግር ነው። የቤተ ክርስቲያን አባቶች በዚህ ጉዳይ ላይ ያለውን ትክክለኛ ትምህርት ሲነግሯቸው አልሰማም ብለው የራሳቸውን ፍልስፍና ሲያራምዱ ፍረዋል። አርዮስም ወደዚያ ታላቅ የክሕደት ገደል ውስጥ የገባው እርሱ ብቻ ትክክል የሆነ ስለመሰለውና በተለይም የተለያዩ አባቶች ሲነገሩት ስላልሰማ ነው።

ጌታችንም ጸሐፊትና ፈሪሳውያንን ይነቅፍ ከነበረበት ምክንያት አንዱ ባዕድ ትምህርቶችን በማስተማራቸው ነበር። «ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከበረኛል፡- ልቡ ግን ከእኔ በጣም የራቀ ነው፤ የሰውም ሥርዓት የሆነ ትምህርት እያስተማሩ በከንቱ ያመልኩኛል» ብሎ በነቢዩ አሳይያስ የተነገረውን ትንቢት ጠቅሶ ነቀፋቸው። ማቴ.15፡7-9። እነርሱ በታዘዘው አምላካዊ ሕግ ላይ የራሳቸውን ልማድና ወጋወግ ጨምረውበት ነበር። ጌታችንም የነቀፈው ይህን ከንቱ የሆነ የረበናት ወግና ሥርዓት ነው። ክርስቶስን ለመቀበልና በእርሱ ለማመን ዕንቅፋት የሆነባቸው አንዱም ይህ ነበር። ጌታችን፡- «እናንተስ ስለ ወጋችሁ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ስለ ምን ትተላለፋላችሁ?» (ማቴ.15፡3) ያላቸው ለዚህ ነው። ከእግዚአብሔር ትእዛዝ ይልቅ ራራሳቸው ለፈጠሯቸው ወጎች ቅድሚያና ከፍ ያለ ክብደት ይሰጡ ነበር። ጌታችን ግን ይህን የፈጠራ ወግ ስላላከበረ፤ አለማክበር ብቻ ሳይሆን ስሕተት መሆኑን በግልጥ ስለነገራቸው ጠላት አደረጉት። «ግለም እኔ ሥራው ከፋ መሆኑን ለመሰክርበታሁና እኔን ይጠላኛል።» ያለው ለዚህ ነው። ዮሐ. 7፡7።

ቅዱስ ጳውሎስም አይሁድ የጽድቅ ሕግ ተሰጥቶላቸው ሳለ ወደ ጽድቅ

አለመድረሳቸውን «እስራኤል ግን የጽድቅን ሕግ እየተከተሉ ወደ ሕግ አልደረሱም» ብሎ ከገለጸ በኋላ ለምን ወደ ጽድቅ እንዳልደረሱ ሲያስረዳ ደግሞ፡- «የእግዚአብሔርን ጽድቅ ሳያውቁ የራሳቸውን ጽድቅ ሊያቆሙ ሲፈልጉ ለእግዚአብሔር ጽድቅ አልተገዙም።» አለ። ሮሜ 9 ፡ 31፤ 10 ፡ 3።

ማንኛውም ነገር ሥርዓትም ይሁን ትውፊት ተቀባይነት የሚኖረው የመሠረተ እምነት (ደግማ) ማዕከል ከሆነው ከነገረ ድንገት ጋር እስካልተጣላ ድረስ ብቻ ነው። የማንኛውም ነገር መለኪያና መመዘኛም ይህ ነው። በመሠረተ እምነት ላይ ችግር የማያመጣ ነገር አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ያውም በቅዱስ ሲኖዶስ ሊጨመር ይችላል ይሆናል። ከዚህ ውጭ ግን ምንም ዓይነት ስም ቢሰጠውና ብዙ ዘመን ቢያስቆጥር ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን እንዲህ ያለ ነገር አትቀበልም። በባዕድ ነገሮች ቤተ ክርስቲያን እንዳትታወክ ዋናው ነገር መጀመሪያ የቤተ ክርስቲያንን መሠረተ እምነት ከምንጨፍ ከመጽሐፍ ቅዱስና ከመምህራን በሚገባ መማር ነው። ሆኖም ግን ይህንን ሳይማር ያልፈ ሰው በጆሮ ጠገብ የሰማውን፤ በልማድ የያዘውንና የመሰለውን እየተናገረና አስተምራለሁ እያለ መምህራንም ሲነገሩት እንዳይሰማ የራሱን አእምሮ በዐውቃለሁ ባይነት ዘግቶ ያልተማረውንና ቤተ ክርስቲያን የማትለውን «ቤተ ክርስቲያን እንዲህ ትላለች» እያለ የራራሱን ተከታዮች እያፈራራ ከቤተ ክርስቲያን ጋር በስም እንጂ በተግባር እያለያያቸው ይሄ ዳል። ሐዋርያው «የአይሁድን ተረትና ከእውነት ፈቅቅ የሚሉትን ሰዎች ትእዛዝ ሳያጸምጡ በሃይማኖት ጠናኞች እንዲሆኑ በብርቱ ውቀላቸው» ያለው ለዚህ ነው። ቲቶ 1፡14። ከዚህ ሁሉ ለመዳን ጊዜ ወስዶ የቅድስት ቤተ ክርስቲያን የእምነት ምንጭ የሆኑትን ብሎ የትንና ሐዲሳትን እንዲሁም የቅዱሳን ሊቃውንት የእነ ቅዱስ ዮሐንስ አፈ ወርቅን፤ ቅዱስ አትናቴምስን፤ ቅዱስ ቴርሎስን፤ ባስላዮስን፤ ጎርጎርጎስንና የመሳሰሉትን ማጥናትና መማር ይጠቅማል። ይገባልም።

3. በሌሎች ላይ ሽኩቻ መጫን - እነርሱ ሳይዘልቁት መሸከም የጀመሩትን ከባድ ሽኩቻ ሌሎችም እንደነርሱ ተሸከመው እንዲንገዳገዱና እንዲወድቁ ለማድረግ ይፈልጋሉ። አንዳንዶች ገና ጸም እንደ ጀመሩ የጽጌ ጸምን «ዐዋጅ ጸም ነው፤ ለምን ከዐዋጅ ጸም አልገባም? የቀደሙ አባቶች ተሳስተዋል» እስከ ማለት ይደርሳሉ። ሰዎች ወደ ቤተ ክርስቲያ ሲገቡ ገና ከሩቁ ጫማቸውን እንዲያወልቁ ዐዋጅ ነጋሪ ይሆናሉ። ወደ ቤተ ክርስቲያን አስገቢና አስወጪ በረኛ /ዐጻጭ ጥገት/ አድርገው ይሾማሉ። ከሽ ባለ ቁጥር

«ሥርዓት ተፋለሰ» እያሉ በፀጥታና በተመስጠ ሊከታተሉት በሚገባው ሥርዓት ቅዳሴ ውስጥ ጸብና ክርክር የሚፈጥሩ አሉ። ራሳቸው ሰዓት ወሰነው እስከዚህ ሰዓት ድረስ ያልጸሙ። ጸሎት ዋጋ የለውም። ይላሉ። በካህናት ሥልጣንና የቀኖና አስተያየት እየተገቡ ሊሰጥ ስለሚገባው የቀኖና ክብደት ይኖራሉ። አባቶች ካህናት የተነሳሁ ውን ሕይወትና ልዩ ልዩ ሁኔታዎችን አገናዝበው ቀለል ያለ ቀኖና ሲሰጡ በሥርዓት አኖራሽነትና በግዴላሽነት ይከሳሉ። «ዛሬ ምን እውነተኛ ካህን አለ?» እያሉ ያዝናሉ። ሌላም ብዙ ብዙ ያለ የሌለ ነገር ሁሉ ለመጫን ይሞክራሉ።

የሚያሳዝነው ግን ከሩቁ ጫማ ሲ ያስወልቁ የነበሩ ያን ሁሉ እንደ ማያዋጣ አይተውት እንደገና ወደ ሌላ ጽንፍ ሂደው ከነጫማ ቤተ መቅደስ ይገባ እስከ ማለት የደረሱ አሉ። ስለ ስምንት «የዐዋጅ አጽዋማት» ሲናገሩ ከነበሩት የጌታን ጸም እንኳ መጸም የከበዳቸው አሉ። ሌላም ብዙ ሰው ሠራ ሽ ነገር ሲያስተምሩ የነበሩ ነቢዩ ጻዊት፡- «በአምጣኝ ብርሃና ከማህ ጽልመታ፤ ጨለማዋ በብርሃኗ መጠን ነው» እንዳለው ጭልጥ ብለው በሌላ ጽንፍ የሚዘሩ ብዙዎች ናቸው። ሌሎችም እነርሱ በጊዜ ሂደት ተምረውና ተመክረው ቢመለሱ እንኳ እነርሱ ያስተማሯቸው እንደ እነርሱ በዙሪያ መንገድ ደክመው እስከመለሱ ድረስ ራሳቸውንና ሌላውንም ሲያውኩ ይኖራሉ። በዚህም በቤተ ክርስቲያን መተሳ ሰብና መደማመጥ እንዳይኖር፣ ፍቅር እንዲጠፋ፣ መለያየት እንዲሰፋፋ ዋና ሠራተኞች ይሆናሉ። ወደ ቤተ ክርስ ቲያን የሚሄዱት ተምረው ራሳቸውን ለ ማስተካከልና ሕይወታቸውን ለመለወጥ ሳይሆን ከራሳቸው አስተሳሰብና ፍላጎት ጋር ብቻ የሚሰማማውን እየመረጡ ነገር ግን እየቆዩ፣ የፈጸሙት ስሕተት ሁሉ ትዝ ሲላቸው ወደ ብስጭትና ቀበጌ ተሰፋ ይሄዳሉ።

ክርስትና የክርስቶስ ፍቅር እንደ ተረዳውና እንዳገበረው መጠን ከውስጥ በሚመነጭ ፍቅር የሚመሠረት እንጂ በተጽዕኖ ከውጭ የሚጫን ሽክም አይደለም። ሐዋርያው፡- «የክርስቶስ ፍቅር ገድ ይለናል» አለ እንጂ ሌላ ማንም ያስገድደናል አላለም። በሰዎች ላይ ከባድና አስቸጋሪ ሽክም የሚጭኑ ጸሐፍትንና ፈሪሳውያንን ጌታችን እንዲ ህ በማለት ገሥጸአቸዋል፡- «ከባድና አስቸጋሪ ሽክም ተብትባው በሰው ትክክ ይጭናሉ። እነርሱ ግን በጣታቸው እንኳ ሊነኩት አይወዱም።» ማቴ. 23፡4። እንዲህ በሌሎች ላይ መጫን ገድልና ትሩፋት መስሎ የሚታያቸው ሰዎች፡- ሁሉን ከሚያውቅና ሁሉን በጊ ዜው ከሚያደርግ ጌታ ጋር ያሉትን ቅዱሳን ሐዋርያትን የግድ፣ እንዲጸሙ ለማደረግ ወደ ጌታችን ቀርበው፡-

«እኛና ፈሪሳውያን ብዙ ጊዜ የምጠ ንጸመው፣ ደቀ መዛሙርትህ ግን የ ማይጸሙት ስለ ምንድነው?» እስከማለት ድርሰዋል። ለጸም ከራሱ ከባለቤቱ የበለጠ ተቀርቋለሁት በመ ምስል በሌሎች ላይ ለመወሰን ቀረቡ። ማቴ. 9፡14። አባቶቻችን ሐዋርያትንም እንጀራ ሲበሉ፡- «እኛቸውን አይታጠቡም፤ በሰንበት ቀን እሽት ቆርጠው በሉ» ወዘተርፈ እያሉ ይከሳቸውና ይነቅጹቸው ነበር።

ጌታችን ከሰው የሚፈልገው ግን ከባድና አስጨናቂ የሆኑ ነገሮችን አይደለም፤ «እናንተ ደካሞች፣ ሽክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ ፣ እኔም አላርፋችኋለሁ። ... ቀንበራ ልገብ ሽክማ ም ቀሊል ነውና» በማለት የእርሱ ቀንበር ቀላልና የማይጎረብጥ መሆኑን ነገረን። የተለያዩ ሰዎች መጥተው «ምን እናድርግ?» እያሉ በጠየቁት ጊዜ የሐንሰ መጥምቅ የነገራቸው በዚያው በእቅ ማቸው ሊሠሩት የሚችሉትን እንጂ ከባድ የሆኑ ነገሮችን አላዘዛ ችውም። ሉቃ. 3፡10-14። ምክንያቱም ገና በመን ፈሰ ያላደጉ ስለነበሩ ከበድ ያለ ነገር ቢ ነገራቸው አይችሉትምና። ጌታችንም፡- «ሰዎች ሊያደርጉላችሁ የምትወዱትን ሁሉ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድር ጉላቸው፤ ሕግም ነቢያትም ይህ ነውና» በማለት ለሁሉም በሚቻልና በማይከበድ ሁኔታ አዘዘ። ማቴ. 7፡12። ሌሎች ለእኛ ሊያደርጉልን የምንወደውን ነገር እኛም ያንን ለሌሎች ማድረግ እንች ላለንና። ሌሎች እንዲያደርጉልን ከምን ፈልገው ነገር እኛ ለሌሎች ማድረግ የ ማንችለው ካለ ከሌሎች የምንፈልገው እኛ የማንችለውን ነው ማለት ነው። እኛ የማንችለውን ከሌሎች መጠበቅ ደግሞ ተገቢ አይደለም። እንዲሁም ራሳችን ከሌሎች የምንፈልገውን ጠንቅቀን እንደ ምናውቅ ሁሉ ሌሎች ከእኛ የሚፈ ልጉትንም በእኛው ፍላጎት አንጻር በቀላሉ ማወቅ እንችላለን። ስለዚህ ይህን ማወቅም ሆነ መፈጸም ከባድ አይደለም።

ከበድ ያሉ ነገሮችን ግን ለራሱ ለሰውዬው ውሳኔ ክፍት አድርጎ ነው የተዋቸው። ለምሳሌ ጌታችን በመዋዕለ ትምህርቱ ስለ ድንግልና ሕይወት ከተና ገረ በኋላ፡- «ሊቀበለው የሚችል ይቀ በለው» ነው ያለ። ማቴ. 19፡12። እንዲ ሁም፡- «እኔን መከተል የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ፣ መስቀሉንም ተሽክሞ ይከተላች» በማለት ለእያንዳንዱ የገሊና ውሳኔ በነጻነት አቀረበ እንጂ እርሱን መከተልና መስቀሉን መሽከም እንደሚጠ ቅመን እያወቀ የሚያስገድድ (የሚ ያገብር) ነገር አልተናገረም። «እኔን መከተል የሚወድ» አለ እንጂ በግድ ተከተሉኝ አላለም። የሚያስገድድ ሰው ከ ማቅረብ ይልቅ የሽሽልና። ለምሳሌ፡- ወርቅ ወይም ብር ወይም ሌላ ጥሩ ነገርን «በነጻ ውሰዱ» የሚል ሰው ማስ ገደድ ለምን ያስፈልገዋል? የሰጠታው መልካምነት በራሱ በቂ ነው። ስጦታ አቅርቦ የሚያስገድድ ግን ከስጦታው

ጀርባ ምን አለ? ብሎ ከሚያጠራጥር በቀር ብዙም አይሰጠም። በሽተኞችን ሲፈውስ እንኳ «ልትድን ትወዳለህ?» ፣ «ምን ላደርግህ ትወዳለህ?» እያሉ ነው። ቅዱስ ጳውሎስም በጋብቻ ዙሪያ የቆይታቸው ክርስቲያኖችን በመልእክቱ ከመከረ በኋላ፡- «ስለ ደናግል ግን የጌታ ትእዛዝ የለኝም» አለ። 1ቆር. 7፡25። እንዲህ ታላቅና ከበድ ያለ ነገር የሚታዘዝ ሳይሆን በራስ ፍላጎትና ምርጫ ብቻ የሚወሰን ነውና።

በአጠው ዜና ሕይወት ላይ የተገለ ጸ አንድ ታሪክ እዚህ ላይ መጥቀስ ይቻላል። የግብርና ሥራ እየሠራ ከሚያገኘው የሚተርፈውን እየመወተ የሚኖር ሰው ወደ አንድ ገጸማቂ አባት ሂዶ ሳለ ያ አባት ገበሬውን አደኗሩን ጠየቀው። እርሱም ገለጸለት። ገጸ ማቂው አባትም አያዙ መልካም እንደሆነና በዚህ እንዲቀጥል አ ጽናንቶና መክሮ ላከው። ይህ ሰው ከተመለሰ በኋላ የዚያ ገጸማቂ አባት ጓደኛ መጥቶ ሲጨዋውቱ፣ ያ ሰው መምጣቱንና መክሮ የሰደደው መሆኑን ሲነግረው አይ ደግም አላደረገኸት እንዲህ ያለውን ሰው እኛን መስለህ ኑር አትለውም ነበር? አለው። ያም አባት ይህን ይዞ ያ ሰው ሌላ ጊዜ ሲመጣ ያኛው አባት እንደነገረው «እኛን መስለህ ኑር» ቢለው «አይ ፣ንጻ ያውም ያኛውም ከብደኛል፤ ሁሉንም እተወዋለሁ» አለው። በዚህ ጊዜ ይህ አባት እንደገና «ብያዝኸው ሕይወት ጸንተህ ኑር» ብሎ መክሮና አጽናንቶ እንዲመለስ አደረገ። «እኛን መስሎ መኖር አለበት?» የሚለውን ምክር እንዲ ነግረው ያለው አባትም ይህንን ሲሰማ አጥፍቻለሁ ብሎ ተጸጸተ።

ወደ ክርስትና የገቡት አይሁዶች እንኳ ኦሪታዊ ልማታቸው አልተዋቸው ብሎ ከቤተ ክርስቲያን ለመጣው ወደ ክርስትና የሚመጡትን አማኝያን «ያንኑ የኦሪታን ሕግና የሙሴን ትእዛዛት በሙሉ ሊጠብቁ ይገባል» እያሉ ስላስቸገሩ በዚህ ምክንያት የመጀመሪያው የቤተ ክርስቲያን ጉባኤ በኢየሱስም ተደርጓል። በዚህ ጉባኤም ሊቀ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ፡- «እንግዲህ አባቶቻችንና እኛ ልንሸ ከመው ያልቻልነውን ቀንበር በደቀ መዛሙርት ጫንቃ ላይ በመጫን እገዛ አብሔርን አሁን ስለ ምን ትፈታ ተናላችሁ?» በማለት የጉባኤ መግቢያ ሐሳብ ተናገረ። ከዚያም ቅዱሳን ሐ ዋርያት ከተወያዩ በኋላ፡- «ለጣየት ከተ ሠዋ፣ ከደም፣ ከታን ቀም፣ ከዝሙ ትም ትርቁ ዘንድ ከዚህ ከሚያ ስፈልገው በቀር ሌላ ሽክም እንዳ ንጭንባችሁ እኛና መንፈስ ቅዱስ ፈቅደናልና ከዚህ ሁሉ ራሳችሁን ብትጠብቁ በመልካም ትኖራላችሁ» ሲሉ በአንድነት ወሰኑ። የሐዋ. 15፡29።

1ይቆየን/

ሥርዓተ ማሕሌት

«ማሕሌት» የእግዚአብሔር ስምን «ሐላ» ከሚለው ግስ የወጣ ነው። ከላይ የተጠቀሰውን ግስ መሠረት በማድረግ «ማሕሌት» ዘፈንን ምስጋና ወረብ፤ ለዘብ፤ ቅዱሲ፤ ውዳሲ፤ ቅኔ ግጥም፤ ጉማ፤ ተመማ፤ የብዙ ሰው ዜማ በ ማለት ይብራራል። /ኪ.ወ.ክ.1948፤ 444/ ስለዚህ ማሕሌት በዜማና በግጥም የሚከወን ምስጋና ማለት ይሆናል።

ለያዝነው ርእስ ተስማሚ የሆነው የቃሉ ፍቺ፣ በሦስቱ የዜማ ስልቶች /ግዕዝ፣ ዕዝል ፍ አራራይ/ ተከፍሎ፣ በቤተ ክርስቲያን በቅኔ ማሕሌት፣ በዕለተ እሑድና በተለያዩ ክብረ በዓላት፣ በዝግግር፣ በመቋሚያ፣ በጸናጽል በከበር የሚዘመር ለካህናት የገብረት መዘመር፣ ምስጋና ወረብ የተሰጠ ስያሜ ነው።

ማሕሌት ከቤተ ክርስቲያን የአገልግሎት ክፍል አንዱ ነው። በዕለተ እሑድ የሚቆመው መዝሙር ሲባል በየወር በዓላትና በየዓመት በዓላት የሚደረገው የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ደግሞ ማሕሌት ይባላል። በጌታችን በእመቤታችን፣ በጳጳሳችን በሰማዕት፣ መልአክ ስም በታነዕ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን በመደበኛነት በየወሩ የሚከበሩት በዓላት ወርታዊ በዓላት ይባላሉ። እንዲሁም ቅዱሳን፣ ጳጳሳችን ሰማዕታት የተወለዱበትን፣ የተለያዩ ተአምራት ያደረጉበትን ሰማዕትነት የተቀበሉበትን፣ ቃል ኪዳን የተቀበሉበትን፣ ያረፉበትን በመዘከር በየዓመቱ የሚከበሩ በዓላት ክብረ በዓላት ይሰኛሉ። የጌታችን የእመቤታችንና የሌሎች ቅዱሳንን ክብረ በዓላት መጥቀስ ይቻላል። በእነዚህ በታወቁ በዓላት የሚዘመሩት መዝሙራት የዓመት በዓላት ቀለማት ይባላሉ። የዓመት ቀለማት ተብለው በአቋቋም መልክ የሚታወቁት፡- ክብረ ቅዱሳንን ያካተቱ፣ ከፍ ባሉት በዓላት የሚዘመሩት ናቸው።

በወርታዊ በዓላትና በዓመታዊ ክብረ በዓላት ማሕሌት ሲቆም፡- «ሰቡሕ ወውዱስ ዘሣሪረ ኩሎ ዓለመ በእሐቲ ቃል ዓለምን ሁሉ በአንድ ቃል የፈጠረ ፈጽሞ የተመሰገነ ነው» በማለት ይጀመርና በንዑስ መረገድ እንዲሁም በዐቢይ መረገድ እያመለሰሰ ካመሰገነ በኋላ ወደ ሁለተኛው ክፍል ይሄዳል። ይህ ክፍል «ነገሥ» ይባላል። ነገሥ በዘወትር የሚደርስ ለዩ ድርሰት ወይም ግጥም ሲሆን እንደ መልአክ መልአክ ሆኖ የ ቅ ድ ስ ት

ሥላሴን፣ የእመቤታችንን የቅዱሳንን፣ የመላእክትንና የጳጳሳችንን ምስጋና የሚናገር ግጥም ነው። ነገሥ በአብዛኛው ባለ አምስት ስንኞ አርኬ ዎች አሉት። ከነገሡ በማስከተል በዓሉ የሚመለከተው የጌታችን የእመቤታችን፣ የጳጳሳችን፣ የመልአክ፣ የሰማዕት መልአክ /ግጥም/ ይመረጣል። በነገሥና በመልአክ መልአክም መካከል እየገባ የሚመረጠው ደግሞ ዚቅ ይባላል። ዚ ቅ ከቅዱስ ያሬድ ድርሰት አንዱ እንደ ሆነ ይነገራል።

ቅንብሩ ግን ከቅዱስ ያሬድ የዜማ ድርሰቶች፡- ከድን፣ ጸመ ድን፣ ከመዋ ስዕት እንዲሁም ከሰዓታትና ከሰባቱ ኪዳናት የተወጣው ነው። ለአንድ መልአክ ከአንድ እስከ ሦስት ዚቅ ይኖረዋል። ማሕሌት ሲቆም ለዕለቱ በዓል ነክ /ተስማሚ/ የሆነው እየታየ፣ ከነገሥና ከመልአክ መልአክ መካከል እየገባ ይመረጣል። በማስከተልም ከማሕሌተ ጽጌ ውስጥ ከ1-3 አርኬ ምሥጢር ያጋጠመው ይመረጣል። እንዲሁም ስንክሳር ከተነበበ በኋላ አርኬው በዓሉን ነክ /ተስማሚ/ ሆኖ ሲገኝ ለመረጠው ይችላል። ዚቅ በነገሥና በመልአክ መልአክ መሐል እየገባ ከተመረጠ በኋላ ወደ ተከታይ ክፍል ይገባል። ይኸውም ምልጣን እስመ ለዓለም ተቃኝተ፣ አንገርጋሪው ተመርቶ የሚዘመውን፣ የሚዘመመውን፣ የሚጸነጸለውን፣ የሚዘመረውን ሂደት ያጠቃልላል። በሌላ አነጋገር አንገር ጋሪው ብቻ ምልጣን ሊባል ይችላል። በዝርዝር ግን «እስመ ለዓለሙ፣ አንገር ጋሪው፣ ሰላሙ» በአንድነት ምልጣን ይሰኛል። ምልጣን በሥርዓተ ማሕሌት ወቅት በመሪና ተመሪ ይከናወናል። መሪው መስቀል በመያዝ የሚመራውን፣ ተቀባዩ /ተመሪው/ መሪውን ተከትሎ ዜማን የሚያዜምበት አካሄድ ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ የመቋሚያ አነጣጠቅ፣ የጸናጽሎ አወዳደቅ፣ የቃለ እግዚአብሔር አደማመቅ ጉልቶ ይታያል። የወር በዓል ከሆነ ሥርዓተ ማሕሌቱ በዚህ ይፈጸማል። ሰላሙ እንደ ተጻፋ ማብቂያው ይሆናል። አልፎ አልፎ በክብረ በዓላትም የማሕሌቱ ሥርዓት ከዚህ ላይዘል ይችላል።

በኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን፡- ሥርዓተ ማሕሌቱን አጥብቦ በን ከተመለከትነው በዚህ አኳያ ይጠናቀቃል። በየክብረ በዓላቱ በዓሉን ለማክበር የሚሰበሰቡ ምእመናን ካህናቱ ቃለ እግዚአብሔርን በለሰለሰ ዜማ እያዜሙ ሲያደምቁት መደሰታቸውን በእልልታ ይገልጻሉ። እንግዲህ ከላይ የተመለከትነውን የሥርዓተ ማሕሌት

መ/ር ኃይለ ማርያም ላቀው ሂደት መቼ ተጀመረ? በማን ተጀመረ? አሁን ያለበትን ሁኔታ ለመቃኘት እንሞክራለን።

1.2 ታሪካዊ ሁኔታ ጥንታዊትና ሐዋርያዊት የሆነችው የኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር ችርነትና በታሪክ ልጆቿ መንፈሳዊ ትጋት ያካበተችው በርካታ ቀላሳዊ መንፈሳዊ ሀብት አላት። ከእነዚህም ውስጥ የሃይማኖት፣ የታሪክ፣ የፍልስፍና፣ የሥነ ጥበብ፣ የዜማና የግጥም መጻሕፍቷ በግንባር ቀደምነት ተጠቃሽ ናቸው። ከተጠቀሱት የመንፈሳዊ ሥነ ጽሑፍ ፍሬዎቿ መካከል በግጥምና በሰማያዊ ዜማ የምትከውነው የማሕሌት ሥርዓት ጉልህ የሆነውን ሥፍራ ይይዛል። ስብሐተ እግዚአብሔር የሚደረሰበት፣ ታቦተ ሕግ የሚከብርበት፣ ክብረ ቅዱሳን የሚነገርበት፣ ትምህርተ ሃይማኖት የሚሰበክበት በመሆኑ ትኩረት የሚሰጠው የቤተ ክርስቲያን የዜማ ነው። ማሕሌት ጥልቀት ያለው የዜማ ትምህርት /ዕውቀት/ ባላቸው ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን፣ ካህናት፣ ዲያቆናትና መዘምራን የሚደርስ በመሆኑ የምእመናንን ትኩረት ይሰባል።

የማሕሌት መሠረታዊ መገኛው የቅዱሳን መላእክት የገብረት ምስጋና ነው። ቅዱሳን መላእክት ከተፈጠሩ በት ዕለት፣ ዕለተ እሑድ፣ ጀምረው በሰማያዊ ዜማ ባለማሰለስ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው፡- «ቅዱሳን ቅዱሳን ቅዱሳን፣ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር» በማለት ያመሰግናሉ። /ኢ.ሳ.6÷3/። ወን ጌላዊው ቅዱስ የሐንበም በራእዩ፡- «እንደ ብዙ ውኃ ድምፅ እንደ ታላቅ ነጎድንድ ድምፅ ያለ ከሰማይ ድምፅን ሰማሁ፣ ደርዳሪዎችም በገና እንደሚደረጉ ያለ ድምፅ ሰማሁ፣ በዙፋኑም ፊት በአራቱም እንሰሰኛና በሊቃናቱም ፊት አዲስ ማሕሌት ወይም ቅኔ ዘመና። ከምድርም ከተዋጁት ከመቶ አርባ አራቱ ሺህ በቀር ይን ማሕሌት ወይም ቅኔ ለመማር ለ ማጃም አልተቻለውም።» ይላል። ራእይ. 14÷2-4።

ሐዋርያውያን አበው ነገረ ሃይማኖትን በሚያንጸባርቅ ድርሰታቸው በሃይማኖተ አበው፣ በመጽሐፈ ቅዱሲና ኪዳን የማሕሌትን በቅዱሳን መላእክት ዘንድ መጀመር አጠንክረው ይሰብካሉ። ለምሳሌ አባ ሕርያቆስ፡- «ይህን የማርያምን የምስጋናዋን ቃል እንደ ሰማችሁ የሕፃናትን የምስጋና ቃል ይልቁንም ከጣዕሙ ብዛት የተነሣ አጥንትን የሚያለመልም የቅዱሳን መላእክት

ከትን ማሕሌት /ምስጋና/ እንደዚሁ ያሰማችሁ።» ይላል። ቅዱስ ማር ያም ቁ.154። ይህ የብርሃናውያን መላእክት ማሕሌት ቅድመ እግዚአብሔር ቀርቦ ተቀባይ እንደ ሆነ ሲያጠይቅ በመጽሐፈ ሊቃነ መላእክት ያቀረቡትን ማሕሌት» የሚቀበል በማለት ተጽፏል። /መጽሐፈ ኪዳን፡- ገጽ 41÷6/።

እንግዲህ ከላይ ለመጻሰስ እንደ ሞከርነው ሰማያዊ ማሕሌት በዓለመ መላእክት መጀመሩን በተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችና በሐዋርያውያን አበው በጻፉት መንፈሳዊ ሥነ ጽሑፍ ለመረዳት ይቻላል። በሥነ ፍጥረት ዓለም ቅዱሳን መላእክትን ተከትሎ ፈጣሪውን ለማመስገን የተፈጠረ የሰው ልጅ ነው።

«ምድራዊ ዜማ ማጎዘኒ» ከክርስቶስ ልደት በፊት እንዴት ተጀመረ?

ከክርስቶስ ልደት በፊት «ምድራዊ ዜማ፣ ማጎዘኒ» ከትካሄድ ከሐዘን ጽናት የተነሣ እንደ ተጀመረ ይነገራል። ይኸውም ከቅትለተ አቤል ወዲህ ቃዋን፣ በስደቱ ጎጆ ሠርቶ፣ ልጅ ወልደ ሲኖር ግፍ የፈጸመ ሰው ይዋል ይደር እንጂ የእጁን ማግኘቱ አይጠቀርምና ከዙፍ የተወለደ ላሜን የሚባል ዐይነ ስውር በወንጭፍ ድንጋይ ቃዋንን ይገድለዋል። /ዘፍ.4÷23/። ቃዋን ከተገደለ በኋላ ከልጅ ልጁ የተወለደ አዮቤል በቃዋን በደል ምክንያት ከሰው ተገልጦ በምድረ በዳ ይኖር ነበር። በዚያም መከራ ስለ ጸናበት የቃዋንን በደል እያስታወሰ መሰንቆ በመምታት፣ በገና በመደርደር ድምፁን በድምፅ እያሰማ የሐዘን እንገርገሮ /ማጎዘኒ/ ያሰማ ነበር። «እርሱም በገናንና መለከትን ለሚይዙ አላት ነበር» እንዲል። /ዘፍ.4÷16 - 22/። /ያሬድና ዜማው ገጽ 4/

ከላይ የተመለከተው የታሪክ ማስታወሻ ዜማ መቼ፣ እንዴት፣ በማን እንደ ተጀመረ ዘመናቱን በትክክል ለይቶ ባይነግረንም ቅሌ ዜማ በዘመኑ መኖሩን ለመረዳት የታሪክ መነሻ ይሆናል። ከዚህ አንጻር ዜማ ከሰው ልጆች ሕይወት ጋር የቆየ ትስስር ነበረው ለማለት ያስችላል።

በብሉይ ኪዳን ቅዱስ ዳዊት ከልጅነቱ ጀምሮ በገና በመደርደር ስብሐተ እግዚአብሔር በማድረስ ይታወቃል። ንጉሥ ሳኦል የሚያሰ ቃዋው ቀራኛ በሽታ ሲቀሰቀስበት ዳዊት መዝሙሩን እያሳመረ ሲቀንሰት የተቆራኘው ክፉ መንፈስ ቀራኛው ተወግዶ ጤንነቱ ይስተካከል ነበር። /1ሳሙ.19÷9/። ቅዱስ ዳዊት፣ በ4397 ዓመተ ዓለም ሲነግሥ በእግዚአብሔር ቤት በቃል ኪዳኑ ታቦት

ፊት ማሕሌት የሚቆሙ /የሚዘምሩ/ ሊዋወዱን ማደራጀቱ ተጽፏል። /1ኛዜና.16÷4-7/። ይኸውም ይታወቅ ዘንድ ቅዱስ ዳዊት 288 መዘምራን ካህናት ነበሩት። እነዚህ መዘምራን በአራት አለቆች ይመራሉ። የአለቆቹ ስሞች፣ አሳፍ፣ ቆሬ፣ ኤማንና ኤዶትም ይባላሉ። /መዝ.87÷49፣ መዝ.87÷48፣ መዝ.60፣ መዝ.88/። 288ቱ መዘምራን በየአለቆቻቸው በአራት ተከፍለው በገና፣ በመሰንቆ፣ በከበሮና በቃጭል ዐሥራ ሁለት ዐሥራ ሁለት እየሆኑ በኻዎ አራቱ ጊዜያት /ሰዓታት/ በደብተራ አሪት እየተሰበሰቡ በንባብ የሚቀርበውን ምስጋና በንባብ፣ በዜማ የሚዘመረውን በዜማ ይዘምሩ ነበር። ቅዱስ ዳዊት ዘ ማሪ በመሆኑ ለፍርድ አደባባይ በማይውልበት ቀን ከመዘምራኑ ጋር በአንድነት በገና ይዘምር ነበር። 1ኛዜና.6÷31-44። ነህምያ 12÷28-47።

ከዚህ አንጻር የብሉይ ኪዳን ሥርዓተ ማሕሌት በንጉሥ ዳዊት ዘመን ሥርዓት ተቀርጾለት መጀመሩን ለማረጋገጥ ይቻላል። በዳዊት ዘመን ፈር ይያዝ እንጂ ከእርሱ በፊት በሌዋውያን ሥርዓቱ ይከናወን እንደ ነበር ማህን ተገቢ ነው። አፈጻጸሙ ከላይ ለመግለጽ እንደ ተሞክረው በገና፣ በመሰንቆ፣ በጸናጽል፣ በከበሮና ስቃል በመታጀብ በንባብ የሚቀርበውን በውርድ ንባብ፣ ለዜማ ተስማሚ የሆነውን በዜማ ይዘምሩት ነበር። በዚህ ረገድ የዜማ ወይም የማሕሌት ሥርዓት ዕድገት ከፍ እያለ በመምጣቱ አሁን ካለበት ደረጃ ለመድረስ ችሏል።

ወሰብሐት ለእግዚአብሔር

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰንበት ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ ማጎበረ ቅዱሳን

በሱት ማክፈፈያዎች የሚከተሉትን መንፈሳዊ ስገዳዎች ያገኛሉ፡-
 ጥ ሐመር መጽሔት
 ጥ ስምዐ ጽድቅ ጋዜጣ
 ጥ ቅዱሳት መጻሕፍት
 ጥ በቴፕ፣ በቪዲዮ፣ በሲዲዲ የተዘጋጁ የመዝሙርና የስብከት ካሲዮች
 ጥ የካህናት አልባላት፣ የመዘምራን ዩኒፎርም እና ሌሎች ንዋይተ ቅዱሳት
 ጥ የተለያዩ ቅዱሳት ሥዕሎች፣ ፖስተሮች፣ ፖስት ካርዶች እና የስጦታ ዕቃዎችን በጅምላም ሆነ በችርቻሮ ያገኛሉ። ይጎብኙን !!
 ቅርንጫፎቻችን፡-

አዲስ አበባ 22 86 01 /ቅ/ማርያምቅርንጫፍ/	ሆላዕና ቅርንጫፍ /06/ 55 17 28
56 67 88 /ንዋይተ ቅዱሳት ማምረቻና ማከፋፈያ/	ደሴ ቅርንጫፍ /03/ 11 75 45
13 81 30 /ቅ/ራጉኤል ቅርንጫፍ/	ወልድያ ቅርንጫፍ /03/ 31 22 57
56 34 45 /ቅ/ጊዮርጊስ ቅርንጫፍ/	ጅማ ቅርንጫፍ /07/ 11 86 34
መቀሌ ቅርንጫፍ /04/ 40 97 61	ናዝሬት ቅርንጫፍ /02/ 12 33 77
ጎንደር ቅርንጫፍ /08/ 20 44 44	አሰላ ቅርንጫፍ /02/ 31 27 64
ባሕር ዳር ቅርንጫፍ /08/ 11 62 40	ድሬዳዋ ቅርንጫፍ /05/ 12 04 93
ደ/ማርቆስ ቅርንጫፍ /08/ 71 39 61	አርባ ምንጭ ቅርንጫፍ /06/ 81 15 97
ፍቼ ቅርንጫፍ 35 11 99	አዋሳ ቅርንጫፍ /06/ 21 02 87
አሰላ ቅርንጫፍ /07/ 75 12 22	ሻሸመኔ ቅርንጫፍ /06/ 10 47 95
ነቀምት ቅርንጫፍ /07/ 61 43 22	

የቃሉን ወተት አሁኑኑ ይመገቡ!!

«ዘመን እግዚአብሔር ለሰው ልጆች የሰጠው የመኖሪያ ፈቃድ፥ የሥራ መድረክ ነው።»

«እስመ የአክላክሙ ዘኅለፈ መዋዕል፤ ያለፈው ዘመን ይበቃችኋል።» /፩ጴጥ.፬፥፫/

/መሪያ ተስፋ ሚካኤል ታክለ/

ቅዱስ ጴጥሮስ በቃሉ ለሚያ ምኑ፥ በሞተ እስጢፋኖስ ለተበተኑ ምእመናን ያለፈውን ዘመን መጥፎ ሕይወታቸውን አስወግደው፥ እግዚአብሔር ያደላቸውን ዘመን ለመልካም ሥራ አውለው፥ የሰሙ ቀዳሾች የመንግሥቱ ወራሾች እንዲሆኑ። «የአሕዛብን ፈቃድ ያደረጋችሁበት ያለፈ ዘመን ይበቃችኋል» /፩ጴጥ.፬፥፫/ በማለት ጻፈላቸው።

◆ ምክንያተ ጽሕፈት፡- ከክርስትና ውጪ በጣዖት አምልኮ የነበሩ ወገኖች ከአሕዛባዊ ሕይወት ተጠርተው፥ እውነተኛውን ቃል ከቅዱሳን ሐዋርያት ተምረው ከማመናቸውም በላይ ያላቸውን ሁሉ ለማሳበረ ምእመናኑ በመስጠት «ስምንት ሺሕ ማኅበረ እስጢፋኖስ» ከሚሰኙት ምእመናን ጋር በእስጢፋኖስ ትምህርት እየተጻፍኑ መንፈሳዊ ሕይወት ይዘው ይኖሩ መካሪያቸው፥ አጽናፋቸው ቅዱስ እስጢፋኖስ ግን በስማዕትነት ዐረፈ። ግብ.ሐ ዋ.፮፥፶፭።

በዚህም ምክንያት ምእመናኑ ተበተኑ። መበተናቸውም ጥበበ እግዚአብሔር ነበር። ምክንያቱም ስምንት ሺሕ ማኅበረ እስጢፋኖስ በጎብረት ቢኖሩ ሃይማኖት ባሉበት አካባቢ ይጻፍል እንጂ አይሰፋም። ስለሆነም ሃይማኖት እንዲሰፋ፥ ክሕደት እንዲጠፋ የሚፈልግ እግዚአብሔር ከቅዱሳን ሐዋርያት የተማሩትን ሃይማኖት ወንጌል በተግባር ለዓለም እንዲገልጹ በዓለም በተናቸው። እነርሱ ግን «ታጥቦ በጭቃ» እንዲሉ ከተቀደሱ በኋላ ለመርከብ፥ ለሌላው አርአያና ምሳሌ መሆን ሲገባቸው በአሕዛብ ባሕል ተዋጡ፤ አርአያ ክርስትናቸውንም ዘነጉ።

በዚህ ምክንያት ቅዱስ ጴጥሮስ፡ - «ከማመናችሁ በፊት አሕዛባዊ ሥራ ትሠሩበት የነበረው ያለፈው ዘመናችሁ ይበቃል» በማለት ወደፊት ያለ ዘመናቸውን ለጽድቅ ሥራ እንዲጠቀሙበት መክሯቸዋል። ዘመን ምንድን ነው? ዘመን ማለት አምላካችን እግዚአብሔር ለሰው ልጆች /ለፍጥረታት/ የሰጠው የመኖሪያ ፈቃድ ነው። ይልቁንም ዘመን የሰው ልጆች ወጥተው ወርደው መልካም ሥራን በመሥራት ሰማያዊ ሀብትን የሚያከማቹበት እግዚአብሔር ያዘጋጀው የሥራ መድረክ ነው። ማቴ.፮፥፳። ስለዚህ ቅዱስ ጴጥሮስ የአሕዛብን ሥራ በሠሩበት ባለፈ ዘመናቸው እንዲጸጸቱና እግዚአብሔር ለመልካም ሥራ ያዘጋጀላቸውን አዲስ

ሱን ዓመት ክርስቲያናዊ /መልካም ሥራ/ እንዲሠሩበት፡- «የአሕዛብን ፈቃድ የሠራችሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃችኋል።» በማለት ጻፈላቸው።

◆ የአሕዛብ ፈቃዳቸው ምንድን ነው?

የአሕዛብ ፈቃዳቸው ሥጋን ብቻ ደስ የሚያሰኙ ተግባራትን መፈጸም ነው። አሕዛብ በተሰጣቸው ዘመን መልካም ሥራ ሠርተው ሰማያዊና ዘላለማዊ ድልብ ከማክማቸት ይልቅ ፈራሽ በስባሽ ሥጋቸውን ያለ ልክ በመብላት በመጠጣት ማስደሰትን ይመርጣሉ። ቅዱስ ጴጥሮስ፡- «የአሕዛብን ፈቃድ ያደረጋችሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃል» ብሎ የአሕዛብ ፈቃድ ምን እንደ ሆነ በግልጽ አስቀምጧል። ከቅዱስ ጴጥሮስ ቃል እንደምንረዳው መስከር፣ መዳራት፣ መዝፈን፣ ያለ ልክም መብላት፣ መጠጣት፣ የአሕዛብ ፈቃድ /ሥራ/ መሆኑን ነው። በአርባና በሰማንያ ቀን ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና የተሰጣችሁ ምእመናን ሆይ፥ ይህ ቃል በቅዱስ ጴጥሮስ ዘመን ለነበሩ ምእመናን ለምክር የተጻፈላቸው ነው። ሾኖም በቅዱስ ጴጥሮስ የእምነት ምስክርነት ላይ ለተመሠረትንና በቃሉ ለምናምን ምእመናን ሁሉ ለምክርና ለተግሣጽ ይሆንን ዘንድ ተጽፎ ከእኛ ዘመን ደርሷል። «የእግዚአብሔር ሰው ፍጹምና ለሰን ሥራ ሁሉ የተዘጋጀ ይሆን ዘንድ የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግሣጽ፥ ልብንም ለማቅናት በጽድቅም ላለው ምክር ይጠቅማል።» እንዲል። ጳጳ.፬፥፲፮። ዛሬም ይህ ቃል በዚህ ዘመን ለምንገኝ ምእመናን፡- «ከመንፈሳዊ ሕይወት ርቃችሁ አሕዛባዊ ሥራን የሠራችሁበት፥ ለአገር፣ ለወገን፣ ለቤተ ክርስቲያን የሚጠቅም ሥራን ለመሥራት ያልተጋችሁበትን ክፉ የኑሮ ልማድ ትታችሁ፥ ከአሕዛባዊ ግብር ርቃችሁ፥ ለአገር፣ ለወገን፣ ለቤተ ክርስቲያን የሚጠቅም ሥራን ለመሥራት ተዘጋጁ።» ሲለን መሆኑን ልናስተውል ይገባናል። መልካም ሥራን ይሠራ ዘንድ ግእዛነ አለምሮ የተሰጠውና ዘመናት የሚፈራረቁለት የሰው ልጅ፥ በትሑት ሰብእና በሰከነ ገለና ሆኖ፡- «ያለፈው ዘመን ይበቃችኋል» የሚለውን የቅዱስ

ጴጥሮስን ቃል ቢመረምረው ሕይወቱን ለማስተካከልና አዲሱን ዘመን፥ ዘመን ማርቆስ/1998 ዓ.ም/፥ እንዴት ባለ አቀባበል እንደሚቀበለው ከአለምሮው መልስ ለማግኘት አይቸገርም።

ስለዚህ አዲሱን ዘመን ለመቀበል በጉጉት የሚጠባበቅ ምእመን መለስ ብሎ ያሳለፈውን ዘመን መመልከት ይኖርበታል። «ፈጣሪዬ የሥራ ዘመን ሰጥቶኝ ነበር፤ ባለፈው ዘመን ምን ሠራሁ? ሕይወቴስ ምን ይመስል ነበር? በአዲሱ ዘመንስ ምን መሥራት አለብኝ? የወደፊት ሕይወቴስ ምን መምሰል አለበት?» ብሎ መመርመር ይኖርበታል።

◆ ራስን እንዴት መመርመር ይቻላል?

ሀ. ከራስ አንጻር፡- ከራስ አንጻር መመርመር ማለት፡ - «ባለፈው ዓመት እኔ ምን ነበርሁ? ክርስቲያን ወይስ አሕዛብ? እሠራው የነበረ ሥራስ በግብር አሕዛባዊ ወይስ በግብር ክርስቲያናዊ? ንጹሕ ወይስ ዘማዊ? ሌባ ወይስ መጽዋች? ጸዋሚ ወይስ ሆድ አምላኩ? ወ.ዘ.ተ ...» ብሎ ራስን መፈተሽ ነው። ቅዱስ ጳውሎስም ከእግዚአብሔር ጋር በእምነት የሚጓዝ ምእመን ራሱን መመርመር እንዳለበት ሲያስረዳ፡ - «በሃይማኖት ብትኖሩ ራሳችሁን መርምሩ» /ጴጥ.፲፮፥፳/ ብሏል። ቅዱስ ጴጥሮስም ራሱን በመመርመሩ ከፈጣሪው እንዳይለይና የተሰጠውን ዘመን ተጠቅሞ በንስሐ ራሱን አስተካክሎ ከፈጣሪው ጋር አዲስ ሕይወትን /ዘመንን/ እንዲኖር አድርጎታል። የቅዱስ ጴጥሮስ ራሱን የመመርመሩን ታሪክ ሰናይ ክርስቶስ ፈቃዱ ሆኖ አይሁድ በያዙት ጊዜ መከራ ከመፍራቱ የተነሣ «ክርስቶስን አላውቀውም» እስከ ማለት ድረስ ነበር። ነገር ግን «ባለፈ ጊዜ /ከመከራው በፊት/ ከሁሉ ይልቅ እኔ እወደው ነበር። ከሁሉ አስቀድሜ እኔ ልካደውን?» ብሎ በተሰጠው የንስሐ ዘመን በልቅስ ፈጣሪውን ጠየቀ፡ «ጴጥሮስም፥ ደሮ ሳይጮኽ ሦስት ጊዜ ትክክለኛህ፤ ያለው የአያሱስ ክርስቶስ ቃል ትዝ አለው፤ ወደ ውጪም ወጥቶ መራራ ልቅሶን አለቀሰ።» ማቴ.፳፮፥፸፭። ያለፈ ዘመን ሕይወቱን እያሰበ ማክኑን፥

ማልቀሱን የተመለከተ እግዚአብሔርም ቅዱስ ጴጥሮስን ለአዲስ ፍቅር ጠራው፤ እንዲህ ብሎ «አ ስምዖን ወልደ ዮና ታፈቅረኒኑ ፈድፋድ እምአሉ፤ የዮና ልጅ ስምዖን ሆይ፥ ከነዚህ ይልቅ ትወደኛለህን?» ዮሐ.፳፩፥፲፭። ቅዱስ ጴጥሮስም ጥፋቱን ከማመን ጋር የወደፊት ዘመኑን ከእርሱ ጋር የሚኖርና የሚወደው፤ የማይክደው መሆኑን ቃል ገብቷል። «ወአንተ ተአምር ከመ አነ አፈቅረከ፤ እንደምወድህ አንተ ታውቃለህ»

/ዮሐ.፳፩፥፲፭/ ብሎ ፍጡር ፈጣሪውን የሚወደው ወደ፤ ፈቅዶ እንጂ ተገዶ አለመሆኑን ከቃሉ እንማራለን። አምላካችን እግዚአብሔር «አምላክ ኩርሀ»፥ በግድ የሚገዛ አምላክ አይደለምና። ስለሆነም የሰው ልጅ የሚይታ ግዴታ ቢኖረውም፡- የማውገድ ያለማመን፥ ፈጣሪውን የመውደድ ያለመውደድ፥ ፈጣሪው የሰጠውን ዘመን በአግባቡ የመጠቀም ያለመጠቀም ነጻ ፈቃድ አለው። በዘመኑ ያልተጠቀመ ይሁዳ በተሰጠው ዘመን ተጠቅሞ ከፈጣሪው ጋር ሳይፋቀር፤ መልካምን ሳይሠራ አሟሟቱ የከፋው በነጻ ፈቃድ ላይ የተመሠረተ የጊዜ አጠቃቀም ችግር ስለነበረበት ነው። ያሳለፈው ዘመኑ ትዝ ያለው ቅዱስ ጴጥሮስ ግን በቀደመ ዘመን የነበረበትን ፈጣሪውን የመካድ፥ ሰውን የመፍራት ጉድለቱን አስወግዶ፥ ይፈራ የነበረው ያለምንም ፍርሃት ስለ እምነቱ የሚመሰክር፤ ይክድ የነበረው እርሱ ጠንካራ አማኒ ከመሆን አልፎ በአንድ ቀን ሁለት ሺሕ ሦስት ሺሕ ሰው የሚያሳምን ሆኗል። 'ዘመኑን ተለወጠ' የምንለው እንደ ቅዱስ ጴጥሮስ የሰው ልጅ ካለፈ ሕይወቱ ተምሮ የሥነ ልቡና፤ የምግባር ለውጥ፤ የእምነት ጥንካሬ ሲያሳይ ብቻ ነው።

በሰለህ በቅዱስ ጴጥሮስ የእምነት ምስክርነት መሠረትነት ላይ የተመሠረተ ምእመን ባለፈው ዘመን የሚዘፍን፤ የሚደንስ ከሆነ ለሚመጣው አዲስ ዘመን፡- መዘመር፤ ማስቀደስ፤ የማይጸም፤ የማይጸልይ ከሆነ ከእንግዲህ ወዲህ ደግሞ መጸልይ አለብን፤ በትምህርቱ ደካማ የነበረው ከእንግዲህ ወዲህ ፈጣሪዬ የሰጠኝን ጊዜ በሚገባ ተጠቅሜ ጥሩ ውጤት ማምጣት አለብኝ፤ ያጨስ ይቅም የነበረም ያጨስኹበት፤ የቃምሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃኛል፤ ንስሐ ገብቼ ለሥጋ ወደሙ መብቃት አለብኝ፤ በማለት ቁርጥ ውሳኔ መወሰን ይኖርበታል።

አዲሱን ዘመን በጉጉት የሚጠባበቅ የሰው ልጅ ከላይ የተዘረዘሩትንና የመሳሰሉትን ነገሮች አስተውሎ ሥነ ልቡናዊ ለውጥ የማይመጣ ከሆነ በዘመኑ መለወጥ ምናልባትም የዕድሜ ጭማሪ አግኝቶ ይሆናል እንጂ ዘመኑ አልተለወጠለትም። አዲሱ ዘመንም

ለእርሱ አርጌ እንጂ አዲስ አይደለም። ምክንያቱም ለመንፈሳዊም ሆነ ለሥጋዊ ሕይወቱ አዲስ ነገር አላከለበትምና። ስለዚህ የዘመኑን መለወጥ ተስፋ የሚያደርግ ሁሉ ያለፈ ዘመን ስንፍናውን /ከፋ ምግባሩን/ አርቆ መልካም የሆኑ ምግባር መንፈሳዊንና ምግባር ሥጋዊን ለመሥራት አስቀድሞ አእምሮውን ማሳመንና ይህን የተቀደሰ ዓላማ ከግብ ለማድረስ ታላቅ ትጋትና የልብ ዝግጅት ማድረግ ያስፈልገዋል።

ለ. ከቤተ ሰብእ አንጻር፡- ቤተ ሰብእ ስንል በአንድ ቤት ውስጥ የሚኖሩ አባላትን ማለታችን ነው። በዘመናችን በአንጻንድ ቤተሰቦች ውስጥ በእምነት፤ በምግባር መለያየት፥ በሐሳብ አለመግባባት፤ መናናቅ፤ መነታረክ ጉልቶ ይታያል። ይህ ዓይነቱ ቤተሰብ፥ ክርስቲያናዊ ሕይወቱን እንደሚገባው መምራትና እግዚአብሔርን ማስደሰቱ ቀርቶ የሚኖርባትንም ቤት ጸንታ እንድትቀጥል ለማድረግ ከማይችልበት ደረጃ ላይ ይደርሳል። መምህራችን ክርስቶስም መለያየት የሚያመጣውን ችግር ባስተማረበት ትምህርቱ ፡- «ከላ መንግሥት እንተ ትትናፈቅ በበይናቲሃ ትማስን ወከላ ሀገር ወከሚ ቤት እንተ ትትናፈቅ በበይናቲሃ ኢትቀውም፤ እርስ በርሷ የምትለያይ መንግሥት ትጠፋለች፤ እርስ በርሷ የምትለያይ ከተማ ወይም ቤትም አትቆምም።» ብሏል። ማቴ.፲፪፥፳፭። በክርስቶስ ትምህርት የሚመራ ምእመን መለያየት የሚያመጣውን ችግር ከቃሉ ተገንዝቦ ባለፈው ዘመን የቤተሰቦቹ ሕይወት እንዴት ነበር? ብሎ የቤተሰቦቹን ሕይወት ለመረምርና የጉደለውን ሊያስተካክል ይገባል። የሚጠቅም፤ የሚያስደስት ነውን? ብሎ የቤተሰቦቹ ሕይወት ለመረምርና የጉደለውን ሊያስተካክል ይገባል። ንጉሥ ሕዝቅያስ፡- «ቤትህን አስተካክል» የተባለው ለዚህ ነው። ከሕገ እግዚአብሔር ወጥተው በዝሙት ባሕር የተዋጡ፤ ሰውን የሚገላምጡ፤ ወደ መናፍቃን ጉባኤ የሚሮጡ፤ ፈሪሃ እግዚአብሔርን ያጡ ልጆች /ቤተሰቦች/ እያሉን፡- «እንዲህ ብንላቸው ይከፋቸዋል፤ ከእነርሱም የምናገኘው ሥጋዊ ጥቅም ይቀርብናል» በማለት ያለፈው ዘመን አሕዛባዊ ምግባራቸውን እንዲያስተካክሉ ካላደረጉን እንደ ካህኑ ኤሊ በልጆቻችን ከመጠየቅ አንድንም። ካህኑ ኤሊ ልጆቹ ፈሪሃ እግዚአብሔር አጥተው ከመንፈሳዊ ሕይወት ወጥተው እግዚአብሔርን የሚያሳዝን ተግባር እየፈጸሙ እያየ ዝም በማለቱ እግዚአብሔርም ተቆጥቶታል፤ አሟሟቱም የከፋ ሁኖአል። «ከእኔ ይልቅ ልጆችህን ለምን አክበርኸ? እነሆ ለቤትህ ሽማግሌ እንዳይገኝ ክንድህን፥ የአባትህንም ቤት ክንድ የምሰብርበት ጊዜ ይመጣል።» ብሎታል። ጆኛሳሙ. ፪፥፳፱። ከዚህ በኋላም «ሙት ይዞ

ይሞታል» እንዲሉ በሥነ ምግባራቸው የሞቱ የኤሊ ልጆች የምግባራቸው ብልሹነት የቤተሰቦችን ሕይወት የተመሳቀለ፤ የተናጋ አድርጎታል። ጆሳሙ. ፱፥፲፪-፳። ዛሬም በዓለማችን ጎልቶ እየታየ ያለው ችግር ይህ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን የሚያመልክቱ የሚያከብር ምእመን አዲስ ዘመን ሲመጣ ለዘመን መለወጫ የሚሆን የተለያዩ ዘመናዊና የፋሽን ልብሰቶችን ከመግዛትና ቀይ ዶሮ፥ ዳንግሌ በግ እያለ ከመባደል ይልቅ የቤተሰቦቹ ያለፈ ዘመን ሕይወታቸው ምን ይመስል ነበር? ስለ ሃይማኖታቸው፤ ስለ አገራቸው፤ ስለ ወገናቸው ያላቸው ግንዛቤ ምን ይመስላል? የሚመጣው አዲስ ዘመን ሕይወታቸውን ምን መምሰል አለበት? የሚለውን ሊያተኩርበት ይገባል።

ሐ. ከጎረቤት አንጻር፡- ጎረቤት ስንል በምንኖርበት አካባቢ ያለውን ጎብረተሰብ ማለታችን ነው። ክርስቲያን፥ ስንዴ በእንክርዳድ መካከል እንደሚኖር በሕዝቡም፤ በአሕዛቡም መካከል ይኖራል። ማቴ.፲፫፥፳፱። በሕዝቡ መካከል በሚኖርበት ጊዜ ግን እርሱም ሆኑ ቤተሰቦቹ ባለፈው ዓመት ከጎረቤቶቹ ጋር የነበረቸውን ሕይወት ሊያስተውለው ይገባል። ጎረቤቶቹን አሳዝኛቸው ይሆን? ወይስ አስደስቻቸው ይሆን? በድለናቸው ይሆን? ወይስ ጠቅመናቸው ይሆን? ወዘተ በማለት ያደረገንላቸውንና ያደረገንላቸውን ለይተን ማወቅ ይኖርብናል። በሚቀጥለው ዘመን ለማስተካከል ይረዳናል። ክርስቲያን በሌላው መበደሉ ክብር ይሆንለታል እንጂ ሌላውን ማሳዘኑ፤ መበደሉ ኃጢአት ይሆንበታል። «ሲነቅቷችሁና ሲያሳድጁችሁ በእኔም ምክንያት ክፍውን ሁሉ በውሽት ሲናገሩባችሁ ብፁዓን ናችሁ፤ ዋጋችሁ በሰማያት ታላቅ ነውና ደስ ይበላችሁ።» እንዲል ማቴ.5፥11። ስለዚህ ቃለ እግዚአብሔርን መመሪያው ያደረገ ምእመን ባለፈው ዘመን ከጎረቤቱ ጋር የነበረው መቀራረብ የከፋ ከሆነ ለሚቀጥለው ዘመን መልካምና ለጎረቤቱ አርአያ በሚሆን መልካም ሥራ እርሱም ቤተሰቡም አርአያ እንዲሆን መጣር ይገባዋል። ይህ ከሆነ እርሱ ከመመስገን አልፎ ፈጣሪውን፤ ሃይማኖቱን፤ ያጠመቀቸውን ቤተክርስቲያንን ያስመሰግናል። «መልካም ሥራችሁን አይተው በሰማይ ያለውን የሰማይ አባታችሁን እንዲያከብሩት ብርሃናችሁ በሰው ፊት ይብረ።» ተብለን የታዘዝነውም ለዚህ ነው። ማቴ.5፥16። ብርሃን የተባለው መልካም ሥራ መሆኑን ልብ ይሏል። ቅዱስ ጴጥሮስም፡- «ኑርአችሁ በአሕዛብ መካከል መልካም ይሁን» ማለቱ ኑሯችን ለጉረቤቶቻችን የሚያሳዝን፤

የሚያሰናክል፣ ፍቅር የሌለበት መሆን የለበትም ሲለን ነው። 1ኢጥ.2+12። ስለዚህ ባለፈው ዘመን ከጎረቤቶቻችን ጋር ሰላምና ፍቅር ያልነበረን ሁሉ የሚቀጥለው ዘመናችን /በአዲስ ዓመት/ በንስሐ አባቶቻችን አማካይነት ያለፈውን ማሩኝ፣ ይቅር በሉኝ በማለት የወደፊት ሕይወታችንን በፍቅር መቀጠል ይጠበቅብናል። ፍቅር የሌለበት እምነት ከንቱ ነውና። «ተራሮችን እስካፈልስ ድረስ እምነት ሁሉ ቢኖረኝ ፍቅር ግን ከሌለኝ ከንቱ ነኝ።» እንዳለ። 1ኛቆሮ.13+3።

መ. ከሥራ ባልደረቦች አንጻር፡

- የሥራ ባልደረቦች በአንድ መሰብ / ማዕድ/ እንደ ሚመገቡ ሰዎች ናቸው። ማንኛውም ሰው ባለፈው ዘመን የ ማይገባ ሥራ ሠርቼ የሥራ ባልደረቦቼን አስቀይሜ ይሆንን? ወይስ በመጀመሪያ ደካማ ነኝ እንዲያስተካክል ሳልመክረው በማይገባ ገምግሜ ከሥራው ያፈናቀልኹት ሰው ይኖር ይሆንን? ብሎ ያለፈ ዘመን ሕይወቱን መፈተሽ ይኖርበታል። ማንኛውም ሰው እንደ ነቢዩ ዳንኤል 'የሥራ ባልደረቦች' በሰው ላይ ሰበብ /በደል/ ፈላጊ መሆን የለበትም። «አለቆችና መላፍንቱ በዳንኤል ላይ ሰበብ ይፈልጉ ነበር» እንዲል። ዳን.6+4። ይህ ዓይነቱ ምግባር ለአሕዛብ እንጂ ለክርስቲያን ፈጽሞ የማይገባ ተግባር ነው። በሃይማኖት የተመሠረተ ማንኛውም አካል ግን በሰው ሰበብ መፈለግ የለበትም። ይልቁንም ሓላፊነቱን ከመወጣት አንጻር ብቻ ሳይሆን ለሀገር ለወገን ዕድገት በማሰብና ትሩፋት በመሥራት ሰበብ /በደል/ እንዳይገኝበት ሆኖ መገኘት አለበት፤ የእምነት ሰዎች ቅዱሳን ሰበብ /በደል/ ቢፈለግባቸውም አልተገኘባቸውምና። «ዳንኤልም የታመነ ነበርና በእርሱ ላይ ሰበብና በደል ያገኙበት ዘንድ አልቻሉም።» /ዳን.6+4/ እንዲል።

ስለዚህ በስመ ክርስቶስ የተጠራ ገንባታው የሥራ ባልደረቦቻችንን ሳናስቀይም አርአያ በመሆን ከጉቦኝነታቸው ሕዝብና መንግሥት የጣለባቸውን የሥራ ሓላፊነት ካለመወጣት /ከሥነ ምግባር ጉድለት/ እንዲላቀቁ መምከር፣ ማስተማር፣ ባይሰሙን ስንኳን ሁለት ሦስት ጓደኛ ይዘን ለንደክምላቸው ይገባል። በሰማይ ዋጋ አለውና። ማቴ.18+15።

ከአገር አንጻር፡- አገር ማለት አብልታ፣ አጠገታ፣ ንጹሕ አየርን መግባ ያሳደገች /እናት/ ማለት ናት። የዚህ ሁሉ ባለውለታ የሰው ልጅ፣ እንዲህ አድርጋ ሳሳደገች እናት አገራ ባለፈው ዘመን ምን አደረግኹላት? ወደፊት ምን ማድረግ አለብኝ? ብሎ ማሰብና የሚጠበቅበትን ማድረግ ይገባዋል። በተለይም በአሁኑ ሰዓት በእስከፊ ድህነትና ጎሳ ቀርነት ተይዞ የድረሱልኝ ድምጹን ለምታሰማን ለአገራችን ኢትዮጵያ አቤት ብለን ከችግርና ከችጋር የምትላቀቅበትን መፍትሔ የምንፈልግበት ጊዜ ነው። ይሁንና በዘመኑ የወለደችን ልጆቿ ግን በተቃራኒው ንጹሕ አየርን መግባ ደክማ ከችግራ የላቅቆኛል ብላ ተስፋ ስትጥልብን «እርሷ ምን አደረገችልኝ?» ከዚህች ድካ አገር ማን ባላቀቀንና በተገላገልናት» ሲሉ የሚደመጡ ብዙዎች ናቸው። ይህም ለነገሩ ኢትዮጵያ ዕድገት የተሻለ አስተዋዕድ ለ ማድረግ ከሆነ መልካም ነው። ራሱን ከመውደድ አገሪቱን ከመጥላት አንጻር ከሆነ ግን በደል መሆኑን ማስተዋል ይኖርብናል፤ የእምነት ሰዎች ለአገር አሳቢዎች ናቸውና። ነቢያ እግዚአብሔር ዳዊት፡- «እመስ ረሳእኩኪ ኢየሩሳሌም ለትርስኢኒ የማንየ፤ ኢየሩሳሌም ሆይ፣ ብረሳሽ ቀኚ ትርሳኝ» በማለት ሳሳደገችው ለኢየሩሳሌም ቃል ኪዳን ገብቷል። መዝ.136+5።

ስለዚህ አምላክ ዳዊት ብሎ ፈጣሪውን የሚጣራ ምእመንም፡- «ለአገር ለወገን ዕድገት ሳናሰብና ሳንጨነቅ የተኛንበት ያለፈው ዘመን ይበቃናል። በአዲሱ ዘመን አገራችን ኢትዮጵያ ከችግርና ከችጋር የምትላቀቅበትን ሥራ ለመሥራት ታጥቀን የምንነግበት፣ ለአገሪቱ ችግር እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ መፍትሔ የምንፈልግበት ዘመን ሊሆን ይገባል» ብሎ ከራሱ ጋር ቃል ኪዳን መግባት ይኖርበታል።

ረ. ከቤተ ክርስቲያን አንጻር፡

- ማንኛውም ምእመን በአርባና በሰማንያ ቀኑ ከተጠመቀ ጊዜ ጀምሮ የቤተ ክርስቲያን ልጅ ነው። ስለሆነም የተጠመቀ ሁሉ «እኩዳክ ሰይጣን በቅድመ ዛቲ እም የቅድስት ቤተ ክርስቲያን» በማለት የቤተ ክርስቲያን ልጅ መሆኑን ዘወትር ይመሰክራል። በዚህ ብቻ የሚያበቃ ግን አይደለም። ቤተ ክርስቲያን ልጅ እንደ መሆኑ መጠን ከእርሱ የምትጠብቀው ነገር አለ። ይኸውም አካሉን ንጹሕ መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር ከማቅረብ ጋር ዕጣኑን፣ ዘቢቡን፣ መብራቱን ዓሥራቱን በኩራቱን ወዘተ እንዲያበረክትላት ትፈልጋለች። ይህን ያደርግ ዘንድ ዘመን የተሰጠው ምእመን፡- «ቤተ ክርስቲያን ከእኔ ምን ትፈልጋለች? እኔስ ባለፈው ዘመኔ ምን አድርጌያለሁ? በሚመጣውስ ዘመን ምን ማድረግ አለብኝ?» ብሎ ራሱን መፈተሽ አለበት።

ግ. ከቤተ ክርስቲያን አንጻር፡

በገጠሪቱ የአገራችን ክፍል፡- የካህንነት የመሥዋዕትነት የንዋያተ ቅድሳት እጦት ከመኖሩ የተነሣ የማይቀድሱ የማይወድሱ አብያተ ክርስቲያናት ብዙ ናቸው። በአካባቢያችን ያሉ አብያተ ክርስቲያናት የድረሱልኝ ጥሪዎን ለምታሰማን ለእናታችን ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንደየጸጋችን ማሰብ ይኖርብናል። እነ ቅዱስ ጳውሎስ የተሰጣቸውን ዘመን በሚገባ የተጠቀሙበት ለቤተ ክርስቲያን በማሰብ ነበርና። 2ኛቆሮ.11+28። «ዕለት ዕለት የሚከብድብኝ የአብያተ ክርስቲያናት ሁሉ አሳብ ነው» እንዲል። ከእኛ ከልጆቹ ሌላ የቤተ ክርስቲያንን ጉድለቷን /ችግሯን/ የሚሞላ የለም።

በሌላ በኩል ከቤተ ክርስቲያን አንጻር ስንል የቤተ ክርስቲያን ዓላማ እንደ እናትነቷ ልጆቿ በሥጋም በነፍስም እንዲድኑ ነው። ዋነኛው የ ማዳኛ መሣሪያ /መድኃኒት/ ደግሞ ንስሐ ነው። ስለዚህ ባለፈው ዘመን የንስሐ ጥሪዎን ከመስማት አንጻር የነበረንን ድርሻ መለስ ብለን ማስተዋል ይኖርብናል። ቤተ ክርስቲያን እንደ እናትነቷ ልጆቿ ይድኑ ዘንድ በየቅዳሴው፣ በየሰብከቱ ዘወትር፡- «መንግሥተ ሰማያተ ቀርባለችና ንስሐ ግቡ» ሳትል ያለፈችበት ጊዜ የለም። የዘመናት ባለቤት እግዚአብሔርም ከዘመን ወደ ዘመን የሚያሸጋግረን ጥሪዎን አክብረን ለንስሐ እንድንበቃ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ይህን ሲያስረዱ፡- «የእግዚአብሔር ቸርነት ወደ ንስሐ እንዲመራ ህ ሳታውቅ የቸርነቱንና የመቻሉን የትዕግሥቱንም ባዕል ጠግነት ትንቃ ለህን?» በማለት ግልጽ በሆነ ቃል አስተምሯል። ሮሜ.2+3። በተሰጠው ጸጋ /ዘመን/ መጠቀም ደግሞ የሰው ልጅ ድርሻ ነው። ስለዚህ የሰው ልጅ ቢያንስ ግዕዝ ከሌሎች ከገብረ ጉንዳን፣ ከዕቃዎች ማነስ የለበትም። ገብረ ጉንዳን ክረምት ከመምጣቱ በፊት የተሰጣትን ዘመን /በጋ/ ተጠቅሞ ያለምንም አዛዥ ምግብን ታዘጋ ጃለች። በክረምትም አትቸገርም። ዕቃዎችም በጊዜው አለምልመው፣ በጊዜው አብበው፣ በጊዜው አፍርተው ይገኛሉ። የሰው ልጅም የዘመን አጠቃቀምን ከእነርሱ ሊማርና በሥነ ምግባር ሊያለመልም፣ የንስሐ ፍሬን ሊያፈራ ይገባዋል። ዘመናችንን ሳንጠቀምበት ያለ ፍሬ መጠራት ይመጣልና። «ከቅጠልም ብቻ በቀር ምንም አላገኘባትምና። ለዘላለሙ ፍሬ አይገኝብሽ አላት። በለቢቱም ያን ጊዜውን ደረቀች።» እንዲል። ማቴ.ጳ.፩+፲፱።

የሚመጣውን ዘመን፣ ዘመን ማርቆስን፣ አሕዛባዊ ምግባራትን አስወግደን፣ ራሳችንን አስተካክለን ለአገር፣ ለወገን፣ ለቤተ ክርስቲያን የሚጠቅም ሥራ የምንሠራበትና ንስሐ ገብተን፣ ሥጋወደሙን ተቀብለን ዘለዓ ለማዋውን ሕይወት የምንወርስበት ዘመን ያደርግልን ዘንድ የእግዚአብሔር ቸርነት፣ የእመቤታችን አማላጅነት፣ የቅዱሳን ሁሉ ጸሎትና ተራ ጻኢነት አይለዩን። አሜን።

የሚመጣውን ዘመን፣ ዘመን ማርቆስን፣ አሕዛባዊ ምግባራትን አስወግደን፣ ራሳችንን አስተካክለን ለአገር፣ ለወገን፣ ለቤተ ክርስቲያን የሚጠቅም ሥራ የምንሠራበትና ንስሐ ገብተን፣ ሥጋወደሙን ተቀብለን ዘለዓ ለማዋውን ሕይወት የምንወርስበት ዘመን ያደርግልን ዘንድ የእግዚአብሔር ቸርነት፣ የእመቤታችን አማላጅነት፣ የቅዱሳን ሁሉ ጸሎትና ተራ ጻኢነት አይለዩን። አሜን።

ውድ አንቀጽን ባለፈው ትምህርታችን የገበ ለውጥ ሂደትን በገበ አርእስት መሠረተነት ሕጋዊነትን አንቀጽን ከሐሳብ (ቀዳማይ) ወደ ካልኦይ (የአሁን እና የመጻኢ/ ዘንድ፣ ትእዛዝ እና ንዑስ አንቀጽ እንዴት በዐሥሩ መሠረታዊነት እንደሚረገጡ ተመልክተናል። ሃሬ ደግሞ የግሶችን ሂደት በሁለተኛው ዐቢይ አንቀጽ በካልኦይ አንቀጽ በዝርዝር እንግራለን።

መ/ር ደሳለኝ ቀለብ

2. ካልኦይ /ሁለተኛ/ አንቀጽ፡- ይህ አንቀጽ የአሁን /Present/ እና የመጻኢ /Future/ አንቀጽን የጊዜ ለውጥ ሂደትን ይይዛል። ለዚህም ከአማርኛ የገበ እርባታ ጋር እያገናኘን እንመለከታለን።

የአማርኛ የገበ እርባታ መንገድ

ንዑስ አንቀጽ	ሐሳብ /ቀዳማይ/	ካልኦይ	ሃልሳይ	
1. መብላት	በላ	ይበላል	ይብላ	ይበላ ዘንድ
2. መናገር	ተናገረ	ይናገራል	ይናገር	ይናገር ዘንድ
3. መዋሸት	ዋሸ	ይዋሸል	ይዋሸ	ይዋሸ ዘንድ
4. መሞት	ሞተ	ይሞታል	ይሙት	ይሞት ዘንድ
5. መርገጥ	ረገጠ	ይረገጣል	ይርገጥ	ይረገጥ ዘንድ
6. መቀመጥ	ተቀመጠ	ይቀመጣል	ይቀመጥ	ይቀመጥ ዘንድ
7. መሄድ	ሄደ	ይሄዳል	ይሂድ	ይሄድ ዘንድ
8. ማስተባበር	አስተባበረ	ያስተባብራል	ያስተባብር	ያስተባብር ዘንድ

ለዚህ ላይ፡- በላ፣ ተናገረ፣ ዋሸ፣ ሞተ፣ ረገጠ፣ ተቀመጠ፣ ሄደ፣ አስተባበረ ለአማርኛው የሕጋዊነት ግሶች /Regular verbs/ ቤት፣ አርእስት ናቸው። ስለሆነም የሚከተሉት ግሶች ቤቶች እነማን እንደ ሆኑ ለመለየት እንሞክራለን።

ሐሳብ	ቤቱ	ካልኦይ	ትእዛዝ/ ዘንድ	ንዑስ አንቀጽ
ቀዳ	በላ	ይቀዳል	ይቅዳ/ይቀዳ ዘንድ	መቅዳት
ተዋረደ	ተናገረ	ይናገራል	ይናገር/ይናገር ዘንድ	መናገር
ዋኘ	ዋኘ	ይዋኝል	ይዋኝ/ይዋኝ ዘንድ	መዋኝት
ጮኸ	ሞተ	ይጮኸል	ይጮኸ/ይጮኸ ዘንድ	መጮኸ
ወደቀ	ረገጠ	ይወድቃል	ይውደቅ/ይወድቅ ዘንድ	መውደቅ
ተከደን	ተቀመጠ	ይከድናል	ይከደን/ይከድን ዘንድ	መከደን
አስተናገደ	አስተባበረ	ያስተባብራል	ያስተባብር/ያስተባብር ዘንድ	ማስተባበር

የግእዝ ግስ እርባታ መንገድ

ሐሳብ	ካልኦይ	ትእዛዝ/ ዘንድ	ንዑስ አንቀጽ
ቆመ-ቆመ	ይቀውም-ይቆማል	ይቀም-ይቆም ዘንድ /ይቁም	ቀዋም/ቀዋምት
ሢመ/ሸመ/	ይሠይም	ይሢም	ሥዩም/ሠይምት
ቀተለ /ገደለ/	ይቀትል	ይቅትል	ቀቲል/ቀቲሎት
ባረከ/ባረከ/	ይባርክ	ይባርክ	ባርከ/ባርከት
ደንገፀ/ደንገጠ/	ይደንገፅ	ይደንገፅ	ደንገፆ /ደንገፆት
ማህረከ/ማህረከ/	ይማህርክ	ይማህርክ	ማህርከ/ማህርከት
ብህለ /አለ/	ይብህል	ይብሃል	ብህል/ብህሎት
ገብረ/ሠራ/ይገብር	ይገብር	ይገበር	ገብር /ገብርት
ዴገነ/ተከተለ/	ይዴገን	ይዴገን	ዴገኖ/ዴገኖት
ኖለወ/ጠበቀ/	ይኖሉ	ይኖሉ	ኖልዎ/ኖልዎት
ቀደሰ/አመሰገን	ይቆድስ	ይቀድስ	ቀድሰ/ቀድሶት

አንዳንድ የአማርኛውና የግእዙ አርእስት ሂደት ተመሳሳይነት

ሐሳብ - ትእዛዝ		ሐሳብ - ትእዛዝ	
ቆመ	ይቆም	ሞተ	ይሙት
ሢመ	ይሢም	ሄደ	ይሂድ

የሚከተሉት ግሶች እንዴት ወደ ካልኦይ ይለወጣሉ። ይህም የሚታወቀው በቤት ነው።

ሐሳብ	ቤቱ	ካልኦይ
ሞተ	ቆመ	ይመውት
ሂሠ	ሢመ	ይገይስ
ነጸረ	ቀደሰ	ይኔጸር
ተንበለ	ደንገፀ	ይተነብል

ይቀጥላል

«የሁሉ ዐይን አንተን ተስፋ ያደርጋል»

«ያነሥአሙ እግዚአብሔር ለእላ ወድቀ ዐይነ ኩሉ ነፍስ ይሴፎ ኪያክ አንተ ትሁብሙ ሲሳቡሙ በበጊዜህ» /መዝ.144+15/

እግዚአብሔር በመከራ የተያዙትን ከመከራ ያደናቸዋል። በወርጎ ዘር በገበሬው እጅ በእርሻው የወደቀትን አገርዕት ዝናምን ጠልን በማውረድ ከወደቀበት ያነሥላቸዋል። ለምሳሌም፤ አካልን ትጠልግ... በመስጠት ያስውባቸዋል። የተበታተኑትን ዘርች በአጫጃ እጅ ይሰበሰባቸዋል። በእንድ አውድማ፤ ለይበት፤ ለቆማዳ፤ ሪቅ፤ ጉተራ ያከማቻቸዋል። የሁሉም ሰውነት አንተን ተስፋ ያደርጋል። «በየጊዜው ምግባቸውን ትሰጣቸዋለህ፤ በዘር ጊዜ ዘሩን፤ በመከር ጊዜ መከሩን ትሰጣቸዋለህ» ብለው የሰው ሁሉ ሰውነት አንተን ተስፋ ያደርጋል።

በመግባት ያለ ብዕሉ ጸጋ እግዚአብሔር ፍጥረትን በዘጠኝ ወራት፡- ሐጋይ፤ መፀውና ጸይይ፤ በሦስት ወራት ከረምት ብርሃናትን እመላለሳት ነፋሳትን አንፍሳት ውፍችን አፍሰሳት ፍጥረቱን በፍጥረቱ መግባት መካኒ ፍጥረቱን በሥነ ፍጥረት አስውቦ በሥጋዊ ደግሞ በነባቢ ነፍስ በከበረ ፍጥረት ሁሉ ይመሰገናል። መዝ.150+6። አነሰና ይብዛ፤ በዝቶአልና ይነስ፤ ረዝሞአልና ይጠር፤ አጥርአልና ይርዘም፤ ባለግለት በቁርጥ ቃል ማንኛውንም ፍጥረት የፈጠረ እግዚአብሔር፡- «እስከ ዝቶ ብጽሐ ወኢትትአጸዌ እምወሰንኪ ዳዕሙ ይከወስ ማዕበልኪ» ብሎ ውቅያኖስን ከከንፈሩ ብቅ፤ ዝቅ እንዳይል አድርጎ ፈጠረ። እጅ ሰፊ ነውና እጅን ዘርግቶ አራቱን ባሕርያት፤ አራቱን አንሥሣት ያጠግባል፤ ይመግባል። ሰውን፤ አራዊትን፤ እንስሳትን፤ ነፍሳትን /ራእ.4+7/ ከሥርዓቱ ያልወጣውን ፍጥረት ፈጣሪው ቸል ሳይለው መፍትደ ነፍሱን በየጊዜው እየሰጠ ደስ የሚያሰኘው እርሱ ነውና። ባለቤቱም በደገኛው ሕገ ወንጌሉ፡- «በሰዚህ እሳችኋለሁ፡- ለነፍሳችሁ በምትሰሉትና በምትጠጡት ወይም ስለ ሰውነታችሁ በምትለብሱት አትጨነቁ» በማለት በማንኛውም የሰው ፈቃድ እርሱ አሳቢ ሰጪ እንደ ሆነ ነግሮናል። ማቴ.6+25። እግዚአብሔር በተናገረው ነገር ሁሉ የታመነ ነው። የተናገረውን ነገር አያስቀርም። መዝ.144+14። ወሳዋይ፤ ተጠራጣሪ የሰው ልብ ከሃይማኖቱ ግብ ፈቀቅ በማለቱ የተሰጠውን እያጣ የቀረበለት ጸጋ እንዲዘገይበት ያደርገዋል። «አሳባችሁን ሁሉ በእርሱ ላይ አድርጉ» ማለት እርሱ ያስብላልናል በሉ በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ ነግሮናል። /1ጴጥ.5+7/። የሰው ልጅ ወደዚህ ግለሰብ በራሱ ፈቃድ ሳይሆን በፈጣሪው ፈቃድ መጥቶአል። በሰውነት ባሕርይውም እጅግ ብዙ የሆኑ ፈቃዳት አሉት። ታድያ ፈቃዱን ዐውቆ የፈጠረው ፈቃዱን ሳያሟላለት አልፈጠረውም /አላመጣውም/። የሰው ችኩል ባሕርይ ወደ አልተፈቀደለት ምኞት ሲገፋው ይኖራል። ከሰው የሚጠበቀው በንጽሐ ጠባይዕ ጸንቶ ፈቃዱን ሁሉ ለፈጣሪው መስጠት ነው። ቅዱስ ጳውሎስ በፈል.4+6፡- «በምንም በምን አታስቡ። ነገር ግን በየጊዜአቱ ሁሉ ጸልዩ፤ ለምኑ፤ ስትለምኑም ለእኛ፤ እግዚአብሔር አንድ ነገር ገልጻችሁ ንገሩት» በማለት በማያሻማ ቃል ነግሮናል። ይኸውም ገልጠን የነገርነው ፈቃድ ሲፈጸምልን ሃይማኖታችን እንዲጸና ነው።

ዓለም ያለ ፕርግራራም አልተፈጠረም። ዓመታት፤ አውራጎ፤ ሳምንታት፤ ዕለታትና ሰዓታት ያለ ተግባር አይመላለሱም። እያንዳንዱ ቅጽበት /ሰከንድ/ የእርሷ የሆነ ሥራ አላት። ዓመት 12 ወርች ያሉት ሲሆን እኒህም 12 ወርች በአራት ክፍል ይከፈላል 3.3 ወራት /90 ቀናት/ ይሆናል። እነዚህም ጸይይ፤ ከረምት፤ መፀው፤ ሐጋይ ይባላሉ። እነዚህ አራቱ ክፍላት ዘመን በየራሳቸው የሥራ ግሥጋሴ ሲኖራቸው የሚገለገልባቸው በደመ ነፍስና በነባቢት ነፍስ የከበረ ፍጡር ነው።

ከአራቱ ክፍላት ዘመን አንዱን፤ ወርጎ ከረምትን፤ እንወሰድና እንደ ወርጎ ከረምት ሰማይ በደመናው መሬት በጉተናው ግርማ ሞገስ ያገኘበት፤ ጅረቶች እንደ ቃና ዘገለገላ ጋኖች ወጋ የተሞሉበት፤ ተራራሮች በደን ጉፈሬ የተሞሉበት፤ ሜዳው አረንጓዴ ምንጣፍን ዘርግቶ ተንከባለሉብኝ ያሰኘበት በአጠቃላይ መሬት ሥነ ገጽ ተግጦ፤ ደም ግባቱ ተጨልጦ፤ ሐመልግል ጠገሩ ተመላልጦ የታየበት ወቅት ነው። ገበሬው የተበጠረ፤ የተንጠረጠረ ዘር ዘርቶ በየመልኩ ታድሶ የሚበቅልበት፤ እንደ ትንሣኤ ዘገባኤ የሰው አካል እየአካሉ ከመቃብሩ ብቅ የሚልበት ወርጋ - ትንሣኤ - ዘር ነው። [መቃ.8+22] 3ኛ መቃ.10+2።

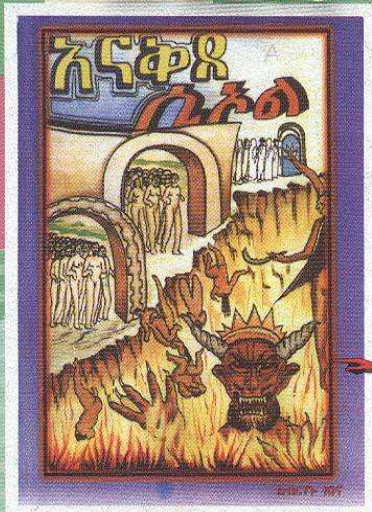
መምህራን ይህን ወቅት ዝናም፤ አፍላግ፤ ነጎድጓድ፤ መብረቅ፤ እንላ ቋካት፤ ዐይነ ኩሉ፤ ፍሬ ወዘተ በማለት ከፋፍለው ይመድቡታል። ይህንም የሚያደርጉት ፍጥረታት የሚሠለጥኑበትን ጊዜ እያዩ ነው። «ሁሉ ዐይን /ተስፋ/ አንተን ያምናል፤ በአንተ ይታመናል፤ አንተን ተስፋ ያደርጋል» ይላል። ከፍጥረታት ሁሉ በላይ የሆነ ሰው ነው። ከስማይ በታች ከመሬት በላይ ያለውን ሁሉ ይገዛ፤ ይነዳ ዘንድ ከፈጣሪው ተለግሦአል። የፈጣሪውን ትእዛዝ ጠብቆ፤ ከከፋ ምኞት ርቆ፤ ከጠላቱ /ከሰይጣን/ ወጥመድ ተጠንቅቆ እንዲኖር ሕግ በልቡና በመጽሐፍ ተሰጥቶታል። የፈተና አዳራሽ፤ የመከራ እልፍን ሰው መሆኑ ይታወቃል። ሊረታ የማይፈልግ የማይደክም ጽኑ ጠላት አለበትና፤ ያ ዕሩቅና ወዱቅ ጠላቱ የሰውን ልጅ የሚፈትነው ግዙፍ በሆነ አካል ዝቅ ሲል በደመ ነፍስ በተፈጠሩ እንስሳት ለምሳሌ፡- አባብ፤ ከፍ ብሎም በነባቢት ነፍስ በከበረ ሰዎች እያደረ ነው። በራእዮቹ የሐንስ 12+3፡- «እነሆ ታላቅ ቀይ ዘንዶ ሰባት ራሶች እና ዐሥር ቀንዶች ነበሩት። በራሶቹም ላይ ሰባት ዘውዶች ነበሩ። በጅራቱም የሰማይን ከዋክብት ሲሶ እየሰበ ወደ ምድር ጣላቸው» ይላል። ቀይ ዘንዶው ጠላት ሰይጣን፤ ሰባት ራሶች ባለዘውዶች ገዥዎቻችን፤ ቀንድ ሥልጣናቸው፤ ጅራት ዓለምን /ምእመናንን/ የሚያስትበት /የሚጥልበት/ ተንኮሉ ነው። በዚህ ጊዜ የሃይማኖት ሰዎች አብዝተው አጥብቀው ይጸልዩ ዘንድ ታዝዘዋል። መዝ.78+6-8። የገዥዎች እረመኔነት ሲጠነክር፤ ሰዎች በወገኖቻቸው ላይ በጣም ሲከፉ «ዐይነ ኩሉ ነፍስ ይሴፎ ኪያክ» እንደ ተባለው ወደ እግዚአብሔር በጽኑዕ ተስፋ መቅረብ ነው። መዝ.26+10።

መቼም ዓለም የማታስተናግደው አምባገነን፤ የማታበቅለው ኃጢአት ፤ የማታመርተው ወንጀል የላትም። ሆኖም የሰላም ተስፋ የሚገኘው ከእግዚአብሔር ብቻ ነው። በሰላም ስም ጦርነት፤ በነጻነት /በስምምነት/ ስም ብጥብጥ፤ በእንወጻችኋላን ስም ጥላቻ፤ በአንድነት መፈክር ስም የመለያየት /መከፋፈል/ የዓለም ገጸ በረከት ሆኖአል። በተለይም በዚህ መጨረሻ ዘመን በምንገኝ ትውልድ ላይ የመከራ ቋያ /ነበልባል/ ሲፋፋም ይታያል። ሰው ለሰው የማሰብ ተስፋው ጨልጧል። በተለይ ሕዝብ ክርስቲያኑ በማንኛውም ፈተና ተስፋ ሳይቆርጥ፤ ፍርሃትን አስወግዶ፤ የመለያየት ኮረብታን ንደ፤ የጥላቻን አጥር ተራምዶ፤ ሁሉም ነገር የማይሄኑው እግዚአብሔርን መማፀን የሚኖርበታል። በየዘመናቱ የሰው ጠላት ሰይጣን እያነሣቸው በሰው ልጅ የመከራ ደፍ ያዘንሙ የነበሩ አረመኔ ወንበደዎችን እግዚአብሔር በጽኑዕ ሥልጣኑ በሚያስደንቅ ኃይሉ ያደቃቸው እንደነበር ቅዱስ መጽሐፍን ማገባበጥ ያስፈልጋል። ፍርሃትም የሃይማኖት ጉድለት በመሆኑ ከምንፈራው ነገር ነጻ አያወጣንም፤ መፍራት፤ መፈራት የሚገባውን እግዚአብሔርን ነው። ከሁሉም የሚከፋው ተስፋ መቆረጥ፤ ከእምነት ራእይ ወደ ጳላ ማፈገፈግ የመሳሰሉት ጉድለቶች ናቸው። «የሰው ሁሉ ተስፋ ወደ እርሱ ነው፤ እሱን ተስፋ ያደርጋል፤ የተጠቀትንም እግዚአብሔር ያስነሣቸዋል» ተብሎአልና። መዝ.144+16።

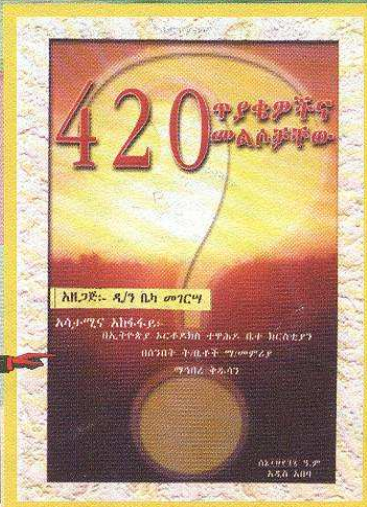
የኢትዮጵያን ሕዝብ ጸሎት እግዚአብሔር ይስማ። አሜን።

መ/ር ደገ ዓለም ካሣ
ቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ
የሐዲስ ኪዳን መምህር

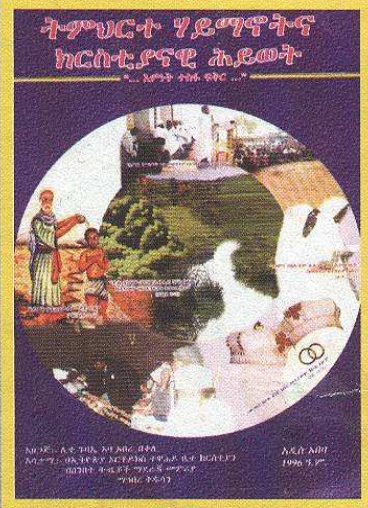
መንፈሳዊ መጻሕፍትን ያንብቡ!!

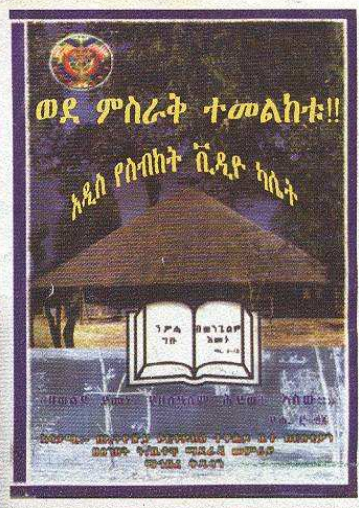
አዘጋጅ መምህር ብርሃኑ ንበና

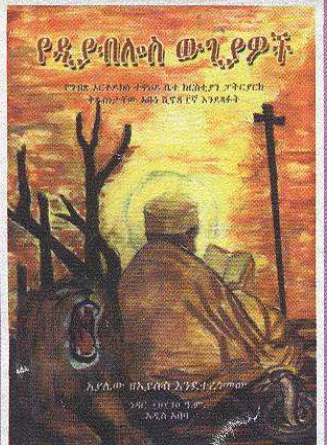
ያንብቡም እራስዎንና
ቤተሰብዎንም
ከመናፍቃን
ይጠብቁ!!

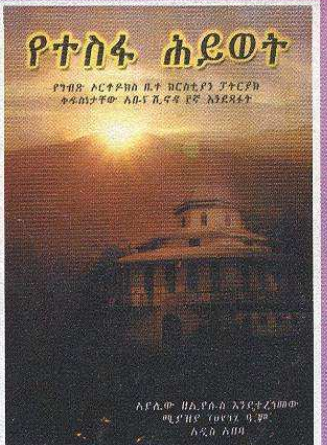
መጻሕፍቱንና ካሴቱን
በሁሉም የሐመር
መጽሔትና
ስምዕ ጽድቅ ጋዜጣ
ማክፋፈያዎች ውስጥ
ያገኛቸዋል።

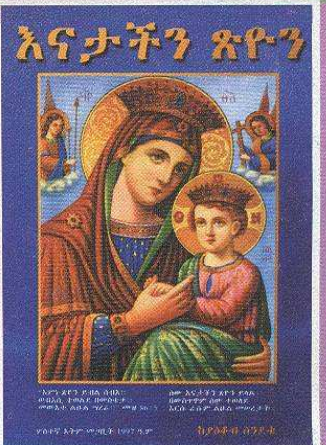
ዜና መጻሕፍት

አዘጋጅ፡- አቡነ ሸዮዳ
ትርጉም፡- አያሌው ዘኢየሱስ

አዘጋጅ፡- አቡነ ሸዮዳ
ትርጉም፡- አያሌው ዘኢየሱስ

አዘጋጅ፡- ያዕቆብ ሰንደቅ

መጻሕፍቱን በሁሉም የሐመር መጽሔትና ስምዕ ጽድቅ ጋዜጣ ማክፋፈያዎች ውስጥ ያገኛቸዋል!
ወይም 09-63 63 93 ጽ 20 04 38 ይደውሉ E-mail: yakobzz@yahoo.com P.O. Box 12437 ይጻፉ

ዋጋ ብር 3.50

ሜጋ ማተሚያ ድርጅት

©ማኅበረ ቅዱሳን

ይህን መጽሐፍት ያለ ማኅበረ ቅዱሳን ፈቃድ በከፊልም ሆነ በሙሉ ማሳተፍ ፣ እንዲሁም በማንኛውም መልኩ ለሽያጭ ማዋል በህግ የተከለከለ ነው።